This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

HARVARD LAW LIBRARY
3 2044 057 041 162

HARVARD LAW LIBRARY

Received OCT 9 1934

Hungary. Laws, statutes, etc. Session laws

AZ 1890-DIK ÉVI

TÖRVÉNYEK

GYÜJTEMÉNYE.

KIADJA A M. KIR. BELÜGYMINISTERIUM.

MAGYAR KIRÁLYI BELÜGYMINISTER

BUDAPEST, 1890.

NÁGEL OTTÓ BIZOMÁNYA.

Nyomatott a „Pesti könyvnyomda-részvénytársaság"-nál.

10/9/34
OCT 9 1934

TARTALOM.

			Lapszám
I.	t.-cz.	A közutakról és vámokról	1
II.	»	A védjegyek oltalmáról	145
III.	»	A gróf Andrássy Gyulának állitandó emlékről	159
IV.	»	Az 1890. évi állami költségvetésről .	160
V.	»	A honvédségről	274
VI.	»	A morvavölgyi helyi érdekű vasutvonalnak, valamint a dévénytó-stomfai szárnyvonalnak engedélyezéséről . .	289
VII.	»	A budapest-pécsi vasut-részvénytársaság vasutvonalainak megváltása iránt a nevezett társasággal az 1889 : XV. t.-cz. alapján, 1889. évi $\frac{\text{márczius 17-én}}{\text{május 4-cn}}$ megkötött szerződés jóváhagyása- és beczikkelyezéséről	291
VIII.	»	A birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokban hitelesitett hordóknak a magyar korona országaiban való forgalomba helyezhetéséről.	312
IX.	»	Az 1890-iki népszámlálásról . . .	313

Lapszám

X. t.-cz. A m. kir. államvasutak zágrábi állomásának és főműhelyének megépitéséről és mozdonyállományának szaporitásáról 316

XI. » Az igazságügyi orvosi tanácsról . . 317

XII. » A vallás- és közoktatásügyi ministeriumnak a magyar államvasutak tulajdonát képező s a főváros V-ik kerületében fekvő Hold-utczai igazgatósági épületbe történt átköltözése alkalmából felmerült költségek fedezésére szükséges póthitel iránt 320

XIII. » A hazai iparnak állami kedvezményekben való részesitéséről 321

XIV. » A hazai ipart támogató pénzintézeteknek adható állami kedvezményekről. 326

XV. » A Holicstól a magyar határszélig Göding irányában vezetendő helyi érdekű vasut engedélyezéséről . . . 329

XVI. » A Svéd- és Norvégországokkal gyári és kereskedelmi védjegyek kölcsönös oltalma tárgyában, 1889. évi szeptember 20-án kötött egyezmény beczikkelyezéséről 330

XVII. » Egyrészről a m. kir. pénzügyminister, másrészről a naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíjalapok és a volt naszódvidéki községek között létre-

Lapszám

jött szerződés és peregyezség tárgyában 336

XVIII. t.-cz. A volt naszódvidéki községek birtokviszonyainak rendezése tárgyában. . 367

XIX. » A volt naszódvidéki községi erdők kezelése tárgyában 372

XX. » Az osztrák-magyar banknak adandó felhatalmazásról, hogy közraktárak által kiállított zálogjegyeket (warrant) leszámitolhasson 378

XXI. » A katonai behivási parancs iránt tanusitott engedetlenség és az erre csábitás megbüntetéséről 380

XXII. » A központi honvéd-főruharaktár épitésének és az épitésre szükséges költségeknek engedélyezéséről 384

XXIII. » A Ludovika - akadémiára vonatkozó 1872. évi XVI. és 1883. évi XXXIV. törvényczikkek némely rendelkezéseinek módositásáról 385

XXIV. » Az inséges tengerészek kölcsönös segélyezése iránt a Német-birodalommal 1889. évi november hó 10-én kötött egyezmény beczikkelyezéséről . . . 388

XXV. » A kir. itélőtáblák és kir. főügyészségek szervezéséről 394

XXVI. » Állami elemi és polgári iskolák épi-

Lapszám

tésére az 1884. évi V. t.-czikkel engedélyezett 500.000 frtnyi kölcsönnek további 200.000 frttal való emeléséről 407

XXVII. t.-cz. Kereskedelmi viszonyaink legfeljebb 1890. évi deczember hó 31-ig terjedhető ideiglenes rendezéséről azon országokkal, a melyekben az osztrák-magyar monarchia és a török birodalom közt 1862. évi május hó 22-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződés 1890. évi julius hó 5-én bekövetkező lejártáig hatályban áll . . 408

XXVIII. » A honvédelmi tárcza költségvetésében az 1889-ik évre az átmeneti kiadások czímén megszavazott összegekből fel nem használt 130.419 forintnak az 1890. évben leendő felhasználásáról. 410

XXIX. » A kir. törvényszékek és kir. járásbíróságok székhelyeinek és területeinek meghatározásáról 411

XXX. » A középiskolákról és azok tanárainak képesitéséről szóló 1883 : XXX. törvényczikk módositása tárgyában . . 412

XXXI. » A »Magyar északkeleti vasut« részvénytársaság vasutvonalainak beváltásáról. 415

XXXII. » A győr-sopron-ebenfurti vasut-részvénytársaság némely ügyeinek rendezéséről 417

Lapszám

XXXIII. t.-cz. A »Pozsony-szombathelyi helyi érdekű vasut« engedélyezése tárgyában . . 420

XXXIV. » Az esztergom-almás-füzitői helyi érdekű vasut engedélyezéséről 422

XXXV. » A nagymargita-versecz helyi érdekű vasut engedélyezéséről 423

XXXVI. » Az italmérési jövedékről szóló 1888. évi XXXV. törvényczikk némely határozmányainak kiegészitéséről . . 424

XXXVII. » Az 1887. évi közösügyi zárszámadásra alapitott végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről, az 1888. és 1889. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről, a rendkivüli katonai óvintézkedések költségeire megszavazott 2,674.000 frt póthitelből Magyarországra eső összeg fedezéséről, — valamint az 1888. évi határvám-bevételek visszamaradása folytán a magyar korona országai által fedezendő kiadásról 431

XXXVIII. » Az elkésve, illetőleg szabálytalanul bejelentett italmérési jogok kártalanitása tárgyában 433

XXXIX. » Az 1891. évi állami költségvetésről . 435

XL. » Az 1891-ik évben kiállitandó ujonczok megajánlásáról 550

Lapszám

XLI. t.-cz. Az Egyptommal 1890. évi augusztus hó 16-án kötött kereskedelmi egyezmény beczikkelyezéséről 551

XLII. » Kereskedelmi viszonyainknak a Törökbirodalommal és Bulgáriával való ideiglenes rendezhetéséről 584

XLIII. » A kir. bíróságok előtt fölmerült bűnügyi költségek behajtásáról és elszámolásáról 585

XLIV. » Az 1888-ik évi IX-ik törvényczikk hatályának meghosszabbitásáról . . . 592

TÁRGYMUTATÓ.

Almás-Füzitő-Esztergomi helyi érdekű vasut engedélyezéséről. — **XXXIV.** t.-czikk.

Andrássy Gyula grófnak állitandó emlékről. — **III.** t.-czikk.

Állami elemi iskolák és polgári iskolák épitésére az 1884. évi V. t.-czikkel engedélyezett 500.000 frtnyi kölcsönnek további 200.000 frttal való emeléséről. — **XXVI.** t.-czikk.

Állami kedvezmények a hazai ipar számára. — **XIII.** t.-czikk.

— a hazai ipart támogató pénzintézetek számára. — **XIV.** t.-czikk.

Állami költségvetés az 1890. évre. — **IV.** t.-czikk.

— az 1891. évre. **XXXIX.** t.-czikk.

Államositása a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság vasutvonalainak, s az ez iránti szerződés beczikkelyezése. — **VII.** t.-czikk.

— a »magyar északkeleti vasut« részvény-társaság vasutvonalainak. — **XXXI.** t.-czikk.

Államvasutak zágrábi állomásának és főmühelyének megépitéséről, és mozdony-állományának szaporitásáról. — **X.** t.-czikk.

Árú-védjegyek oltalmáról. — **II.** t.-czikk.

— oltalma iránt Svéd- és Norvégországokkal 1889. évi szeptember hó 20-án kötött egyezmény beczikkelyezése. — **XVI.** t.-czikk.

Átmeneti kiadások czímén a honvédelmi tárcza költségvetésében az 1889. évre megszavazott összegekből fel nem használt 130.419 frtnak az 1890. évben leendő felhasználásáról. — **XXVIII.** t.-czikk.

Behivási parancs iránt tanusitott engedetlenségnek és az arra való csábitásnak megbüntetéséről. — **XXI.** t.-czikk.

Beváltása a budapest-pécsi vasutrészvénytársaság vasuti vonalainak, s az ez iránti szerződés beczikkelyezése. — **VII.** t.-czikk.

— a »magyar északkeleti vasut« részvénytársaság vasutvonalainak. — **XXXI.** t.-czikk.

Birák (kisegitők) alkalmazása a b.-pesti kir. itélő-táblánál, az uj királyi táblák működése megkezdésének napjáig meghosszabbittatik. — **XLIV.** t.-czikk.

Birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokban hitelesitett hordóknak a magyar korona országaiban való forgalomba helyezhetéséről. — **VIII.** t.-czikk.

Birói egyezség és szerződés a m. kir. pénzügyminister és a naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíjalapok, s a volt naszódvidéki községek között. — **XVII.** t.-czikk.

Bíróságok előtt fölmerült bünügyi költségek behajtásáról és elszámolásáról. — **XLIII.** t.-czikk.

— (első folyamodásúak) székhelyeinek és területeinek meghatározása. — **XXIX.** t.-czikk.

Birtokviszonyok rendezése a volt naszódvidéki községekben. — **XVIII.** t.-czikk.

Budapesten központi honvéd-főruharaktár épitésének és az arra szükséges költségeknek engedélyezése tárgyában. — **XXII.** t.-czikk.

Budapesti kir. itélőtáblánál, a kisegitő birák alkalmazásáról szóló 1888. évi IX. t.-czikk hatályának meghosszabbitása iránt. — **XLIV.** t.-czikk.

Budapest-pécsi vasut-részvénytársaság vasutvonalainak megváltása iránt a nevezett társasággal az 1889. évi XV. t.-czikk alapján, 1889. évi $\frac{\text{márczius 17-én}}{\text{május 4-én}}$ megkötött szerződés jóváhagyása és beczikkelyezéséről. — **VII.** t.-czikk.

Budget. Lásd: Állami költségvetés.

Bulgáriával és a Törökbirodalommal kereskedelmi viszonyainknak ideiglenes rendezhetéséről. — **XLII.** t.-czikk.

Büntetések végrehajtásának költségei. Lásd: Bűnügyi költségek.

Bűnügyi költségek (a kir. bíróságok előtt felmerültek) behajtásáról és elszámolásáról. — **XLIII.** t.-czikk.

Cultusministerium. Lásd: Vallás- és közoktatásügyi ministerium.

Decentralisatio. Lásd: Királyi itélőtáblák és kir. főügyészségek szervezése.

Dévénytó-stomfai szárnyvonalnak, valamint a morvavölgyi helyi érdekű vasutvonalnak engedélyezéséről. **VI.** t.-czikk.

Ebenfurt-győr-soproni vasut-részvénytársaság némely ügyeinek rendezéséről. — **XXXII.** t.-czikk.

Egyezmény Egyptommal, a kereskedelmi viszonyok rendezése tárgyában. — **XLI.** t.-czikk.

— Németországgal, az inséges tengerészek kölcsönös segélyezése iránt. — **XXIV.** t.-czikk.

— Svéd- és Norvégországokkal, a gyári és kereskedelmi védjegyek kölcsönös oltalma tárgyában. — **XVI.** t.-czikk.

Egyptommal 1890. évi augusztus hó 16-án kötött kereskedelmi egyezmény beczikkelyezéséről. — **XLI.** t.-czikk.

Elemi iskolák és polgári iskolák (államiak) épitésére az 1884. évi V. t.-czikkel engedélyezett 500.000 frtnyi kölcsönnek további 200.000 frttal való emeléséről. **XXVI.** t.-czikk.

Elkésve bejelentett italmérési jogok kártalanitása iránt. **XXXVIII.** t.-czikk.

Elsőfolyamodású kir. bíróságok (törvényszékek és járásbíróságok) székhelyeinek és területeinek meghatározása. — **XXIX.** t.-czikk.

Emlék gróf Andrássy Gyulának. — **III.** t.-czikk.

Engedetlenség a katonai behivási parancs iránt, és az arra csábitás megbüntetéséről. — **XXI.** t.-czikk.

Engedélyezése helyi érdekű vasutaknak. Lásd: Helyi érdekű vasut engedélyezése.

Erdők (községiek) kezelése, a volt Naszódvidéken. **XIX.** t.-czikk.

Esztergom-almás-füzitői helyi érdekű vasut engedélyezéséről. — **XXXIV.** t.-czikk.

Épitési kölcsön fölemelése, az állami elemi és polgári iskolák épitésére, esetleg kész épületeknek megszerzésére. — **XXVI.** t.-czikk.

„Északkeleti vasut" részvénytársaság vasutvonalainak beváltásáról. — **XXXI.** t.-czikk.

Fegyelmi eljárás költségeinek behajtásáról és elszámolásáról, melyek a kir. bíróságok előtt fölmerültek. **XLIII.** t.-czikk.

Fölszerelési készletek elhelyezésére, Budapesten központi honvéd-főruharaktár épitése engedélyeztetik. — **XXII.** t.-czikk.

Főműhely épitése a m. kir. államvasutak zágrábi állomásán, s az ottani mozdony-állomány szaporitásáról. — **X.** t.-czikk.

Főruharaktár (honvédségi) épitésének és az épitésre szükséges költségeknek engedélyezéséről. — **XXII.** t.-czikk.

Főügyészségek és kir. itélőtáblák szervezéséről. — **XXV.** t.-czikk.

Füzitő-(Almás-) Esztergomi helyi érdekű vasut engedélyezéséről. — **XXXIV.** t.-czikk.

Göding irányában Holicstól a magyar határszélig vezetendő helyi érdekű vasut engedélyezéséről. — **XV.** t.-czikk.

Görög nyelv és irodalom tanitása a középiskolákban. Az 1883. évi XXX. törvényczikk módositása. — **XXX.** t.-czikk.

Gróf Andrássy Gyulának állitandó emlékről. — **III.** t.-czikk.

Gyári védjegyek és kereskedelmi védjegyek oltalmáról. — **II.** t.-czikk.

— oltalma tárgyában Svéd- és Norvégországokkal 1889. évi szeptember hó 20-án kötött egyezmény beczikkelyezéséről. — **XVI.** t.-czikk.

Győr-sopron-ebenfurti vasut-részvénytársaság némely ügyeinek rendezéséről. — **XXXII.** t.-czikk.

Hadsereg (haditengerészet) és a m. kir. honvédség részére az 1891. évben szükséges ujonczjutalék és póttartalék megajánlása tárgyában. — **XL.** t.-czikk.

Határvám-bevételek (1888. éviek) visszamaradása folytán, a magyar korona országai által fedezendő kiadásról. — **XXXVII.** t.-czikk.

Hazai iparnak állami kedvezményekben való részesitéséről. — **XIII.** t.-czikk.

Hazai ipart támogató pénzintézeteknek adható állami kedvezményekről. — **XIV.** t.-czikk.

Helyi érdekű vasut engedélyezése Esztergomtól Almás-Füzitőig. — **XXXIV.** t.-czikk.

— engedélyezése Holicstól a magyar határszélig, Göding irányában. — **XV.** t.-czikk.

— engedélyezése a Morva-völgyben. — **VI.** t.-czikk.

— engedélyezése Nagy-Margitától Verseczig. — **XXXV.** t.-czikk.

— engedélyezése Pozsonytól Szombathelyig. — **XXXIII.** t.-czikk.

Hitelesitett hordóknak a magyar korona országaiban való forgalomba helyezhetése, melyek a birodalmi tanácsban képviselt királyságokból és országokból hozatnak be. — **VIII.** t.-czikk.

Holicstól a magyar határszélig Göding irányában vezetendő helyi érdekű vasut engedélyezéséről. — **XV.** t.-czikk.

Honvédelmi tárcza költségvetésében az 1889. évre az »átmeneti kiadások« czímén megszavazott összegekből fel nem használt 130.419 frtnak az 1890. évben leendő felhasználásáról. — **XXVIII.** t.-czikk.

Honvédség és a cs. és kir. közös hadsereg (haditengerészet) részére az 1891. évben szükséges ujonczjutalék és póttartalék megajánlása iránt. — **XL.** t.-czikk.

Honvédségi főruharaktár épitésének és az épitésre szükséges költségeknek engedélyezéséről. — **XXII.** t.-czikk.

— Ludovika-akadémiára vonatkozó 1872. évi XVI. és 1883. évi XXXIV. törv.-czikkek némely rendelkezéseinek módositásáról. — **XXIII.** t.-czikk.

Honvédségről szóló törvény. — **V.** t.-czikk.

Hordók, a birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban hitelesitettek, forgalomba helyezhetése a magyar korona országaiban. — **VIII.** t.-czikk.

Ideiglenes rendezése kereskedelmi viszonyainknak (legfeljebb 1890. évi deczemberhó 31-éig) azon országokkal, a melyekben az osztrák-magyar monarchia és a Törökbirodalom közt 1862. évi május hó 22-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződés 1890. évi julius hó 5-én bekövetkező lejártáig hatályban áll. **XXVII.** t.-czikk.

Igazságügyi orvosi tanácsról. — **XI.** t.-czikk.

Inséges tengerészek kölcsönös segélyezése iránt a Németbirodalommal 1889. évi november hó 10-én kötött egyezmény beczikkelyezéséről. — **XXIV.** t.-czikk.

Iparnak állami kedvezményekben való részesitéséről. — **XIII.** t.-czikk.

Ipart támogató pénzintézeteknek adható állami kedvezményekről. — **XIV.** t.-czikk.

Iskola-alapok és ösztöndíj-alapok (naszódvidékiek) és a volt naszódvidéki községek, valamint a m. kir. pénzügyminister között létrejött szerződés és peregyezség. — **XVII.** t.-czikk.

Iskolák (állami elemiek és polgáriak) épitésére az 1884. évi V. t.-czikkel engedélyezett 500.000 frtnyi kölcsönnek további 200.000 frttal való emeléséről. **XXVI.** t.-czikk.

Italmérési jogok kártalanitása, a melyek elkésve, illetőleg szabálytalanul jelenttettek be. — **XXXVIII.** t.-czikk.

Italmérési jövedékről szóló 1888. évi XXXV. t.-czikk némely határozmányainak kiegészitéséről. — **XXXVI.** t.-czikk.

Itélőtáblák és kir. főügyészségek szervezéséről. — **XXV.** t.-czikk.

Itélőtáblánál Budapesten, a kisegitő birák alkalmazásáról szóló 1888. évi IX. törv.-czikk hatályának meghosszabbitása iránt. — **XLIV.** t.-czikk.

Járásbiróságok és kir. törvényszékek székhelyeinek és területeinek meghatározásáról. — **XXIX.** t.-czikk.

Jövedék (italmérési) tárgyában alkotott 1888. évi XXXV. törvényczikk némely határozmányainak kiegészitéséről. — **XXXVI.** t.-czikk.

Katonai behivási parancs iránt tanusitott engedetlenségnek és az arra való csábitásnak megbüntetéséről. **XXI.** t.-czikk.

— rendkivüli óvintézkedések költségeire megszavazott 2,674.000 frt póthitelből Magyarországra eső összeg fedezéséről. — **XXXVII.** t.-czikk.

Kártalanitása az elkésetten vagy szabálytalanul bejelentett italmérési jogoknak. — **XXXVIII.** t.-czikk.

Kedvezmények (államiak) a hazai ipar számára. — **XIII.** t.-czikk.

— a hazai ipart támogató pénzintézetek számára. — **XIV.** t.-czikk.

Kereskedelmi egyezmény beczikkleyezése, mely Egyptommal 1880. évi augusztus hó 16-án köttetett. — **XLI.** t.-czikk.

Kereskedelmi védjegyek és gyári védjegyek oltalmáról. — **II.** t.-czikk.

— oltalma tárgyában Svéd- és Norvégországokkal 1889. évi szeptember hó 20-án kötött egyezmény beczikkelyezéséről. — **XVI.** t.-czikk.

Kereskedelmi viszonyok ideiglenes rendezhetése iránt a Törökbirodalommal és Bulgáriával. — **XLII.** t.-czikk.

— 1890. évi deczember hó 31-éig terjedhető ideiglenes rendezéséről, azon országokkal, a melyekben az osztrák-magyar monarchia és a török birodalom közt 1862. évi május hó 22-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződés 1890. évi julius hó 5-én bekövetkező lejártáig hatályban áll. — **XXVII.** t.-czikk.

Képesitése a középiskolai tanároknak. Az 1883. évi XXX. törvényczikk módositása. — **XXX.** t.-czikk.

Királyi bíróságok előtt fölmerült bűnügyi költségek behajtásáról és elszámolásáról. — **XLIII.** t.-czikk.

Királyi itélőtáblák és kir. főügyészségek szervezéséről. **XXV.** t.-czikk.

Királyi itélőtáblánál Budapesten, a kisegitő birák alkalmazásáról szóló 1888. évi IX. t.-czikk hatályának meghosszabbitása iránt. — **XLIV.** t.-czikk.

Királyi törvényszékek és kir. járásbiróságok székhelyeinek és területeinek meghatározása. — **XXIX.** t.-czikk.

Kisegitő birák alkalmazása a budapesti kir. itélőtáblánál, az új kir. táblák működése megkezdésének napjáig meghosszabbittatik. — **XLIV.** t.-czikk.

Költözködési költségekre szükséges póthitel, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium részére. — **XII.** t.-czikk.

Költségvetés (állami) az 1890. évre. — **IV.** t.-czikk.

— (állami) az 1891. évre. — **XXXIX.** t.-czikk.

Középiskolákról és azok tanárainak képesitéséről szóló 1883: XXX. t.-czikk módositása tárgyában. — **XXX.** t.-czikk.

Közös hadsereg (hadi tengerészet) és a m. kir. honvédség részére az 1891. évre szükséges ujonczjutalék és póttartalék megajánlása tárgyában. — **XL.** t.-czikk.

Közösügyi zárszámadásra (az 1887. évire) alapitott végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről; az 1888. és 1889. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről; a rendkivüli katonai óvintézkedések költségeire megszavazott 2,674.000 frt póthitelből Magyarországra eső összeg fedezéséről, — valamint az 1888. évi határvám-bevételek visszamaradása folytán a magyar korona országai által fedezendő kiadásról. — **XXXVII.** t.-czikk.

Központi honvéd-főruharaktár épitésének és az épitésre szükséges költségeknek engedélyezéséről. — **XXII.** t.-czikk.

— iskola- és ösztöndíjalapok (naszód-vidékiek) és a volt naszódvidéki községek, valamint a m. kir. pénzügyminister közt létrejött szerződés és peregyezség. **XVII.** t.-czikk.

Közraktárak által kiállitott zálogjegyek (warrant) leszámitolhatására az osztrák-magyar bank felhatalmaztatik. — **XX.** t.-czikk.

Községek (naszódvidékiek) és az ottani központi iskola- és ösztöndíjalapok, valamint a m. kir. pénzügyminister között létrejött szerződés és peregyezség. **XVII.** t.-czikk.

— (naszódvidékiek) birtokviszonyainak rendezése tárgyában. — **XVIII.** t.-czikk.

Községi erdők kezelése a volt Naszódvidéken. — **XIX.** t.-czikk.

Közutakról és vámokról szóló törvény. — **I.** t.-czikk.
Lajstromozott árúvédjegyek oltalmáról. — **II.** t.-czikk.
Ludovika-akadémiára vonatkozó 1872. évi XVI. és 1883. évi XXXIV. t.-czikkek némely rendelkezéseinek módositásáról. — **XXIII.** t.-czikk.
Magyar északkeleti vasut részvénytársaság vasutvonalainak beváltásáról. — **XXXI.** t.-czikk.
Magyar királyi honvédelmi ministerium költségvetésében az 1889. évre az »átmeneti kiadások« czímén megszavazott összegekből fel nem használt 130.419 forintnak az 1890. évben leendő felhasználásáról. **XXVIII.** t.-czikk.
— honvédségről szóló törvény. — **V.** t.-czikk.
— honvédség fölszerelési készleteinek elhelyezése végett, Budapesten központi honvéd-főruharaktár épitése engedélyeztetik. — **XXII.** t.-czikk.
— honvédség és a cs. és kir. közös hadsereg (hadi tengerészet) részére az 1891. évben szükséges ujonczjutalék és póttartalék megajánlása iránt. — **XL.** t.-czikk.
— honvédségi Ludovika-akadémiára vonatkozó 1872. évi XVI. és 1883. évi XXXIV. törv.-czikkek némely rendelkezéseinek módositásáról. — **XXIII.** t.-czikk.
— pénzügyminister és a naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíjalapok, s a volt naszódvidéki községek között létrejött szerződés és peregyezség. — **XVII.** t.-czikk.
Magyarország terhére az 1887. évi közösügyi zárszámadásra alapitott végleges leszámolás szerint mutatkozó tartozás fedezéséről; az 1888. és 1889. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről; a rendkivüli katonai óvintéz-

kedések költségeire megszavazott 2,674.000 frt pót-hitelből Magyarországra eső összeg fedezéséről, valamint az 1888. évi határvámbevételek visszamaradása folytán a magyar korona országai által fedezendő kiadásról. — **XXXVII.** t.-czikk.

Morvavölgyi helyi érdekű vasutvonalnak, valamint a dévénytó-stomfai szárnyvonalnak engedélyezéséről. **VI.** t.-czikk.

Mozdonyállomány szaporitása a m. kir. államvasutak zágrábi állomásán, s az ottani állomás és főműhely megépitéséről. — **X.** t.-czikk.

Nagymargita-verseczi helyi érdekű vasut engedélyezéséről. — **XXXV.** t.-czikk.

Naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíjalapok, s a volt naszódvidéki községek között egyrészről, másrészről pedig a m. kir. pénzügyminister között létrejött szerződés és peregyezség. — **XVII.** t.-czikk.

— községek birtokviszonyainak rendezéséről. — **XVIII.** t.-czikk.

— községi erdők kezelése tárgyában. — **XIX.** t.-czikk.

Németbirodalommal az inséges tengerészek kölcsönös segélyezése iránt 1889. évi november hó 10-én kötött egyezmény beczikkelyezéséről. — **XXIV.** t.-czikk.

Népszámlálás az 1890. évben. — **IX.** t.-czikk.

Norvégiával és Svédországgal a gyári és kereskedelmi védjegyek kölcsönös oltalma tárgyában 1889. évi szeptember hó 20-án kötött egyezmény beczikkelyezéséről. — **XVI.** t.-czikk.

Oltalom a lajstromozott kereskedelmi és gyári árúvédjegyek számára. — **II.** t.-czikk.

— a Svéd- és Norvégországokkal 1889. évi szeptember hó 20-án kötött hasontárgyú szerződésnek beczikkelyezése. — **XVI.** t.-czikk.

Orvosi tanács (igazságügyi) felállitása iránt. — **XI.** t. czikk.

Osztrák-magyar bank felhatalmaztatik, hogy közraktárak által kiállitott zálogjegyeket (warrant) leszámitolhasson. — **XX.** t.-czikk.

Óvintézkedések (rendkivüli, katonaiak) költségeire megszavazott 2,674.000 frt póthitelből Magyarországra eső összeg fedezéséről. — **XXXVII.** t.-czikk.

Ösztöndíjalapok (naszódvidékiek) és a volt naszódvidéki községek, valamint a m. kir. pénzügyminister közt létrejött szerződés és peregyezség. — **XVII.** t.-czikk.

Peregyezség és szerződés a m. kir. pénzügyminister és a naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíjalapok, s a volt naszódvidéki községek között. — **XVII.** t.-czikk.

Pénzintézetek, hazai ipart támogatók, állami kedvezményekben részesithetők. — **XIV.** t.-czikk.

Pénzügyminister és a naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíjalapok, s a volt naszódvidéki községek között létrejött szerződés és peregyezség. — **XVII.** t.-czikk.

Polgári és elemi iskolák (államiak) épitésére az 1884. évi V. t.-czikkel engedélyezett 500.000 frtnyi kölcsönnek további 200.000 frttal való emeléséről. — **XXVI.** t.-czikk.

Póthitel a vallás- és közoktatásügyi ministeriumnak a magyar államvasutak tulajdonát képező s a főváros V-ik kerületében fekvő Hold-utczai igazgatósági épületbe történt átköltözése alkalmából felmerült költségek fedezésére. — **XII.** t.-czikk.

Póttartalék és ujonczjutalék megajánlása az 1891. évre. — **XL.** t.-czikk.

Pozsony-szombathelyi helyi érdekű vasut engedélyezése tárgyában. — **XXXIII.** t.-czikk.

Qualificatio. Lásd: Képesités.

Regále. Lásd: Italmérési jövedék.

Rendkivüli katonai óvintézkedések költségeire megszavazott 2,674.000 frt póthitelből Magyarországra eső összeg fedezéséről. — **XXXVII.** t.-czikk.

Ruharaktár (honvédségi, központi) épitésének és az épitésre szükséges költségeknek engedélyezéséről. — **XXII.** t.-czikk.

Segélyezési egyezmény beczikkelyezése, mely az inséges tengerészek kölcsönös segélyezésének szabályozása iránt, a Németbirodalommal 1889. évi november hó 10-én Bécsben köttetett. — **XXIV.** t.-czikk.

Sopron-győr-ebenfurti vasut-részvénytársaság némely ügyeinek rendezéséről. — **XXXII.** t.-czikk.

Svédországgal és Norvégiával a gyári és kereskedelmi védjegyek kölcsönös oltalma tárgyában 1889. évi szeptember hó 20-án kötött egyezmény beczikkelyezéséről. — **XVI.** t.-czikk.

Szabálytalanul bejelentett italmérési jogok kártalanitása tárgyában. — **XXXVIII.** t.-czikk.

Szerződés a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság vasutvonalainak megváltása iránt. — **VII.** t.-czikk.

— a m. kir. pénzügyminister s a naszód-vidéki központi iskola- és ösztöndíj-alapok, valamint a volt naszód-vidéki községek között. — **XVII.** t.-czikk.

Székhelyek és területek meghatározása, a kir. törvényszékeket és jásrásbiróságokat illetőleg. — **XXIX.** t.-czikk.

Szombathely-pozsonyi helyi érdekű vasut engedélyezése. — **XXXIII.** t.-czikk.

Tanárok (középiskolaiak) képesitéséről szóló 1883. évi XXX. törv.-czikk módositása iránt. — **XXX.** t.-czikk.

Táblák és kir. főügyészségek szervezéséről.—**XXV.** t.czikk.

Tengerészek (inségesek) kölcsönös segélyezése iránt a Németbirodalommal 1889. évi november hó 10-én kötött egyezmény beczikkelyezéséről. — **XXIV.** t.-czikk.

Területek és székhelyek meghatározása, a kir. törvényszékeket és járásbiróságokat illetőleg. — **XXIX.** t.-czikk.

Törökbirodalom és monarchiánk közt 1862. évi május hó 22-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződés alapján, kereskedelmi viszonyainknak legfeljebb 1890. évi deczember hó 31-éig terjedhető ideiglenes rendezéséről azon országokkal szemben, a melyekben ama szerződés 1890. évi julius hó 5-én bekövetkező lejártáig hatályban áll. — **XXVII.** t.-czikk.

Törökbirodalommal és Bulgáriával kereskedelmi viszonyainknak ideiglenes rendezhetéséről.—**XLII.** t.-czikk.

Törvényszékek és kir. járásbiróságok székhelyeinek és területeinek meghatározásáról. — **XXIX.** t.-czikk.

Ujonczok megajánlása az 1891. évre. — **XL.** t.-czikk.

Utakról és vámokról. — **I.** t.-czikk.

Vallás- és közoktatásügyi ministeriumnak a magyar államvasutak tulajdonát képező s a főváros V-ik kerületében fekvő Hold-utczai igazgatósági épületbe történt átköltözése alkalmából felmerült költségek fedezésére szükséges póthitel iránt. — **XII.** t.-czikk.

Vasut engedélyezése Esztergomtól Almás-Füzitőig. **XXXIV.** t.-czikk.

Vasut engedélyezése Holicstól a magyar határszélig, Göding irányában. — **XV.** t.-czikk.
— a Morva völgyben. — **VI.** t.-czikk.
— Nagy-Margitától Verseczig. — **XXXV.** t.-czikk.
— Pozsonytól Szombathelyig. — **XXXIII.** t.-czikk.
Vasuti állomás és főmühely megépitése a m. kir. államvasutak zágrábi állomásán, valamint az ottani mozdonyállomány szaporitása iránt. — **X.** t.-czikk.
Vámokról és közutakról. — **I.** t.-czikk.
Versecz-Nagymargitai helyi erdekü vasut engedélyezése iránt. — **XXXV.** t.-czikk.
Védjegyek oltalmáról. — **II.** t.-czikk.
— oltalma tárgyában Svéd- és Norvégországokkal 1889. évi szeptember hó 20-án kötött egyezmény beczikkelyezése. — **XVI.** t.-czikk.
Warrant. Lásd: Zálogjegyek.
Zágrábi m. kir. államvasuti vasutállomásnak és főmühelyének megépitéséről, és mozdonyállományának szaporitásáról. — **X.** t.-czikk.
Zálogjegyek, közraktárak által kiállitottak, leszámitolhatására az osztrák-magyar bank felhatalmaztatik. — **XX.** t.-czikk.
Zárszámadásra (az 1887. évire) alapitott végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről; az 1888. és 1889. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről; a rendkivüli katonai óvintézkedések költségeire megszavazott 2,674.000 frt póthitelből Magyarországra eső összeg fedezéséről, valamint az 1888. évi határvám-bevételek visszamaradása folytán a magyar korona országai által fedezendő kiadásról. **XXXVII.** t.-czikk.

I. TÖRVÉNYCZIKK

a közutakról és vámokról.

(Szentesitést nyert 1890. évi február hó 4-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi február hó 12-én.)

I. RÉSZ.

A közutak osztályozása, épitése, kezelése és fentartása.

1. §.

A közutak osztályozása.

A jelen törvényben tárgyalt közutak következőleg osztályoztatnak:

1. államutak, melyek országos fontossággal birnak és az állam költségén épittetnek, kezeltetnek és tartatnak fenn;

2. törvényhatósági utak, melyek a törvényhatóság által épittetnek és annak költségén kezeltetnek és tartatnak fenn;

3. a vasuti állomásokhoz vezető utak, melyek a vasuti állomásokat a legközelebbi állami, törvényhatósági vagy községi utakkal vagy községekkel összekötik és a melyek létesitésének, kezelésének és fentartásának költségei a törvényhatóság, az érdekelt község vagy községek, az érdekelt kereskedelmi és iparvállalatok, végül az illető vasut által aránylagosan viselendők és rendszerint a törvényhatóságok által kezelendők;

4. a községi közlekedési (vicinalis) utak, melyek több község közlekedésének közvetitésére szükségesek és a melyeknek létesitése, kezelése és fentartása az e czélra csoportositott érdekelt községeket illeti;

5. a tisztán községi (közdűlő) utak, melyek csak egy község közlekedési érdekeinek szolgálnak és az illető község által létesitendők, kezelendők és fentartandók;

6. egyesek, társaságok vagy szövetkezetek által, közforgalom czéljaira létesitett közutak, melyeknek kezelése és fentartása a létesitőket vagy azoknak meghatalmazottjait illeti.

Hogy az ország határán átvezető, vagy az egyes vidékeken a közutakat pótló, tehát közforgalomnak szolgáló és különösen hadászati vagy közgazdasági szempontokból is fontossággal biró gyalogutak és ösvények az épités, fentartás és kezelés szempontjából a közutaknak mely osztályába sorozandók, azt felmerülő eset alkalmából, az illető törvényhatóság meghallgatásával, a kereskedelemügyi minister állapitja meg.

I. Az államutakról.

2. §.

Az államutak kezelési és fentartási költségeit a törvényhozás az évi állami költségvetésekben állapitja meg.

Uj állam-útvonalaknak épitése iránt szintén a törvényhozás intézkedik és pedig akár

az évi állami költségvetések keretében, akár külön előterjesztések alapján.

3. §.

Az államutaknak közigazgatása a kereskedelemügyi minister hatáskörébe tartozik.

A végrehajtási szolgálatot a nevezett minisztertnek alárendelt állami közegek teljesitik.

Ezen szolgálatot, annak ugy műszaki, mint közigazgatási részét és az e felett gyakorlandó felügyelést a kereskedelemügyi minister rendeleti uton szabályozza.

Az állami közegek létszámát és javadalmazását az állami költségvetési törvények határozzák meg.

4. §.

A közigazgatási bizottságok az államutak fentartását és kezelését figyelemmel kisérik és az 1876. évi VI. t.-cz. 29. §-a értelmében felügyelnek arra, hogy az állami külközegek teendőiket pontosan teljesitik-e? A közigazgatási bizottságok a netán észlelt rendellenességekről vagy visszaélésekről a kereskedelemügyi ministernek jelentést tenni tartoznak.

A közigazgatási bizottságok esetleg tovább menő igénybe vételének, valamint azok eljárásának részleteit a kereskedelemügyi minister a belügyministerrel egyetértőleg fogja szabályozni.

A közigazgatási bizottságoknak az államutakon foganatositott épitkezéseknek és szállitásoknak a kereskedelemügyi minister által el-

rendelt felülvizsgálatához ugyancsak a nevezett minister kívánságára kiküldendő tagjai részére, a kereskedelemügyi minister azon alap terhére, melyből a munkálat költségei fedeztettek, mérsékelt napidíjakat és fuvarköltségeket engedélyezhet.

5. §.

A kereskedelemügyi minister felhatalmaztatik, hogy az oly államutakat vagy államútrészeket, melyek országos, illetőleg hadászati fontosságukat elvesztették, azon törvényhatóságnak további fentartás és kezelés végett átadhassa, a melynek területén azok átvonulnak.

A törvényhatóság az átvételt meg nem tagadhatja és az államutat, illetőleg annak átadott részét a törvényhatósági útvonalak hálózatába felvenni, azt mint minden más törvényhatósági utját kezelni és fentartani köteles.

Az átadásnak, illetve átvételnek egyéb módozatait a kereskedelemügyi minister az illető törvényhatóságok meghallgatása után esetenként állapitja meg.

Hogy az ily államút-átadás következtében az illető törvényhatóságoknak nyujtható-e és mily összegű segély, azt esetenként a körülményekhez képest a kereskedelemügyi minister a belügyi és pénzügyministerekkel egyetértőleg határozza meg.

Az átadás csak akkor lesz foganatositható, ha az annak indokairól és módozatairól szóló

ministeri előterjesztést a törvényhozás mindkét háza jóváhagyta.

6. §.

Felhatalmaztatik továbbá a kereskedelemügyi minister, hogy viszont az oly törvényhatósági utakat, melyek különösen hadászati szempontokból országos fontosságúakká váltak, az állami utak hálózatába föl-, illetve átvehesse.

Az ily átvétel megelőző külön előterjesztésben, vagy ha az ügy sürgős lenne, vagy ha a felmerülendő költségek csekélyek, az átvételt követő legközelebbi állami költségelőirányzat indokolásában, a törvényhozásnak bejelentendő és indokolandó lesz.

7. §.

Azon államuti résznek vagy műtárgynak fentartásához, mely valamely községen (városon) keresztül vonulván, illetve annak belterületén lévén, egyuttal utczai vagy gazdasági közlekedésre is használtatik és ennek következtében fentartása a rendesnél több kiadást igényel, az illető község — viszonyainak méltányos figyelembevételével — hozzájárulni tartozik.

Ily esetben a kereskedelemügyi minister által e végből megbizott műszaki közeg részletes kimutatást készit a fentartási költség-különbözetről és azt a szükséges egyéb adatokkal és határozati javaslatával a területileg illetékes közigazgatási bizottság elé terjeszti, kérvén a

hozzájárulásnak elsőfokú határozattal leendő megállapitását.

A közigazgatási bizottság az érdekelteket meghallgatja, sőt ha ezt szükségesnek tartaná, kiküldötte által helyszini szemlét is tartat, és ezen eljárás befejeztével meghozza elsőfokú határozatát, mely ellen a határozat kézbesitése napjától számitandó 15 nap alatt, ugy a község, mint a ministeri közeg részéről a kereskedelemügyi ministerhez felebbezésnek van helye.

A kereskedelemügyi minister II-od fokon végleg határoz és határozatát az illetékes törvényhatósággal is közli a végből, hogy az esetleg készpénzben megállapitott hozzájárulás összegének a községi költségvetésbe való felvétele és fedezete iránt késedelem nélkül intézkedjék.

Ezen szakasz rendelkezései a törvényhatósági joggal felruházott városokra is érvényesek.

8. §.

Az államutak és az azokon lévő műtárgyak épitésére, fentartására és kezelésére vonatkozó műszaki, igazgatási és eljárási szabályokat a kereskedelemügyi minister rendeleti uton alkotja meg.

9. §.

Mindaddig, mig valamely államút megépitve, felülvizsgálva és a forgalomnak átadva nincs, egyeseknek az államutak igazgatása, ugyszintén az államutak igazgatásának egyesek ellen keletkező oly panaszai, melyek közigazga-

tási útra tartoznak, közvetlenül a kereskedelemügyi ministernél nyujtandók be, illetve általa intézendők el.

Ellenben a felülvizsgált és a forgalomnak már átadott államutak, illetve azok fentartása és kezelése által érdekeikben netán sértett felek közigazgatási útra tartozó panaszaikkal, a menynyiben a jelen törvény mást nem rendelne, a területileg illetékes közigazgatási bizottsághoz forduljanak.

A közigazgatási bizottság a panaszt mindenekelőtt az illetékes államépitészeti hivatallal, illetve, ha a panaszos ez lenne, a panaszolt féllel, 15 napi határidő alatt leendő nyilatkozás végett azzal közli, hogy ha e határidő alatt a nyilatkozat be nem adatnék, ez a további tárgyalást nem fogná gátolni.

A közigazgatási bizottság különös figyelmet érdemlő esetekben egyszeri 15 napi haladékot engedhet.

A nyilatkozat benyujtása után, vagy ha az a fentiek szerint elmulasztatott volna, a közigazgatási bizottság e czélból eleve megbizandó tagja által tárgyalás tartandó, melyen a meghivandó felek meghallgatandók és a tényállás megállapitandó. A közigazgatási bizottság első fokon határoz.

E határozat, annak kézbesitése napjától számitandó 15 nap alatt felebbezhető a kereskedelemügyi ministerhez, ki végleg határoz.

A közigazgatási bizottság oly határozata, melyben kimondatik, hogy az állam, mint a

kérdés tárgyát képező államút fentartója és kezelője, valamit tűrni vagy tenni tartozik, csak akkor hajtható végre, ha azt a nevezett minister jóváhagyta; miért is az ily határozat, akár adatott be az ellen felebbezés, akár nem, a ministerhez fölterjesztendő.

A minister a netalán fenforgó méltányossági indokok megfigyelésével is, végleg határoz.

II. A törvényhatósági utakról.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

10. §.

Törvényhatósági úthálózat megállapitása.

A törvényhatósági utak hálózatát, figyelemmel a törvényhatóság különböző vidékeire, s ezek között a kellő arányban, az illető törvényhatósági közgyülés határozattal állapitja meg, mely határozat, mint közérdekű, a törvényhatóság területén, az 1886. évi XXI.t.-cz. 7. §-ában megállapitott módon közhirré tétetvén, ennek megtörténte napjától számitandó 30 nap lejártával, az időközben netán beadott felebbezésekkel együtt, a kereskedelemügyi ministerhez megerősités, illetve végleges döntés végett fölterjesztendő.

Egyes útvonalaknak a már megállapitott hálózatba való felvétele vagy abból leendő kihagyása iránt az előző pontban megszabott eljárás alkalmazása mellett, szintén az illető törvényhatóság közgyülése határoz. A kihagyást elren-

delő határozatban kimondandó lesz az is, hogy a kihagyott törvényhatósági út jövőre mint községi közlekedési vagy községi közút lesz-e és mily időponttól kezdve fentartandó?

A ministernek közérdekből vagy a netán előterjesztett és jogosultnak talált felebbezés folytán elrendelt módositásai, a mennyiben a minister rendkivüli közgyülés tartását nem kivánná, a törvényhatóság legközelebbi közgyülésén tárgyalandók; ezekre vonatkozólag a törvényhatóságnak jogában áll a ministerhez egy izben indokolt fölterjesztéssel élni; ha azonban a minister ragaszkodik a módositásokhoz, azok a törvényhatóság által feltétlenül végrehajtandók.

A törvényhatósági utak műtárgyai ugyancsak a törvényhatóság által épitendők, kezelendők és tartandók fenn.

A netán fennálló jogerejű magánkötelezettségek vagy szerződések az iménti rendelkezés által nem érintetnek.

A törvényhatósági utakra vagy az utakon levő műtárgyakra vonatkozólag keletkező vitás kérdésekben, a mennyiben azok törvényhatóság és törvényhatóság vagy község és törvényhatóság között merülnének fel, a kereskedelemügyi minister dönt.

Különös fontos hadászati érdekből a törvényhatósági uton létező műtárgy a kereskedelemügyi minister által állami kezelés vagy fentartás alá vehető.

Ha a kereskedelemügyi minister valamely törvényhatósági útnak vagy műtárgynak meg-

építéséhez többel járul, mint a költségek egyharmadával, akkor jogában áll a foganatosítást is átvenni és az épitkezés iránt belátása szerint intézkedni.

Hadászati fontossággal biró utakon addig is, mig azok állami kezelés alá vétetnek, ugyanazon műszaki szabványok alkalmazandók, mint a melyek az államutakon érvényesek. Kivételt rendkivüli esetekben a nevezett minister engedhet.

A nevezett ministernek jogában áll továbbá oly utaknak épitését, melyek létesitése ellen nyomós hadászati szempontok szólanak, korlátozni, műszaki feltételekhez kötni, vagy épen beszüntetni.

A nevezett minister által államsegélylyel létesitett törvényhatósági út, útrész vagy műtárgy fentartását és kezelését a törvényhatóság meg nem tagadhatja.

11. §.

Valamely útvonalnak a törvényhatósági úthálózatba a kereskedelemügyi minister rendelete alapján történő fölvétele.

A kereskedelemügyi ministernek jogában áll magasabb, különösen hadászati vagy közgazdasági érdekekre utalva, a törvényhatóságot felhivni, hogy valamely, a törvényhatóság területén fekvő vagy azon átvonuló utat a törvényhatósági úthálózatba felvegyen és azt többi törvényhatósági utaival azonos módon fentartsa és kezelje.

Az ily felhivás, a mennyiben a minister rendkivüli közgyülés tartását nem kivánná, a

legközelebbi közgyülésen tárgyalandó és ez által a további intézkedések megteendők.

A közgyülésnek jogában áll ezen felhivás ellen a ministerhez egy izben felirni.

Ha a minister ekkor is megmaradna felhivása mellett, a törvényhatóság első tisztviselője a további intézkedéseket késedelem nélkül megtenni köteles.

Hogy mennyiben van ily esetekben és a 10-ik §. kilenczedik bekezdésének eseteiben állami segélynyujtásnak helye, azt, valamint az esetleg nyujtandó államsegély mérvét, a kereskedelemügyi minister a fenforgó viszonyok alapján határozza meg.

12. §.

A törvényhatóságok az előző 5., 10. és 11. §-ok szerint megállapitott és kiegészitett úthálózatokba felvett törvényhatósági utak és azokon szükséges, illetve létező műtárgyak kiépitése, kezelése és fentartásáról, ugyszintén az azok által igényelt költségekről és azok fedezéséről önkormányzatuk körén belől és a jelen törvény határozataihoz képest intézkedni, illetve gondoskodni kötelesek. A törvényhatósági utak kiépitéséről, kezeléséről és fentartásáról való gondoskodás.

A törvényhatóságok ezen hatáskörük tekintetében a kereskedelemügyi ministernek a jelen törvényben meghatározott felügyelete alatt állanak.

Ezen felügyeleti és ugyancsak a jelen törvényben meghatározott intézkedési jog alapján, a nevezett minister a törvényhatósági utakra vonatkozó ügyvitelt és a műszaki szolgálatot is saját közegei által koronkint megvizsgáltathatja és arra felügyeltet.

13. §.

A kereskedelemügyi ministernek a törvényhatósági utak közigazgatására és műszaki szolgálatára vonatkozó felügyelete és intézkedése.

Ha a törvényhatóság az úthálózatba felvett útra vagy műtárgyra szükséges, avagy valamely elvállalt kötelezettség teljesitéséhez kellő kiadást és fedezetet a költségelőirányzatba fel nem venne, a kereskedelemügyi minister a megfelelő, illetve a netán nyujtott állami segély levonásával fenmaradó összegnek a költségvetésbe való fölvételét elrendeli és a törvényhatóság ezen rendeletnek megfelelni köteles.

Azon esetben pedig, ha a törvényhatóság útügyét elhanyagolná vagy azt akár közigazgatási és pénzügyi, akár a műszaki szolgálat szempontjából helytelenül kezelné, vagy úthálózatának megfelelő épitéséről, kezeléséről és fentartásáról segédforrásainak kellő felhasználásával nem gondoskodnék és a kereskedelemügyi minister által e részben ismételten kiadott utasitások, az első figyelmeztetéstől számitott két éven át sem vezetnének a kivánt eredményre, a kereskedelemügyi minister a törvényhozás fölhatalmazását fogja kikérhetni a végből, hogy az ily törvényhatóság uti ügyeinek közvetlen intézését bizonyos időre átvehesse, s e czélból a törvényhatósági uti alap, valamint a törvény-

hatóság tisztviselői felett, akár közvetlenül, akár ministeri biztos utján rendelkezhessék.

A további részleteket a fölhatalmazási törvény fogja meghatározni.

Egyébként mindazon esetekben, melyekben a törvényhatóság vagy annak első tisztviselője azt, a mit a jelen törvény és annak alapján a minister rendel, végrehajtani vonakodnék, az 1886. évi XXI. t.-cz. határozmányai, illetve az 1886. évi XXIII. törvényczikk alkalmazandó azon módositással, hogy fegyelmi eljárás eseteiben végső fokon a belügyminister a kereskedelemügyi ministerrel egyetértőleg határoz.

14. §.

A községeken átvonuló törvényhatósági útrész vagy műtárgy kezeléséről és fentartásáról.

Azon törvényhatósági útrésznek vagy műtárgynak kezeléséhez vagy fentartásához, mely valamely községen keresztül vonulván, illetve annak belterületén lévén, egyuttal utczai közlekedésre is használtatik és ennek következtében kezelése és fentartása a rendesnél több kiadást igényel, — az illető község viszonyainak méltányos figyelembevételével hozzájárulni tartozik.

Ily esetben a törvényhatóság által e végből megbizott műszaki közeg részletes kimutatást készit a költség-különbözetről és azt a szükséges egyéb adatokkal és határozati javaslatával a területileg illetékes közigazgatási bizottság elé terjeszti, kérvén a hozzájárulásnak elsőfokú határozattal leendő megállapitását.

A közigazgatási bizottság az érdekelteket meghallgatja, sőt ha azt szükségesnek tartaná, kiküldötte által helyszini szemlét is tartat, és ezen eljárás befejeztével meghozza elsőfokú határozatát, mely ellen a határozat kézbesitése napjától számitandó 15 nap alatt, ugy a törvényhatóság, mint a község részéről a kereskedelemügyi ministerhez felebbezésnek van helye.

A kereskedelemügyi minister II-od fokon végleg határoz és határozatát a törvényhatósággal is közli a végből, hogy az esetleg készpénzben megállapitott hozzájárulás összegének a községi költségvetésbe való felvétele és fedezete iránt késedelem nélkül intézkedjék.

15. §.

Két vagy több szomszédos törvényhatóságnak úthálózatok kiépitése, kezelése és fentartása iránti egyesülése.

Két vagy több szomszédos törvényhatóságnak jogában áll úthálózatuk kiépitése, kezelése és fentartása iránt egyesülni.

Az egyesülést a szomszédos törvényhatóságok bármelyike kezdeményezheti.

Az ez irányban vett kezdeményező felszólitást minden egyes törvényhatósági közgyülés tárgyalni és a felett határozatot hozni köteles.

Az egyesüléshez hozzájáruló törvényhatóságok a közösen kiépitendő, kezelendő és fentartandó úthálózatnak, ugyszintén a további részleteknek megállapitása végett küldöttségeket rendelnek ki; ezen küldöttségeknek a tárgyaló törvényhatóságok első tisztviselői szolgálat szerint idősbjének elnöklete alatt tartandó összülése részletes egyesülési munkálatot dolgoz-

ván ki, azt ugy egyértelműség, mint a részletekre meg nem egyezés esetén, megerősités, illetve döntés végett a kereskedelemügyi miniszterhez felterjeszti.

A kereskedelemügyi minister az általa megállapitott, illetve megerősitett munkálatnak egy-egy példányát az érdekelt törvényhatóságok mindegyikének, valamint a további intézkedések foganatba vétele végett azon közigazgatási bizottságnak megküldi, melyet az egyesült törvényhatóságok küldöttsége közös ügyvivő gyanánt a munkálatban megjelölt.

Az egyesülés hatálya mindenkor január elsején kezdődjék.

Az egyesülés körüli eljárás további részleteit a kereskedelemügyi minister szabályrendeletben fogja megállapitani.

16. §.

Két törvényhatóság határán fekvő műtárgyak épitése, kezelése és fentartása.

Ha valamely törvényhatósági útvonalnak műtárgya két törvényhatóság határán fekszik, vagy megépittetni terveztetik, az épitésről, illetve a kezelés és fentartásról, az érdekelt törvényhatóságok közösen és aránylagos költségviseléssel tartoznak gondoskodni.

A mennyiben az érdekelt törvényhatóságok első tisztviselői által e részben foganatositandó és eredményökben az illető törvényhatóságra nézve kötelező tárgyalások során vitás kérdések merülnének fel és megegyezés nem jönne létre, a tárgyaló első tisztviselők szolgálat szerint

idősbje a kereskedelemügyi ministerhez terjeszti fel az ügyiratokat, ki a felmerült vitás kérdések felett végérvényesen határoz, egyszersmind a viszonyokhoz képest és meg nem egyezés esetén, megjelöli azt a törvényhatóságot is, melynek első tisztviselőjét a megépitès végrehajtása, a kezelés, fentartás és felügyelés kötelezettsége illetni fogja; önként értetvén, hogy a másik törvényhatóság a költségeknek reá eső részét viselni, pontosan megtéríteni, illetve a megjelölt törvényhatóságnak megfizetni tartozik.

II. FEJEZET.

A törvényhatósági utak közigazgatása.

17. §.

A főispán. A főispán a törvényhatóság uti ügyeire nézve is az 1886. évi XXI. t.-cz.-ben megállapitott hatáskörrel bir.

A törvényhatósági műszaki közegeket és pedig a mennyiben a törvényhatóság külön törvényhatósági mérnöki hivatalt szervezne, a mérnököket, és minden esetben: az útmestereket vagy útbiztosokat, a törvényhatóság első tisztviselőjének meghallgatásával a főispán élethossziglan nevezi ki.

Csak oly egyének nevezhetők ki mérnököknek, kik törvényszerű minősitéssel birnak. (1883 : I. t.-cz.)

Az útmestereknek vagy az útbiztosoknak kinevezésénél a kellő minősités és az 1873: II. t.-cz. tartandó szem előtt.

18. §.

A törvényhatóság közgyülésének hatáskörébe tartoznak: A törvényhatóság közgyülésének feladata.

1. a törvényhatósági uti ügyekre vonatkozó szabályrendeleteknek a jelen törvény, valamint az annak alapján kiadott ministeri rendeletek figyelemben tartásával való megalkotása;

2. a szomszédos törvényhatóság részéről az úthálózat kiépitése, kezelése és fentartása tekintetében létrehozandó egyesülés kezdeményezése iránti felszólitás, illetve inditvány tárgyalása és határozat hozatala;

3. a törvényhatósági útvonalak hálózatának megállapitása s egyes útvonalaknak a hálózatból kihagyása vagy felvétele iránti határozat;

4. a törvényhatósági utak épitésére, kezelésére és fentartására vonatkozó költség-előirányzatnak megállapitása, valamint a zárszámadások megvizsgálása és ezek tekintetében határozathozatal;

5. a törvényhatósági útalapot terhelő kölcsön vételek;

6. az útalap törzsvagyonának szerzése vagy elidegenitése, városi törvényhatóságokban a községi törvény korlátai közt;

7. a törvényhatósági műszaki közegek (útmesterek, uti biztosok, útkaparók, esetleg mérnökök) személyzeti létszámának megállapitása, fizetéseiknek és illetményeiknek szabályozása, nemkülönben azok nyugdijazására vagy végkielégitésére vonatkozó szabályok megalkotása;

8. általában minden oly intézkedés és határozat, mely a törvényhatóságnak a már megállapitott költségelőirányzat keretén túl eső megterheltetését vonná maga után, a mennyiben a jelen törvény kivételt nem engedne.

A közgyülés határozatai csak akkor válnak jogerejüekké és foganatosithatókká, midőn azok akár a jelen törvény egyes határozmányai szerint hivatalból, akár az érdekeikben netán sértett felek felebbezései alapján a kereskedelemügyi ministerhez, a késedelem mellőzésével fölterjesztetvén, ez által jóváhagyattak.

Jelesen a törvényhatósági közgyülés azon határozatai, melyekkel az útalapot terhelő kölcsönök felvétele mondatik ki, a kereskedelemügyi ministernek előző jóváhagyását minden körülmény közt igénylik.

Ugyanezen jóváhagyás a kölcsönkötvényekre is szükséges.

Az 1880: XXXI., illetve az 1888. évi IV. t.-czikknek a helyi érdekü vasutakat segélyező kölcsönökre vonatkozó határozatai érintetlenül maradnak.

19. §.

A közigazgatási bizottság feladata.

A közigazgatási bizottság teljesiti mindazt, a mit a jelen törvény reá biz; főbb feladatai a következők lévén:

1. figyelemmel kiséri és ellenőrzi a törvényhatósági utak közigazgatását s nevezetesen a törvényhatóság első tisztviselőjének ebbeli működését; felügyel arra, hogy az illetők a törvény-

hatóság területén levő közutak épitésére, kezelésére és fentartására vonatkozó teendőiket pontosan teljesitsék;

2. a netán észlelt rendetlenségekre vagy visszaélésekre a törvényhatóság első tisztviselőjét figyelmezteti, szükség esetén a törvényhatósági közgyülésnek és a kereskedelemügyi ministernek jelentést, illetve javaslatokat tesz;

3. felügyeleti és ellenőrzési teendőinek állandó és beható gyakorolhatása végett, központi és járási uti bizottságokat küldhet ki és azokat a megfelelő utasitásokkal elláthatja.

Ezen uti bizottságok mindazonáltal intézkedési joggal nem birnak s feladatuk csak arra szoritkozhatik, hogy a törvényhatósági utak és műtárgyak, kompok (révek) stb. állapotára vonatkozó észleleteiket és tapasztalataikat, valamint javaslataikat a közigazgatási bizottsággal közlik;

4. a községeken átvonuló állami és törvényhatósági útrész vagy műtárgy kezelési és fentartási költségeihez az illető község részéről való hozzájárulás iránt első fokon határoz;

5. határoz a költségelőirányzat egyes tételei között szükségessé vált és a törvényhatóság első tisztviselője által kért átruházás fölött és ebbeli határozatait a kelet napjától számitandó 8 nap alatt a kereskedelemügyi ministerhez megerősités végett fölterjeszti; határoz továbbá minden 1000 frt költséget meghaladó munka vagy szállitás biztositása iránt a törvényhatóság első tisztviselője által megtartott ajánlati

tárgyalásnak ugyanezen tisztviselő által előterjesztendő eredménye felett; a törvényhatóság első tisztviselőjének előterjesztése nyomán megállapitja és engedélyezi az emlitett összeget meghaladó, de 30.000 frtnál több költséget nem igénylő oly munkákat, melyeknél helyszini bejárás vagy engedélyezési tárgyalás nem tartatott; az ezen összeget meghaladó hasonló, továbbá oly munkákra vonatkozó ügyeket pedig, melyek hadászati fontossággal birnak, avagy a melyek hajózható, tutajozható vagy szabályozás alatt álló folyókon terveztetnek, saját intézkedése előtt és saját javaslatával a kereskedelemügyi ministerhez terjeszti föl megvizsgálás és elhatározás végett;

6. ellenőrzi és a szükséghez képest intézkedik, hogy a törvényhatósági fentartás és kezelés alatt álló utaknál és műtárgyaknál a kereskedelemügyi minister által megállapitott szabványtervek alkalmaztassanak;

7. előkészitőleg megállapitja a költségelőirányzatokat; megvizsgálja és véleményezőleg nyilatkozik a zárszámadások fölött;

8. annyiszor a mennyiszer elrendeli és a kebeléből kiküldendő tagok közbejöttével foganatosittatja az útalap-pénztár rovancsolását, intézkedik a netán tapasztalt rendetlenségek megszüntetése, a visszaélés megtorlása iránt és eljárásáról, annak eredményéről, valamint intézkedéseiről a közgyülésnek jelentést tesz;

9. a közigazgatási bizottság törvényes fegyelmi hatásköre a törvényhatósági igazgatás

ezen ágára is kiterjed, és különösen nemcsak jogában, hanem kötelességében is áll az útalappénztár rendellenes kezelése esetén intézkedni, hogy a felelős közegek ellen az 1886 : XXI., illetve 1886 : XXIII. t.-cz. rendelkezései alkalmaztassanak.

20. §.

A törvényhatósági utak közigazgatása a jelen törvény határozatainak keretében, első sorban a törvényhatóság első tisztviselőjének hatásköréhez tartozik, ki annak szorosan törvény- és szabályszerű vezetéséért és intézéséért első sorban felelős. A törvényhatóság első tisztviselőjének hatáskőre.

Ezen hatáskörben a törvényhatóság első tisztviselőjének, teljesitvén mindazt, a mit a jelen törvény reá biz, a következő főbb feladatai vannak :

1. a törvényhatósági utak közigazgatásában teljesiti a végrehajtó szolgálatot és intézkedéseinek tényleges végrehajtását ellenőrzi;

2. a törvényhatósági utak épitésére, kezelésére és fentartására vonatkozó költségelőirányzatot és zárszámadást törvényszerűen összeállitja, tárgyaltatja és azoknak további fölterjesztése iránt esetenkint intézkedik;

3. a törvényhatósági útalapnak a költségelőirányzatban megállapitott vagy azon túl engedélyezett bevételeinek kivetése, nyilvántartása, behajtása és kezelése, ugyszintén a hátralékok nyilvántartása és behajtása tekintetében

intézkedik; gyakorolja a szükséges felügyeletet, valamint ellenőrzést;

4. a költségelőirányzatban megállapitott épitési és fentartási munkák előkészitéséről és végrehajtásáról a jelen törvény által megszabott korlátok között és eljárás szerint intézkedik.

Az 1000 frtnál több költséget nem igénylő munkát vagy szállitást saját hatáskörében engedélyezi, illetve kiadhatja.

Köteles minden 1000 frt költséget meghaladó szállitásnak és oly munkálatnak engedélyezése iránt, melynél az előző §. 5. pontja szerinti helyszini bejárás vagy engedélyezési tárgyalás nem tartatott, ugyszintén valamennyi, az 1000 frtnyi költséget meghaladó szállitás vagy munka biztositása iránt általa megtartott ajánlati tárgyalás eredményére nézve a közigazgatási bizottság határozatát kieszközölni, hacsak mindazoknak előzetes kieszközlését a végrehajtás sürgős szüksége miatt és felelőssége tudatában mellőznie nem kellene, a mely esetben a közigazgatási bizottságnak legközelebbi ülése alkalmával utólagosan indokolt előterjesztés teendő;

5. utalványoz a törvényhatósági számvevőség ellenjegyzése mellett a törvényhatósági uti pénztárból a költségelőirányzat keretében, illetve a fenti 19. §. 5. pontja esetében és korlátai között;

6. a törvényhatósági útügyekre nézve is az 1886. évi XXI. t.-cz. 68. §., illetve 73. §-ában megállapitott hatáskörben intézkedik s a többi

közt a törvényhatósági utak közigazgatása és műszaki szolgálata keretében működő közegek ellen az érintett §-ok értelmében rendbüntetéseket alkalmazhat;

7. a törvényhatósági műszaki közegek ellen a fegyelmi eljárást az 1886. évi XXIII. t.-cz. értelmében alkalmazza, megjegyezvén, hogy nevezettekre nézve végső fokon a belügyminister a kereskedelemügyi ministerrel egyetértőleg határoz;

8. az útalap-pénztár megvizsgálásának eredményéről szerkesztendő kimutatásokat minden év január és julius 15-ig a kereskedelemügyi ministerhez fölterjeszti;

9. fölfogadja és elbocsátja az útkaparókat.

21. §.

A törvényhatósági utak műszaki szolgálata.

A vármegyei törvényhatósági utak és középitkezések műszaki szolgálatát ott, a hol külön törvényhatósági mérnöki hivatal nem szervezetnék, az állampitészeti hivatalok látják el, melyeknek az illető törvényhatóságokhoz való szolgálati viszonyát és ez irányú ügyvitelét a kereskedelemügyi minister rendeleti uton fogja szabályozni. A kereskedelemügyi ministernek jogában van akként intézkedni, hogy ott, a hol ezt a viszonyok a szolgálat érdekeinek sérelme nélkül megengedik, egy állampitészeti hivatal több törvényhatóság műszaki szolgálatát lássa el.

A vármegyei törvényhatóságok kötelesek az emlitett műszaki szolgálatokat ellátó állampitészeti hivatalok személyi és dologi kiadá-

saihoz, útalapjuk terhére aránylagosan hozzájárulni.

E hozzájárulás mérvét a kereskedelemügyi minister, az érdekelt vármegyei törvényhatóság közigazgatási bizottságának meghallgatása után fogja meghatározni.

Azon vármegyei törvényhatóságok, melyeknek viszonyai ezt szükségessé és indokolttá teszik, külön törvényhatósági mérnöki hivatalokat állithatnak fel.

A vármegyei törvényhatósági közgyüléseknek ezt kimondó határozatai a kereskedelemügyi minister jóváhagyását igénylik, melynek megadása esetében a vármegyei törvényhatóságokban, valamint az önálló törvényhatósági joggal fölruházott városokban, melyek külön törvényhatósági mérnöki hivatalokat szervezni feltétlenül kötelesek, a törvényhatósági utak és középitkezések műszaki szolgálatát a főmérnökből, illetőleg mérnökből és az alárendelt mérnöki, valamint az irodai személyzetből álló törvényhatósági mérnöki hivatal fogja ellátni.

A törvényhatósági mérnöki hivatal vezetésével megbizott főmérnök, illetőleg mérnök, a mérnöki hivatal ügyköréhez tartozó teendők helyes és pontos ellátása tekintetében személyesen felelős és a törvényhatóság első tisztviselőjének közvetlenül alá van rendelve, ahhoz intézi jelentéseit s attól veszi a hatáskörében végzendő teendőkre nézve a rendeleteket, utasitásokat stb.

Az államépitészeti, illetve a törvényhatósági

mérnöki hivatalnak különösen következő teendői vannak:

a) A törvényhatósági utak épitési és fentartási költségelőirányzatának, valamint zárszámadásának összeállitásánál szakszerűen közreműködik.

b) A törvényhatósági utak épitésére és fentartására vonatkozó műszaki műveleteket és költségvetéseket szabályszerűen elkésziti.

c) Gondoskodik műszaki szempontból arról, hogy ezen munkálatok szabályszerű és annak idején leendő biztositása, valamint végrehajtása végett a szükséges intézkedések megtörténhessenek.

d) A törvényhatósági utakon szükséges épitési és fentartási munkálatok, valamint szállitások helyes és szerződésszerű végrehajtásánál a műszaki vezetést, felügyeletet és ellenőrzést gyakorolja.

e) Általában véve, mint a törvényhatóság műszaki szakközege, a szakköréhez tartozó teendőkre nézve a törvényhatóságnak, illetve első tisztviselőjének rendelkezésére áll.

A nevezett hivatalok a törvényhatósági utak épitése, kezelése és fentartása körüli teendők ellátásánál útmesterekkel vagy uti biztosokkal és útkaparókkal rendelkeznek, kik az emlitett hivataloknak közvetlenül alá vannak rendelve.

Két vagy több szomszédos törvényhatóság egy közös mérnöki hivatalnak fentartására szövetkezhetik.

Ehhez szükségesek:

1. a törvényhatóságok egyikének kezdeményezése;

2. az illető törvényhatósági közgyülések határozatai;

3. ezen határozatoknak a kereskedelemügyi minister által történő megerősitése.

A további részleteket a kereskedelemügyi minister a szövetkezni kivánó törvényhatóságok első tisztviselőinek meghallgatásával állapitja meg.

III. FEJEZET.

A törvényhatósági utak épitési, kezelési és fentartási szükségleteinek, valamint azok fedezésének megállapitása, az uti alap kezelése, és a kiadások elszámolása.

22. §.

A költségelőirányzat összeállitása és megállapitása körül követendő eljárás.

A törvényhatóság első tisztviselője a törvényhatósági utaknak épitési, kezelési és fentartási kiadásairól, másrészt az érintett kiadások fedezésére szükséges bevételekről mindig két egymásután következő évre szóló költségelőirányzatot készit, és azt kellő indokolás kiséretében, melyhez a nézete szerint szükséges útadószázalék és minimumok iránt (23. §.) részletes számitást is csatol, előkészitő tárgyalás és megállapitás végett a közigazgatási bizottságnak, legkésőbb az előirányzati két évet megelőző év augusztus 1-ig bemutatja.

A közigazgatási bizottság az általa tárgyalt és megállapitott költségelőirányzatot a szerinte

szükséges útadó-százalék és minimumok iránti külön részletes nyilatkozatával, a törvényhatóság első tisztviselőjének azonnal kiadja, ki azt 15 napi közszemlére kiteszi és a kitétel megkezdésének, valamint lejártának napját vármegyékben járásonkint az illető járási főszolgabiró (r. t. városokban a polgármesterek) útján, a törvényhatósági joggal felruházott városokban pedig a szokott módon kihirdetteti.

Egyesek az előirányzat ellen fölszólalhatnak és fölszólalásukat irásban a kitételi idő tartamának lejárta napjáig a törvényhatóság első tisztviselőjéhez benyujthatják, ki azokat jegyzékbe foglalva, a költségvetéssel együtt a közgyülés elé terjeszti.

Ha fölszólamlás nem adatnék be, ezen tény a költségelőirányzat előterjesztésekor bejelentendő.

A közgyülés az igy előkészitett és előterjesztett költségelőirányzatot legkésőbb ugyanazon év október végéig tárgyalni és megállapitani köteles.

A költségelőirányzat közgyülésileg megállapittatván, az idevágó közgyülési határozat az 1886. évi XXI. t.-cz. 7. §-a értelmében, mint közérdekü határozat közhirré tétetik.

Ezen határozatok a közhirré tétel megtörténtének napjától számitott 15 nap alatt a kereskedelemügyi ministerhez felebbezhetők.

A határozat, akár adatott be az ellen felebbezés, akár nem, az előirányzattal együtt a kereskedelemügyi ministerhez jóváhagyás végett

két példányban s a megbiráláshoz szükséges adatok, valamint az esetleg beadott felebbezésekkel együtt, indokoló jelentés kiséretében legkésőbb ugyanazon év november hó végéig felterjesztendő.

I. A költségvetés kiadási és fedezeti részekből áll.

A kiadások közé veendők a viszonyok szerint különösen:

a) a törvényhatósági utak épitési, kezelési és fentartási költségei;

b) két vagy több szomszédos törvényhatóságnak úthálózatuk kiépitése, kezelése és fentartása tekintetében, esetleg létrejött egyesülés következtében az illető törvényhatóság által felveendő hozzájárulási költségek;

c) a vasuti állomások utjainak épitéséhez és fentartásához esetleg fizetendő hozzájárulási összegek;

d) az útalapot netán terhelő egyéb kötelezettségek és tartozások;

e) az államépitészeti hivatal személyi és dologi kiadásaihoz megállapitott hozzájárulási összeg, esetleg a törvényhatósági műszaki szolgálat, és minden esetben az útmestereknek vagy uti biztosoknak és útkaparóknak személyi járandóságai és dologi kiadásai;

f) a helyi érdekű vasutak létesitésének támogatására és segélyezésére az 1880. évi XXXI., illetve az 1888. évi IV. törvényczikk értelmében törvényszerűleg netán elvállalt kötelezettségek;

g) az előre nem látott kiadások fedezhetésére szolgáló összeg, mely nem lehet kisebb az előirányzati összkiadások 3%-ánál.

II. A fedezeti részbe tartoznak:

a) a törvényhatóság netáni vámbevételei;

b) a községeknek az átkelési útszakaszokra vonatkozó hozzájárulásai;

c) a törvényhatóságoknak uti kiadásaik fedezésére, netán rendelkezésére levő egyéb alapok jövedelmei vagy követelései;

d) az útadó-kötelezettség természetbeni lerovásából várt fedezet;

e) a törvényhatóságok útalapja czímén kivetendő pótadóból várt jövedelem (a minimumok külön kitüntetendő összegeinek számbavételével);

f) a kereskedelemügyi minister által esetleg kilátásba helyezett állami segélyösszeg.

23. §.

Az egyenes állami adó után kivetendő törvényhatósági útadó kivetése, kezelése és behajtása.

A törvényhatóság az előző §. II. *a), b), c), d)* és esetleg *f)* pontja szerint meglevő bevételek számbavétele után még fenmaradó uti költségelőirányzat szükségletének fedezésére, törvényhatósági útadó czímén, pótadót vet ki.

Ezen útadó, a költségelőirányzatot megelőző évben a törvényhatóság területén közigazgatásilag előirt állami földadó, házadó, keresetadó, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, bányaadó, tőkekamat- és járadékadó (ide értve a földtehermentesitési járulékokat, az általános jövedelmi pótadónak azonban

kizárásával) után bizonyos alább meghatározandó maximumig terjedhető százalékban szabandó meg.

Az útadó százaléka előre két évre határozandó meg; mihez képest a törvényhatóság azt az előirányzattal egyidejűleg, illetőleg az arra vonatkozó határozatában megállapitani tartozik.

Az emlitett egyenes adók alapján kivetendő útadó-százalék rendszerint nem lehet nagyobb 10 százaléknál.

Törvényhatósági útadó fejében mindenkire, még ha az egyenes adója után kivetett százalék szerint rá ennyi nem is esnék, legalább is három kézi napszámnak azon törvényhatóságban folyó ára vetendő ki, mely azonban nem lehet sehol sem nagyobb összesen 1 frt 50 krnál.

A törvényhatósági közgyülés ezen minimumot azokra nézve, a kik legalább két igavonó állattal (49. §. *a)* pont) birnak, egy igás napszám folyó ára erejéig, mely azonban nem lehet nagyobb 3 frtnál, felemelheti, illetve állapithatja meg.

A minimum alá esőkre előirt egyenes állami adók összege a törvényhatóság területén előirt egyenes állami adók összegéből levonandó és a megállapitott útadó-százalék azok fenmaradó részére vetendő ki.

Ha pedig egyfelől a számba vett minimumok, másfelől az útadó-százaléknak az előző pont szerint fenmaradó adórészre számba vett kivetése következtében a költségvetési szükségletet felülhaladó fedezet állana elő, a törvény-

hatóságnak jogában áll, saját viszonyaihoz képest, a többletet az eredeti útadó-százaléknak vagy minimumoknak aránylagos leszállitása utján elenyésztetni, vagy pedig a többletet tartalékként elhelyezni, vagy azt rendkivüli uti szükségletének ellátására forditani.

Az útadó-százaléknak és minimumoknak megállapitására nézve a kereskedelemügyi minister jóváhagyása az előirányzat felterjesztése alkalmával kieszközlendő, ki egyfelől az útadó-százalékot a szükséghez képest leszállithatja vagy a mennyiben az 10 százaléknál kisebb lenne, ezen százalékig a közérdek, de különösen a hadászati és közgazdasági érdekek szempontjából elkerülhetlenül szükségeseknek talált és általa elrendelendő munkálatok czímén a pénzügyministerrel egyetértőleg fel is emelheti; másfelől figyelemmel a fenforgó viszonyokra a minimumokat mérsékelheti vagy azoknak a fenti keretben leendő fölemelését kivánhatja, illetve azokat az útadó-százalék magasságával összhangba hozhatja és a törvényhatóságnak számitását ki-, illetve útbaigazitja.

A mint a költségelőirányzat és az arra vonatkozó közgyülési határozat a ministeri jóváhagyással leérkezett, a törvényhatóság első tisztviselője az útadónak, a végleg megállapitott százalékban késedelem nélkül összeállitandó és a minimumok külön kitüntetését tartalmazó egyénenkénti kivetését (vármegyékben községenként) a községházánál, a törvényhatósági joggal fölruházott városokban a városházán ki-

hirdetteti és a kihirdetés napjától számitandó 15 napon át közszemlére kitéteti. A hirdetményben világosan kiteendők a kitétel kezdetének és lejáratának napjai.

Ezen időtartam alatt az érdekelt fél a sérelmesnek tartott kivetés ellen a közigazgatási bizottságnál felszólalhat.

Ezen felszólalások és az időközben kérhető kiigazitások elintézésére ugyanazon küldöttség illetékes, mely a közigazgatási bizottságok által minden év első ülésében az 1883: XV. t.-cz. 12. §-a alapján választandó.

Ezen küldöttség, ha szükségét látja, határozathozatal előtt a kir. pénzügyigazgatót, vagy annak helyettesét, valamint a törvényhatóság számvevőjét is meghallgatja, ha pedig az illető fél ezt felebbezésében kivánta, meghallgatni s határozatát az érdekelt féllel közölni tartozik.

Azon tévedések azonban, melyek egyedül a százalék vagy a minimum hibás kiszámitásából erednek, a felszólalásokra kitűzött határidő lejárta után is kiigazithatók.

A jelen szakasz értelmében megállapitandó útadó az 1883. évi XV. t.-cz. értelmében kivethető pótadótól függetlenül, annak beszámitása nélkül vetendő ki.

A törvényhatósági útadók behajtása, leirása vagy elévülése tekintetében a közadók kezeléséről szóló 1883: XLIV. t.-cz. határozatai mérvadók.

A törvényhatósági útadó kivetésének, befizetésének, behajtásának és kezelésének egyéb

részleteit, a hátralékok nyilvántartásának és behajtásának módozatait, ugyszintén az utipénztár kezelésének mikéntjét a kereskedelemügyi minister a pénzügyministerrel egyetértőleg szabályozza.

Ha valamely törvényhatóság úthálózatának kiépitése vagy különös közgazdasági, vagy hadászati jelentőségű uti munkák vagy műtárgyak foganatositása érdekében oly kiadásokat volna kénytelen fedezni, melyekre a 10 százaléknyi útadó elegendő nem lenne, elhatározhatja ezen százaléknak 3 százalékkal, illetve 13 százalékig terjedő felemelését.

Az útadónak a jelen szakasz második bekezdésében felsorolt egyenes adók 10 százalékánál magasabbra való felemelését a kereskedelemügyi minister nem követelheti, illetőleg el nem rendelheti. Ellenben a törvényhatóságnak minden oly határozatához, mely az útadónak 10 százaléknál magasabbra való felemelését czélozza, a kereskedelemügyi minister útján a ministerium előző jóváhagyása szükséges.

A törvényhatóságok útügyeinek állami segélyezése érdekében a kereskedelemügyi minister állami költségelőirányzatában bizonyos összeg lesz felveendő.

Ezen állami alapból első sorban azon törvényhatóságok lesznek segélyezendők, a melyek esetleg hadászatilag fontos utakat vagy műtárgyakat létesitenek és tartanak fenn, vagy a melyek ezen segély nélkül útadójukat a 10 százalékos maximumon túl lennének kénytelenek fölemelni.

24. §.

Az útadónak részben természetben leróhatása.

Vármegyékben a fenforgó viszonyokhoz képest a törvényhatósági közgyülés elhatározhatja, hogy a törvényhatósági útadónak egy része, de legfeljebb fele, kézi erő, illetve napszám, vagy igavonó állati erő segélyével rovattathassék le a kötelezettek által.

Végrehajthatóvá válik e határozat a kereskedelemügyi minister által megadott jóváhagyás után. A nevezett ministernek jogában áll kellő indokok alapján ezen természetbeni lerovás arányát leszállitani, mindazonáltal legfeljebb egy negyedre; másfelől fel is emelni, de legfeljebb a megengedett fele részig.

A természetbeni útadó-lerovásnak egyénenkint lehetőleg egyenértékűnek kell lenni azon útadó-tétellel, melyet az illető egyenes állam-adója után — figyelembevételével a megállapitott útadó-minimumnak — fizetni köteles lenne, ha útadóját természetben le nem róhatná. — Az útadó természetbeni lerovásának minimuma: három kézi vagy egy kétfogatú napszám.

A közgyülésnek jogában áll a természetbeni útadó-lerovást a törvényhatóság területének csak egyes részeire és csak bizonyos meghatározandó egyenes állami adóösszeget fizetőkre korlátozni; jogában áll továbbá meghatározni a kézi és igás-lerovás közti arányt, avagy kimondani, hogy csak kézi vagy csak igás-leszolgálást enged meg.

Jogában áll végül a közgyülésnek kimondani, miszerint egyesek és községek útadótartozásukat az útépitési és fentartási anyagoknak bizonyos

útvonalakra vagy útirányokra természetben leendő kihordása vagy kiszállitása által sommásan szolgálhassák le.

Mindezekről rendszerint a költségelőirányzatról szóló határozatban kell rendelkezni, hogy az a végrehajtásnál irányadó lehessen.

A törvényhatóságoknak figyelemben kell tartaniok, hogy ezen természetbeni lerovásokat első sorban azok teljesithessék, a kik az előző szakasz szerint az útadó-minimumok valamelyike alá esnek.

Egyébként az imént meghatározott korlátok között a természetben való útadó-lerovásnak kiszámitása, kijelölése, teljesitése, ellenőrzése és felülvizsgálata tekintetében a törvényhatóság közgyülése, viszonyainak megfelelő szabályrendeletet alkot s azt a kereskedelemügyi minister jóváhagyása alá terjeszti.

Attól, a ki az ezen szakasz szerint reá eső természetbeni lerovást az esetleg kitüzendő záros idő alatt sem teljesitené, az általa különben fizetendett útadónak kétszerese lesz behajtandó.

Törvényhatósági joggal felruházott városokra e szakasz rendelkezései ki nem terjednek.

25. §.

Egyenes adót nem fizetők közmunkatartozásai.

Minden, egyenes adót (a fenti 23. §. második bekezdésében felsorolt adót) nem fizető, 18 évet már betöltött, de 60 évet még el nem ért férfi köteles útadó-tartozás fejében három kézi napszámot természetben vagy egyenértékű váltságösszeg lefizetése által leszolgálni.

E kézi napszám váltság-árát a törvényhatósági közgyülés állapitja meg az uti költségelőirányzatról szóló határozatban. Ezen váltságösszeg nem lehet eltérő attól, mely a fenti 23-ik §. alapján a kézi napszámra megállapitott minimumokra nézve az illető törvényhatóságban meghatároztatott.

Ezen szakaszban körülirt kötelezettség kiterjed a napszámosokra is, kik az 1883. évi X. t.-cz. értelmében kereseti adómentességet élveznek.

Ezen tartozás alól fel vannak mentve a következők:

a) a királyi uralkodóház minden tagja és udvartartásuk, a kir. udvar, a külhatalmasságok követei, konzulátusai és ügyvivői;

b) a fegyveres erőhöz és a csendőrséghez tartozó tényleges szolgálatban álló személyek, ugyszintén azok családjai, a nyugállományba és rendelkezési állapotba helyezett tisztek és katonai hivatalnokok, ugyszintén azok családjai, továbbá a katonai ellátást élvező rokkantak;

c) azon tanitók, ugyszintén azok családjai, kiknek évi fizetése 300 frtot meg nem halad, személyeiket illetőleg;

d) a pénzügyőrök, a szemlészeket is ideértve, a vasuti pályaőrök, törvényhatósági és községi hajduk, a fegyházak, államfogházak, börtönök és fogházak őrei; az erdő-védek és mező-rendőrök;

e) testi vagy lelki fogyatkozásban szenvedők;

f) községélyre vagy alamizsnára szorulók;

g) az országban tartózkodó idegenek, de csak azon évben, melyben az országba költöztek;

h) azon szegődött szolgák (cselédek) személyeiket illetőleg, kik szolgálataikat másnak adván rendelkezés alá, azokra nézve szabadon nem rendelkezhetnek.

A jelen szakasz értelmében kötelezettek összeirása, nyilvántartása és a kötelezettség teljesitésének módozatai, ugyszintén a netáni további mentességek megállapitása iránt a törvényhatóság közgyülése szabályrendeletet alkot s azt a kereskedelemügyi minister jóváhagyása alá terjeszti.

26. §.

A megállapitott közmunkatartozás leszállitás vagy elengedés

A végérvényesen kivetett útadó, midőn az a fennálló adótörvények értelmében különben leirható nem volna, ugyszintén a természetbeni útadó-tartozás lerovása egészen vagy részben csak különös figyelmet érdemlő esetekben szállitható le vagy engedhető el.

A leszállitás vagy elengedés iránt elsőfokúlag a közigazgatási bizottság, másodfokon a kereskedelemügyi minister határoz.

A felebbezés a kézbesitéstől számitandó 15 nap alatt nyujtandó be.

Az 50 frtot meghaladó útadónak, illetve a természetbeni lerovás kötelezettségénél: az 50 frtnak megfelelő munkamennyiséget meghaladó természetbeni lerovásnak esetenkint való el-

engedése iránti határozatra nézve a kereskedelemügyi minister jóváhagyása mindig kieszközlendő.

A már megállapitott törvényhatósági útadószázalékot az illetékes közgyülés leszállithatja. Ebbeli határozata azonban csakis a kereskedelemügyi minister előzetes jóváhagyása esetében hajtható végre.

27. §.

A törvényhatósági útalap kezelése.

A törvényhatóság útalapja minden más alaptól, bevételektől és kiadásoktól elkülönitve kezelendő, nyilvántartandó és elszámolandó.

A törvényhatósági joggal felruházott városok útépitési és fentartási alapjai az azoknál fennálló pénzkezelési és számviteli szabályok szerint, de szintén külön kezelendők és elszámolandók.

A törvényhatósági útalap pénzei a jelen törvény szerinti rendeltetésüktől el nem vonhatók.

És ha mégis egyes fontos, a törvényhatóságok közérdekét közelről érintő czélra kivánna a törvényhatósági közgyülés uti alapjából bizonyos összeget szánni, ebbeli határozata csakis a kereskedelemügyi minister előző jóváhagyása esetében lesz végrehajtható.

28. §.

A törvényhatósági utak épitésére, kezelésére és fentartására vonatkozó évi zárszámadás.

A törvényhatóság első tisztviselője az uti költségelőirányzat rovatainak megfelelő osztályozással a bevételekről és kiadásokról zárszámadást készit, melyet a második kezelési évet követő évben legfeljebb május 15-ig a köz-

igazgatási bizottságnak bemutatni köteles. Ennek további eljárása a jelen törvény 22. §-ához alkalmazandó.

Ezen zárszámadás a közgyülés előtt 15 nappal közszemlére kitétetik, egyszersmind a bizottsági tagoknak kézbesittetik.

A közgyülés a zárszámadás iránt határozatot hoz és azt a zárszámadásnak két példányával együtt a kereskedelemügyi ministerhez, a szükséges adatok kiséretében megerősités végett legkésőbb ugyanazon év julius 1-ig felterjeszti.

III. A vasuti állomásokat a legközelebbi állami vagy törvényhatósági úttal vagy községgel összekötő utakról.

29. §.

A vasuti állomásokat a legközelebbi közúttal vagy községgel összekötő utak épitési, kezelési és fentartási költségei, hacsak azok viselésére a vasuti vállalat vagy más személy az engedélyokirat alapján vagy valamely más jogczímen nem kötelezhető, hozzájárulás utján fedezendők. Az épitési költségek viselése.

A hozzájárulásra kötelezettek:

a) a törvényhatóság,

b) a vasuti vállalat,

c) az érdekelt községek, valamint

d) az érdekelt kereskedelmi és iparvállalatok.

Ha valamely új vasut, pályaudvar vagy felvételi állomás létesitéséről van szó, akkor a vasut közigazgatási bejárása alkalmával egyezségileg állapitandó meg, hogy a kérdéses utak hol, mily irányban és hosszban épitendők, továbbá hogy az épitési és kisajátitási, kezelési és fentartási költségekhez a fentebbiek szerint kötelezettek mily arányban tartoznak hozzájárulni.

Egyezség nem sikerülte esetében a kereskedelemügyi minister végérvényesen dönt.

Ha azonban valamely már fennálló vasuthoz, pályaudvarhoz vagy felvételi állomáshoz vezető összekötő út előállitásáról van szó, akkor az összes épitési, kisajátitási, kezelési és fentartási költségeket $^1/_3$ részben a törvényhatóság, $^1/_3$ részben a vasuti vállalat, $^1/_3$ részben együttesen az érdekelt községek és kereskedelmi vagy iparvállalatok tartoznak viselni.

A községek, valamint a kereskedelmi és iparvállalat érdekeltségi köre, nemcsak a közvetlenül érintett, hanem a távolabb fekvő községekre és vállalatokra is kiterjeszthető.

Hogy mennyiben lehet annak helye, miszerint a jelen, valamint a következő szakaszok határozmányai, a gőzhajó-állomásokhoz vagy kikötőkhöz vezető utakra nézve alkalmazást nyerjenek, azt esetről-esetre, az illetékes törvényhatóság meghallgatásával, a kereskedelemügyi minister állapitja meg.

30. §.

A törvényhatóság első tisztviselője az összekötő út műszaki műveleteit és ugy ezeknek, mint a kezelési és fentartási költségeknek előirányzatát elkészittetvén, az előző §. szerint megállapitott érdekeltek meghivásával helyszini tárgyalást tart, annak alapján a műszaki műveletek felett, azoknak kivihetősége és az arra kötelezetteknek hozzájárulási mérvére nézve első fokon határozatot hoz, és azt az összes érdekeltekkel közli.

Ezen határozat a kézbesitéstől számitandó 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz és annak határozata ellen ugyanazon határidő alatt a kereskedelemügyi ministerhez felebbezhető.

31. §.

Több törvényhatóság területén fekvő hozzájáró utak.

Ha a vasuti összekötő út több törvényhatóság területén vonul át, a kereskedelemügyi minister fogja az ügyben nem érdekelt, lehetőleg szomszédos törvényhatóságot megjelölni, melynek első tisztviselője és közigazgatási bizottsága az előző 29., illetve 30. §. szerinti eljárásra és a határozat hozatalára illetékes lesz.

A határozatok a hozzájárulásra kötelezett törvényhatóságok első tisztviselőivel is közlendők és a törvényes felebbezéssel ők is élhetnek.

32. §.

Az összekötő utak közigazgatása és műszaki szolgálata.

A vasuti összekötő utak rendszerint a törvényhatósági utak módjára ugyancsak a

törvényhatóság első tisztviselője által kezelendők, s ehhez képest azok közigazgatására és műszaki szolgálatára nézve a törvényhatósági utakat illetőleg megállapitott határozatok érvényesek.

A viszonyokhoz képest egyezségi uton az érdekeltek bármelyike átvállalhatja az összekötő út kezelését és fentartását.

Ezen egyezség a kereskedelemügyi minister jóváhagyását igényli.

A felügyelet és ellenőrzés ily esetben is a törvényhatóság első tisztviselőjét illeti.

Ha valamely összekötő út több törvényhatóság területén vezet át, akkor az előző 31. §. szerint hozandó határozatban határozottan megjelölendő azon törvényhatóság, melynek első tisztviselője a kezelést és fentartást teljesiteni tartozik és azon utipénztár, melybe a hozzájárulások befizetendők lesznek.

Mindazonáltal a viszonyokhoz képest nincs kizárva, hogy az érdekelt törvényhatóságok mindegyike kezelje és tartsa fenn a területén levő szakaszt, valamint, hogy a jelen §. második pontjában foglalt eljárás követtessék.

Az összekötő uton levő műtárgyak azon útrészszel, a melyen léteznek, azonos elbánás alá esnek.

33. §.

Az összekötő utaknak a vasuti vállalatok vagy magánosok által épitendő és fentartandó részei.

A vaspálya-udvarok és felvételi állomások előtt a személy- és kocsiközlekedés czéljaira szükséges területek, továbbá a magasabban

elhelyezett pályaudvarok, valamint állomási helyek és az alantabb fekvő összekötő utak közötti útrész és feljárók, mint a vaspálya kiegészitő részei, az összekötő utakhoz nem számitandók, s azok az illető vasut által helyreállitandók és fentartandók.

Vitás kérdésekben a fenti 30. §-ban emlitett hatóságok határoznak.

34. §.

Ha valamely összekötő út vagy az azon levő, műtárgy kiváló hadászati fontossággal is birna, azok létesitése, kezelése és fentartásához a kereskedelemügyi minister az általa meghatározandó mérvben hozzájárul, sőt azok megépitését, fentartását és kezelését is átveheti.

Ily esetekben az első-, illetve másodfokú határozat a kereskedelemügyi ministerhez végelhatározás végett minden esetben, tehát még akkor is, ha az ellen felebbezés be nem adatott volna, fölterjesztendő.

Az ily esetekbeni helyszini tárgyaláshoz az illetékes államépitészeti hivatal mindig meghivandó, a határozatok annak is kézbesitendők, őt illetvén a felebbezés joga is, hacsak a minister képviseltetése iránt általában másként nem rendelkezett volna.

35. §.

Ha a kereskedelemügyi minister valamely összekötő út, vagy az azon levő műtárgy épitéséhez többel járulna, mint a költségek $^1/_3$-ával

akkor jogában áll a foganatositást átvenni, és az épitkezés végrehajtása iránt belátása szerint intézkedni.

IV. Községi közlekedési (vicinal) közutak.

36. §.

A községi közlekedési közutak megállapitása és azok épitési, kezelési és fentartási költségeinek fedezése.

A községi közlekedési közutak hálózatát, valamint az ily egyes közutak köré azok épitése, fentartása és kezelése czéljából csoportositandó községek jegyzékét, illetve tervezetét az alispán elkészitvén, azt az illetékes törvényhatósági közgyülésnek előző megállapitás végett bemutatja.

Azt, hogy valamely út az emlitett közutak osztályába felvétessék, vagy hogy valamely ilyetén új közútnak megépitése elrendeltessék, más is kezdeményezheti, mely esetben az ezt czélzó kérvény az alispánhoz lesz benyujtandó, ki azt saját javaslataival az előző pont szerinti eljárás végett a közgyülésnek bemutatja.

Midőn a közgyülés az alispán jegyzékét, illetve tervezetét megállapitotta vagy a kérvénynek helyt adott, vagy midőn a törvényhatósági úthálózatból jogerős közgyülési határozattal kihagyatni rendelt közút a községi közlekedési közutak közé felveendőnek, illetve mint ilyennek leendő további fentartása kimondatott (10. §.), az alispán minden egyes községi közlekedési közút tekintetében helyszini tárgyalást tűz ki, melyhez a csoportositani tervezett községeknek előljáróságait, valamint más

nagyobb érdekelteket, milyenek a kereskedelmi vagy ipari vállalatok stb., meghiván, a megtartott tárgyalás eredményéhez képest határoz egyrészt az érdekeltség kérdésében, másrészt a felett, hogy az egyes érdekelteknek kimondott, illetve csoportosított községek és az érdekeltségbe bevont, már fentebb megjelölt érdekeltek mily százalék-arányban tartozzanak a kérdéses közút építéséhez, fentartásához és kezeléséhez hozzájárulni.

Ugyanakkor határoz az alispán a tekintetben is, hogy a törvényhatóság tartozik-e és mily mérvű segélyt nyujtani.

Ha azt az alispán egyes esetekben szükségesnek találná, elkészitteti az államépitészeti vagy esetleg törvényhatósági mérnöki hivatal által az előzetes műszaki tervet és költségvetést. Az illető község terhére eső arány megállapitásánál számbavehető az, ha a község területén valamely jelentékenyebb kereskedelmi vagy iparvállalat létezik, mely a kérdéses útvonal használatát a rendesnél fokozottabb mérvben veszi igénybe, valamint másfelől a kereskedelmi vagy ipari vállalatoknál stb. mindig számba veendő azon teherrészlet, melyet ezek mint esetleg az uti hozzájárulásra kötelezett község kötelékéhez tartozó adózók, a községi kivetés alapján fizetni kötelesek lesznek.

Az alispán határozata ellen az érdekeltek a közigazgatási bizottsághoz, eltérő határozatok esetében a kereskedelemügyi ministerhez, min-

denkor a határozat kézbesitési napjától számitandó 15 nap alatt felebbezhetnek.

Ezen határozatokban különös súly fektetendő arra, hogy a hozzájárulások lehetőleg természetben legyenek leróvhatók.

Midőn a viszonyok szerint a szomszédos törvényhatóságok községei lennének valamely a szomszédos törvényhatóságok területeire is átnyuló községi közlekedési közút köré csoportosithatók, az érdekelt törvényhatóságok első tisztviselői kötelesek, akár saját kezdeményezésükből, akár a hozzájuk intézett kérvény alapján a szükséges tárgyalásokat egymással meginditani és azok alapján az ily utak közigazgatása, fentartása és kezelése körül, tekintettel a jelen törvénynek ezen, valamint a következő §-aiban ide vonatkozólag foglalt határozatokra, megállapodásokat létesiteni.

Ha megegyezés létre nem jönne, a kereskedelemügyi minister határoz; a nevezett minister lévén illetékes azon törvényhatóság kijelölésére is, melynek első tisztviselője és közigazgatási bizottsága illetékes lesz az ilyen közutak tekintetében a fennebbiek szerint szükséges első-, illetve másodfokú határozat meghozatalára és a további teendőknek az érdekelt törvényhatóságok első tisztviselőivel egyetértő, illetve azok utján leendő intézésére.

A községi közlekedési útvonalak közigazgatása érdekében szervezendő ú i bizottságok alkotása.

37. §.

A község a vicinál közút épitésének, kezelésének és fentartásának fejében reá a 36. §.

szerint kivetett hozzájárulás fedezéséről gondoskodni köteles.

A hozzájárulás a végrehajtandó munkálatok természetéhez képest akár készpénzben, akár természetbeni közmunka-erővel (48. és 49. §.) teljesitendő.

A készpénzben teljesitendő hozzájárulási összegről a községnek évi költségvetési előirányzatában kell gondoskodnia, ha pedig az ily hozzájárulás fedezéséről évközben kellene intézkednie és ez a költségvetésben előrelátott bevételekből nem telnék, községi pótlékot vet ki.

A természetben teljesitendő hozzájárulás lerovására pedig a községi közmunkaerő fordítandó és az igy felhasznált közmunka-leszolgálás a községi közmunka-tartozásba betudandó.

A jelen szakasz alapján hozott községi határozatok másodfokon az alispánhoz, harmadfokon végeldöntés végett a közigazgatási bizottsághoz, mindenkor a határozat kézbesitése napjától számitandó 15 nap alatt felebbezhetők.

38. §.

Az alispán a községi közlekedési közutak közigazgatásának helyes ellátása érdekében uti bizottságokat alakit.

Ezen bizottságok rendszerint minden érdekeltségi csoportra nézve külön, a következő tagokból állanak:

a) a járási főszolgabiróból, illetőleg, a mennyiben az útvonal több járás területére terjedne ki, a járási főszolgabirákból;

b) az érdekelt községek elöljáróságainak egy-egy tagjából;

c) az érdekelt községek képviselőtestületei által kebelükből 3 évre választandó kiküldöttekből;

d) azon külön érdekelteknek egy-egy képviselőjéből, kik az útvonal épitési, kezelési és fentartási költségeinek kivetésénél külön számba vétettek. (36. §.)

A helyi viszonyokhoz képest, az alispán az egy és ugyanazon járás területén létező községi közlekedési útvonalakat, egy vagy két uti bizottság alá is csoportosithatja.

Addig, mig a netán fenforgó nehézségek miatt valamely uti bizottság megalakitható lenne, vagy midőn valamely ilyen bizottságnak működését az alispán beszüntetni volna kénytelen, a járási főszolgabiró teljesitse azt, a mit a jelen törvény e részben a nevezett bizottságok hatásköre és kötelessége gyanánt megszab.

Szükség esetén a járási főszolgabiró valamely arra alkalmas érdekelttel az alispán által helyettesithető.

39. §.

Az alispán állapitja meg azt, hogy az egyes elöljáróságok mely tagja vegyen részt az uti bizottságban és hogy abba az egyes községek képviselő-testületei által hány tag küldendő ki.

Az uti bizottság elnöke a járási főszolgabiró s azon esetben, ha több főszolgabiró venne

részt a bizottságban, azon főszolgabiró, ki régebben szolgál.

A határozatok szavazattöbbséggel hozatnak, a szavazatok egyenlősége esetében az elnök dönt.

A főszolgabiró magát a szolgabiró vagy valamely érdekelt tekintélyesebb személy által saját felelősségére helyettesittetheti.

40. §.

Az uti bizottság tagjai ebbeli működésükért díjazást nem nyerhetnek és annak tartama alatt az illető útvonal épitési, fentartási vagy szállitási munkálataira nem vállalkozhatnak.

41. §.

Az uti bizottság hatásköréhez tartozik: Az uti bizottság hatásköre.

a) az illető közút épitésének keresztülvitele, illetve az ez iránti (55—57. §.), valamint a fentartás és kezelés körüli intézkedés és ellenőrzés;

b) az épitési, kezelési és fentartási évi költségelőirányzatnak megállapitása;

c) az egyes községekre és a hozzájárulásra kötelezett más érdekeltekre kivetett hozzájárulási arány alapján eső teljesitmények kiszabása;

d) a jogerejűleg megállapitott hozzájárulások vagy egyéb követelések beszedése, illetve beszolgáltatása és felelősség mellett való kezelése iránti intézkedés;

e) az évi zárszámadásnak átvizsgálása;

f) általában az illető községi közlekedési útvonal közigazgatásának felügyelete és ellenőrzése — szükség esetén a megfelelő intézkedések elrendelése.

Az uti bizottság határozatai ellen az alispánhoz, onnan a közigazgatási bizottsághoz lehet felebbezni, mely végérvényesen határoz.

A felebbezés a határozat kézbesitésétől számitandó 15 nap alatt nyujtandó be.

42. §.

A községi közlekedési útvonalak közigazgatása.

A községi közlekedési közutak közigazgatása az uti bizottságok elnökének feladata, ki annak törvény- és szabályszerű vezetéséért személyesen felelős.

E részben különösen a következők teendői:

a) gondoskodik, hogy az uti bizottság részére a 41. §. értelmében teendő intézkedésekhez és hozandó határozatokhoz szükséges műszaki és más adatok vagy munkálatok rendelkezésére álljanak;

b) az uti bizottság határozatait, valamint a kérdéses utak közigazgatása érdekében szükséges intézkedéseket a végérvényesen megállapitott évi költségelőirányzat keretében végrehajtja.

Ha valamely község az uti bizottsági elnök utasitásának eleget nem tenne, az jogositva van a község terhére intézkedni.

Ez esetben a felmerülő kiadások az uti

bizottság elnöke által közigazgatási uton behajthatók.

Az uti bizottság elnökének intézkedései az értesitéstől számitandó 15 nap alatt az alispánhoz, onnan a közigazgatási bizottsághoz felebbezhetők, mely végérvényesen határoz.

43. §.

A községi közlekedési útvonalak műszaki szolgálatának ellátása czéljából az érdekelt uti bizottság által községi mérnökök alkalmazhatók. A községi közlekedési útvonalak műszaki szolgálata és felügyelete.

Egy mérnök több közlekedési útvonalnak, illetőleg több érdekeltségi csoportnak műszaki szolgálatát is elláthatja.

Az alispán az illető uti bizottságok meghallgatásával megállapitja ezen mérnökökre nézve:

a) hogy a törvényhatóság területén hányan alkalmaztassanak;

b) azon érdekeltségi csoportokat, melyekre működésük kiterjed;

c) fizetésüket s egyéb járulékaikat;

d) hogy mily arányban tartoznak az egyes érdekeltségi csoportok a mérnök személyi és dologi kiadásaihoz hozzájárulni.

Ezen állásra csak okleveles mérnökök nevezhetők ki.

A kinevezés joga az alispánt illeti meg.

A kinevezés lehet ideiglenes, végleges vagy szerződéses jellegű.

A mérnök az uti bizottság elnökének van közvetlenül alárendelve.

Fegyelmi ügyekben a községi alkalmazottakra vonatkozó fegyelmi határozatok alkalmazandók (1886: XXII. t.-cz.).

44. §.

Az évi előirányzat és zárszámadás, továbbá az illető útvonalon az év folyamában történt intézkedésekről szóló jelentés az uti bizottság elnöke által az alispánhoz felterjesztendő, kinek feladata a községi közlekedési utak jókarban tartására nézve felügyeletet gyakorolni, az illető uti bizottságokat megfelelő intézkedésekre utasitani, sőt szükség esetén, a mennyiben valamely uti bizottság az út épitéséről és fentartásáról kellően nem gondoskodnék, az uti bizottság elnöke utján közvetlenül is intézkedni.

Ebbeli intézkedések ellen az értesitéstől számitandó 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz lehet felebbezni.

Az alispán a törvényhatóság területén lévő községi közlekedési útvonalak hálózatáról, azok fejlődéséről, állapotáról és kezeléséről a kereskedelemügyi ministernek évenként január hóban kimeritő jelentést tesz.

A nagyközségek és rendezett tanácsú városok az általuk fentartott községi közlekedési útvonalak tekintetében a csoportositott községekre vonatkozólag fennebb megállapitott határozatok alatt állanak.

A rendezett tanácsú városokban a főszolgabiró helyett a polgármester értendő.

Ha nagyközségek vagy rendezett tanácsú városok a csoportositásba bele vonatnának, a többi csoportositott községekkel egyenlő elbánás alá esnek.

45. §.

A gyógyfürdőkhöz vezető utakról az 1876. évi XIV. t.-cz. 102. §-a értelmében a törvényhatóság gondoskodni tartozván, ezen utak épitése, kezelése és fentartása tekintetében — a mennyiben azok nem állami vagy törvényhatósági utak — szintén a községi közlekedési közutakra vonatkozó határozatok érvényesek s a hozzájárulási arány megállapitásánál a gyógyfürdő-tulajdonos, mint érdekelt vállalat, a teherviselés körébe bevonandó. A gyógyfürdőkhöz vezető utak.

A részben, hogy mely fürdők tekintendők gyógyfürdőknek s ehhez képest mely fürdőkhöz vezető utak sorozandók a fentebbiek értelmében a községi közlekedési útvonalakhoz, a belügyministerrel egyetértőleg a kereskedelemügyi minister határoz.

46. §.

A községi közlekedési közutakra vonatkozó jelen határozatok nem alkalmazhatók azon közlekedési és gazdasági utakra, melyek előállitása és fentartása, valamely vasut épitésével kapcsolatban a vasuti vállalatot önkéntes elvállalás, jogérvényes határozat, vagy az engedélyokirat, illetve a vasuti közigazgatási bejárás eredménye alapján terhelik. A vasuti vállalatokat terhelő közlekedési és gazdasági utak.

E részben a község kérelmére a törvényhatóság első tisztviselője a szükséges intézkedéseket a vasuti vállalatnál szorgalmazza, és ha az eredményre nem vezetne, a kereskedelemügyi ministerhez jelentést tesz, ki a viszonyokhoz képest kötelezőleg és végérvényesen intézkedik.

V. Községi (közdűlő) közutak.

47. §.

Községi útvonalak megállapitása.

A községi közutak hálózatának megállapitása, egyes útvonalaknak való fölvétele vagy kihagyása iránt a község képviselő-testülete közgyülésileg határoz.

A határozat az alispánhoz, annak határozata pedig a közigazgatási bizottsághoz felebbezhető, mely az ügyben végérvényesen dönt.

A felebbezési határidő a határozat kézbesitése napjától számitandó 15 nap.

Midőn valamely a törvényhatósági úthálózatból jogerős határozattal kihagyatni rendelt közút, mint községi út lesz továbbra fentartandó (10. §.), az illető község ezen közútnak a községi utak közé való felvételét meg nem tagadhatja.

Hogy mennyiben van ily esetben annak helye, hogy a községnek a törvényhatósági útalapból segély nyujtassék, azt, valamint a segély mérvét első fokon az alispán, másodfokon a közigazgatási bizottság határozza meg. Két egybehangzó határozat ellen további feleb-

bezésnek — mely felett különben a kereskedelemügyi minister dönt — helye nincs.

Felebbezési határidő a határozat kézbesitésétől számitott 15 nap.

48. §.

Községi utak építéséről, kezeléséről és fentartásáról a jelen törvény ide értendő határozmányainak figyelemben tartásával, azon község tartozik gondoskodni, a melynek területén az útvonal van. Községi utak építési, kezelési és fentartási költségeinek fedezése.

Ezen czélokra szolgál a községi közmunkaerő, esetleg annak váltságösszege.

Az 1886: XXII. t.-czikk 136. §-a alapján közveszély eseteiben kirendelt gyalog- és szekeres erő a községi közmunka-kötelezettségbe be nem tudható.

49. §.

A községi közmunka kétféle: Természetbeni községi munka.

a) igás munka, mely igavonó állatok (lovak, szarvasmarhák, ösvérek, szamarak) erejével szolgáltatik;

b) kézi munka, mely emberi erővel végeztetik.

Vonó állatok tulajdonosai igás munka teljesitésére kötelezvék; kik igavonó állattal nem birnak, kézi munkát tartoznak végezni.

Minden egyes vonó állát után évenkint legfeljebb 2 igás napszám szolgáltatik; minélfogva minden egyes vonó állat egyes vagy kettős fogatban, a szerint, a mint rendesen hasz-

náltatik, közmunkára évenkint legfeljebb kétszer kiállitandó, ugy azonban, hogy a közmunkára kiálló hármas vagy négyes fogatok csak kettős fogatnak számithatók.

Minden a községben divó módon épült közönséges lakóház birtokosa — tekintet nélkül arra, egy vagy több ház birtokosa-e — évenkint legfeljebb 4, kő- vagy téglaépület tulajdonosa legfeljebb 6, minden emelet után még további legfeljebb 2—2 kézi napszámot szolgál; — idegen házban lakó egyének évenkint egy-egy kézi napszám teljesitésére kötelesek.

Családtagok, akár önjogúak, akár nem, rendszerint mindkét esetben évenkint egy kézi napszámot szolgálnak, és pedig ha az ily családtagok száma háromnál nagyobb lenne is, akkor se tegyen a kötelezettség egy-egy családnál összesen 3 napnál többet.

Közmunkatartozását mindenki rendszerint személyesen teljesiti, — de más utján is lerovathatja.

Ez utóbbi esetben azonban a helyettesitett igás erő nem lehet kevésbbé munkaképes annál, melyet pótol s a helyettesitett kézi munkás nem lehet olyan, ki az alábbiak szerint a közmunka-kötelezettség alól felmentve van.

A ki igás munkával tartozik, ha a közszükség ugy kivánja, vagy pedig vonó állatjától önhibáján kivül megfosztatott, igás közmunka-kötelezettsége helyett egyenértékű aránylagos számú kézi közmunkát tartozik végezni.

Községi munkára a község minden lakosa köteles, hacsak az alábbiak szerint ezen kötelezettség alól felmentve nincs.

Ugy a kézi, mint az igás közmunka alól felmentvék:

a) a királyi uralkodóház minden tagja és udvartartásaik;

b) a királyi udvar, annak közvetlen kisérete s az udvarhoz tartozó járművek és fogatok;

c) az idegen hatalmasságok követei, képviselői és fogatjaik.

Kézi közmunka-kötelezettség alól felmentvék:

a) az ország azon lakosai, kik 18-ik életévüket még be nem töltötték és kik 60-ik életévüket már túlhaladták;

b) a nők általában, kivéve azon esetet: ha házuknál velök, legyenek hajadonok vagy özvegyek, egy kenyéren élő és munkára alkalmas férfi családtag vagy szolga létezik, mely esetben ezek, a megszabott napszámot amazokért teljesitik;

c) az előző pont alatt emlitett családtagok személyeikre nézve;

d) azon szegődött szolgák személyeiket illetőleg, kik szolgálataikat teljesen másnak adván rendelkezés alá, azokra nézve szabadon nem rendelkezhetnek;

e) az országban törvényesen elismert minden vallásfelekezetek papi személyei, saját személyeikre nézve;

f) a népiskolákban alkalmazva lévő tanitók személyeikre nézve;

g) a fegyveres erőhöz tartozó tényleges szolgálatban álló személyek, ugyszintén azok családjai, a tényleges szolgálatban nem álló tisztek és katonai hivatalnokok, ugyszintén családjaik, továbbá a katonai ellátást élvező rokkantak;

h) az állami (államvasuti, posta-távirdai), törvényhatósági és községi tisztviselők, valamint szolgák saját személyeiket illetőleg;

i) a pénzügyőrök, csendőrök, vasuti pályaőrök, fegy-, börtön- és fogházőrök, továbbá erdőőrök és mező-rendőrök saját személyeikre nézve.

Igás közmunka alól felmentvék:

a) a közös hadsereg és a m. kir. honvédség mindennemű fogatai;

b) a postafogatok;

c) a fentebb *e)* pont alatt emlitett s mint lelkészek állandóul alkalmazott papi személyek azon fogatai, melyeket fiókközségeikben előforduló egyházi működéseik rendes teljesitésére használnak;

d) azok, kik a hadsereg-, illetve honvédségtől használatra kincstári lovakat vettek ki, ezen kincstári lovak után addig, mig az e részben érvényes határozatok vagy a kiállitott téritmény értelmében ezen lovak korlátlan tulajdonukba át nem mentek;

e) az állami (államvasuti, posta-távirdai), törvényhatósági és községi tisztviselőknek, valamint a pénzügyőri biztosoknak, csend- és rend-

őröknek hivatalos teendőik végzésére tartott fogatai.

Középületek után közmunka nem vethető ki.

50. §.

A község közmunka-tartozását mindenki tetszés szerint természetben dolgozhatja le vagy megválthatja; a község mindazonáltal szükség esetén a közigazgatási bizottságnak az alispán utján kikérendő helybenhagyásával a közmunka-tartozás egy részének kötelező megváltását is elhatározhatja. A község közmunka-tartozás lerovása.

A kényszerváltság a közmunka-tartozás felénél túl nem terjedhet.

A váltságárt a község képviselő-testülete a helyi árak szerint állapitja meg, melynek határozata ellen a törvényhatóság első tisztviselőjéhez, ennek határozata ellen a közigazgatási bizottsághoz lehet felebbezni, mindenkor a határozat közzététele napjától számitandó 15 nap alatt.

A községi képviselő-testületnek a községi közmunkaerő mérvének megállapitására, valamint a közmunka-tartozás egy része kötelező megváltásának kimondására vonatkozó határozatai a törvényhatóság első tisztviselőjéhez, ennek határozata a közigazgatási bizottsághoz felebbezhetők, mindenkor a határozat közzététele napjától számitandó 15 nap alatt; ugyanezen hatóságok illetékesek a községi közmunka összeirása, egyénenkint való kivetése ellen benyujtott felszólalások elintézésére is.

A községi közmunka összeirása, megváltása, a váltságösszeg behajtása és felhasználása iránt a törvényhatóságok viszonyaik szerint és a jelen törvény határozatai körében szabályrendeletet kötelesek alkotni, mely a kereskedelemügyi minister jóváhagyását igényli.

51. §.

Előirányzat és zárszámadás.

A községi közutak épitéséről, kezeléséről és fentartásáról évenkint költségelőirányzat és zárszámadás készitendő, mely a község évi költségvetési előirányzatának és zárszámadásának egyik különálló, de kiegészitő részét képezi.

52. §.

Közigazgatás.

A községi közutak közigazgatása és ennek keretében az intézkedés és foganatositás kötelessége a községi előljáróság hatásköréhez tartozik. A község képviselő-testülete által névszerint megjelölendő azon előljárósági tag, kinek feladata személyes felelősség terhe alatt arról gondoskodni, hogy a szükséges intézkedések törvényés szabályszerűen végrehajtassanak.

Ezen előljárósági tagnak neve az illetékes alispánnak bejelentendő.

Ha valamely község képviselő-testülete megállapitott kötelességének meg nem felelne, az illető előljárósági tagot az alispán rendeli ki.

53. §.

Műszaki szolgálat és felügyelet.

A községi utak épitésénél, kezelésénél és fentartásánál szükséges műszaki teendők végzése

iránt — a mennyiben külön községi mérnökök nem alkalmaztatnának, — a községi előljáróság, vagy ennek kérelmére az alispán esetenkint intézkedhetik.

A községi utak tekintetében a járási főszolgabirák (r. t. városokban a polgármesterek) gyakorolják a felügyeletet és ellenőrzést.

Ehhez képest a főszolgabiró, illetve a polgármester, valamely rosz karban lévő útnak vagy műtárgynak helyreállitását és a mennyiben a község útügyeit általában elhanyagolná, az e részben szükséges intézkedéseket elrendelni, illetve végrehajtani köteles.

Az alispán a törvényhatóság területén lévő községi utak hálózatáról, azok fejlődéséről, állapotáról és kezeléséről a törvényhatósági közgyülésnek és a közigazgatási bizottság utján a kereskedelemügyi ministernek évenként január hóban kimeritő jelentést tesz.

VI. Az egyesek, társaságok vagy szövetkezetek által a közforgalom czéljaira létesitett vagy épittetni tervezett közutak fentartása, kezelése, engedélyezése és épitése körüli eljárás.

54. §.

Egyesek, társaságok vagy szövetkezetek az általuk a közforgalom czéljaira létesitett közutakat jókarban fentartani és kezelni kötelesek (66. §.). Az ez irányban netán létező külön jogerejü megállapodások figyelemben tartandók.

Ily új közutaknak és az azokon szükséges műtárgyaknak engedélyezése és megépitése körül a jelen törvény 55. és következő §-aiban megállapitott határozatok követendők.

Az épitési engedélyokiratba a fentartás és kezelés tárgyában követendő határozatok fölveendők.

A netán gyakorolni kivánt vámszedési jog engedélyezése vagy megújitása iránt a jelen törvény 81. és következő §-ai szerint kell eljárni.

VII. Uj közutak és az azokon szükséges műtárgyak (hidak, átereszek) műszaki terveinek elkészitése, a foganatositás engedélyezése, a megépités körüli eljárás és a közutak törzskönyveinek felvétele.

55. §.

Előmunkálati engedélyek.

Uj közutak és az azokon szükséges műtárgyak megépitéséhez kellő műszaki tervek előmunkálataira az engedélyt rendszerint a kereskedelemügyi minister adja meg.

Községi közlekedési utak megépitésénél, midőn ezek csak egy törvényhatóság területére esnek, ugyszintén községi (közdűlő) utak épitésénél az előmunkálati engedélyt a törvényhatóság első tisztviselője is megadhatja, ki ennek megtörténtét a kereskedelemügyi ministernek jelenteni tartozik.

Az előmunkálati engedélyt kieszközölni és a műszaki tervek — a költségvetéssel együtt-

értve — elkészitéséről gondoskodni az köteles, a ki az új közútnak és műtárgyainak foganatositása iránt intézkedni illetékes.

A kereskedelemügyi minister az általa megépitendő közutak és műtárgyakra vonatkozó előmunkálati engedélyt a tervezéssel megbizott közegeinek hivatalból adja meg.

Egyebekben az előmunkálati engedélyek s azoknak hatálya tekintetében az 1881. évi XLI. t.-cz. határozmányai mérvadók.

56. §.

Közigazgatási bejárás, illetve helyi szemle.

Az elkészitett műszaki tervek alapján — melyeknek a kereskedelemügyi minister által megállapitott szabványokhoz alkalmazva kell lenniök — helyszini bejárás tartandó, mi végből azok, az ezen bejárás elrendelésére és foganatositására az alábbiak szerint illetékes hatósághoz az által, ki a foganatositás végrehajtása iránt intézkedni hivatva van, bemutatandók.

A kereskedelemügyi ministernek jogában áll elrendelni, hogy azon műszaki tervek, melyek hadászati fontossággal biró, vagy oly közutakra, illetve műtárgyakra vonatkoznak, a melyeknek létesitéséhez államsegélylyel járul, hozzá még a helyszini bejárás előtt áttekintés s netáni észrevételeinek megtétele végett fölterjesztessenek.

Ugyancsak a nevezett ministerhez terjesztendők föl hivatalból előzőleg azon új közutak és műtárgyak tervei, melyek az országos határt képező vagy hajózható tutajozható vagy szabályozás alatt álló vizfolyásokon vezetnének át,

— ugyszintén a melyek által állami épitmények és munkálatok bármely irányban érintetnének és befolyásoltatnának; a nevezett ministernek jogában állván az ily épitkezésekre vonatkozó helyszini bejárást esetleg saját közegei által foganatosittatni vagy az ily épitmények létesitésének megengedését egyáltalán megtagadni.

57. §.

Azon közutak- és műtárgyakra vonatkozólag, melyeknek kivitelét a kereskedelemügyi minister foganatositttatja, a helyszini bejárást a nevezett minister rendeli el és azt, az e végből megbizandó közege által teljesitteti. — Minden más esetben, midőn ezen törvény kivételt nem rendel, a helyszini bejárást a törvényhatóság első tisztviselője rendeli el és azt vagy személyesen vagy kiküldöttje által foganatositja.

A vasuti állomásokhoz vezető utaknál, tekintettel a jelen törvény 30. és 31. §-aiban megállapitott eljárásra — melynél különben az alábbi határozatok, a viszonyokhoz képest, szintén mérvadók — külön helyszini bejárás nem szükséges.

A községi közlekedési és a községi (közdülő) utaknál a helyszini bejárás csak akkor lesz az alábbi §-okban foglalt határozmányok szerint foganatositandó, midőn azokon oly műtárgyak vagy kompok (révek), hajóhidak létesitése szándékoltatik, melyek hatósági rendelkezés alatt álló vizeken vezetnének át, vagy ha a jelen törvény 91. §-ának esete forogna fenn; midőn

ezen esetek nem forognának fenn, a műszaki tervek 15 napi időtartamra közszemlére kiteendők és ennek megtörténte az érdekelt községekben a kitétel megkezdése és lejárta napjának határozott megjelölésével közhirré teendő. — Ezen határidő lejártával a netalán beérkezett felszólamlások a műszaki tervekkel együtt a törvényhatóság első tisztviselőjéhez elsőfokú határozathozatal végett felterjesztendők. Ha felszólamlás nem történt, az alispán a műszaki terveket megerősiti és a végrehajtást végérvényesen engedélyezi.

Közérdekből különösen sürgős esetekben, valamint azon esetekben, midőn harmadik személyek érdekei egyáltalán nem érintetnek, a kereskedelemügyi minister a helyszini bejárás mellőzését megengedheti.

58. §.

Az, a ki a helyszini bejárást elrendeli, megállapitja annak sorrendjét, kitűzi legalább 15 napi időközzel a foganatositás megkezdésének napját, kirendeli a tervező és azon műszaki vagy közigazgatási közegeket, a kiknek részvételét szükségesnek tartja, ugyszintén meghivja az érdekelt községeket és a fenforgó viszonyok szerint a nagyobb ipari és egyéb vállalatokat és érdekelteket (74. és 91. §.), egyidejüleg tudatván azt is, hogy a bejárás alapjául szolgáló műszaki tervek hol vannak a végből kitéve, hogy azokat az érdeklődők még a bejárás előtt megtekinthessék.

Hadászatilag fontos utak és műtárgyak bejárásához, ugyszintén azon esetekben, a midőn ezt a kereskedelemügyi minister kiköti, a nevezett minister külön képviselőjének kirendelésére felkérendő.

Ha a hatósági rendelkezés alatt álló vizeken átvezető közuti hidak, átereszek vagy egyéb vizi épitmények létesitésére nézve előzetesen közigazgatási bejárás tartatnék, ehhez a földmivelésügyi minister képviselője is meghivandó az által, a ki a helyszini bejárást elrendeli.

59. §.

A helyszini bejárás feladatát képezi a műszaki terveknek a helyi viszonyokkal való összehasonlitása és a tapasztaltakhoz mért kiigazitása, illetve az összehasonlitás eredményének megállapitása, a műtárgyak helyeinek és méreteinek (nyilt távolság és magasság stb.) különös tekintettel az 1885. évi XXIII. t.-czikknek a vizlefolyás biztositására, valamint a viszonyokhoz és a bejárás tárgyához képest, a jelen törvény 74. és 91. §-ának vonatkozó határozmányaira, a helyszini szemle utján leendő meghatározása, végül a meghivott érdekeltek netaláni észrevételeinek fölvétele.

Az eljárásról jegyzőkönyv veendő fel, mely az összes iratokkal a bejárást elrendelő hatósághoz késedelem nélkül bemutatandó.

A bejárásnál résztvett hivatalos közegek, annak befejeztével bizottsággá alakulnak, mely

a bejárást vezetőnek elnöklete alatt javaslatot készit és ezt a jegyzőkönyvhöz csatolja.

A helyszini bejárás további részleteit a kereskedelemügyi minister rendeleti uton fogja szabályozni.

Ugyancsak a nevezett minister fog rendelkezni, illetve határozni azon esetekben is, midőn több törvényhatóság lenne érdekelve, vagy kételyek merülnének fel a tekintetben, hogy a helyszini bejárást mely törvényhatóság első tisztviselője illetékes elrendelni, illetve foganatositani.

60. §.

Eljárás a közigazgatási bejárás eredménye alapján.

A törvényhatóság első tisztviselője az általa, illetve kiküldöttje által foganatositott bejárás jegyzőkönyve alapján elsőfokú határozatot hoz, melylyel, a mennyiben kiegészitést és pótlást el nem rendelt volna, a műszaki terveket, jelesen a műtárgyak terveit, különös tekintettel az 1885. évi XXIII. t.-cz.-nek a vizlefolyás biztositására és a viszonyokhoz képest a jelen törvény 74. és 91. §-ában foglalt és harmadik személyek jogainak érvényesitésére vonatkozó határozmányokra, a költségvetéssel együtt megállapitja és mindezek nyomán a foganatositást műszaki szempontból megengedhetőnek jelenti ki.

A határozatban külön kiemelendő, hogy a netán szükséges kisajátitás az 1881 : XLI. t.-czikk rendelkezései szerint külön lesz elintézendő; — egyuttal, a mennyiben a jelen tör-

vény 1. §-a 6. pontjában említett utak és az azokon szükséges műtárgyak létesitéséről van szó, befoglalandók a határozatba az azok engedélyezésére, fentartására és kezelésére vonatkozó föltételek is (54. §.).

A kereskedelemügyi minister által elrendelt, illetve foganatositott bejárás eredménye felett a nevezett minister határoz.

A törvényhatóság első tisztviselőjének határozata ellen a közigazgatási bizottsághoz, ennek határozata ellen a kereskedelemügyi ministerhez — a határozat kézbesitésétől számitandó 15 nap alatt — lehet felebbezni.

Két egybehangzó határozat ellen csak akkor van a kereskedelemügyi ministerhez felebbezésnek helye,

1. midőn az épités költsége 30.000 forintot meghalad;

2. minden esetben, midőn egyuttal oly műtárgy épitése forog kérdésben, mely hatósági rendelkezés alatt álló vizeken vezetne át.

A nevezett ministerhez minden esetben, tehát még akkor is, midőn felebbezés be nem adatott, hivatalból felterjesztendők végleges elhatározás és illetve engedélyezés végett:

a) hadászati fontossággal biró, ugyszintén oly közutak és az azokon szükséges műtárgyak műszaki tervei, melyekhez a nevezett minister államsegélylyel járult, bár azoknak foganatositását át nem vette;

b) azon közutak és az azokon szükséges műtárgyaknak műszaki tervei, melyek országos

határt képező vagy hajózható, tutajozható, vagy szabályozás alatt levő vizeken vezetnének át, vagy a melyek által államilag létesitett, fentartott s kezelt épitmények érintetnének, vagy befolyásoltatnának;

c) midőn a jelen törvény 74., illetve 91. §-aiban emlitett esetek forognak fenn.

Ha a hatósági rendelkezés alatt álló vizeken átvezető közuti hidak, átereszek vagy egyéb vizi épitmények létesitésére nézve a kereskedelemügyi minister által elrendelt közigazgatási bejárásnál, illetve helyszini szemlénél, a földmivelésügyi minister képviselője részéről az illető vizépitményre nézve külön vélemény adatnék be, vagy ha a törvényhatóság első tisztviselője által, az általa elrendelt bejárás eredménye felett hozott határozat ellen ugyanazon képviselő részéről, kivel a határozat közlendő lesz, felfolyamodás nyujtatnék be, ily esetekben a kereskedelemügyi minister a bejárás eredménye felett a földmivelésügyi ministerrel egyetértőleg határoz.

61. §.

A kisajátitási jog engedélyezése és általában a kisajátitás tekintetében az 1881. évi XLI. t.-cz. határozmányai mérvadók. Kisajátitás.

62. §.

A kereskedelemügyi ministernek jogában áll az épitést vagy munkát foganatositás közben A közutak és műtárgyak szemléje.

annyiszor a mennyiszer megvizsgáltatni és a tapasztalatokhoz képest intézkedni.

Midőn oly közútnak vagy műtárgynak épitése fejeztetett be, melynek foganatositása előtt helyszini bejárás tartatott, illetve a jelen törvény 30. és 31. §-ai szerinti eljárás követtetett, ugyanazon hatóság által, mely a bejárást elrendelte, illetve foganatositotta, esetleg a felülvizsgálattal kapcsolatban, szemle rendelendő el és foganatositandó.

Ezen szemlének czélja megállapitani, hogy a foganatositás — jelesen a műtárgyaknál — a műszaki terveknek és az engedélyezés egyéb feltételeinek megfelelő-e, nem szükséges-e pótlás vagy kiegészitás és a forgalom megengedhető-e?

Ezen szemle, valamint az annak eredményéhez képest szükséges határozathozatal tekintetében ugyanazon határozmányok követendők, melyeket a jelen törvény a helyszini bejárásra vonatkozó fentebbi szakaszokban megállapit.

A közforgalom érdekében fekvő sürgősség eseteiben a kereskedelemügyi minister az emlitett szemle mellőzését és a forgalom megindítását megengedheti.

63. §.

A közutak és azok műtárgyainak epitésére, fentartására és kezelésére vonatkozó panaszok eldöntése.

Az érdekeikben netán sértett feleknek, a közutak és azok műtárgyainak épitése vagy később azoknak fentartása és kezelése alatt keletkező panaszai tárgyában, továbbá azon ügyekben, melyek szerint egyesek oly munkála-

tokat kivánnának létesiteni, melyek által valamely közút, vagy műtárgy vétetnék igénybe, vagy azoknak állaga érintetnék, vagy végül midőn valamely közút vagy műtárgy érdekében létesitett munkálatok épitési, fentartási és kezelési költségei viseléséhez harmadik személyek haszonaránylag bevonatni kivántatnának, a mennyiben mindezek közigazgatási útra tartoznak, első fokon a törvényhatóság első tisztviselője határoz.

Ezen tisztviselő határozatai ellen a közigazgatási bizottsághoz, ennek határozatai ellen a kereskedelemügyi ministerhez — mindenkor a határozat kézbesitésétől számitandó 15 nap alatt — felebbezésnek van helye.

Az államutak és a kereskedelemügyi minister által épitett, fentartott és kezelt egyéb utak tekintetében a jelen törvény 9. §-a intézkedik.

64. §.

A közutak áthelyezése vagy az azokon meglevő műtárgyaknak újjáépitése és átalakitására, ugyszintén a közutakkal vagy azok fentartásával össze nem függő, illetve különálló hidaknak létesitése, vagy a már létező ily hidaknak újjáépitésére vagy átalakitására vonatkozó műszaki terveknek megállapitása és mindezek foganatositásának megengedése, illetve elrendelése tekintetében azon határozmányok mérvadók, melyek a föntebbi 55—62. §-okban megállapittattak. Azon különálló hidaknak műszaki tervei, melyek hadászati fontossággal birnak, melyeknek létesitéséhez államsegély adatik, vagy a melyek

A közutak áthelyezése vagy az azokon már meglevő műtárgyaknak, ugyszinten a különálló hidaknak újjáépitése vagy átalakitása.

országos határt képező, vagy hajózható, tutajozható, vagy szabályozás alatt levő vizeken vezetnének át, vagy a melyek által államilag létesitett, fentartott s kezelt épitmények érintetnének vagy befolyásoltatnának — a kereskedelemügyi minister előző jóváhagyása alá terjesztendők, az általa megkivánt módositások foganatositandók és az ily tervek valósitása csak akkor vehető foganatba, ha a nevezett minister arra az engedélyt megadta; a jelen törvény 91. §-a ez esetekben is figyelemben lévén tartandó.

65. §

A viz természetes lefolyására elégtelen vagy mások érdekeire sérelmes műtárgyak, vagy oly kérdések iránti intézkedés, midőn valamely közút vagy műtárgy igénybevételni, vagy mások a költségekhez bevonatni kivántatnának.

Ha valamely műtárgy (hid, áteresz stb.) a viz természetes lefolyására elégtelennek bizonyulna, és ezen elégtelenség nem valamely később létesitett vizi munkálat következtében állott be, akkor a kérdéses műtárgynak tulajdonosa azt, saját költségén, a hatóság által kitűzött záros határidő alatt, a vizlefolyásra alkalmas módon átalakitani tartozik.

Ily esetekben felmerülő panaszok tárgyában, a mennyiben azok a közigazgatási útra tartoznak, első fokon a törvényhatóság első tisztviselője határoz, kinek határozata ellen a közigazgatási bizottsághoz, ennek határozata ellen pedig — mindig a határozat kézbesitésétől számitandó 15 nap alatt — a következő pontok határozataihoz képest a kereskedelemügyi, vagy a földmivelésügyi ministerhez lehet felebbezni. Midőn valamely, a kereskedelemügyi minister rendelkezése, illetőleg felügyelete alatt álló mű-

tárgy ellen intéztetett ily panasz, végső fokon a kereskedelemügyi minister a földmivelésügyi ministerrel egyetértőleg határoz. Kivétetnek a községi közlekedési (vicinalis) és a községi (közdűlő) közutakon létező műtárgyak ellen emelt ily panaszok, melyekben végső fokon a földmivelésügyi minister a kereskedelemügyi ministerrel egyetértőleg határoz.

Hogy mely esetekben terjesztendők fel az ily határozatok hivatalból a kereskedelemügyi ministerhez, azt a jelen törvény 60., illetve 64. §-a határozza meg.

A közutaknak az ármentesitési költségekhez való hozzájárulásuk kérdésében a földmivelésügyi minister a kereskedelemügyi ministerrel egyetértőleg határoz.

Állami kezelés és fentartás alatt levő utak és műtárgyak tekintetében felmerülő hasonló kérdések eldöntésére nézve a jelen törvény 9. §-a mérvadó.

66. §.

A közutakon és műtárgyakon a forgalom folytonossága és biztonsága érdekében teendő intézkedések.

Mindazok, kiket valamely közútnak vagy az ezen levő műtárgyaknak fentartása és kezelése megillet, tartoznak az iránt kellően gondoskodni, hogy a forgalom folytonosságát és biztonságát megakasztó vagy koczkáztató okok elhárittassanak és ugy a forgalom folytonossága, mint annak biztonsága megóvassék.

Érintetlenül hagyva a mulasztásból eredő felelősséget és a büntető törvényeknek ide vonatkozó határozmányait, a felügyelő ható-

ságoknak jogában áll, közigazgatási uton is megtenni és pedig a mulasztó költségén mindazon intézkedéseket, melyeket a forgalom folytonossága és biztonsága megkiván.

Ha valamely közforgalomra szolgáló hid vagy áteresz a forgalom közvetitésére alkalmatlanná vált, addig is, mig az kellően helyreállittatnék, kötelességében áll az emlitett műtárgy fentartójának ideiglenes átkelhetési módozatokról gondoskodni, sőt ily esetekben kompot vagy hajóhidat előző engedély és díjszedés nélkül berendezni.

Mindazonáltal ekkor is azon határozatok tartandók szem előtt, melyeket a jelen törvény különösen a kompok közlekedési biztonsága és felszerelése tekintetében alább tartalmaz.

A hajózható, tutajozható és szabályozás alatt álló vizeken előfordulható ilyen berendezések iránt a kereskedelemügyi ministernek azonnal jelentés teendő.

Az ideiglenes állapot ezen jogosultsága az annak életbelépte napjától számitandó egy év leteltével megszünik.

67. §.

A közutak törzskönyveinek felvétele.

Az állami, a törvényhatósági és a vasuti állomásokhoz vezető közutak és ezek műtárgyainak, valamint egyéb tartozékainak és földterületeinek előtüntetése és nyilvántartása, valamint a közút tulajdonának elfoglalások elleni biztositása, az úttest és tartozékai iránt föl-

merülhető vitás kérdések eldönthetése czéljából, a nevezett utakról törzskönyvek készitendők.

Ezen törzskönyvek műleirásokból és térképekből (helyszinrajzokból) állanak, melyek minden útvonalra és határra nézve törvényhatóságonként külön készitendők.

A műleirásban kitüntetendők az útnak összes földterületei, továbbá összes tartozékai, u. m. épületek, hidak, révek, zsilipek, támfalak stb., kavics- és kőbányák, a szolgalmak.

A műleirással összhangzásban készitendők a térképek (helyszinrajzok).

A műleirás és térkép az illetékes mérnöki hivatal által készitendők, mely azokat a hitelesitési eljárás foganatba vétele czéljából az illető közút közigazgatását intéző hatóság kikérendő hozzájárulása alapján azon törvényhatóság közigazgatási bizottságához mutatja be, melynek területén a kérdéses közút, illetve műtárgy fekszik.

Midőn valamely műtárgy több törvényhatóság területén fekszik, ezen állapot a műleirásban kiemelendő és annak terve, illetve műleirása egészben, az érdekelt törvényhatóságok mindegyike részére elkészitendő. A hitelesités azonban törvényhatóságonként külön-külön az egyes részekre, vagy közös megegyezéssel együttesen is foganatositható.

A közigazgatási bizottság elrendeli a hitelesitési eljárást, annak foganatositására a küldöttséget kirendeli és legalább 30 napi időközzel határnapot tűzvén ki, erről az érdekelt

községeket szokásos közzététel utján értesitteti és egyuttal tudatja, hogy a hitelesitendő műleirás és tervek hol vannak betekintés végett kitéve.

A hitelesitő küldöttség tagjai:

a) a törvényhatóság első tisztviselője vagy helyettese, mint a küldöttség elnöke;

b) a közigazgatási bizottság egy tagja;

c) az államépitészeti hivatal képviselője és a mennyiben külön törvényhatósági mérnöki hivatal állana fenn, ennek képviselője is.

Ezen küldöttség a műleirást és térképet az illető községek előljáróinak, valamint a netán jelentkező érdekelteknek meghallgatásával és a helyszini összehasonlitás segélyével megvizsgálván, a tényállást megállapitja, a nem vitás vagy egyezséggel eldönthető módositásokat keresztülviszi és eljárásáról részletes jegyzőkönyvet vévén fel, azt az összes iratokkal, valamint saját véleményes javaslataival a közigazgatási bizottság elé terjeszti.

68. §.

A közigazgatási bizottság az eljárás eredménye fölött, a mennyiben pótlást vagy kiegészitést nem rendelne, határoz, illetve az eljárás tárgyát képező műleirást és terveket közigazgatási uton hitelesitetteknek jelenti ki. Az állami fentartás és kezelés alatt álló utakra stb. vonatkozó ily határozat a kereskedelemügyi minister megerősitését igényli.

Egyébiránt a közigazgatási bizottság valamely fenforgó vitás kérdés eldönthetése végett

kiküldötte által a felek közt egyezkedést kisérelhet meg és ezen intézkedése eredményéhez képest jár el.

A közigazgatási bizottság határozata annak kelte, illetve a ministeri megerősités leérkezte napjától számitandó 30 napi időtartamra a műleirással és tervekkel együtt kiteendő és ezen kitételről, a kezdet és lejárat napjának határozott megjelölésével, szokásos módon hirdetményt bocsát ki.

Mindazoknak, kik magukat az ezen közigazgatási uton hozott jogerős határozatok, illetve eljárás által magán jogaikban sértve éreznék, jogukban áll a hitelesitett összeirás és térkép megtekinthetésére nézve a fönnebbi kitétel lejárta napjától számitandó három év alatt igényeiket — a mennyiben ez a közigazgatási határozatban a viszonyokhoz képest kimondatnék: birtokon kivül — a törvény rendes utján érvényesiteni.

Ezen határidő elteltével magánjogi igények többé nem érvényesithetők.

Az állami fentartás és kezelés alatt álló utaknak hitelesitett törzskönyvei, az államépitészeti hivatalnál, a törvényhatósági és az ezek osztályába tartozó egyéb közutak törzskönyvei pedig a törvényhatóság első tisztviselőjénél helyezendők el.

Minden, a hitelesités után bekövetkező oly változás, mely harmadik személyeknek érdekeit érinti, hacsak minden kétely kizárva nem lenne,

hitelesitendő és e tekintetben a fönnebbi eljárás követendő.

Minden egyéb ilyetén változás, valamint a jogerős birói határozattal elrendelt módositások is a közigazgatási bizottság egyszerű határozata nyomán hajtandók végre.

A bekövetkezett változtatásoknak a törzskönyvben leendő kitüntetése évenkint lehetőleg a következő év február végeig keresztülviendő.

A törzskönyvek a közokiratok jellegével birnak, azokon foganatositott minden önhatalmú változtatás, módositás vagy törlés szigorúan tiltatik és a körülmények szerint a közokiratok hamisitása stb. tekintetében fennálló törvényes büntető határozatok alkalmazandók.

A törvényhatóság első tisztviselője, illetve az államépitészeti hivatal főnöke ezen irányban épen ugy, mint a tekintetben, hogy a gondjaikra bizott törzskönyvek a tényleges helyzetnek megfeleljenek és helyességükben fentartassanak, felelős.

Hivatalátadáskor a törzskönyvek az átadás különös tárgyát képezik.

69. §.

Az állami és törvényhatósági utak törzskönyvei jelen törvény életbeléptétől számitandó öt év alatt minden útvonalra nézve hitelesitendők lesznek.

A jogerejüleg hitelesitett törzskönyv alapján és értelmében a helyszinén szükséges intézkedések minden felebbezés kizárásával a tör-

vényhatóság első tisztviselője által közigazgatási uton végrehajtandók.

A törzskönyvek mintáira, ugyszintén a fennebbi §-ok értelmében követendő eljárásra nézve netán szükséges részletesebb utasitások a kereskedelemügyi minister által az igazságügyministerrel egyetértőleg adandók ki.

A községi közlekedési (vicinal) és a tisztán községi (közdülő) utak törzskönyveinek felállitása tekintetében a törvényhatóságok által szabályrendeletek alkotandók.

Ezen szabályrendeletekre nézve a kereskedelemügyi minister jóváhagyása eszközlendő ki, ki azokra nézve az igazságügyi ministerrel egyetértőleg határoz.

VIII. A kompok (révek) és hajóhidak stb. engedélyezése és létesitése körül követendő eljárás.

70. §.

Saját területén és kizárólag saját czéljaira, kompot (révet) bárki hatósági engedély nélkül állithat fel, feltéve, hogy ez által a hajózás, tutajozás vagy fausztatás gátoltatni nem fog.

Saját területen és kizárólag saját czélokra felállitandó kompok (révek).

71. §.

Közhasználatra szolgáló, valamint azon kompok (révek) létesitésére, melyek bár csak kizárólag saját használatra, de kötéllel vagy sodronynyal összekötve helyeztetnének működő-

Közhasználatra szolgáló, ugyszintén általában a kötéllel, esetleg sodronynyal összekötve működő, valamint a hajózható, tutajoz-

ható vagy szabályozás alatt lévő vizeken létesitendő kompok (révek), hajóhidak és hasonló berendezések.

désbe avagy hajózható, tutajozható vagy szabályozás alatt levő vizeken fognának létesittetni, végül azon hajóhidak és hasonló berendezések létesitésére, melyek az imént megjelölt vizeken terveztetnek, minden esetben előző hatósági engedély szükséges.

72. §.

A közhasználatra szolgáló kompok (révek) és hajóhidak létesitéséhez szükséges kisajátitások és előmunkálati engedélyek.

A közhasználatra szolgáló kompok (révek) és hajóhidaknak létesitéséhez, valamint az azokhoz vezető utak megépitéséhez szükséges területek igénybevétele czéljából ezen létesitményekre a kisajátitásról szóló 1881. évi XLI. t.-cz. hatálya kiterjesztetik.

Az előmunkálati engedély a kereskedelemügyi ministertől kérendő.

73. §.

A komp (rév) és hajóhid műszaki terveinek az engedélyező hatósághoz benyujtása.

A komp (rév) és hajóhid műszaki tervei, a műszaki leirásból, a helyzetrajzból, a szerkezet és kezelés leirásából, valamint a netán szükséges hozzávezető út, partbiztositás vagy mederrendezés tervezetéből állanak és ezek nyujtandók be azon hatósághoz, mely az alábbiak szerint az engedély megadására illetékes.

74. §.

A kompok (révek) vagy hajóhidak engedélyezése.

Midőn a tervezett komp (rév) vagy hajóhid valamely közútnak kiegészitő részét lesz hivatva képezni és a közúttal egyidejűleg az azt épitő által szándékoltatik létesittetni, akkor annak tervezése, engedélyezése, megépitése és

forgalomba helyezése tekintetében a jelen törvény 55—60., és 62. §-aiban megállapitott határozmányok és módozatok irányadók.

Ha ellenben az ily berendezések a közutaktól vagy azok fentartásától függetlenül külön szándékoltatnának létesittetni, a műszaki tervek azon törvényhatóság első tisztviselőjéhez mutatandók be, melynek területére a berendezés esnék.

Midőn több törvényhatóság területe érintetnék, az eljárásra illetékes hatóságokat a kereskedelemügyi minister fogja meghatározni.

A törvényhatóság első tisztviselője legalább 15 napi időközzel kitűzi a helyszini szemle és engedélyezési tárgyalás foganatba vételének napját, arra az érdekelteket, a felső, alsó és szemben fekvő községeket, vállalatokat stb., ugyszintén a 7·5 kilométeren belül netán létező komp, vagy révjog, illetőleg vámoshid tulajdonosait meghivja, tudtul adván egyuttal, hogy a műszaki tervek hol vannak betekinthetés végett kitéve; meghivja továbbá a földmivelésügyi minister szakközegét, valamint az illetékes államépitészeti és a netán rendszeresitve levő törvényhatósági mérnöki hivatalt is.

A helyszini szemléről és engedélyezési tárgyalásról jegyzőkönyv veendő fel. A törvényhatóság első tisztviselője elsőfokúlag határoz és abban megállapitja a műszaki terveket, a foganatositásnak, fentartásnak és kezelésnek feltételeit stb.

A mennyiben a felállitandó komp (rév), illetőleg hajóhid ellen az engedélyezési tárgyalásnál magánjogi czímen kifogások emeltetnének, a felek között az egyezség megkisérlendő.

Ha az egyezség nem sikerülne, ez az engedélynek a közigazgatási hatóság által való megadását nem akadályozza ugyan, de az engedély azon világos megjegyzéssel adható csak meg, hogy az által a magánjogi igények nem érintetnek és hogy ha az engedélyes a közigazgatásilag megadott engedélylyel a magánjogi vitás kérdésnek egyezségi vagy birói uton való eldöntése előtt él, ezt csak saját veszélyére és felelősségére teheti.

A törvényhatóság első tisztviselőjének határozata ellen, annak kézbesitése napjától számitandó 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz és ennek határozata ellen ugyanazon időtartam alatt a kereskedelemügyi ministerhez lehet felebbezni.

A határozatok a földmivelésügyi ministernek szakközegével, továbbá az államépitészeti hivatallal is közlendők, miután a felebbezés joga ezeket is megilleti.

A közigazgatási bizottság határozata az összes ügyiratokkal a kereskedelemügyi ministerhez minden esetben, tehát még akkor is, midőn felebbezés nem adatott be, hivatalból felterjesztendő, ha a berendezés a fenti 71. §-ban emlitett vizeken és módon óhajtatnék létesittetni, vagy a jelen törvény 91. §-a alá tartozó eset forogna fenn.

A kereskedelemügyi minister által tervezett ilyetén berendezések engedélyezés alá nem esnek és ily esetekben a helyszini szemle megtartása iránt a nevezett minister saját hatáskörében intézkedik.

A közforgalom sürgős eseteiben a kereskedelemügyi minister a helyszini szemle és előző engedélyezés mellőzését és a foganatositást megengedheti.

75. §.

A kompok (révek), hajóhidak forgalomba helyezési engedélyéről.

Minden közhasználatra szánt komp (rév) vagy hajóhid, a forgalomba vétel előtt a jelen törvény 74. §-ában emlitett elsőfokú hatóság által, az államépitészeti hivatal kiküldöttjének részvétele mellett vizsgálat alá veendő.

Ha e vizsgálat során pótlást vagy kiegészitést igénylő és elrendelendő hiány nem találtatott és a berendezés az engedélynek megfelelő, a forgalomba helyezési engedély megadandó.

Az e kérdésekben hozott határozatok elleni felebbezések tekintetében az előző §. határozmányai mérvadók.

Az emlitett engedélyben a komp (rév) méretei kitüntetendők, s megállapitandó a komp maximalis hord- és merülési képessége, továbbá az is, hogy a kompon hány személy, lábasjószág és szekér nyerhet helyet.

A kompnak megengedhető legmélyebb merülése a komp mindkét oldalán világos szinre festett táblával, illetve vonallal jelölendő meg.

A kompokon és hajóhidakon való szállitást illetőleg a 116. §. határozatai érvényesitendők.

76. §.

A kompok (révek) és hajóhidak létesitése közben, vagy azontúl a forgalom alatt érdekeikben netán sértett felek azon panaszaikkal, melyek közigazgatási útra tartoznak, a törvényhatóság első tisztviselőjéhez forduljanak.

A kompok (révek) és hajóhidak által érdekeikben netán sértett felek panaszai iránti intézkedés.

A felebbezések iránt a jelen törvény 74. §-a intézkedik.

A kereskedelemügyi minister által létesitett vagy létesitendő ilyetén berendezések tekintetében a jelen törvény 9. §-a szerinti eljárás követendő.

77. §.

Gőzkompok létesitésénél a hajózási rendszabályok is követendők.

Gőzkompoknál hajózási rendszabályoknak követése.

78. §.

Valamennyi komp (rév) vagy hajóhid felett a tekintetben, hogy a törvényes engedélyezési szabályok és általában a jelen törvény ide vonatkozó határozmányai megtartatnak-e? a közvetlen rendőri felügyeletet a 102. §-ban érintett hatóságok és az ott megjelölt fokozatokban gyakorolják.

A kompok (révek) vagy hajóhidak felett gyakorlandó rendőri felügyelet.

79. §.

A kompok (révek) és hajóhidaknak nyilvántartása.

A törvényhatóság első tisztviselője az annak területén létező kompok (révek) és hajóhidakról pontos nyilvántartást, illetve jegyzéket vezet és ezt minden év január hó 31-ig kellően kiigazitva a kereskedelemügyi ministerhez felterjeszti.

A jegyzék mintáját a nevezett minister rendeleti uton fogja meghatározni.

80. §.

A vizjogi törvény átmeneti intézkedéseinek a hidakra és kompokra alkalmazása.

A vizjogi törvénynek az átmeneti intézkedésekre vonatkozó határozatai (1885. évi XXIII. t.-cz. 189. és következő szakaszai) az állami, törvényhatósági, községi közlekedési és községi utakon levő hidak, hajóhidak, magánhidak és átereszek, vagy az azok épitése czéljából létesitett vizi munkálatokra nézve nem alkalmazandók, és azok a vizi könyvbe sem vezetendők be. A kompok és révek ellenben a vizi könyvbe is mindenkor bevezetendők.

E tekintetben a törvényszerű felügyeletre és intézkedésre a kereskedelemügyi minister illetékes.

II. RÉSZ.

A vámokról.

I. Fejezet.

Vámszedési jogok.

81. §.

A vámszedési jognak mire és ki által történhető engedélyezése.

A vámszedés joga csak közutakon és közforgalomra szolgáló hidakon, kompokon (réveken) és hajóhidakon, továbbá a városok és községek kövezetének használata fejében gyakorolható, illetve engedélyezhető.

Ezen vámszedési jogot, illetve annak gyakorolhatását a kereskedelemügyi minister engedélyezheti, ki e tekintetben a városok és községek kövezetvámjára nézve a belügyministerrel egyetértőleg jár el.

A kereskedelemügyi minister a vámszedési jog engedélyezését, hivatkozva a közérdekre, bármikor megtagadhatja.

82. §.

A vámszedési jog engedélyezése iránt benyujtandó kérvények kellékei.

A vámszedési jognak engedélyezése iránt a kereskedelemügyi ministerhez benyujtandó kérvénynek rendszerint a következő főbb kellékekkel kell birnia:

1. hiteles igazolása annak, hogy a tervezett vámtárgy a fenti 81. §-ban meghatározott minőséggel bir, s mint ilyen fennáll, illetve engedélyeztetett;

2. a tervezett vámtárgyra vonatkozó helyszinrajz, műszaki leirás, a létesités, fentartás

és kezelés költségeinek külön-külön hiteles kimutatása;

3. annak kitüntetése, hogy a tervezett vámtárgy által harmadik személynek hasonló jogai érintetnek-e s mennyiben, léteznek-e 7·5 kilométer távolságon belől más és milyen vámtárgyak;

4. a várható forgalom adatai;

5. a szedetni kérelmezett vámtételek és a megvámolandók részletes kimutatása, ugyszintén a kérvényező által számbavett vámjövedelemnek feltüntetése;

6. a kérelmezett vámszedési jog gyakorlásának a kérelmező fél által netán szükségesnek tartott feltételei;

7. határozott megnevezése annak, a kinek részére az engedély megadandó lenne és az engedély kivánt tartamának megjelölése.

A törvényhatóságok részére a vámszedési jogot kérelmezni a közgyülés illetékes. A felterjesztéshez a határozat, valamint az az ellen netán beadott felebbezések csatolandók. A felterjesztés kellékei azonosak azokkal, a melyek fennebb a kérvényekre nézve megállapittattak.

A községek részére azok közgyülései kérelmezhetik a vámszedési jog engedélyezését. A kérvény a községi közgyülési határozattal együtt az illetékes törvényhatóság első tisztviselője utján terjesztendő a minister elé.

A községi közlekedési (vicinal) közutakat érdeklőleg a járási uti bizottság az alispán utján kérelmezhet.

83. §.

A vámszedési jogok engedélyezése iránt benyujtott kérvényeknek javaslattétel végett a közigazgatási bizottságokhoz leküldése.

A kereskedelemügyi minister a hozzá benyujtott, illetve fölterjesztett kérvényt, a mennyiben azt a viszonyokhoz képest kiegészitendőnek vagy hivatalból visszautasitandónak nem találná, javaslat, illetve véleményadás végett azon törvényhatóság közigazgatási bizottságához küldi, a melynek területén a tervezett vámtárgy fekszik.

Midőn valamely vámtárgy több törvényhatóság területére esnék, a kérvény annyi példányban nyujtandó be a nevezett ministerhez, hogy minden egyes érdekelt törvényhatóság közigazgatási bizottságához egy-egy példány leküldhető legyen.

Mindegyik közigazgatási bizottság saját területére nézve külön és önállóan jár el, mi azonban nem zárja ki azt, hogy a mennyiben a viszonyok azt indokolnák, és mielőtt a minister javaslataikat megtennék, a kérvény tárgyában egymással érintkezzenek.

84. §.

A vámszedési jogok engedélyezése iránti kérvényekre nézve a közigazgatási bizottságok által teendő javaslatok.

A közigazgatási bizottság a hozzá leküldött kérvényt tárgyalás alá veszi és ha a viszonyok kivánnák, helyszini szemlét tarthat, arra vagy egyébként is az érdekelteket meghivhatja, az ellentéteket egyezségek megkisérlésével kiegyenliteni törekszik, s midőn ekként a nézete szerint szükséges eljárást befejezte, megállapitja a minden részletre kiterjedő javaslatot s abban különösen az iránt is nyilatkozik, vajjon a vámszedési jogot általában és különösen a köz-

gazdasági érdekek szempontjából engedélyezendőnek tartja-e vagy sem.

A közigazgatási bizottság javaslatát az összes iratokkal együtt a kereskedelemügyi minister elé terjeszti.

Midőn a vámszedési jog engedélyezése iránti kérelem valamely új közútnak vagy a 81. §-ban érintett egyéb berendezéseknek létesitésével hozatik kapcsolatba, a kereskedelemügyi minister a vámszedési jog engedélyezése kérdésében előző elvi határozatot is hozhat, avagy a kérvénynek tárgyalását az új közútnak vagy az emlitett berendezéseknek engedélyezése iránt folytatandó tárgyalással összeköttetheti.

85. §.

A vámdíjak javaslatba hozatalánál és utóbb megállapitásánál szem előtt tartandó tényezők: egyrészt a vámtárgy előállitására és felszerelésére szükséges tőke, illetve annak kamatoztatására és törlesztésére szükséges évi összeg, a vámszedési engedély tartama, a vámtárgy és felszerelésének fentartására szükséges évi kiadás, és azon időpont, midőn a vámtárgy újbóli előállitásának szüksége előreláthatólag bekövetkezend, másrészt a reményelhető forgalom s az annak alapján a vámdíjak alkalmazása esetében várható bevétel.

A vámdíjak javaslatba hozatalánál és utóbb megállapitásánál szem előtt tartandó határozatok.

A vámdíjak javaslatba hozatalánál, illetve később megállapitásánál szem előtt tartandó továbbá, hogy vámszedési jog külön jövedelmi vagy kereseti forrást nem képezhet.

A vámdíjak egyének, járművek és állatok vagy a szállitott tárgyak és anyagok súlya után szedhetők és azoknak díjtételei oly arányokban szabályozandók, a milyenek a vámtárgy igénybevételének és használatának mérve, illetve különbözősége által indokoltatnak.

86. §.

A vámszedési jognak a kereskedelemügyi minister által megállapitása.

A kereskedelemügyi minister a vámszedési jog engedélyezése iránti kérvényt a vett javaslat és ügyiratok nyomán az érdekelt társministerekkel egyetértő tárgyalás alá veszi s a mennyiben bármely irányú kiegészitést el nem rendelne és a vámszedési jog engedélyezését közérdekből visszautasitandónak nem találná, megállapitja a vámszedési jog minőségét és terjedelmét, a vámszedési jog gyakorolhatásával járó kötelességeket és terheket, a vámdíjtételeket (85. §.) s általában mindazon részleteket, a melyek szükségesek, különösen pedig azokat, a melyek az alábbi 87. §-ban felsoroltatnak, stb. és kiállitja a vámszedési jogra és az annak gyakorolhatására vonatkozó engedélyokiratot, a továbbiak iránt egyidejüleg intézkedvén.

Ezen okiratok az állam hivatalos lapjában közzéteendők, és az illető törvényhatóság területén a legtágasabb módon kihirdetendők.

87. §.

A vámszedési jogra és annak gyakorlására vonatkozó engedélyokirat főbb kellékei.

A vámszedési jog és annak gyakorlására vonatkozó engedélyokirat főbb kellékei:

1. annak határozott megnevezése, a kinek részére az engedély megadatik;

2. a vámjog minőségének, terjedelmének és azon vámtárgynak, a melyen az gyakorlandó lesz, szabatos megjelölése;

3. a vámdíjak jegyzéke, mely magában foglalja a vám alá esőknek és a vámdíjtételeknek részletezését;

4. az ezen jog gyakorolhatásával járó felelősség, kötelességek és feladatok meghatározása;

5. a jelen törvény 99. §-ában megállapitott vámmentességeknek megismétlése vagy ilyeneknek azokon felül megállapitása;

6. az évi zárszámadások hova és mikor mutatandók be elbirálás és elhatározás végett;

7. hogy a vámdíjtételek minden kártérités nélkül leszállithatók, ha a jövedelem a jelen törvény 85. §-a értelmében több, mint a mennyi szükséges;

8. hogy közérdekből, különösen hadászati szempontokból szükséges hasonló létesitmények államköltségen való megépitését és forgalomba helyezését engedélyes kártéritési igény nélkül tűrni tartozik;

9. a vámszedés megkezdhetésének időpontja;

10. az engedély időtartama, az életbeléptetés és lejárat napjainak határozott megjelölésével;

végül

11. kijelentése annak, hogy az engedélyes mindazt, a mit a jelen törvény és annak alap-

ján a minister rendel, esetleg, a mennyiben a jelen törvény más büntetést nem határozna, rendbüntetésnek (mely azonban esetenként 100 frtnál nagyobb nem lehet) terhe alatt foganatositani tartozik.

88. §.

Az engedélyokirat értelmezésének joga és a vitás kérdések eldöntése.

Az engedélyokirat értelmezésének joga első sorban a kereskedelemügyi ministert illetvén, vitás kérdésekben nevezett minister határoz.

Az engedélyes azonban, a mennyiben a kereskedelemügyi minister határozatát jogaira sérelmesnek találja — igényét a ministeri határozat kézbesitésétől számitott 6 hónap alatt birtokon kivül birói uton érvényesitheti.

89. §.

Az állam által épitett, fentartott és kezelt utakon és berendezéseken életbeléptethető vámszedések.

Az állam által épitett, fentartott és kezelt közutakon, valamint a jelen törvény 81. §-ában emlitett közforgalomra szánt állami berendezéseken a vámszedést a kereskedelemügyi minister minden előzetes engedélyezési tárgyalás vagy okirat kiállitása nélkül életbeléptetheti és saját közegei által vagy bérbeadás utján a jelen törvény korlátjai közt gyakoroltathatja.

90. §.

lejárt vámszedési jogok engedélyének megújitása és a vámtételek felemelése iránti eljárás.

Az engedélyokirat annak lejártával megújitható.

Ezen esetben, valamint akkor is, midőn valamely a jelen törvény életbelépte előtt megadott vámszedési jogra vonatkozó engedély lejár,

és annak megújítása kivántatnék, az ezt czélzó kérvények az engedély lejárta előtt legalább hat hóval nyujtandók be, illetve terjesztendők a kereskedelemügyi minister elé.

A kérvényhez csatolandók különösen: a meglevő hatósági engedély; annak hiteles igazolása, hogy a vámtárgy kifogástalan karban fentartva, a közforgalomnak szolgál, a vámszedés legutolsó három éve alatt befolyó vámjövedelmek és kiadások átlagainak hiteles kimutatása, végül az érvényben levő vámdíjjegyzék.

Midőn valamely esetben a hatályban levő vámtételek felemelése kéretnék, az ez iránt a kereskedelemügyi ministerhez benyujtandó kérvényben mindazon adatok felsorolandók, melyek a jelen törvény 85. §-a alapján annak indokolására szükségesek.

A kereskedelemügyi minister mindezen kérvényeket az illetékes közigazgatási bizottságoknak kiadja és azok javaslata alapján a jelen törvény határozmányai értelmében megteszi a szükséges további intézkedéseket.

91. §.

A létező és igazolt vámjogoknak tekintetbevétele.

A jelen törvény 92. §-a szerint igazolt hid- és komp- (rév-) vámoktól 7·5 kilométer távolságon belül hid, komp (rév) vagy hajóhid vámszedési joggal vagy a nélkül csak akkor létesíthető, illetve engedélyezhető, midőn azt az engedély ki nem zárja vagy ha kizárná, midőn ahhoz az igazolt jog tulajdonosa beleegyezését adja.

Ha az elősorolt esetek egyike sem forog fenn, 7·5 klmtr. távolságon belül hid, komp, (rév) vagy hajóhid vámszedési joggal, vagy a nélkül csak közérdekből és csak akkor létesithető, illetőleg engedélyezhető, ha előzőleg az igazolt jog tulajdonosának teljes kártalanitás nyujtatik. A kártalanitás és annak összege feletti határozat a biróság hatáskörébe tartozik.

Sürgős esetekben, ha az új mű létesitése közérdekből halaszthatlannak mutatkozik, a kereskedelemügyi minister megengedheti, illetve elrendelheti, hogy a tervbe vett épités vagy berendezés a kártalanitásra vonatkozó birói eljárást megelőzőleg foganatositassék.

92. §.

A régi vámszedési jogok igazolása.

A jelen törvény életbelépése előtt tényleg gyakorolt azon vámszedési jogok, melyek a fenti 81. §-ban részletezve vannak, kivéve a kövezetvámokat, a tulajdonosok által az alábbi eljárás szerint igazolandók.

E végből a törvényhatóság első tisztviselője legkésőbb a jelen törvény életbelépte napjától számitandó 40 nap alatt hirdetményt tesz közzé, a melyben felhivja az illető vámjogtulajdonosokat, hogy a hirdetmény közzététele napjától számitandó két esztendő alatt vámjogaik igazolása iránti kérvényeiket hozzá különbeni törvényes következmények terhe alatt nyujtsák be.

A beadandó kérvényhez melléklendők: a vámszedési jogot engedélyező kir. kiváltságlevél vagy más okirat; továbbá a főszolgabirótól

illetve a polgármestertől kieszközlendő bizonyitvány, mely arról tanuskodik, hogy a kérdéses vámszedési jog a kérvényező által vagy annak nevében bérlet utján vagy egyébként tényleg gyakoroltatik és ha nem, mióta szünetel annak gyakorlása.

Midőn valamely tényleg gyakorolt vámszedési jog királyi kiváltságlevéllel vagy más engedély-okirattal nem volna igazolható, ez esetben a kérvényhez a törvényhatóság első tisztviselője által kiállitandó bizonyitvány csatolandó, mely azt igazolja, hogy a kérdéses vámjog 20 éven át, az illető törvényhatóság tudtával és ellenmondása nélkül, folytonosan gyakoroltatik.

A törvényhatóság első tisztviselője a hozzá benyujtott kérvényeket mellékleteikkel együtt véleményes jelentése kiséretében, a közigazgatási bizottság tárgyalása alá bocsátja, mely azok felett első fokon határoz és határozatában kimondja, hogy a vámszedési jogot igazoltnak, tehát továbbra is fennállhatónak tekinti-e vagy sem. Kimondhatja egyuttal, hogy a felebbezés csak birtokon kivül történhetik. A határozat részletesen indokolandó.

A közigazgatási bizottságnak határozatával meg nem elégedő félnek, valamint közérdekből a kereskedelemügyi minister által megbizandó közegnek jogában áll a határozat kézbesitése napjától számitandó 30 nap alatt választása szerint, vagy a kereskedelemügyi ministerhez felebbezéssel élni, ki ez esetben végérvényesen

dönt, vagy igényének érvényesitése végett keresetét a felebbezésre megszabott határidő alatt az illetékes birósághoz benyujtani. Az esetben, ha a közigazgatási bizottság határozatában meg nem nyugvó felek bármelyike a birói eljárást óhajtja igénybe venni, a kérdés ezen uton döntendő el. A birói eljárás igénybevétele azonban minden esetben csak birtokon kivül történhetik.

A jogerőre emelkedett itéletet az eljárt bíróság a kereskedelemügyi ministerrel közölni tartozik.

Ha valamely esetben az válnék kérdésessé, hogy a vámszedési jog kit illet, ez magának a vámszedési jognak igazolt vagy nem igazolt volta feletti határozat meghozatalát meg nem akasztja és ha a vámjog igazoltnak mondatnék ki, igénylők a vitás tulajdoni kérdés eldöntése végett a rendes biró elé utasitandók.

A végérvényes határozat az állam hivatalos lapjában, valamint az illető törvényhatóság területén közzéteendő.

Midőn valamely vámjog végérvényes határozattal nem igazoltnak mondatott ki, vagy midőn a vámjog a fentebb meghatározott határidő alatti igazolása elmulasztatott, a vámszedés a jogerős határozat kézbesitése, illetve a két évi igazolási határidő lejárta után, a törvényhatóság első tisztviselője által azonnal beszüntetendő és a vámtárgy tulajdonosa a vámtárgyat az emlitett tisztviselő által kitüzendő záros idő alatt elhordatni tartozik, mit, ha megtenni elmulasz-

tana, az az ő kára és költségére hatóságilag foganatositandó és a nem engedelmeskedő vámtulajdonos ellen esetleg azon büntető határozatok is alkalmazandók, a melyeket a jelen törvény az engedély nélküli vámszedés tekintetében megállapit.

Ha a vámtárgy további fennállása és fentartása a közlekedés érdekében okvetlenül szükséges lenne, az annak tulajdonosától megszerezhető; a becsárt, a mennyiben e tekintetben egyezség létre nem jönne, a biró állapitja meg; addig pedig, mig ez megtörténnék, a vámtárgy igénybe vehető.

Az ily vámtárgynak megszerzéséről, további fentartásáról és kezeléséről az tartozik gondoskodni, a kinek a közlekedés fentartása kötelességében áll, vagy a kinek azon közút fentartása és kezelése, melyen a vámtárgy fekszik, törvényszerű feladatát képezi.

A kereskedelemügyi minister egyes esetekben utalva a közérdekre, az ilyen vámtárgynak megszerzését, további fentartását és kezelését kötelezővé teheti és ebbeli rendeletének az előző pontban emlitettek megfelelni kötelesek.

A törvényhatóság területén jogérvényes határozatokkal igazoltaknak kimondott vámjogok a törvényhatóság első tisztviselője által jegyzékbe foglalandók s annak egy példánya a kereskedelemügyi ministerhez felterjesztendő, egy példánya pedig a törvényhatóságnál megőrzendő.

Általában a törvényhatóság első tisztviselője köteles a jogérvényes vámokat kellően

nyilvántartani, vámjegyzéket — melynek mintáját a nevezett minister rendeletileg fogja megállapitani — vezetni, azt pontosan kiigazitani, s annak egy példányát a kereskedelemügyi ministernek évenkint legkésőbb január 31-ig fölterjeszteni.

Az állam tulajdonát képező vámok ezen §. rendelkezései alá nem esnek.

II. Fejezet.

A vámszedési jogoknak gyakorlása.

93. §.

A vámszedési jog gyakorlásának előfeltételei.

A vámszedési jog csak a kir. kiváltságlevélben vagy az engedélyokiratban foglalt határozatok és feltételek szerint, ugyszintén a jelen törvényben és az annak alapján kelt hatósági határozatokban megszabott módon gyakorolható.

A vámszedés csakis az engedélyokiratban, vagy a viszonyok szerint külön megjelölt napon és minden esetben akkor kezdhető meg, midőn azon rendelkezések, melyeket a jelen törvény az illető vámtárgy megépitése, forgalomba helyezése, felszerelése, fentartása és kezelése iránt meghatároz, tényleg foganatositattak.

94. §.

Vámszedési engedélyek elévülése.

Vámszedési jog, illetve engedély megszűnik, ha a vámszedési jog az engedély kiadásától vagy az engedélyokiratban a vámszedés életbeléptetésére kitűzött naptól számitott egy év

alatt tényleg gyakorlatba nem vétetnék, kivévén, ha e részben magában az engedélyokiratban más határidő tüzetett ki.

A vámszedési jog és engedély elévül akkor, ha a vámszedés a hatóságilag megállapitott vámdíjak alapján öt éven át — a vis major eseteit kivéve — folytonosan és tényleg nem gyakoroltatott.

Az elévülés akár egyesek fellépése következtében, akár hivatalból észleltetett, illetve igazoltatott, közigazgatási uton és pedig első fokon a közigazgatási bizottság, másodfokon 15 nap alatt beadható felebbezés esetén a kereskedelemügyi minister által mondatik ki. A vámszedési jog ily elvesztéseért semmi kártalanitás sem jár.

A vámtárgy tulajdonjoga az elévülés által nem érintetik ugyan, tartozik azonban a vámszedési jog volt tulajdonosa az illetékes hatóság határozata szerint a vámtárgyat vagy elhordatni, vagy a birói becsű szerint megállapitandó kártalanitási összegért átengedni.

Ezen kártalanitási összeg meghatározásánál nem az előállitási, de a tényleges érték veendő számba.

Egyébiránt ugy a jelen, valamint a vámtárgy további fentartása esetében a 92-ik §. határozmányai mérvadók.

95. §.

Az engedély nélkül és a száraz vámok beszüntetése.

A száraz vámok beszüntetendők.

Ezen vámszedések közigazgatási uton és

pedig első fokon a közigazgatási bizottság, másodfokon 15 nap alatt beadható felebbezés esetén a kereskedelemügyi minister által érvényen kivül helyezendők, a nélkül, hogy a vámtulajdonosok ez indokból bármi kártalanitásra igényt tarthatnának.

A vámtárgy tulajdonjoga ily intézkedések által nem érintetik és annak esetleg mégis szükségessé válható megszerzése stb. iránt az imént idézett §. szerint kell eljárni.

96. §.

A vámszedési jegről önkéntes lemondás.

Vámszedési jogáról az arra törvényszerüen jogosult önként lemondhat, s ezzel megszünik azon kötelezettsége is, hogy a vámtárgyat újra előállitsa, helyreállitsa és fentartsa.

Tartozik azonban a vámtulajdonos, vámszedési jogosultságának kimutatásával, lemondását azon hatóságnál benyujtani, mely azon közútnak, melyen a vámtárgy fekszik, fentartására és kezelésére hivatva van.

Ezen hatóság feladata a vámtárgy átvételének feltételeit megállapitani, az átvételt eszközölni, a vámtárgy jövő fentartásáról és kezeléséről törvényszerüleg gondoskodni.

Az átvétel megtörténtéig a vámtulajdonost a vámtárgy és a közlekedés fentartásának kötelezettsége, az e részben fennálló törvényes határozatok szerint terheli.

Az önkéntes lemondás, továbbá az átadás és átvétel a törvényhatóság első tisztviselője

utján a kereskedelemügyi ministernek feljelentendő.

97. §.

Vámszedési engedélyek átruházása.

A törvényhatóságok, városok és községek részére engedélyezett vámszedési jogok magánszemélyekre egyáltalában át nem ruházhatók.

A magánszemélyeknek akár kir. kiváltságlevélen, akár ministeri engedélyen alapuló vámszedési jogai csak akkor ruházhatók, illetve szállhatnak át másra, ha a vámszedési jog személyhez nem köttetett, vagy ha az az engedélyokirat szerint egyszersmind az engedélyes jogutódaira nézve is megadatott, vagy 20 éves törvényszerű gyakorlat szerint a jogutódokra is átszállhatott.

A személyhez nem kötött vámszedési jog önkéntes adásvevés utján, vagy más jogczímen történő átruházásának érvényességéhez a kereskedelemügyi minister előző engedélye és jóváhagyása feltétlenül szükséges.

Ha a személyhez nem kötött vámszedési jog tulajdona vagy haláleset, vagy birói árverés következtében más személyre ment át, valamint akkor is, ha az engedélyes ellen gondnokság rendeltetnék el, csőd nyittatnék, vagy a vállalatra, vagy tartozékaira végrehajtás vezettetnék: ezen változások az illetékes hatóság, illetve bíróság által a kereskedelemügyi ministernek bejelentendők; önként értetvén, hogy ha a vállalat tulajdonjoga bármely czímen új tulajdonosra menne át, ez által az engedélyokirat határoz-

mányai változást nem szenvednek és az abban foglalt jogok és kötelezettségek érintetlenül maradnak.

A mennyiben halálozás esetében az engedély idegen állampolgárra szállna át, a kereskedelemügyi ministernek jogában áll azt követelni, hogy a vámszedési jog oly belföldi állampolgár alkalmazásával gyakoroltassék, kinek személyében a kereskedelemügyi minister megnyugszik.

98. §.

Eljárás a vámszedésnek felfüggesztése vagy beszüntetése esetében.

Midőn valamely vámszedés a jelen törvény büntető határozatai alapján felfüggesztetik, az ezt kimondó határozatban intézkedni kell egyszersmind az iránt is, hogy a felfüggesztés tartama alatt a vámszedés ki által és miként gyakoroltassék, illetve, hogy a vámtárgy a közforgalom érdekében működésében meg ne akasztassék.

E végből a vámszedés a felfüggesztés tartamára bérbe adható, vagy arra alkalmas egyénre bizható, de sőt a vámtárgy hatósági kezelés alá is vehető, mely irányban tekintessék mérvadónak az is, hogy a vámtárgy mely osztályhoz tartozó közuton fekszik.

Mindezen esetekben a vámjövedelem a vámjog-tulajdonossal szemben számadási kötelezettség és felelősség nélkül a vámtárgy helyreállitására, fentartására és kezelésére forditandó s a mennyiben az ezen költségek fedezésére

elegendő nem volna, a hiány a vámjogtulajdonostól közigazgatási uton behajtandó.

Ha pedig valamely vámjog és vámszedés ugyancsak a jelen törvény büntető határozatai alapján beszüntetendőnek mondatnék ki, a vámjog tulajdonosa semmiféle kártalanitást nem követelhet és csakis arra lehetne igénye, hogy a vámtárgynak s az ahhoz tartozó felszereléseknek tényleges értéke a netalán felmerült kiadásoknak levonása után neki azon esetre megfizettessék, ha a vámtárgynak fentartását általában a közforgalom érdeke megkövetelné.

Ezen esetekben egyébként ugyanazon eljárás követendő, mely a 92. §-ban a vámszedési jog beszüntetése, valamint a vámtárgy igénybevétele, illetve megszerzésére vonatkozólag megállapittatott.

99. §.

A vámdíjak fizetése alól a következők mentesek: Vámdíj-mentességek.

1. a kir. uralkodóház minden tagja és udvartartásaik;

2. a kir. udvar, annak közvetlen kisérete s az udvarhoz tartozó járművek és fogatok;

3. az idegen hatalmasságok követei, képviselői és fogatjaik;

4. a fegyveres erőhöz tartozó vagy annak szolgálatában álló egyének, nemkülönben mindazon fogatok (ide értve a kirendelt községi előfogatokat is) és állatok, melyek a fegyveres erő szükségleteinek szállitására használtatnak. Ha

az egyének vagy szállitási eszközök katonai minősége külsőleg felismerhető nem lenne, megfelelő hatósági igazolványnyal kell birniok;

5. az állami és törvényhatósági tisztviselők, továbbá a közbiztonság fentartásával megbizott hivatalos közegek, a pénzügyőrök, a fegyenczek, foglyok, tolonczok és az azokat kisérő személyzet, nemkülönben a mindezeket szállitó fogatok;

6. az állami javak általában és az azokat szállitó fuvarok;

7. a m. kir. postát szállitó fogatok, lovak, szállitmányok;

8. mindazok, kik állami, törvényhatósági, községi közlekedési és községi utak épitésével és jókarban tartásával vagy ezen teendők ellenőrzésével vannak megbizva, és azokat szállitó fogatok azon vámtárgyakon, melyekre hivatalos tevékenységük kiterjed;

9. mindazon fogatok, melyek az állami vasutak, állami törvényhatósági, községi közlekedési vagy községi utak épitésére és fentartására, továbbá az árvédelem biztositására szükséges anyagot szállitanak;

10. a 4., 5., 6., 8. és 9. pontokban emlitett vámmentes személyeket és tárgyakat szállitó magánfuvarok, mentességüket üresen visszatértükben is élvezik;

11. az országos vagy községi közmunkát teljesitő egyének és fuvarok;

12. hivatalos működésben eljáró és egyházi jelvénnyel ellátott lelkészek;

13. temetkezési menetek és bucsújáratok, ha csoportosan és egyházi jelvénynyel mennek;

14. a templom, iskola és paplak épitésére ingyen kiszolgáltatandó fuvarok;

15. közveszély (hófuvás, árviz, tüz, stb.) eseteiben az elöljáróság által az 1886. évi XXII. t.-cz. 136. §-a alapján kirendelt közerő; tüzvész, árviz, vagy háború idején a mentők, menekülők fogataikkal, állataikkal;

16. a tüzoltók, mentők és fogatjaik, midőn a vész, illetve szerencsétlenség helyére sietnek, vagy onnan visszatérnek;

17. minden mezőgazdasági czélból közlekedő fogatok, vagy hajtott állatok azon határon belül, melyhez tartoznak;

18. gyalog személyek általában, akár visznek terhet, akár nem. — Ezen mentesség nem szól a kompokra és révekre;

19. a községből kimenő fogatok és kihajtandó marhák a kövezetvám fizetése alól;

20. azon lovak és hordállatok, melyek katonai szolgálatra való besorozás, vagy az 1873: XX. t.-czikk értelmében osztályozás végett az állitási helyre és onnan vissza szállittatnak; továbbá a fegyveres erő élelmezése czéljából beszerzett marhák, melyekre nézve a hajtóknak katonai hatóság által kiállitott igazolványt kell felmutatniok;

21. a vámtulajdonosok által önként vámmenteseknek elfogadott személyek, állatok és fuvarok, ide értve mindazon vámmentességeket

is, melyek magánjogi szerződéseken vagy egyezségeken alapulnak.

Mindazon egyéneknek, kik — és mindazon szállitmányoknak, melyek — a fentebbi 5., 6., 8., 9., 10., 11., 12., 15. és 20. pont alattiak szerint vámmentesek, megfelelő hivatalos igazolványnyal kell birniok. — Az előbb kiváltságos osztályok részére régibb törvényeink által biztositott vámmentesség hatályon kivül helyeztetik.

A kereskedelemügyi minister a közigazgatási bizottság indokolt felterjesztésére a jelen §-ban körvonalozott hid- és rév-vámmentességeket korlátozhatja, valamint megengedheti azt is, hogy a hid- és rév-vámmentesség más e §-ban fel nem sorolt esetekre is kiterjesztessék.

A jelen §-ban megállapitott hid- és rév-vámmentességek által a már jogszerűen fennálló vámmentességek, illetve vámszedési jogositványok nem érintetnek.

100. §.

Vámszedés.

A vámszedőkért a vámtulajdonos, s ha van, első sorban a vámbérlő felelős.

A ki valamely vámtárgyat használ, hacsak a 99. §. értelmében nem vámmentes, tartozik a hatóságilag megállapitott vámdíjakat megfizetni.

101. §.

A vámtárgyak tekintetében közérdekből, jelesen hadászati szempontból szükséges változásokról és a vámjog megváltásáról.

Midőn közérdekből és jelesen hadászati szempontoknál fogva az válnék szükségessé, hogy valamely vámtárgy átalakittassék, vagy

pedig valamely vámkomp vagy hajóhid helyén állandó hid épittessék és a vám tulajdonosával sem a jogról való lemondás, sem a megváltás, sem az iránt egyezséget nem sikerülne kötni, hogy a szükségessé vált munkát maga a vámtulajdonos hajtsa végre, a kereskedelemügyi minister megállapitván a közérdekű indok fenforgását, a vámjognak, illetve vámtárgynak megválthatását kimondja, a váltságárnak meghatározása a birói útra tartozván.

A bíróságra nézve az 1881: XLI.t.-cz.-nek a kártalanitási eljárásra vonatkozó rendelkezései mérvadók. — A váltságár a vámtárgy (1881: XLI. t.-cz. 14. §-a) tényleges értéke szerint állapitandó meg és nem lehet nagyobb, mint az utolsó 3 évi vámjövedelem átlagának huszszorosa.

A kereskedelemügyi minister rendkivüli sürgős esetekben intézkedhetik, hogy a kérdéses munkálatok megkezdhetők és azok érdekében a vámtárgy átvehető, eltávolitható stb. lehessen, mielőtt az imént érintett birói eljárás megindittatott, illetve befejeztetett volna.

III. Fejezet.

Hatóságok.

102. §.

A vámtárgyak kellő kezelése és fentartása felett, továbbá a hatóságilag, illetve a kereskedelemügyi minister által megállapitott vámdíjtételek szedése, ugyszintén az engedélyokirat

A vámtárgyak kezelésére, fentartására s a vámszabályzat alkalmazására, ugyszintén az engedélyokirat és a törvény határozmányai-

nak megtartására vonatkozó ügyekben rendőri felügyeletre és határozathozatalra illetékes hatóságok.

és a jelen törvény határozmányainak megtartása tekintetében a rendőri felügyelet, valamint az ezen ügyek körében az érdekeikben netán sértett felek által benyujtott panaszok feletti határozathozatal a következő hatóságok ügykörébe tartozik:

Első fokon:

vármegyékben főszolgabiró, városokban rendőrkapitány vagy a tanács által e részben megbizott tisztviselő.

Budapestnek mindenik kerületében az illető kerületi kapitány.

Másod fokon:

vármegyékben az alispán, törvényhatósági joggal fölruházott városokban a tanács. — Budapesten a főkapitány.

Harmad fokon:

a kereskedelemügyi minister. — Budapesten a kereskedelemügyi ministerrel egyetértőleg a belügyminister.

Állami kezelés alatt levő vámtárgyakra nézve a felügyeletet és intézkedést a kereskedelemügyi minister saját közegei által gyakoroltatja.

103. §.

Főfelügyelet.

Az út-, hid-, komp- vagy révvámokra vonatkozó ügyekben a főfelügyelet, szükség esetén intézkedési jog az összes vámokra nézve a kereskedelemügyi ministert illeti meg, kivévén a Budapest főváros tulajdonát képező vámokat,

melyekre nézve a belügyminister a kereskedelemügyi ministerrel egyetértőleg intézkedik.

III. RÉSZ.

Büntető határozatok.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

104. §.

A közutakon és műtárgyakon (hidakon, átereszeken, kompokon, réveken, hajóhidakon stb.) mindazon cselekmények és mulasztások tiltatnak, melyek:

a) a forgalom biztonságára,

b) az úttestnek és tartozékainak, valamint a többi emlitett berendezéseknek épségére,

c) a közútnak és az emlitett műtárgyaknak, illetve berendezéseknek fentartására hátrányosak, továbbá

d) az új közutak és műtárgyak, valamint a kompok (révek) és hajóhidak engedélyezésére vonatkozólag jelen törvény I. részében VII. és VIII., végül

e) a vámszedési jogok engedélyezése, valamint azoknak gyakorlása tekintetében a jelen törvény II. részében megállapitott határozatokat figyelmen kivül hagyják.

105. §.

Az előző szakaszhoz képest a jelen törvény következő szakaszaiban megjelölt cselek-

mények vagy mulasztások kihágásoknak minősittetnek s a jelen törvény határozatai szerint büntetendők.

106. §.

A magyar büntető törvénykönyvnek a kihágásokról szóló 1879. évi XL. t.-cz. I. részében foglalt általános határozatai a jelen kihágásoknál is érvényesek, megjegyezvén, hogy a büntető eljárás megindithatására, valamint a kiszabott büntetésre nézve bekövetkezett elévülés esetében is, az illetőnek kártéritési és a munkálatok helyreállitása iránti kötelezettsége fenmarad.

II. FEJEZET.

A forgalom biztonsága elleni kihágások.

107. §.

A közuton való hajtásnak és kitérésnek a forgalom biztonsága érdekében szabályozására a következők állapittatnak meg:

a) minden járművel balra kell hajtani, szembejövő járműnek balra kell kitérni, az előtte haladónak pedig jobbról kell eléje kerülni;

b) hidakon más járműnek eléje hajtani tilos;

c) udvari, katonai, posta- és tüzoltó-, valamint mentő-járműveknek minden más, akár szembejövő, akár azokkal egy irányban haladó jármű feltétlenül kitérni tartozik;

d) oly utakon, melyeken akár az útpálya keskenysége, akár más okból csak egy járt nyom

létezik, az *a)* alatti elvek megtartásával üres jármű a személyszállitónak vagy terheltnek, — személyszállitó a súlyosan terheltnek — egyenlő járművek közül a lejtőről lefelé jövő a felmenőnek egészen, végre egyenlő minőségűek és sik pályán egymásnak fél nyomszélességre kitérni tartoznak. Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

108. §.

Három méternél nagyobb nyilású hidaknál, kivévén a bolthajtásos hidakat, továbbá javitás alatt álló minden hidon a sebes hajtás feltétlenül tilos.

Javitás vagy átépitès alatt álló hidaknál szükség esetén megtiltható az is, hogy a hidra egy járműnél több egyszerre reáhajthasson. Ezen tilalom végrehajtására kirendelt őrnek, valamint az uti személyzet ide vonatkozó bármely külön intézkedéseinek mindenki engedelmeskedni tartozik. Épités alatt lévő hidaknál az épitést végrehajtó vállalat által oly jelek alkalmazandók, melyek által az utazó közönség figyelmeztetve van. Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

109. §.

Szabadon hajtott állatcsoportokkal (nyájakkal, csordákkal, falkákkal stb.) való találkozásnál minden járművel lépésben kell hajtani mind-

addig, mig az állatcsoport mellett elhalad, annak tulajdonosa és hajcsárai pedig kötelesek akár szembejövő, akár hátuk mögül előre hajtó járműveknek megállás nélküli elhaladhatására, az útpályán elégséges utat nyitni és ennek gyors eszközlésére az állatcsoport mellett elégséges vezetőt, hajcsárt stb. alkalmazni.

Kisebb állatcsoportokkal csak az út fele részét szabad elfoglalni; egyes állatok pedig féken vagy pányván vezetendők. Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

110. §.

Üres vagy terhelt járműveket az útpályán hagyni, vagy vonó állatokkal ellátottakkal az uton huzamosan álldogálni nem szabad.

Azon járművekkel, melyekkel a hosszabb ideig való megállás elkerülhetetlenül szükséges, az út egyik oldalára kell állani, ugy, hogy mellettük két egymással szemben jövő járműnek az útpályán közlekedhetésére kellő tér maradjon. Még az útpályán eltört, leroskadt, vagy feldőlt járművek is csak a szükséges segély megszerzéséig maradhatnak, de akkor is felügyelet alatt és éjjel lámpával világitva legyenek. Az ily járművekről lerakott tárgyak, árúk stb. az útpadkákon helyezendők el és onnét legkésőbb hat óra alatt eltávolitandók. Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 20 frt erejéig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

111. §.

A járművet vezető kocsisnak a hajtás alatt aludni, a járművet vezetés nélkül hagyni, vagy egyszerre több járművet vezetni tilos. Hogy mennyiben lehet ez utóbbi határozat alól kivételnek helye, a hatóság állapitja meg.

Tilos továbbá több terhes járműnek egymás után való akasztása, mely szabály alól csak új vagy javitott vagy baleset által megsérült teljesen üres járművek és esetleg kézi kocsik képeznek kivételt. Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 20 frt erejéig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

112. §.

Minden járműnek éjjel és sötét időben feltünő helyen vagy lámpával világitva kell lennie, vagy a vonó állatok legalább egyike csengővel látandó el.

Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

113. §.

A járművekhez hátul kettőnél több állatot, vagy a vonó állatok mellé szintén két állatnál többet kötni tilos, sőt (egy sorba fogott) hármas fogatnál csak egy köthető.

A járművekre a rakomány három métert meghaladó szélességben nem rakható.

Ha mégis oly tárgyak szállitása fordul elő, melyek három méternyi szélességet meg nem

haladó részekre el nem oszthatók, a fuvar tulajdonosa gondoskodni tartozik arról, hogy a szélesebb rakomány által a közlekedés szükség felett ne korlátoztassék (a többi közt, hogy segélyre kellő számú munkás rendelkezésre álljon s a kitérés lehetősége biztositassék), továbbá, hogy az uton levő műtárgyak sérülést ne szenvedjenek.

Az ezen határozatok ellen vétők 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

114. §.

Némely vidéken szokásban lévő vetéskapuk állitása, vagy meglevők fentartása csak oly feltétellel engedhető meg, ha azoknak a közlekedő járművek előtti megnyitására e szolgálatra alkalmas egyén alkalmaztatik, ki éjjel és nappal a helyszinén van és őrhelyét el nem hagyja. Ezen őrnek a kapu felnyitásáért a járművektől díjt követelni vagy elfogadni tilos és a kapunyitással késedelmeskednie nem szabad.

Ily kapuk éjjel lámpával világitandók.

Az ezen §. határozatai ellen vétők 20 frt erejéig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, ezen felül az esetleg beszedett díjak visszatéritendők.

115. §.

Ha fahidakon 4000 kgr. elegysúlyt meghaladó járművek, továbbá vasuti mozdonyok és gőzekék mozdonyainak avagy más nagyobb súlyú gépek szállitása czéloztatik, erről az állam-

építészeti (esetleg törvényhatósági mérnöki) hivatalhoz 48 órával előre jelentés teendő és a netán szükséges megerősitések vagy alátámasztások vagy bármi intézkedés a kiküldött közeg rendelete szerint az átszállitó költségére eszközlendők.

A költségek az átszállitó által előre lefizetendők.

Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 100 frtig terjedhető büntetéssel büntetendők, továbbá az okozott károk, valamint a szükséges helyreállitások költségeinek megtéritésére kötelezendők.

116. §.

A kompokon (réveken) vagy hajóhidakon történő szállitást illetőleg a következő rendőri intézkedések tartandók szem előtt:

a) a kompok (révek), illetve hajóhidak csak a 75. §. szerint szükséges forgalomba helyezési engedély kiadása után és annak határozatai értelmében használhatók;

b) ha a rendesnél jelentékenyen nagyobb járművek, súlyos gépek, nevezetesen vasuti mozdonyok, gőzekék mozdonyainak szállitása czéloztatik, azok szállitásánál a hidakra nézve a 115. §-ban megállapitott határozatok követendők;

c) a révészek és vizen átjáró hajók vezetői oklevéllel birni nem kötelesek ugyan, azonban a közbiztonság érdekében szükséges, hogy józan jó magaviseletű egyének legyenek. E végből az

illető hatóság részéről kiállított erkölcsi bizonyitványnyal kell birniok.

Főrévészi szolgálatot csak oly egyén teljesithet, ki legalább is két éven át révész volt, s a komp- és ladikvezetésben kellő jártasságot tanusitott s erről kis- és nagyközségekben a főszolgabiró, rendezett tanácsú városokban a polgármester, törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány, illetőleg a tanácsnak a rendőri ügyek vezetésével megbizott tagja által kiállitott bizonyitványt tud felmutatni;

d) a törvényhatóság első tisztviselője által hivatalosan aláirt hirdetményben, mely a kompon, illetve hajóhidon, valamint mindkét parton a műtárgyhoz vezető út vagy hidlás közelében a közlekedő közönség és a kezelő személyzet tájékoztatása és alkalmazkodás végett könnyen látható helyen kifüggesztendő, felsorolandók:

1. az átkelésre nézve hatóságilag megállapitott díjak,

2. a komp vagy hajó megengedhető merülése és maximalis hordképessége súly szerint, továbbá az is, hogy a kompon hány személy, lábas jószág és szekér nyerhet helyet, a mint ez a forgalomba helyezési engedélyben (75. §.) megállapittatott.

A kompnak megengedhető legmélyebb merülése a komp mindkét oldalán világos színre festett táblával, illetve vonallal jelölendő meg;

e) hajózható és tutajozható folyókon a kompok éjjel — akár közlekednek, akár állanak — fehér fényű világgal látandók el. Előbbi esetben

a komp farán, utóbbi esetben a kompnak a folyam felé eső részén;

f) azon réveknél, melyeknél hossz- vagy keresztkötél van alkalmazva, ha a viz hosszában akár gőzös, akár egyéb jármű közlekedik, a hosszkötelet használó komp tartozik azonnal azon oldalra menni, melyen a többi járművek közlekedését nem gátolja, a keresztkötelet használó komp pedig köteles a kötelet leereszteni. A kötél-leeresztésért semmi díj sem szedhető.

A hosszkötelen járó, éjjel csakis azon oldalon állhat, melyen állva a többi hajó közlekedését nem zavarja.

A keresztköteleknél használt ugynevezett »galambok« és a hosszköteleknél a legfelső és legszélső uszányok éjjel szintén fehér fénynyel világitandók meg;

g) a kompok közlekedése a folyam hosszában haladó járművek közlekedését nem gátolhatván, a révészek kötelesek az átjáró vonalhoz közeledő egyéb járművek elhaladását megvárni.

Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 100 frtig terjedő pénzbüntetéssel büntetendők, ezen felül az illetéktelenül szedett díjak visszafizetésére, végül a szükséges intézkedések végrehajtására záros határidő alatt kötelezendők.

117. §.

A hajó-, jármos- vagy forgóhidak, szóval a felnyitható hidak tulajdonosai vagy bérlői,

kötelesek a hidat, — a hajók és talpak átbocsátása czéljából — naponként kétszer, a hatóság által megállapitott időben, ingyen kinyitni.

De ezenkivül is kötelesek a vizi közlekedés érdekében a hidat bizonyos hatóságilag megállapitott díjért, mindannyiszor kinyitni, midőn az szükséges.

Az ezen hidnyitás alól a hidtulajdonosok vagy bérlők, csak az esetben menthetők fel, ha a hidnyitás magas vizállás vagy vihar miatt veszélyes, vagy épen lehetetlen volna.

A hidak kinyitására vonatkozó jelzések körüli eljárásra nézve a hajózási rendszabályok tartandók szem előtt.

Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, ezen felül az illetéktelenül szedett díjak visszafizetésére közigazgatási uton kötelezendők.

118. §.

Ki valamely komp, hid, az azokhoz felvezető- és lejárók vagy valamely útszakasz fentartására jogositva vagy kötelezve van, köteles az érintett tárgyakat a közlekedés igényeinek megfelelő állapotban tartani és a hatóságnak e részben kiadott intézkedéseit teljesiteni.

Az ezen határozatok ellen vétők 50 frt erejéig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők és a szükséges intézkedések végrehajtására záros határidő alatt kötelezendők.

Visszaesés esetében — ha a büntetés kiállása óta még hat hónap nem mult el — a büntetés 100 frtig terjedhető pénzbüntetésben állapitandó meg.

Ha pedig a hidak és kompok az életbiztonságra veszélyes állapotban tartatnak, vagy a hatóságnak az életbiztonság szempontjából a közlekedésre nézve kiadott intézkedései nem teljesittetnek, az 1879. évi XL. t.-cz. 113. §-a határozatai érvényesek.

119. §.

Utak mellett kő-, kavics-, föld- vagy homokbányák és gödrök csak hatósági engedély és az engedélyben kikötendő föltételek megtartása mellett, illetőleg csak akkor és ugy nyithatók és tarthatók üzemben, hogy ez által az uton való szabad közlekedés ne hátráltassék és az útfentartás vagy az út és műtárgyak kárt ne szenvedjenek. Oly gödrök és bányáknál, melyek fenékszine az út felszinétől mérve 1 méternél mélyebben fekszik, az út szélén a bányatulajdonos által védkorlátok állitandók. Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

120. §.

A mennyiben a bányatörvény nem intézkedik, azon bányáknál, melyek robbantások segélyével műveltetnek, a bányanyithatásra kiadandó engedély feltételeiben azon távolság, mely mellett robbantások bármely időben esz-

közölhetők, esetleg azon megszoritások és elővigyázati rendszabályok, melyek mellett ily művelés közelebb is — és mily távolban megengedtetik — megállapitandók.

Az ezen §. határozatai ellen vétők az 1879. évi XL. t.-cz. 109. és 110. szakaszainak határozatai értelmében 15 napig terjedhető elzárással és 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

121. §.

Községek belterületén egyáltalában, községeken kivül pedig járművek, illetőleg szabadon hajtott állatok közelében ostorral cserditeni, lőni vagy robbanó töltényeket eldurrantani tilos.

Az ezen határozat ellen vétők 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

122. §.

Ut mellett fekvő épületeknek út felőli oldalán, vagy az út mellett közvetlenül levő helyeken vagy az uton haladó járműveken oly tárgyakat, melyektől az igavonó és más állatok megrémülhetnek, továbbá nyers húst, állatbőröket stb. takaró nélkül felaggatni vagy szállitani nem szabad. Az útárkokba állati hullákat vagy egyéb undort vagy ijedelmet okozó tárgyakat dobni nem szabad, azoknak eltávolitásáról pedig a község előljárói gondoskodni tartoznak.

Az ezen határozat ellen vétők 20 frt erejéig büntetendők.

123. §.

Hófuvás, hegyomlás és árviz alkalmával kötelesek azon községek lakosai, melyek határain valamely állami vagy törvényhatósági út átvonul, továbbá a melyek az érintett utak közlekedésének biztositásánál közvetlenül érdekelve vannak, az útvonalon szükséges közlekedés biztositása érdekében az államutakra nézve a kereskedelemügyi minister, törvényhatósági utakra nézve az illető törvényhatóság által törvényszerűen megállapitott szabályrendelet szerint díjtalanul, minden betudás nélkül közreműködni.

Hófuvások alkalmával ezen kötelezettség a hónak csak egy jármű elhaladhatására szükséges nyomszélességben és kitérőkkel leendő eltávolitására terjeszthető ki.

A ki hófuvás vagy vizáradás esetén nem engedelmeskedik a hatóságnak, a fennérintett szabályrendelet határozataihoz képest kiadott azon meghagyásának, hogy a közlekedés veszélyeinek és akadályainak elháritására, illetőleg megszüntetésére személyesen vagy háznépének, cselédeinek munkájával, szekereinek, vizi járműveinek avagy az oltalom szempontjából szükséges egyéb eszközeinek, nemkülönben hámos lovainak vagy vonó marháinak ideiglenesen a hatóság rendelkezése alá bocsátása által közreműködjék, a mennyiben abban alapos okok által nem akadályoztatott: száz (100) frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A ki pedig ezen esetekben a segitéstől másokat visszatart vagy lebeszél: nyolcz (8)

napig terjedhető elzárással és kétszáz frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Önként érthető, hogy az, a ki a községi közmunka alól a jelen törvény szerint föl van mentve, nem rendelendő ki s e részben a jelen szakasz határozatai nem alkalmazhatók.

124. §.

A városban vagy más községben a szabad közlekedés akadályozása vagy nehezitése, továbbá a hajtásra, lovaglásra, kocsizásra, szánkázásra és a lovak kiszabadulásának megakadályozására vonatkozó szabályok megszegése tekintetében előfordulható kihágásokra nézve az 1879. évi XL. t.-cz. 119. és 120. §-ainak határozatai követendők.

III. FEJEZET.

Az úttestnek és tartozékainak, valamint a 104. § ban érintett műtárgyaknak, illetve berendezéseknek épsége elleni kihágások.

125. §.

Az úttestnek és összes tartozékainak, az úttöltésnek és bevágásoknak, azok oldalainak, az útárkoknak, azokban összegyülő vagy a műtárgyak alatt átfolyó viznek elvezetésére szolgáló árkoknak, csatornáknak vagy csővezetékeknek, az útpályának, az útpadkáknak, világitó eszközöknek, az uton levő hidaknak, átereszeknek és köteknőknek, mindezek egyes alkatrészeinek, hajóhidaknak, kompoknak, ladikoknak s az ezek

használatára szolgáló berendezéseknek, csuszamlásoknál a viz levezetésére előállitott árkoknak, szivárgóknak, folyókáknak, az út tám-véd és bélfalainak, kő- vagy más anyagokból készitett védműveknek és burkolatoknak, korlátoknak és kerékvetőknek, kilométer-oszlopoknak, hektométert jelző vagy a műtárgyak számozására alkalmazott karóknak, útmutató, intő és községmutató tábláknak, mindezeken levő feliratoknak, számoknak és jeleknek, útmesteri és útkaparói lakoknak, azok melléképületeinek és keritéseinek, az út mellé ültetett fasoroknak, védültetvényeknek, sövényeknek, szóval minden a közlekedés czéljaira szolgáló vagy azok fentartására megkivántató bármely létesitménynek, ugy szándékos, mint vétkes mulasztásból vagy gondatlanságból származott rongálása kihágást képez.

Ilyen kihágások, a mennyiben rosz szándék forgott fenn, 15 napi elzárásig és 100 frt pénzbüntetésig, ha pedig rosz szándék nem forgott fenn, 30 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők; továbbá kötelesek a tettesek az okozott kárt megtériteni.

126. §.

Tilos az útpadkáknak és árkoknak, kő, kavics, föld vagy más anyagok nyerése szempontjából kivájása, az útárkok betömése, azok vizfolyásának elgátlása, szemét, kő, föld, trágya, fa vagy más anyagoknak azokba hányása, más mederbe folyó patakok, források, vizelvezetéseknek, trágyalé, pöczegödör-, iszap- és szennyvizek-

nek belevezetése, hidaknak, csatornáknak, csővezetékeknek betömése, azok levezető árkainak elgátlása, beültetése, az árok vizének elfolyása ellen védgátak vagy sövények emelése, az útnak vagy bármely ahhoz tartozó résznek magánhasználatra elfoglalása és átalakitása, a mennyiben az 1885: XXIII. t.-cz. mást nem rendelne.

Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, és a megbüntetett cselekmény által okozott károkat is megtériteni kötelesek.

127. §.

Az út testében, annak árkaiban vagy tartozékain magánfelek által saját használatukra szolgáló csatorna-, viz- és csővezetékek, hidak és átereszek, szóval bárminő létesitmények csak a kellő tervek s leirásokkal felszerelt kérelem alapján az illetékes hatóság részéről nyert előleges engedély mellett épithetők.

Az ezen határozatok ellen vétők 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, azon felül kötelesek az előbbeni állapotot saját költségükön záros határidő alatt visszaállitani, esetleg az e végből az illető hatóság által végrehajtott intézkedések folytán felmerült kiadásokat megtériteni.

128. §.

Közutaknak helyi érdekű vasutak elhelyezésére leendő igénybevétele iránt az 1880: XXXI., illetve 1888: IV. t.-cz., lóvonatú vasutak részére

pedig a kereskedelemügyi minister által kiadott, illetőleg kiadandó szabályrendelet intézkedései mérvadók. Az ezekben megszabott eljárás megtartása előtt a közutakat ily czélokra igénybe venni vagy azokon bármily munkálatot kezdeni tilos.

Az ezen határozat ellen vétők esetről-esetre 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

IV. FEJEZET.

A közutaknak és a 104. §-ban érintett műtárgyaknak és berendezéseknek fentartására hátrányos kihágások.

129. §.

Az útpályának s tartozékainak fentartása érdekében tiltva van:

a) fedanyag - halmoknak szándékos elgázolása, útárkokba leszórása vagy magánczélokra felhasználása;

b) az útpályára és padkákra kőnek, sárnak, hónak, szemétnek, trágyának stb. a szomszéd telkekről, földekről vagy máshonnan való kihordása, áthányása;

c) udvarokon összegyülő vagy ereszekről lefolyó viznek nem az útárokba, hanem a pályára vezetése, bárminő folyadéknak arra kiöntése;

d) szálfáknak, fatörzseknek, vasalkatrészeknek, ekéknek és boronáknak, vagy más tárgyaknak akár előtaligával, akár a nélkül az útpályán végig, vagy az oldalárkokon átcsusztatása és

vonszolása, lejtőkön a kerekeknek surló vagy alabor nélküli megkötése;

e) jéghasitó lánczoknak máshol, mint sík-jégen való alkalmazása.

Ugyancsak a fentebbi érdek szempontjából:

a) a járműveknél a keréktalp vasa lehetőleg lapos és kiálló szegek vagy csavarfejek nélkül készült legyen;

b) oly útszakaszok, melyek szalma, széna, vagy egyéb termények nagyobb mennyiségben való szállitása következtében a szállitott termények hulladékai által nagyobb mérvben ellepetnek, a fuvarosok, illetőleg a szállitott termény tulajdonosai által tisztitandók.

Az ezen szakasz határozatai ellen vétők 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

130. §.

Tilos az út testének és az ahhoz tartozó bármely tartozéknak és területnek magánczélokra még ideiglenes elfoglalása is, nevezetesen tilos azokra követ, fát, téglát vagy más anyagokat, gazdasági terményeket, gyártmányokat, árúczikkeket lerakni. Kötelesek ezeknél fogva a gyárak, raktárak, termelőhelyek, gazdasági telepek, korcsmák és vendéglők tulajdonosai, illetve bérlői fel- és lerakó helyekről, továbbá a fuvarok elhelyezésére és az etetésre szükséges területekről, végül az azokhoz a közuti forgalom akadályozása nélkül vezető ki- és bejáró utakról saját költségükön gondoskodni. A községi elől-

járóságok pedig a bér- vagy teherkocsik számára állóhelyekül csak szélesebb útrészeket jelölhetnek ki, vagy e czélra az út mellett alkalmas helyekről gondoskodni tartoznak.

Az ezen határozatok ellen vétők 30 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Ezeken felül városban és községben az 1879. évi XL. t.-cz. 119. §-a szem előtt tartandó.

131. §.

A 130. §-ban érintett helyeken a gyárak, raktárak, termelőhelyek, gazdasági telepek, vendéglők és korcsmák tulajdonosai, illetve bérlői tartoznak saját költségükön intőtáblákat felállitani és fentartani, melyekre kiirandó, hogy az uton etetés, állongálás és rakodás vagy lerakás tilos, továbbá ezen tilalomnak megtartásáról lehetőleg gondoskodni.

Az ezen határozat ellen vétők 10 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

132. §.

Az utak melletti épületek, keritések, eleven sövények az út árkának külső szélétől, vagy a hol ilyen nem létezik, az úttöltés lábától 1 m. távolságnál közelebb nem helyezhetők. Egy méternél kisebb távolság csak ott tűrhető meg, hol azt az útfentartás czélja megengedi, de ezen távolság sem lehet fél méternél kisebb.

Az ezen határozatok ellen vétők 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Ha az út fentartása vagy gyalogjárdák előállitása érdekében egy méternél, illetve 50 centiméternél szélesebb területek szükségeltetnek, ezek csak vagy a tulajdonos beleegyezése vagy törvényszerű kisajátitás utján vehetők igénybe.

133. §.

Erdők, berkek és sürű faültetvények az út mindkét felén az útárok szélétől számitandó legfeljebb 10 méter távolságig letarolandók, illetve megritkitandók és ugy ezek, valamint az élő sövények oly magasságig, mely az útfentartásra, illetve közbiztonságra nem hátrányos, levágandók. A viszonyokhoz képest egyes helyeken azok vágatása korlátozható, vagy egészen betiltható.

A ki a hatóság e részbeni meghagyásait nem teljesiti, illetve a hatóság e részben kiadott határozatai értelmében kivánt állapot előállitásáról és fentartásáról saját költségén nem gondoskodik, 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, szükség esetén pedig a terhére hatóságilag foganatositandó munkák költségeinek megtéritésére kötelezendő.

134. §.

Az út mentén szükséges faültetésekre nézve a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvény intézkedik.

A fák az útárok külső szélétől számitva félméter, s egymástól legalább 15 méter távolságra ültetendők akként, hogy egyik fa ne a

másik oldalon lévő fával, hanem a fák közti tér közepével legyen átellenben.

A ki a hatóság e részbeni meghagyásait nem teljesiti, 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

135. §.

Az úttal határos épitkezéseknél elkerülhetetlenül szükséges állványok és anyagok csak az államépitészeti (esetleg törvényhatósági mérnöki) hivatal engedélye mellett helyezhetők el.

A ki ily engedélyt előzetesen ki nem eszközöl, vagy az engedély feltételei (az esetleg netán szükséges ideiglenes út előállitása és fentartása, vagy a csak részben elfoglalt úttestből a közlekedés részére szabadon hagyandó útrész méretei, annak fentartása, tisztitása, a közlekedés és a személyes biztonság érdekében szükséges keritések vagy korlátok, intőjelek, őrök, szükség esetén éjjeli világitás előállitása, fentartása, végre az épités befejeztével az útnak és tartozékainak kifogástalan állapotban visszaállitása) ellen vét, — illetőleg azokat figyelmen kivül hagyja, — 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; szükség esetén a terhére hatóságilag végrehajtandó munkálatok költségeit megtériteni tartozik.

A ki épitkezés vagy valamely épület javitása vagy lebontása vagy az állvány felállitása vagy leszedése alkalmával a biztonság szempontjából kiadott szabályokat megszegi, az 1879. évi XL. t.-cz. 117. §-a értelmében büntetendő.

196. §.

Járművekkel való átjárás czéljából az utak árkait betömni, elgátolni, az utak padkáit leásni stb. tilos.

Kiágazó utczákra és utakra, valamint telkekre és mezei birtokokra csak az útárok fölött épitett, a vizfolyás czéljaira kellő nyilással biró hidakon szabad átjárni. — Ily hidak külső területeknél, szántó- és rétföldeknél horczozhatók is lehetnek, ellenben állandó telepek és tanyáknál, oldalutaknál és utczáknál szilárd szerkezettel épitendők.

Valamennyi ilynemű hid épitése és fentartása az illető tulajdonosokat, ház- és földstb. birtokosokat, illetőleg az érdekeltségeket vagy községeket terheli. — Oldalutczáknál és oly kiágazó utaknál, hol az útárok folytonossága a vizlevezetés czéljából nem mulhatlanul szükséges, a hidak elmaradhatnak, továbbá elhagyhatók községek belsejében a házakhoz való bejárásoknál, ha útárkok helyett kőburkolatú folyókák épittettek.

Új útvonalak épitésénél vagy régiek áthelyezésénél a hozzájáró utak és oldalutczák betorkolási helyein épitendő hidak és átereszek első épitéseinek költségeit az útépitési alap viseli, a fentartás és a későbbi újbólépités azonban a mellékút tulajdonosait, illetőleg a községet vagy érdekeltséget terheli.

A hatóságok által a fentebbi határozatok értelmében kiadott meghagyások ellen vétők 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

137. §.

A ki az utak árkait, padkáit, a töltések és bevágások rézsűit, állatokkal legelteti, feltúrni engedi vagy az uton ételt, 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ezen tilalom a baromfi legeltetésére nem terjed ki.

V. FEJEZET.

Az új közutak és műtárgyak, valamint a kompok (révek) és hajóhidak engedélyezésére vonatkozó határozatok elleni kihágások.

138. §.

Kihágást követ el és 300 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, ki a jelen törvény I. rész VII. és VIII. fejezete értelmében szükséges hatósági engedély nélkül épit vagy az engedélyben foglalt határozatokat és feltételeket figyelmen kivül hagyja.

Ezeken felül a forgalom, illetve a vámszedés is beszüntethető (98. §.).

139. §.

A kompoknak és réveknek a vizikönyvekbe bevezetésére vonatkozólag a jelen törvény 80. §. második kikezdésében foglalt határozatok ellen vétők 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

VI. FEJEZET.

A vámszedési jogok engedélyezése, azoknak gyakorlása, valamint a közhasználatra szánt kompok (révek), hajóhidak üzletbe vétele körül fenforgó kihágások.

140. §.

A ki vámot szed a nélkül, hogy a jelen törvény határozatai értelmében engedélyezett vagy igazolt és érvényben fennálló vámszedési joggal birna, 300 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, azonfölül mindazok részére, kiktől a vámdíjakat beszedte, a fizetett vámdíjakat visszatériteni tartozik.

A vámszedés azonnal beszüntetendő és a fizetett vámdíjak közigazgatási uton megitélendők és behajtandók.

141. §.

A ki valamely közhasználatra szánt kompot (révet) vagy hajóhidat a forgalomba-helyezési engedély (75. §.) kiadása előtt vagy az abban foglalt határozatok és feltételek figyelmen kivül hagyásával vett üzletbe, 50 frtig, ismétlés esetében, ha a büntetés kiállása óta még két év nem mult el, 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Önként érthetőleg azon esetben, ha az 1879. évi XL. t.-cz. 113. §-ába ütköző cselekmény vagy mulasztás forog fenn, ezen §. határozatai nyernek alkalmazást.

Ugy az első, mint a második pont értelmében előforduló ismétlés esetében a komp (rév),

illetve hajóhid forgalomba-helyezési és vámszedési engedélye bizonyos időre felfüggeszthető, sőt az, illetve a vámjog véglegesen megszüntethető (98. §.).

142. §.

A ki valamely vámtárgy fentartására jogositva vagy kötelezve lévén, azt rosz karban tartja, vagy a hatóságnak e részben kiadott intézkedéseit nem teljesiti, 50 frtig, ismétlés esetében, ha a büntetés kiállása óta még két év nem mult el, 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Önként érthetőleg azon esetben, ha az 1879. évi XL. t.-cz. 113. §-ának határozataiba ütköző cselekmény vagy mulasztás forog fenn, ezen §. határozatai nyernek alkalmazást.

Ugy az első, mint a második pont értelmében előforduló ismétlés esetében a vámszedési engedély bizonyos időre felfüggeszthető, sőt az, illetve a vámjog véglegesen megszüntethető (98. §.).

143. §.

A ki több vámot szed, mint a mennyire jogositva van, az a tényleg beszedett vámdíjaknak tizszeres összegével büntetendő.

Ismétlés esetében, ha a büntetés óta még hat hónap nem mult el, a vámdíjaknak huszszoros összegével büntetendő, továbbá a vámszedési engedély bizonyos időre felfüggeszthető, sőt az, illetve a vámjog, véglegesen megszüntethető.

Másrészt, a ki a vámtárgyat használja, de nem fizet, illetve a fizetés alól magát kivonja, hacsak a törvény értelmében nem vámmentes, a vámdíjaknak tizszeres összegében elmarasztalandó (100. §.).

144. §.

A vámdíjszabályzat a vámtárgy mindkét oldalán a vámsorompóknál látható helyen és olvashatóan kifüggesztendő.

Az ezen határozat ellen vétők 20 frtig, ismétlés esetében, ha a büntetés kiállása óta még hat hó nem mult el, 40 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

A ki a kompokon, hidakon és útszakaszokon a vámdíj fizetésének biztositására vámsorompókat emelt, tartozik a sorompók mellett éjjel és nappal jelenlévő éber őrt tartani, továbbá a sorompókat éjjel vörös üvegű lámpával világitani. Az ezen határozatok ellen vétők 20 frt erejéig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

145. §.

A 138., 140., 141., 142. és 143. §-ok alapján hozott és a vámszedés felfüggesztését vagy annak és a vámjognak megszüntetését kimondó itéletek csak akkor válnak jogerejűekké, midőn azokat a kereskedelemügyi minister megerősitette; mi végből azok a nevezett ministerhez minden esetben, tehát akkor is hivatalból fel lesznek terjesztendők, midőn azok ellen felebbezés be nem adatott.

Az esetleg szükséges további intézkedéseket a nevezett minister elrendelheti.

VII. FEJEZET.

Hatóságok és közegek, továbbá a fenti kihágásokban biráskodó közigazgatási hatóságok és azok eljárása.

146. §.

A törvényhatóság első tisztviselőjének hatásköréhez tartozik az út-rendészet érdekében intézkedni.

Feladata különösen:

a) a rendőri szabályok fentartása és végrehajtása felett őrködni;

b) az e részben a kereskedelemügyi minister által kiadott utasitásokat végrehajtani;

c) hatáskörében utasitásokat és rendeleteket kiadni;

d) az útrendészet állapotáról a kereskedelemügyi ministernek évenként jelentést januárhóban tenni.

147. §.

Utrendőrségi közegek az állandóan alkalmazott, rendes fizetéssel ellátott s felesketett állami és törvényhatósági útmesterek (útbiztosok), továbbá állami és törvényhatósági útkaparók; — nevezettek kötelessége, ha kihágást tapasztalnak, azt lehetőleg megakadályozni és arról a körülmények részletes előadásával az illetékes közigazgatási hatóságnak a lehető legrövidebb idő alatt jelentést tenni.

A nevezettek fennebbi működésénél a közrendőrségi és csendőrségi közegek segédkezni tartoznak.

148. §.

Az állami és törvényhatósági útmesterek (útbiztosok), valamint útkaparók a következő esküt tartoznak letenni:

Én N. N. esküszöm a Mindenható Istenre hogy a gondviselésem alá bizott útra és tartozékaira szorgalommal és feltétlen hűséggel felvigyázok, azokat bárminemű megrongálástól megvédendem, hogy azokat, kik az utat vagy annak tartozékait bármi módon kárositani megkisérlenék vagy tettleg megkárositanák, a törvény és szabályrendeletek ellen vétenének, késedelem nélkül feljelentem, ezen cselekményeket vagy mulasztásokat lehetőleg meggátolandom, — szolgálatomat hiven teljesitendem és előljáróim tudta és beleegyezése vagy mellőzhetlen szükség nélkül az utat el nem hagyandom, mindent, mi gondviselésemre bizatik, hiven megőrizendek, s arról minden időben számot adok. — Isten engem ugy segéljen.

Ezen eskü az utmesterek részéről a vármegye alispánja, az útkaparók részéről pedig azon járás főszolgabirája előtt teendő le, melynek területére az illető szolgálattételre beosztva van.

Az önálló törvényhatósági joggal felruházott városokban az érintett eskü a törvény-

hatóság első tisztviselője vagy annak e részbeni megbizottja előtt teendő le.

Az eskü letételéről bizonyitvány adâtik ki.

149. §.

Az állami és törvényhatósági útmesterek (útbiztosok), továbbá útkaparók közigazgatási hatósági közegek.

Ehhez képest az 1878. évi V. t.-cz., V. fejezet (a hatóságok, országgyülési tagok vagy hatósági közegek elleni erőszak), továbbá az 1879. évi XL. t.-cz. második rész, II. fejezet (a hatóságok és közcsend elleni kihágások 43., 44., 45. és 46. §§.) határozatai a fentnevezett hatósági közegekre is megfelelően érvényesitendők.

150. §.

Az útrendőrségi eseményekről és a kihágásokról az illető útmester által rendes napló vezetendő, mely a járási főszolgabirónak sürgős esetekben azonnal, egyébként hetenkint az útvonal rendes beutazását teljesitő m. kir. államépitészeti, illetve törvényhatósági mérnöki hivatalnoknak pedig a helyszinén bemutatandó, minek megtörténte a járási főtisztviselő, illetőleg a fennebb emlitett hivatalnok által a naplóra vezetendő záradékkal igazoltatik.

151. §.

A jelen törvény értelmében felmerülő kihágások, a mennyiben az 1880. évi XXXVII.

t.-czikk határozatai szerint nem a kir. bíróságok illetékességi köréhez tartoznak, a közigazgatási hatóságok hatásköre alá esnek (102. §.).

Ezen kihágási ügyekben is azon eljárás követendő, mely az 1880. évi XXXVII. t.-cz. 42. §-ának utolsó pontjában foglalt határozat szerint a belügyminister által az igazságügyministerrel egyetértőleg kiadott, illetve még netán kiadandó rendeletekben szabályoztatik. Mindazonáltal a jelen törvényben megállapitott és a közigazgatási hatóságok illetékességi köréhez tartozó kihágási ügyekben felebbezés esetében harmadfokon a kereskedelemügyi minister határoz.

VIII. FEJEZET.

Vegyes határozatok.

152. §.

A fent megjelölt kihágási büntetések következtében befolyó összegek, illetve azoknak a felmerült költségek vagy netáni károsszegek után fenmaradó része a szerint, a mint állami, törvényhatósági, községi közlekedési vagy községi közút, hid, komp (rév), hajóhid stb. és vám szedés van érintve, az állampénztárba vagy a törvényhatósági útalapba, illetve az illető községek pénztárába szolgáltatandók be, az önálló hidak, kompok (révek), hajóhidak stb. után befolyó ilyetén pénzek azon törvényhatóság vagy község útalapja, illetve pénztára javára esnek, melynek területén azok léteznek.

153. §.

Felhatalmaztatik a kereskedelemügyi minister, hogy a fenti büntető határozatoknak egynémelyikét hatályon kivül helyezhesse vagy azoknak kiegészitését és módositását megengedhesse:

1. a törvényhatósági joggal felruházott és a rendezett tanácsú városok belterületeire és az azokon átvonuló bármely közútra (műtárgyra stb.) nézve; és

2. a községi közlekedési és a községi (közdűlő) közutakat érdeklőleg.

Az emlitett városok által ily irányban alkotandó szabályrendeletek a kereskedelemügyi ministernek a belügyministerrel egyetértő jóváhagyását igénylik, mig a vármegyei törvényhatóságok által a fenti 2. pont alatt emlitett utak tekintetében alkotandó ilyetén szabályrendeletek a kereskedelemügyi minister elhatározása és jóváhagyása alá terjesztendők.

IV. RÉSZ.

Budapest főváros közutjai.

154. §.

A főváros kövezetvám-sorompóin kivül levő állami útvonalak épitése, fentartása és kezelése tekintetében a jelen törvény határozatai szintén érvénynyel birnak, azon módositással, hogy az

1870: X., illetve az 1876: VI. t.-cz. értelmében a fővárosi közmunkák tanácsának illetékessége és hatásköre fentartatik, továbbá, hogy a főváros területére nézve a jelen törvény 5. §-a értelmében a kereskedelemügyi minister a belügyministerrel egyetértőleg jár el.

155. §.

A főváros kövezetvám - sorompóin belül levő állami útvonalak, valamint az összes fővárosi közutak tekintetében a következő határozatok érvényesek:

1. a főváros közutainak építési és fentartási költségeit a kövezetvámból és közjövedelmeiből (1872. évi XXXVI. t.-cz. 19. §.) fedezi, tartozik ezen felül az 1870: X. t.-cz. 8. §. *b*) pontja alatt foglalt határozat folytán a főváros területén (földadó, házadó, — tekintet nélkül az erre nézve a törvény értelmében meghatározott időre fennálló mentességre — keresetadó, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, bányaadó, tőkekamat- és járadékadó czímén — 23. §.) előirt egyenes államadók $1^1/_2$ százalékát évenkint a fővárosi pénzalapba beszállitani;

2. a fővárosi közutak építési és fentartási kiadásai a főváros évi költségvetésének és zárszámadásának kiegészitő részeit képezik, s mint ilyenek az 1872. évi XXXVI. t.-cz. V. fej. értelmében tárgyalandók, megállapitandók és átvizsgálandók s általában ezen kiadásokra nézve

is a fentebb érintett t.-cz. határozatai érvényesek;

3. a 2. pontban érintett t.-cz. 103. §-ának első kikezdése érvényen kivül helyeztetik, miglen a második és harmadik kikezdésének érvénye továbbra is fentartatik.

Jelen törvénynek a vasuti állomásokat a legközelebbi állami vagy törvényhatósági úttal vagy községgel összekötő utakról szóló része (I. rész III.) a főváros területére nem bir érvénynyel.

A budapesti Dunahidakra jelen törvény határozatai nem érvényesek.

156. §.

A főváros hatósága az utak épitése, fentartása és kezelése tekintetében az 1872. évi XXXVI., továbbá az 1870. évi X. t.-cz., végül az 1876. évi VI. t.-cz. határozatainak szem előtt tartásával önállólag intézkedhetik.

Jelen törvénynek az új közutakra és az azokon szükséges műtárgyakra, továbbá a kompokra (révekre) és hajóhidakra (I. rész VII. és VIII.), továbbá a vámokra (II. rész) vonatkozó határozatai Budapest főváros területére is érvényesek.

157. §.

A kereskedelemügyi ministernek főfelügyeleti és szükség esetén intézkedési joga a belügyministerrel egyetértőleg a fővárosi közutakra nézve is fentartatik.

158. §.

A főváros területén előforduló útrendőrségi kihágásokra nézve a belügyminister a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg szabályrendeletileg intézkedik.

V. RÉSZ.

Zárhatározatok.

159. §.

Gyárak utiadómentessége.

Mindazon gyárak, melyek a hazai iparnak adandó állami kedvezményekről szóló 1881. évi XLIV. t.-cz. értelmében az abban felsorolt adók alól fölmentve vannak, illetve lesznek, ezen mentességük tartamára mentesek egyuttal azon törvényhatósági útadó alól is, mely a fennebb idézett törvényben említett egyenes adók kivetése esetében terhükre a jelen törvény szerint megállapitandó lenne.

160. §.

A törvény életbeléptekor fennálló földhaszonbérleteknél fizetendő utiadó.

A jelen törvény életbeléptekor haszonbérben lévő földbirtokra eső egyenes államadók után kivetett útadót a törvényhatóságnál a földbirtokos tartozik ugyan fizetni; köteles lesz azonban a haszonbérlő a jelen törvény életbelépének napját megelőző évben a haszonbéri birtokon közmunka alá összeirt igavonó állatok és kézi erő után az akkor fennállott szabályok értelmében kirótt törvényhatósági közmunkatartozásnak a törvényhatóságban az azon évre

megállapitott váltságárak szerint kiszámitandó összegét, — mely azonban nem lehet nagyobb, mint maga a földbirtokos által a jelen pont értelmében fizetendő útadó — a szerződésnek a jelen törvény életbelépte utáni tartama alatt az útadó fizetésére nézve megállapitandó szabályok szerint a földbirtokosnak évenkint megfizetni.

A felmerülő vitás kérdések — a mennyiben a felek között a törvényhatóság első tisztviselőjének közbenjárása mellett egyezség nem jönne létre — az illetékes biróság által döntendők el.

161. §.

A törvény hatályának kiterjedése.

Jelen törvény hatálya Fiume városának és kerületének, valamint Horvát-Szlavonországoknak kivételével, a magyar korona egész területére kiterjed.

A katonai igazgatás alatt álló, ugyszintén az általa újból épitendő utak- és műtárgyakra, mig azok ezen igazgatás alatt maradnak, továbbá Fiume városára és kerületére nézve a jelenben fennálló gyakorlat a további intézkedésig fentartatik.

Horvát-Szlavonországok területén az 1868 : XXX. t.-cz. mérvadó.

162. §.

Régi határozatok érvénytelensége.

Jelen törvény következtében hatályukat vesztik a hazai törvényeknek, rendeleteknek,

szabályoknak és szabályrendeleteknek, továbbá a szokásjognak mindazon megállapitásai, melyek a jelen törvény határozataitól eltérők.

163. §.

Törvény végrehajtása.

A jelen törvény életbeléptének napját a kereskedelemügyi minister határozza meg, ki annak a belügyi, pénzügyi, igazságügyi és földmivelésügyi ministerekkel egyetértő végrehajtásával egyuttal megbizatik.

II. TÖRVÉNYCZIKK

a védjegyek oltalmáról.

(Szentesitést nyert 1890. évi február hó 4-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi február hó 15-én.)

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §.

Védjegyek alatt a jelen törvény értelmében oly jelvények, (jegyek, vignetták s effélék) értendők, melyek a kereskedelmi forgalomra szánt készitményeknek és árúknak más hasonló készitményektől és árúktól való megkülönböztetésére szolgálnak.

2. §.

A ki valamely védjegy kizárólagos használati jogát magának biztositani kivánja, azt a következő fejezetben foglalt határozatok értelmében be kell lajstromoztatnia.

3. §.

A belajstromozásból kizárva vannak, és ennélfogva a kizárólagos használati jog megszerzésére nem alkalmasak az oly védjegyek, a melyek:

1. kizárólag Ő Felségeiknek, vagy a királyi család valamelyik tagjának arczképéből állanak;

2. kizárólag állami és közhatósági czímerekből, valamint pusztán számokból, betükből vagy szavakból állanak;

3. a forgalomban bizonyos árúnemek megjelölésére általánosan szokásosak;

4. erkölcstelen és közbotrányt okozó vagy közrend elleni ábrázolatokat vagy a tényleges üzleti viszonyoknak vagy a valóságnak meg nem felelő, és a fogyasztó közönségnek tévedésbe ejtésére alkalmas feliratokat vagy adatokat tartalmaznak.

4. §.

Az oly védjegyek, a melyeken Ő Felségeiknek vagy a királyi család valamelyik tagjának arczképe vagy valamely kitüntetés, a magyar állami vagy közhatósági czímer képezi a védjegy alkatrészét, csak az esetre lajstromozhatók be, ha a fennálló törvények vagy szabályok értelmében az azok használata tekintetében megkivánt engedély előzetesen igazoltatik.

5. §.

A betüket vagy szókat is tartalmazó védjegynek eszközölt belajstromozása nem képez akadályt, hogy más is árúinak megjelölésére saját nevét vagy czégét akár rövidebb alakban is használhassa.

6. §.

A belajstromozott védjegy használata rendszerint nem kötelező; azonban a kereskedelemügyi minister bizonyos árúnemekre elrendelheti, hogy ilynemű árúk

forgalomba bocsátásuk előtt a jelen törvény értelmében belajstromozott védjegygyel, rendeleti uton megállapitandó módon láttassanak el.

7. §.

Valamely védjegynek kizárólagos használati joga nem zárja ki azt, hogy ugyanazon védjegy más árúnemre, más vállalkozó által ne használtassék. Ha az árúnemek azonosságára nézve kétség támad, a kereskedelemügyi minister a kereskedelmi és iparkamara meghallgatása után dönt (13. §.).

8. §.

Több védjegynek ugyanazon folyamodó nevére, a jelen törvény határozatai szerinti bejelentése, még az esetre is meg van engedve, ha rendeltetésük ugyanazon árúnemekre való.

9. §.

A védjegy azon vállalathoz tartozik, melynek védelmére szolgál, ugyanazzal megszünik és birtokváltozás esetében az új birtokosra átszáll.

Ez utóbbi esetben — hacsak a vállalatot az özvegy, kiskorú örökösök, hagyaték vagy csődtömeg nem folytatja, — az új tulajdonos a birtok megszerzése után, különbeni törlés terhe alatt 3 havi határidőn belül a védjegyet saját nevére átiratni tartozik.

10. §.

Más termelő, iparos, vagy kereskedő nevét, czégét, czímerét vagy üzletének megnevezését, az illetők beleegyezése nélkül, árúk megjelölésére használni tilos.

11. §.

A mi ezen törvényben az árúk megjelöléséről mondatik: mindaz azok csomagolásain, tartályain, boritékain és az efféléken használt megjelölésekre nézve is áll.

12. §.

Azon szabályok, melyek bizonyos árúk különös megjelöléséről intézkednek, különösen a fémjelzési szabályok, jelen törvény által változást nem szenvednek.

II. FEJEZET.

A védjegyek lajstromzásáról és törléséről.

1. czím.

Lajstromzás.

13. §.

A védjegy, melynek kizárólagos használati jogát valaki a maga számára biztositani óhajtja, azon kereskedelmi és iparkamaránál, melynek területén az illető vállalat létezik, négy példányban bemutatandó.

Egy példány a kereskedelmi és iparkamaránál vezetendő lajstromhoz csatolandó, egy példány a következő szakaszban meghatározott záradékkal ellátva, a félnek visszaadandó, két példány pedig a kereskedelemügyi ministerhez felterjesztendő.

A fél egyuttal a védjegygyel biztositandó árúnemeket megnevezni tartozik.

Ezen kivül minden védjegyről nyomda utján való kihirdetésre alkalmas cliché mutatandó be, mely használat után a félnek visszaszolgáltatandó.

Olyan védjegyekről, melyek fém, agyag, üveg és efféle anyagokból álló árúkra alkalmaztatnak, a megfelelő védjegygyel bélyegzett próbanyomatok legalább három példányban melléklendők.

14. §.

A bemutatott védjegy mindenik példányára a kereskedelmi és iparkamarának ezzel megbizott közege:

a) a védjegylajstrom folyó számát,

b) a beérkezés napját és óráját,

c) annak nevét vagy czégét, kinek részére a védjegy belajstromoztatott,

d) a vállalatot és az árúkat, melyek megvédésére a védjegy szolgál, reájegyezni tartozik, és ezen reájegyzés a hivatalos pecsét alkalmazása mellett általa sajátkezűleg aláirandó.

A kereskedelmi és iparkamarák védjegy-lajstromaiba az *a*), *b*), *c*), *d*) pontokban foglalt adatok beiktatandók és mindenki által megtekinthetők.

15. §.

Minden egyes védjegy lajstromzásaért 5 forint díj fizetendő, mely összeg a lajstromzást eszközlő kereskedelmi és iparkamara pénztárába folyik.

16. §.

A védjegyek lajstromzása a bejegyzés idejétől számitott tiz évről tiz évre a lajstromzási díj újolag lefizetése

mellett megújitandó, ellenkező esetben a védjegy oltalma megszüntnek tekintendő.

17. §.

A kereskedelemügyi ministeriumban központi védjegy-lajstrom vezetendő, melybe a kamaráknál bejegyzett védjegyek beérkezésük sorrendje szerint bejegyzendők.

A központi védjegy-lajstrom ugyanazon adatokat tartalmazza, melyek a kereskedelmi és iparkamaráknál a 14. §. szerint vezetett lajstromokban foglaltatnak s mindenki által megtekinthető. A bejegyzett összes védjegyekről betürendes és folyton kiegészitendő lajstromok készitendők, melyek a közönség által a hivatalos helyiségekben megtekinthetők.

Ekkép kezelendők a 13. §-ban emlitett próbanyomatok is.

A védjegyeknek a központi védjegy-lajstromba történt bejegyzése után, azok lenyomata a 13. §-ban emlitett clichék felhasználásával közzéteendő.

18. §.

A kereskedelemügyi minister értesiti, esetleg szakértők meghallgatása után, a védjegyoltalomért folyamodót arról, hogy ugyanazon árúnemre nézve az általa újonnan bejelentett védjegygyel azonos vagy hozzá hasonló védjegy már be van lajstromozva, a folyamodó belátására bizván azt, hogy bejelentését fentartsa, módositsa vagy visszavonja.

Az, hogy a védjegy-oltalomért folyamodó erről értesittetett, egyidejűleg a már korábban belajstromozott illető védjegy tulajdonosával is közlendő.

19. §.

A védjegy kizárólagos használati joga a bemutatót azon naptól és órától kezdve illeti, a midőn a védjegyet a kereskedelmi és iparkamaránál bemutatta és e szerint itélendő meg az elsőbbségi igény, ha többen azonos védjegyet ugyanazon vagy különböző kereskedelmi és iparkamaránál jelentettek be.

2. czím.

Átiratás.

20. §.

Hogy a védjegy a 9. §. értelmében átirható legyen, a folyamodó által a vállalat megszerzése igazolandó.

Az átiratásnál ugyanazon díj fizetendő, mint a lájstromzásnál (15. §.).

A megtörtént átiratás a feleknek kiadott igazolványra (13. §. 2-ik bekezdése) ép ugy, mint a kereskedelmi és iparkamara lajstromába (14. §.) és a központi védjegylajstromba is (17. §.) bejegyzendő és közzéteendő (17. §.)

3. czím.

Törlés.

21. §.

A védjegy törlendő:

a) a védjegy tulajdonosának kérelmére;

b) ha a lajstromzás a 16. §-ban foglalt határozatok ellenére kellő időben nem újittatott meg;

c) ha az átiratás kellő időben nem kérelmeztetett (9., 20. §.);

d) ha a kereskedelemügyi minister határozata szerint a védjegy a 3. és 4. §. szerint nem volt belajstromozható;

e) a kereskedelemügyi minister által valamely védjegy használati jogának fennállása iránti vitás ügyben hozott és törlést rendelő határozat alapján (29. §.).

22. §.

A törlés mind a kereskedelmi és iparkamara lajstromába, mind az ott levő védjegyre (14. §.), mind a központi védjegylajstromba is bejegyzendő és közhirré teendő (17. §.).

III. FEJEZET.

Védjegybitorlások.

23. §.

A ki másnak kizárólagos használati jogát képező védjegygyel jogtalanul ellátott árút, ezt tudva, forgalomba hoz, vagy árúl, továbbá az, a ki valamely védjegyet ily czélból utánoz, a védjegyhamisitásnak vétségét követi el, és ötszáz forinttól kétezer forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő; visszaesés esetében, ha az utolsó büntetés kiállása óta tiz esztendő még el nem telt, három hónapig terjedhető fogházzal és ötszáz forinttól kétezer forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A mennyiben a cselekmény a büntető törvénykönyv szerint súlyosabb beszámitás alá esik, különösen a mennyiben a büntető törvénykönyv 379. és következő szakaszai

szerint csalás büntette vagy vétsége is forog fenn: a büntető törvénykönyv rendelkezései alkalmazandók.

24. §.

A 23. §-nak határozata alkalmazandó azok ellen is, kik belföldi termelő, iparos vagy kereskedő nevével, czégével, czímerével vagy üzletének elnevezésével jogtalanul megjelölt árúkat, ezt tudva, forgalomba hoznak vagy árulnak; továbbá azok ellen, a kik ily czélból a felsorolt jelzéseket tudva, előállitják.

25. §.

Nem zárja ki a 23. és 24. §-okban meghatározott cselekmények büntethetőségét, ha a védjegy, név, czég, czímer vagy a vállalat üzletének elnevezése, csekély változtatással vagy oly annyira nem eléggé észrevehető módon használtatik, hogy a közönséges vevő az árúk közti különbséget csak különös figyelem reáforditásával ismerheti fel.

26. §.

A 23. és 24. §-okban meghatározott vétségek megbüntetése — Horvát-Szlavonországokban is — a kir. törvényszékek hatáskörébe tartozik.

27. §.

A 23. és 24. §-okban meghatározott vétségek csak a sértett fél inditványára büntetendők.

Az itéletben a sértett félnek a tárgyalás folyama alatt kifejezett kivánatára kimondandó, hogy az utánzásra vagy jogtalan megjelölésre kizárólag vagy különösen alkalmas szerszámok és készülékek az emlitett czélra

hasznavehetetlenekké tétessenek; továbbá, hogy az utánzott védjegyeknek és jogtalanul készitett megjelöléseknek netán meglevő készletei megsemmisittessenek, és hogy a jogtalanul alkalmazott védjegyek és megjelölések az elitéltnek birtokában levő árúkról, illetőleg burkolataikról, még az esetben is eltávolittassanak, ha ezen eltávolitás az árúk megsemmisitését okozná is.

A sértett félnek a tárgyalás folyamata alatt kifejezett kivánatára megrendelendő továbbá: hogy az itélet egész terjedelmében indokaival együtt, az elitéltnek költségén közhirré tétessék. A közzététel módja és határideje a sértett fél kivánatának tekintetbevételével az itéletben megállapitandó.

A polgári magánjog szerint a sértett felet megillető kártérités helyett, ez utóbbinak a tárgyalás folyama alatt kifejezett kivánatára, a büntető biróság az elitélt ellen, az itéletben a büntetésen kivül, a fenforgó összes körülmények méltatásával szabad meggyőződése szerint a sértett fél javára ötezer forintig terjedhető kártéritési összeget is megállapithat.

Ha ugyanazon vétségért többen itéltetnek el, az elitéltek a kártéritési összegért egyetemlegesen felelősek.

A kártéritésre vonatkozó fentebbi határozatok akkor is alkalmazandók, ha a 23-ik §. második bekezdésének rendelkezése folytán a vádlott súlyosabb beszámitás alá eső és a büntető törvénykönyvbe ütköző valamely cselekmény miatt itéltetik el.

28. §.

A sértett félnek jogában áll a 27. §. 2-ik bekezdésében emlitett tárgyakra nézve a büntető itélet meg-

hozatala előtt a lefoglalást, külön őrizet alá vételt és más olyan intézkedések foganatosítását kérelmezni, melyek által a büntetendő cselekmény ismétlése megakadályoztatható.

Ezen kérvény a bíróság részéről azonnal elintézendő, de szabadságában áll a kérelmezett foglalást, illetőleg külön őrizet alá vételt vagy a kivánt más intézkedéseket a sértett féltől bekövetelendő biztositék letételétől függővé tenni.

Ha a sértett fél a 23-ik és 24-ik §-ok eseteiben kártérítési követelését a polgári bíróság előtt érvényesiti, a bíróság a kár ténye és mennyisége felett a fenforgó körülmények alapján saját belátása szerint határoz.

29. §.

Azon kérdés felett, vajjon megillet-e valakit a védjegy kizárólagos használati joga, valamint ezen jognak elsőbbsége és átruházása felett; továbbá a felett: vajjon valamely lajstromozott védjegy egy harmadik személy által más árúnemekre használatba vehető-e vagy sem (7. §.), a kereskedelemügyi minister határoz.

Ha a bünvizsgálat folyama alatt (23. és 24. §.) oly kérdés merül fel, melynek előzetes eldöntése az előbbi kikezdés szerint a kereskedelemügyi minister hatáskörébe tartozik, ez esetben a büntetőbíróság az illető adatok közlésével e kérdés előzetes eldöntésére a nevezett ministert felkérni és határozatát bevárni tartozik.

30. §.

Az 1878: V. t.-cz. 413. §-a jelen törvény életbeléptével hatályon kivül helyeztetik.

31. §.

Ha a kereskedelmi minister a 6. §. alapján bizonyos árúnemekre elrendeli, hogy azok forgalomba bocsátásuk előtt az általa meghatározott módon belajstromozott védjegygyel láttassanak el: az, a ki ezen rendeletet megszegi, kihágást követ el; és az 1884 : XVII. t.-cz. 157. §-a *d)* pontjának megfelelőleg husz forinttól kétszáz forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, és azonkivül az illető árúk mindenkor elkobozandók.

Ezen kihágásokban a biráskodásra az 1884 : XVII. t.-cz. 166. §-ában meghatározott iparhatóságok illetékesek, a melyek a hozzájuk utalt ipar-kihágási ügyekben előirt eljárást követik.

IV. FEJEZET.

A magyar korona területén kivül eső vállalatok védjegyei.

32. §.

Külföldi vállalatok védjegyeinek, valamint a nevek, czégek, czímerek vagy más üzleti megnevezések védelmére nézve az illető államokkal kötött államszerződések, illetőleg egyezmények irányadók.

Hogy milyen feltételek alatt legyenek az Ő Felsége többi királyságai és országai területén lajstromozott védjegyek, továbbá az ottani termelő, iparos vagy kereskedő neve, czége, czímere, vagy üzletének megnevezése a jelen törvényben biztositott védelemben részesitendők, az a vám- és kereskedelmi szövetség határozmányai szerint itélendő meg.

V. FEJEZET.

Zárhatározatok.

33. §.

Az eddigi szabályok alapján bejegyzett védjegyek közül azon védjegyek, melyeknek lajstromozása óta jelen törvény életbeléptetéséig a 16. §-ban megállapitott tiz év még le nem járt, ezen határidő leteltéig, újolagos lajstromzás nélkül is a jelen törvény alapján érvényesitendő védelemben részesülnek.

Ellenben azon védjegyek, melyek a jelen törvény életbeléptetése előtt 10 évnél régibb idő óta lettek lajstromozva, az eddigi lajstromokból a jelen törvény hatályba léptétől számitott három hó elteltével törlendők, ha az illető védjegytulajdonosok ezen határidő alatt védjegyük újabb belajstromozását nem kérték.

Jelen törvény életbeléptetése előtt védjegy-bitorlás miatt megindított tárgyalások az eddigi szabályok szerint és az eddigi illetékes hatóságok előtt befejezendők.

34. §.

A mennyiben a jelen törvényben a fennálló magánjogi vagy büntető törvényekre történik hivatkozás, ez alatt Horvát-Szlavonországokra nézve az ott fennálló magánjogi és büntető törvények értendők.

35. §.

Ezen törvény kihirdetése napjától számitandó három hó mulva lép életbe, és végrehajtásával a kereskedelemügyi és igazságügyi ministerek, Horvát-Szlavonországokra nézve pedig, a kereskedelemügyi minister, ki e tekintetben Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el, bizatnak meg.

III. TÖRVÉNYCZIKK

a gróf Andrássy Gyulának állitandó emlékről.

(Szentesitést nyert 1890. évi márczius hó 12-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi márczius hó 14-én.)

1. §.

Gróf Andrássy Gyulának a trón- és a haza iránt szerzett érdemei elismeréseül Budapesten államköltségen emlék állitandó.

2. §.

Ezen törvény végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

IV. TÖRVÉNYCZIKK

az 1890. évi állami költségvetésről.

(Szentesitést nyert 1890. évi márczius hó 12-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi márczius hó 14-én.)

1. §.

Az 1890. évre a magyar korona országainak

rendes kiadásai:

Háromszázharmincz millió nyolczszázhuszezer hétszázötvennyolcz o. é. forintban;

átmeneti kiadásai:

Hat millió négyszázhetvennégyezer négyszázhatvanegy o. é. forintban;

beruházási kiadásai:

Tizenkét millió háromszázötezer hétszázhuszonnyolcz o. é. forintban;

rendkivüli közösügyi kiadásai:

Hat millió kétszáztizennégyezer ötszáznegyvenhat o. é. forintban

állapittatnak és ajánltatnak meg.

2. §.

Ez összegek a következő fejezetek, czímek és rovatok szerint oszlanak meg:

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		A) Rendes kiadások.			
I.		**A királyi udvartartás költségei**	. . .	. . .	4,650.000
II.		**Ő cs. és ap. királyi Felsége kabineti irodája és e kabineti iroda nyugdíjai**	. . .	. . .	74.978
III.		**Országgyülés:**			
	1	A főrendiház kiadásai	. . .	55.374	
	2	A képviselőház kiadásai	. . .	1,132.188	
	3	Az országgyülési gyorsiroda személyzetének illetményei	. . .	36.240	
	4	A magyar delegatió kiadásai	. . .	6.000	
	5	Az állami közös függő adósságot ellenőrző bizottság kiadásai	. . .	7.000	
		Együtt (III. fejezet, 1—5. czim)	. . .	. . .	1,236.802

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
IV.		Az 1890. évre megállapitott **közösügyi kiadásokból** a magyar korona országait illető összeg . .	. . .	. . .	23,297.673
V.		Az 1849. évtől az 1867. évig fennállott **központi kormány közegeinek nyugdíjai** átalányképen	. . .	. . .	56.092
VI.		**Nyugdíjak:**			
	1	Országgyülés	. . .	12.629	
	2	Állami számvevőszék	. . .	19.702	
	3	Ministerelnökség	. . .	5.562	
	4	Ő cs. és ap. kir. Felsége személye körüli ministerium	. . .	5.475	
	5	Horvát-szlavon-dalmát ministerium	. . .	3.025	
	6	Belügyministerium	. . .	507.850	
	7	Pénzügyministerium	. . .	2,600.000	

	8	Kereskedelemügyi ministerium	. . .	715.400	
	9	Földmivelésügyi ministerium	. . .	470.167	
	10	Vallás- és közoktatásügyi ministerium . . .	. . .	242.300	
	11	Igazságügyi ministerium	. . .	1,254.431	
	12	Honvédelmi ministerium	. . .	479.686	
		Együtt (VI. fejezet, 1—12. czim)	. . .	. . .	6,316.227
VII.		**Állami adósságok:**			
	1	Az 1867. évi XV. törvényczikkel elvállalt államadósági járulék:			
		Évi járulék folyó pénzértékben	17,386.336		
		Évi járulék ezüstben	11,776.000		
		Évi törlesztési járulék folyó pénzértékben . .	1,000.000		
		Évi törlesztési hányad ezüstben	150.000		
		Összesen (1. czim)	. . .	30,312.336	

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	2	Földtehermentesitési és örökváltságok:			
		Kamatok	7,953.328		
		Járadékok	109.548		
		Töketörlesztés	548.200		
		Kárpótlások	250.000		
		Járulék a földtehermentesitési alapigazgatóság költségei fedezésére	40.575		
		Járulék az erdélyi igazoló bizottmány költségei fedezésére	2.988		
		Kezelési költségek	8.274		
		Összesen (2. czim)		8,912.913	

3	**Szőlődézsmaváltság:**		
	Kamatozás	139.152	
	Törlesztés	2,188.000	
	Tőkebeli kiegyenlitésekre	200	
	Kezelési költségek	40.000	
	Összesen (3. czim) . . .		2,367.352
4	**Maradvány- és irtványföldek megváltása:**		
	Kamatok	116.000	
	Törlesztés	130.000	
	Tőkebeli kiegyenlitésekre	1.000	
	Kezelési költségekre	7.030	
	Összesen (4. czim) . . .		254.030
5	Italmérési jogok után adandó kártalanitási tőkék kamataira az 1888. évi XXXVI. t.-cz. alapján. . . .		9,900.000

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			f o r i n t		
	6	Az 1888. évi XXXII. t.-cz. alapján kibocsátott 4½%-os adómentes államvasuti aranykölcsön:			
		Kamatok	9,819.766		
		Törlesztés	552.000		
		Kezelési költségek	15.314		
		Összesen (6. czím) . . .		10,387.080	
	7	Az 1888. évi XXXII. t.-cz. alapján kibocsátott 4½%-os adómentes államvasuti ezüstkölcsön:			
		Kamatok	5,373.000		
		Törlesztés	300.000		
		Kezelési költségek	18.400		
		Összesen (7. czím) . . .		5,691.400	

8	**Az 1870. évi X. t.-cz. alapján felvett sorsolási kölcsön:**		
	Évi járadék	1,224.000	
	Járulék a pénzügyministerium hitelműveleti osztályának költségeihez	5.000	
	Járulék a pénzügyministeri számvevőség és a központi állami pénztár költségeihez.	7.500	
	Egyéb kezelési és sorsolási költségek. . .	1.000	
	Összesen (8. czím) . . .		1,237.500
9	**Az 1870. évi XXX. t.-cz. alapján elvállalt budapesti lánczhid-elsőbbségi kölcsön:**		
	Kamatok	49.566	
	Tőketörlesztés	49.200	
	Kezelési és sorsolási költségek	200	
	Összesen (9. czím) . . .		98.966

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
.	10	Az 1880. évi VIII., 1881. évi XI. és XXXII., 1887. évi XXXII. és 1888. évi VI. t.-cz. alapján kibocsátott 4%-os aranyjáradék-kölcsön:			
		Kamatok	28,416.000		
		Kezelési költségek	75.020		
		Összesen (10. czim)	. . .	28,491.020	
	11	Az 1880. évi VIII., IX., 1881. évi X., XI., XLV., 1882. évi IV. t.-cz. 4. §-a, XXI., XXII., XLVII. t.-cz., 1883. évi II., III. t.-cz. 4. §-a, XII., XVI., XXVIII., XXXVI., XXXVII., továbbá az 1884. évi I. t.-cz. 4. §-a, IV., VIII., IX., XIII., XIX., XXIV., XL., 1885. évi II. t.-cz. 4. §-a, XX., 1886. évi VI. t.-cz. 4. §-a, XVII., XVIII., XIX., 1887. évi XI., XII., XVI., XVII. XIX. és XXXII. t.-cz. alapján felvett 5%-os papirjáradék-kölcsön:			
		Kamatok	17,924.125		
		Kezelési költségek	34.525		
		Összesen (11. czim)	. . .	17,958.650	

12	Az 1880. évi XX. t.-cz. alapján felvett tiszai és szegedi kölcsön:			
	Évi járulék	1,878.796		
	Kezelési költségek	31.971		
	Összesen (12. czím)	. . .	1,910.767	
13	Az 1880. évi XLIV. t.-cz. alapján a zágrábkárolyvárosi vasutvonal megvétele folytán a cs. kir. szab. déli vasuttársaságnak fizetendő évi járulék 20. és 21. részlete	. . .	288.000	
14	Függő adósság:			
	Pénztári jegyek, birói-, árva- és közjegyzői letétek kamataira, továbbá a pénztári jegyek előállitási, kezelési költsége és bankjutalék	1,763.000		
	A tiszai és szegedi alap pénzeiből állami kiadások fedezésére igénybe vett összegek évi járulékaira.	445.574		
	Összesen (14. czim)	. . .	2,208.574	
	Együtt (VII. fejezet, 1—14. czim)	. . .	. . .	120,018.588

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
VIII		**Kamatbiztositást élvezett és más vasutak átvétele folytán elvállalt adósságok:**			
	1	Az 1876. évi L. t.-cz. alapján a keleti vasut átvétele folytán elvállalt adósság és felvett 9,989.300 frtnyi kölcsön:			
		A 9,989.300 frtnyi kölcsön	609.792		
		Kezelési költségek	1.500		
		Összesen (1. czim) . . .		611.292	
	2	Az 1880. évi XXXVIII. t.-cz. alapján a tiszavidéki vasut megváltása folytán elvállalt adósság:			
		A részvény-szelvények beváltására . . .	61.895		
		15,750.000 frtnyi sorsjegy-kölcsön évi járadéka	819.000		
		Kezelési költségek	1.660		
		Összesen (2. czim) . . .		882.555	

3	Az 1884. évi XXIX. t.-cz. alapján az »Első erdélyi vasut« megváltása folytán elvállalt adósság:		
	Részvény-kölcsön kamatozására és törlesztésére	730.095	
	Kezelési költségek	1.990	
	Összesen (3. czím) . . .		732.085
4	Az 1884. évi XXX. t.-cz. alapján a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut megváltása folytán elvállalt adósság:		
	Részvény-kölcsön	241.878	
	Kezelési költségek	684	
	Összesen (4. czím) . . .		242.562
5	Az 1884. évi XXXIX. t.-cz. alapján az alföld-fiumei vasut megváltása folytán elvállalt adósság:		
	Részvények kamataira és törlesztésére	964.160	
	Kezelési költségek	4.950	
	Összesen (5. czím) . . .		969.110

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	6	Az 1889. évi XIV. t.-cz. alapján az első magyar-gácsországi vasut megváltása folytán elvállalt adósság:			
		Részvények kamataira, továbbá az I., II. és III. kibocsátású elsőbbségi kölcsön kamataira és törlesztésére	873.928		
		Az 1876. évi XI. t.-cz. alapján felvett egyesitett vasuti beruházási kölcsönből az első magyar-gácsországi vasutra eső részösszeg kamatozására és törlesztésére	27.620		
		Az 1888. évi XVII. t.-cz. alapján felvett egyesitett vasuti beruházási kölcsönből az első magyar-gácsországi vasutra eső részösszeg kamatozására és törlesztésére	178.909		
		Kezelési költségek	4.700		
		Összesen (6. czim)	. . .	1,085.157	

7	Az 1889. évi XIV. t.-cz. alapján a magyar-nyugoti vasut megváltása folytán elvállalt adósság:				
	A részvényadósság kamatozására	612.977			
	Az I-ső kibocsátású elsőbbségi kölcsön kamataira és törlesztésére	867.763			
	A II-od kibocsátású elsőbbségi kölcsön kamataira és törlesztésére	146.257			
	Az 1876. évi beruházási kölcsön kamatozására és tőketörlesztésére	35.115			
	Kezelési költségek	8.413			
	Összesen (7. czim) . . .		1,670.525		
8	Az 1889. évi XV. t.-cz. alapján a budapest-pécsi vasut megváltása folytán elvállalt adósság:				
	Részvény-kamat	392.500			
	Az elsőbbségi kölcsön kamatozására és törlesztésére	402.256			
	Kezelési költségek	2.670			
	Összesen (8. czim) . . .		797.426		
	Együtt (VIII. fejezet, 1—8. czim) . . .		. . .	6,990.712	

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
IX.		**Előlegezések a vasuti kamatbiztosítás alapján** .	. . .	. . .	4,596.911
X.		**Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete**	. . .	. . .	6,063.530
XI.		**Állami számvevőszék:**			
		Személyi járandóságok	105.000		
		Dologi kiadások	5.100		
		Együtt (XI. fejezet)	. . .	. . .	110.100
XII.		**Ministerelnökség:**			
	1	A ministerelnökség költségei:			
		Személyi járandóságok	74.300		
		Dologi kiadások	31.000		
		Összesen (1. czím)	. . .	105.300	

	2	A fiumei és a magyar-horvát tengerparti kormányzó és személyzete költségei:			
		Személyi járandóságok	25.380		
		Dologi kiadások	4.750		
		Összesen (2. czím) . . .		30.130	
	3	Rendelkezési alap	. . .	200.000	
		Együtt (XII. fejezet, 1—3. czím) . . .		. . .	335.430
XIII.		**Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:**			
		Személyi járandóságok:			
		Fizetések és lakpénzek	37.468		
		Tiszti, személyi és működési pótlékok . .	4.150		
		Drágasági pótlékok	3.414		
		Szolgák ruhailletményei	740		
		Jutalmak és segélyek	1.200		
		Dologi kiadások	7.240		
		Együtt (XIII. fejezet) . . .		. .	54.212

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
XIV.		**Horvát-szlavon-dalmát minister és személyzete:**			
		Személyi járandóságok:			
		Fizetések és lakpénzek	28.490		
		Szolgák ruhailletményei	300		
		Jutalmak és segélyek	450		
		Dologi kiadások	6.840		
		Együtt (XIV. fejezet)	. . .	. . .	36.080
XV.		**Belügyministerium:**			
	1	Központi igazgatás és földtehermentesitési alapigazgatóság	. . .	348.226	
	2	Távirati költségek	. . .	14.825	

3	Országos levéltár	. . .	31.221
4	Vármegyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásai	. . .	4,515.000
5	Főispánok és a budapesti főpolgármester fizetései és lakpénzei	. . .	333.298
6	Szinművészeti kiadások:		
	A magy. kir. operaház állami segélyezésére .	215.000	
	A magy. kir. operaház 315.000 frtos és 85.000 frtos kölcsönének törlesztésére	27.750	
	A budapesti nemzeti szinház állami segélyezésére	53.000	
	A budapesti nemzeti szinház 450.000 frtos kölcsönének törlesztésére	38.000	
	A budapesti nemzeti szinház nyugdijintézetének segélyezésére	8.000	
	A kolozsvári nemzeti szinház állami segélyezésére	14.000	
	A nemzeti szinházi alapok jövedelméből a szinház szükségletére	27.300	
	A magyar szinészegyesület segélyezésére . .	5.000	
	Összesen (6. czím) . . .		388.050

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	7	Közegészségügyi kiadások:			
		Egészségügyi tanács	1.800		
		Betegápolási költségek	682.249		
		Himlőoltási költségek	80.000		
		Járványok és más rendkivüli okoknál fogva felmerülhető költségek	5.000		
		A trachoma elfojtására szánt kiadások . .	40.000		
		Szülházi kiadások	10.000		
		Tébolydai kiadások	419.551		
		Lelenczek és törvénytelen ágyból származott gyermekek tápdijai	55.900		
		Összesen (7. czim)	. . .	1,294.500	

8	**Közbiztonsági kiadások:**			
	Közbiztonsági alap	150.000		
	Országos csendőrség és a predeali nemzetközi vasuti állomáshoz kirendelt személyzet . .	3,330.533		
	Fővárosi rendőrség átalánya	998.481		
	Toloncz-kiadások	82.823		
	Életmentési díjak	800		
	Összesen (8. czím)	. . .	4,562.637	
9	**Általános közigazgatási kiadások:**			
	»Hivatalos lap« költsége	7.500		
	Országos törvények és rendeletek tárának költségei	24.020		
	Budapesti önkéntes tűzoltó-egylet segélyezésére	5.000		
	A m. orsz. tüzoltó szövetkezet segélyezésére s a kiküldendő biztosok kölségének fedezésére	2.000		
	Utlevelek kiállításával járó költségek . .	4.677		
	Előre nem látható költségek	6.000		

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Karhatalmi költségek	5.000		
		Országgyülési képviselők választása és a választók névjegyzékének kiigazitása alkalmával felmerülő költségekre	13.780		
		Katonai előfogati dijpótlékokra szükséges költségek	8.700		
		Közigazgatási fogházak és toloncházak létesitésére forditandó költségek	130.000		
		Összesen (9. czim) . . .		206.677	
		Együtt (XV. fejezet, 1—9. czim) . . .		. . .	11,694.434
XVI.		**Pénzügyministerium:**			
	1	**Központi igazgatás:**			
		Személyi járandóságok	588.633		
		Dologi kiadások	130.900		
		Összesen (1. czim) . . .		719.533	

2	Pénzügyi közigazgatási bíróság:		
	Személyi járandóságok	89.641	
	Dologi kiadások	6.678	
	Összesen (2. czím)	. . .	96.319
3	Pénzügyigazgatóságok, fővárosi adófelügyelő, központi díj- és illetékkiszabási hivatal és számvevő osztályok:		
	Személyi járandóságok	1,800.454	
	Dologi kiadások	425.447	
	Összesen (3. czím)	. . .	2,225.901
4	Földadó-nyilvántartási felügyelők, helyszinelési felügyelőségek és a kolozsvári kataszteri igazgatóság:		
	Személyi járandóságok	176.628	
	Dologi kiadások	27,795	
	Összesen (4. czím)	. . .	204.423

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	5	Állami pénztárak:			
		a) Központi állami pénztár	60.915		
		b) Állami pénztár Budapesten	33.916		
		c) Állami pénztár Zágrábban	16.135		
		Összesen (5. czim)	. . .	110.966	
	6	Adóhivatalok:			
		Személyi járandóságok	1,257.668		
		Dologi kiadások	132.816		
		Összesen (6. czim)	. . .	1,390.484	
	7	Pénzügyőrség:			
		Személyi járandóságok	. . .	2,596.098	
		Dologi kiadások			

8	Jogügyi igazgatóságok:		
	a) Magyarország:		
	Személyi járandóságok	62.533	
	Dologi kiadások	2.800	
	b) Horvát-Szlavonország:		
	Személyi járandóságok	14.515	
	Dologi kiadások	1.620	
	Összesen (8. czim) . . .		81.468
9	Kincstári ügyészségek:		
	Személyi járandóságok	57.035	
	Dologi kiadások	8.213	
	Összesen (9. czim) . . .		65.248
10	Pénzügyi törvényszékek Horvát-Szlavonországban . . .		6.095

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	11	Állandó kataszter:			
		Személyi járandóságok			
		Dologi kiadások	. . .	525.000	
	12	*a*) Bányászati és erdészeti akadémia Selmeczbányán	103.809		
		b) Bányásziskola Selmeczbányán	8.360		
		c) Bányásziskola Felsőbányán	9.143		
		d) Bányásziskola Nagyágon	470		
		Összesen (12. czím)	. . .	121.782	
	13	*a*) Egyenes adók kezelési, kivetési és beszedési költségei	686.400		
		b) A hadmentességi díjról szóló 1880. évi XXVII. t.-cz. 6. §-a értelmében a külön alap javára fordítandó	828.535		
		Összesen (13. czím)	. . .	1,514.935	

14	*a*) Fogyasztási adók beszedési költségei . .	563.999	
	b) A mezőgazdasági szeszfőzdék részére járó jutalmak	1,330.168	
	c) Fogyasztási adóvisszatérítések és kiviteli jutalmak felosztásából	1,029.783	
	Összesen (14. czím)	. . .	2,923 950
15	Italmérési jövedék	. . .	813.000
16	Határvám kezelési költségei	. . .	320.865
17	Bélyeg kezelési költségei	. . .	236.592
18	Jogilletékek és díjak kezelési költségei . . .	. . .	33.000
19	Fémjelzés kezelési és üzemi kiadásai	. . .	9.663
20	Út-, hid- és révvám Horvát-Szlavonországban .	. . .	2.020
21	Dohányjövedék:		
	Dohányjövedéki központi igazgatóság. . .	83.260	
	Vétel, gyártás, eladás	21,139.679	
	Összesen (21. czím)	. . .	21,222.939

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	22	Lottojövedék	. . .	1,408.305	
	23	Sójövedék	. . .	2,610.337	
	24	Perköltségek	. . .	56.800	
	25	Állami jószágigazgatóságok és számvevő-osztályok	. . .	90.758	
	26	Állami jószágok	. . .	441.036	
	27	Bányaigazgatóságok és számvevő-osztályok . .	. . .	160.011	
	28	Fémbányászat és opálbánya	. . .	2,731.075	
	29	Fémkohászat	. . .	3,648.486	
	30	Pénzverő hivatal fémbeváltással együtt . . .	. . .	4,828.090	
	31	Vasművek:			
		a) Pénzügyministeri vasműosztály, mint a vasgyárak központi vezetősége . . .	15.155		
		b) Vasgyárak	3,922.575		
		Összesen (31. czim)	. . .	3,937.730	

32	Zsilvölgyi kőszénbánya		11.278	
33	Sótermelés		972.265	
34	Felhagyott bányamüvek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok		52.478	
35	Bányakapitányságok:			
	Személyi járandóságok	53.382		
	Dologi kiadások	10.018		
	Összesen (35. czím)		63.400	
36	Állami nyomda		560.800	
37	Állami épületek		19.652	
38	Budapesti állami hidak		98.343	
39	Különféle kiadások		335.442	
	Együtt (XVI. fejezet, 1—39. czím)			57,246.567

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
XVII.		**Kereskedelemügyi ministerium:**			
	1	*a*) Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok	451.212		
		Dologi kiadások	145.774		
		b) Tarifa-bizottság és vasuti tisztképző tanfolyam	8.000		
		c) Vasuti kormánybiztosok	3.200		
		d) Műszaki kiképzés elősegitésére és utazási ösztöndijakra	3.000		
		Összesen (1. czím)	. . .	611.186	
	2	Államépitészeti hivatalok:			
		Személyi járandóságok	404.031		
		Dologi kiadások	125.642		
		Összesen (2. czím)	. . .	529.673	

3	Köutak:		
	a) Állami utak fentartása és felügyelete . .	2,898.826	
	b) A törvényhatóságoknak útjaik és hidjaik fentartására, különös tekintettel a hadászatilag fontos utak- és hidakra	250.000	
	Összesen (3. czím) . . .		3,148.826
4	Ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok:		
	1. Ipari és kereskedelmi czélokra	75.000	
	2. Külkereskedelmi czélokra	75.000	
	3. Kereskedelmi és ipari ösztöndíjakra . .	2.430	
	4. Gépészeti ipariskola Kassán.	20.850	
	Összesen (4. czím) . . .		173.280
5	Posta és távirda:		
	Személyi járandóságok	4,691.000	
	Dologi kiadások	4,778.000	
	Összesen (5. czím) . . .		9,469.000

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	6	Magyar királyi postatakarékpénztár:			
		a) Személyi járandóságok	81.848		
		b) Dologi kiadások	163.450		
		c) A postatakarékpénztári tanács költségei . .	2.000		
		Összesen (6. czím) . . .		247.298	
	7	Tengeri hajózás és révügy:			
		Tengerészeti igazgatás:			
		Személyi járandóságok	89.482		
		Dologi kiadások	23.620		
		Szakoktatás:			
		Személyi járandóságok	12.435		

	Dologi kiadások	2.865	
	Tengerészeti külön czélokra	43.200	
	Tengeri kikötők.	42.600	
	Összesen (7. czím)	. . .	214.202
8	M. kir. államvasutak:		
	Személyi járandóságok	10,123.665	
	Dologi kiadások.	1,381.550	
	Fentartási és üzemi kiadások	13,391.785	
	Összesen (8. czím)	. . .	24,897.000
9	M. kir. államvasutak gépgyára:		
	Személyi járandóságok	159.720	
	Dologi kiadások	25.200	
	Üzemi és fentartási kiadások	2,718.980	
	Összesen (9. czím)	. . .	2,903.900

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	10	Diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyár:			
		Személyi járandóságok	163.975		
		Dologi kiadások	30.200		
		Üzemi és fentartási kiadások	2,827.925		
		Összesen (10. czim) . . .		3,022.100	
	11	Budapesti kir. zálogházak	. . .	237.000	
	12	Mértékhitelesités:			
		Személyi járandóságok	7.260		
		Dologi kiadások	4.910		
		Összesen (12. czim) . . .		12.170	

	13	**Statisztikai hivatal:**			
		Személyi járandóságok	91.960		
		Dologi kiadások	52.000		
		Összesen (13. czím) . . .		143.960	
		Együtt (XVII. fejezet, 1—13. czím) . . .		. . .	45,609.595
XVIII.		**Földmivelésügyi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok	300.625		
		Dologi kiadások	154.232		
		Összesen (1. czím) . . .		454.857	
	2	Állami erdők	. . .	4,378.864	
	3	Erdőfelügyelőségek:			
		Személyi járandóságok	108.000		
		Dologi kiadások	9.000		
		Összesen (3. czím) . . .		117.000	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	4	Országos erdei alap	. . .	60.000	
	5	Állami lótenyészintézetek:			
		1. Lótenyészintézeti központi igazgatás . .	33.990		
		2. Méneskari hadapródiskola	6.000		
		3. Ménesbirtok-gazdaságok	1,566.078		
		4. Mének	914.082		
		5. Méntelepek	1,234.135		
		6. Lóversenyek	25.000		
		7. Lótenyésztési jutalmak	10.000		
		8. Magánosok és községek méntartásának segélyezésére és közös csikólegelők és csikókertek előmozditására	10.000		

	9. Tenyészanyag vásárlására és a káposztásmegyeri kanczatelep szükségletére (a lótenyésztési alap jövedelméből)	14.353	
	Összesen (5. czím) . . .		3,813.638
6	Mezőrendőrség és mezőgazdasági statisztika		17.000
7	Állategészségügy:		
	Személyi járandóságok	99.488	
	Dologi kiadások	105.018	
	Összesen (7. czím) . . .		204.506
8	Budapesti állatorvosi tanintézet:		
	Személyi járandóságok	34.666	
	Dologi kiadások	19.268	
	Összesen (8. czím) . . .		53.934
9	Vinczellér-iskolák és borászati vándortanitók:		
	Érdiószegi vinczelléri skola	7.020	
	Tarczali vinczelléri skola	10.190	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		Budapesti vinczellériskola	13.180		
		Nagyenyedi vinczellériskola	7.690		
		Ménesi vinczellériskola	11.230		
		Nem állami vinczellériskolák s szőlőszeti és kertészeti tanfolyamok segélyezésére . .	8.700		
		Szőlőszeti és borászati vándortanitók . . .	8.100		
		Összesen (9. czím) . . .		66.110	
	10	Borászat	. . .	20.945	
	11	Gazdasági tanintézetek és gazdasági ismeretek terjesztése:			
		1. Magyar-óvári gazdasági akadémia. . .	64.950		
		2. Keszthelyi gazdasági tanintézet . . .	44.320		

		3. Debreczeni gazdasági tanintézet . . .	21.350	
		4. Debreczeni földmives-iskola	37.450	
		5. Kolozsmonostori gazdasági tanintézet. .	50.700	
		6. Kassai gazdasági tanintézet	63.935	
		7. Rimaszombati földmives-iskola. . . .	20.100	
		8. Zsitva-ujfalui földmives-iskola. . . .	14.110	
		9. Adai földmives-iskola	11.900	
		10. Csákovári földmives-iskola.	18.870	
		11. Szent-imrei földmives-iskola	32.550	
		12. Szerb-nagy-szt.-miklósi földmives-iskola .	10.550	
		13. Veszprém vármegyei földmives-iskola. .	6.000	
		14. Gazdasági ismeretek terjesztése . . .	38.918	
		Összesen (11. czím)	. . .	435.703
	12	A gazdaság különböző ágainak emelésére . .	. . .	30.626
	13	Selyemtenyésztés emelésére	. . .	1,595.000

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	14	Állattenyésztés és tejgazdaság	. . .	160.020	
	15	Kincstári birtokok:			
		a) Jószágigazgatóság és számvevő-osztály:			
		Személyi járandóságok	16.538		
		Dologi kiadások	7.180		
		b) Kincstári birtokok	307.579		
		Összesen (15. czim)	. . .	331.297	
	16	Földtani intézet:			
		Személyi járandóságok	21.890		
		Dologi kiadások	16.850		
		Összesen (16. czim)	. . .	38.740	

	17	Folyammérnöki hivatalok:			
		Személyi járandóságok	115.221		
		Dologi kiadások	52.650		
		Összesen (17. czim) . . .		167.871	
	18	Vizi munkálatok	. . .	371.730	
	19	Kulturmérnöki intézmény (a kassai rétmesteri iskolával és halászattal)	. . .	110.500	
		Együtt (XVIII. fejezet, 1—19. czim)	. . .	. . .	12,428.341
XIX.		**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok	222.420		
		Dologi kiadások	23.900		
		Összesen (1. czim) . . .		246.320	

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	2	**Tanulmányi ügyek igazgatása:**			
		Országos közoktatási tanács	7.380		
		Tankerületi főigazgatóságok	71.000		
		Népnevelési tanfelügyelőségek	206.150		
		Vizsgálati bizottmányok	10.000		
		Összesen (2. czím) . . .		294.530	
	3	**Tanintézetek:**			
		Felsőbb tanintézetek:			
		Budapesti kir. egyetem:			
		Személyi járandóságok **Dologi kiadások**	608.190		

Középiskolai tanárképző és az azzal egybekötött gyakorló-iskola:	
Személyi járandóságok Dologi kiadások	40.586
Kolozsvári egyetem:	
Személyi járandóságok Dologi kiadások	233.880
Kolozsvári középiskolai tanárképző:	
Személyi járandóságok Dologi kiadások	14.632
József-műegyetem:	
Személyi járandóságok Dologi kiadások	196.130
Országos mintarajziskola és rajztanár-képző:	
Személyi járandóságok Dologi kiadások	54.500
Iparművészeti szakiskola:	
Személyi járandóságok Dologi kiadások	39.590

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Középtanodák:			
		Gymnasiumok:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások és pedig:			
		Budapesti VII. ker. állami gymnasium . .			
		Fehértemplomi » . .			
		Fiumei » . .			
		Kaposvári » . .			
		Losonczi » . .			
		Munkácsi » . .	275.434		
		Nagybányai » . .			
		Nagyszebeni » . .			
		Pancsovai » . .			
		Szolnoki » . .			
		Zombori » . .			
		Reáliskolák:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások, és pedig:			

Aradi	állami reáliskola . .	
Beregszászi	» » . .	
Brassói	» » . .	
Budapesti II. kerületi	állami reáliskola . .	
Budapesti V.	» » » . .	
Dévai	állami reáliskola . .	
Győri	» » . .	
Kassai	» » . .	
Kecskeméti	» » . .	
Körmöczi	» » . .	
Lőcsei	» » . .	515.540
Nagykállói	» » . .	
Nagyváradi	» » . .	
Pécsi	» » . .	
Pozsonyi	» » . .	
Soproni	» » . .	
Szegedi	» » . .	
Székesfehérvári	» » . .	
Székelyudvarhelyi	» » . .	
Temesvári	» » . .	
Sümegi	reáliskola segélyezésére . . .	4.000
Esztergomi	» » . . .	2.000
Vágujhelyi	» » . . .	1.200
Felekezeti, törvényhatósági, valamint községi középiskolák segélyezésére		107.490

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Középiskolák közös költségei	14.000		
		A középiskolákkal összekötött alumneumok, internatusok, convictusok segélyezésére . . .	2.000		
		Szakiskolák, és pedig:			
		Bábaiskolák: Nagy-Szebenben, Nagy-Váradon, Pozsonyban és Szegeden:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások .	28.900		
		Budapesti közép-ipariskola:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások .	55.428		
		Iparos tanulók iskolái: Személyi járandóságok.	52.000		
		Fiumei állami kereskedelmi iskola:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások .	12.975		
		Soproni állami kereskedelmi iskola:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások .	11.100		
		Az ujvidéki polgári iskolával kapcsolatos kereskedelmi és ipariskola részére együttesen:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások .	13.790		

Brassói állami kereskedelmi iskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások .	18.410
Kereskedelmi iskolák segélyezésére	24.500
Elemi és polgári férfi tanitó-képzők:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások:	
Aradi férfi elemi és polgári tanitó-képző.	364.536
Bajai » » » » » »	
Budapesti I. ker. » » » » » »	
Csáktornyai » » » » » »	
Csurgói » » » » » »	
Dévai » » » » » »	
Félegyházai » » » » » »	
Iglói » » » » » »	
Kolozsvári » » » » » »	
Lévai » » » » » »	
Losonczi » » » » » »	
Márm.-szigeti » » » » » »	
Modori » » » » » »	
Sárospataki » » » » » »	
Szék.-kereszturi » » » » » »	
Zilahi » » » » » »	
Znyó-váraljai » » » » » »	

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		Elemi és polgári tanitónő-képzők:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások:			
		Budapesti II. ker. elemi és polgári tanitónő-képző Budapesti VI. ker. » » » » » Győri » » » » » Kolozsvári » » » » » Pozsonyi » » » » » Szabadkai » » » » »	264.677		
		A tanitóképzők közös költségei	7.000		
		Népnevelési szükséglet	1,577.000		
		A néptanitók nyugdijintézete segélyezésére . .	150.000		
		A »Néptanitók Lapja« kiadására	10.000		
		A néptanitói árvaház segélyezésére	2.000		

Állami felsőbb leányiskolák:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások:	
Beszterczebányai állami felsőbb leányiskola .	199.238
Budapesti állami felsőbb leányiskola . . .	
Lőcsei » » » . . .	
M.-szigeti » » » . . .	
Pozsonyi » » » . . .	
Soproni » » » . . .	
Temesvári » » » . . .	
Trencséni » » » . . .	
Kolozsvári felsőbb leányiskola segélyezésére . .	3.500
Kassai felsőbb leányiskola segélyezésére . . .	2.000
Siketnémák intézete Váczon:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások . .	36.000
Vakok országos intézete Budapesten:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások . .	39.154
A vakok országos intézetéből kilépő növendékek segélyezésére, az ápoldai alap tiszta jövedelme.	2.757

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		A balatonfüredi szeretetház:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások .	8.900		
		Állami tanintézetek épitésére felvett kölcsönök törlesztése:			
		Az egyetemi épületek létesitésére felvett 2,087.968 frtnyi kölcsön törlesztésének 18-ik részlete	146.322		
		Az egyetemi boncztani intézet felépitésére felvett 318.327 frt kölcsön törlesztésének 15-ik részlete.	21.000		
		Az egyetemi belgyógyászati kóroda felépitésére felvett 328.478 frt kölcsön törlesztésének 13-ik részlete	21.000		
		A budapesti egyetemi orvoskari intézetek felépitésére az 1881. évi XX. t.-cz. értelmében beruházott 723.317 frt kölcsön után az idézett t.-cz. 3. §-a értelmében 8-ik részletül	43.132		
		A budapesti egyetemi természettudományi intézetek épitésére forditott 653.941 frt, továbbá			

azok környékének parkirozására kiadott 32.255 frt, tehát együtt 686.196 frtnyi kölcsön törlesztésének 8-ik részlete . . .	40.800
Ugyanezen intézetek 165.641 frtot tevő belső felszerelési költségeinek és azok kamatainak törlesztésére 5-ik részlet	15.000
A budapesti V. kerületi állami reáliskola építésére forditott 298.250 frt kölcsön törlesztésének 8-ik részlete	15.000
A kir. »József« műegyetem és az állatgyógyintézet létesitésére, valamint a műegyetemnek belső felszerelésére felvett 1,156.166 frtnyi kölcsön törlesztésének 8-ik (51.550 frt), illetőleg 2-ik (15.000 frt) részlete . .	66.550
A kolozsvári egyetemi boncztani intézet 313.637 frtnyi épitési és belső felszerelési költségének törlesztésére 8-ik (13.800 frt), illetőleg 5-ik (10.000 frt) részletül . . .	23.800
A budapesti egyetemi 1-ső szülészeti kóroda elhelyezésére megvásárolt épület 101.525 frt vételárának 7-ik törlesztési részlete. .	6.542
A szülészeti kóroda kibővitésére és az egyetemi épitkezésekre szükséges terület nagyobbitására megvett alapitványi ház és telek 161.230 frt vételára után törlesztési 7-ik részletül	9.674

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		A festészeti mesteriskola épületére felvett 71.199 frtnyi kölcsön törlesztésére 8-ik részletül	4.140		
		A II. szülészeti kóroda elhelyezésére megvásárolt ház és telek 72.201 frtnyi vételárának fedezésére fölvett kölcsön 7-ik törlesztési részlete	6.210		
		A pozsonyi bábaiskolai épület és telek vételárának fedezésére felvett 75.590 frtnyi kölcsön 7-ik törlesztési részlete	4.540		
		A pancsovai állami reáliskola épitésére felvett 51.900 frt kölcsön után törlesztési 6-ik részletül	3.000		
		Ugyanezen intézet belső felszerelésére forditott 8.000 frt kölcsön után törlesztési 3-ik részlet	2.000		
		A dévai állami reáliskola és internatus épitésére felvett 92.328 frt kölcsön után törlesztési 6-ik részletül	5.540		
		Ugyanezen intézet belső felszerelésére felvett 15.000 frt kölcsön után törlesztési 3-ik részlet	5.000		

A budapesti közép-ipariskola és technologiai iparmuzeum számára megvett telkek 70.196 frt vételárából — a Budapest főváros által ezen czélra adományozott 30.000 frt és az ezen összeg után időközben felszaporodott 1.640 frt 70 kr. kamat, valamint az ezen telkek után befolyt 2.366 frt 67 kr. haszonbérjövedelemnek levonása után — még fenmaradó 36.188 frt 63 kr. kölcsön törlesztése fejében 6-ik részletül; s ehhez a 49.677 frt 87 krért még hozzávett telek vételára s 754 frt 78 kr. kamatai fejében fizetendő részlet	5.197
Az országos mintarajziskola kibővitésére megvett telek 24.516 frt vételárának kamata és törlesztése fejében 5-ik részlet . . .	1.500
A modori állami tanitóképző intézet épületének létesitésére felvett 120.000 frt kölcsön törlesztésének 5-ik részlete	5.000
A soproni állami felsőbb leányiskola épületének felépitésére felvett 150.910 frt kölcsön törlesztésének 5-ik részlete	9.055
A budapesti egyetemi törvényszéki orvostani intézet részére megvett telek 49.254 frtnyi vételárának és összesen 243.237 frtnyi épitési, valamint belső felszerelési költségnek 5-ik (14.863 frt), illetőleg 3-ik (8.000 frt) törlesztési részlete	22.863

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		Az országos közoktatási tanács és a tanárképző intézet gyakorló iskolája telkének megvételére és házának épitésére felvett összesen 220.500 frt kölcsön 5-ik törlesztési részlete	13.230		
		Ugyanezen épület belső felszerelésére felvett 25.000 frt kölcsön után törlesztési 4-ik részlet	6.000		
		Az orvoskari intézetek számára megvett telek és épület 40.000 frt vételárának törlesztésére 5-ik részlet	2.160		
		A budapesti VI. kerületi állami tanitónőképző intézet kibővitésére megvett telek 32.000 frt vételárának és 171.672 frt épitési költségeinek fedezésére felvett kölcsön tőke- és kamattörlesztési 5 ik részlete. .	12.221		
		Ugyanazon tanitónőképző részére az Andrássy-uti épitkezési vállalattól megvett épület 153.456 frt vételárának fedezésére, továbbá az ottani gyakorló leányiskola épületének			

létesitésére fordított 59.480 frt, vagyis együtt 212.936 frtnyi kölcsön törlesztésére 11-ik részletül	13.961
Ugyanezen intézet uj épületszárnyának belső felszerelésére felvett 25.000 frt kölcsön 3-ik törlesztési részlete	5.000
A kolozsvári egyetem természet- és orvostudományi intézetei részére létesitendő, s a városi vizvezeték alapjául szolgálandó vizvezeték költségeire (135.270 frt) 5-ik törlesztési részlet.	12.283
A kolozsvári egyetem egészségtani és élettani intézetének épitésére szükséges 158.419 frt, és belső felszerelésére szükséges 71.079 frt kamata és törlesztési 5-ik (8.959 frt), illetőleg 3-ik (5.000 frt) részlete	13.959
A budapesti VII. ker. állami gymnasium telkének megvételére szükséges 62.410 frt kamata s törlesztési 4-ik részlete . .	3.745
A budapesti tud. egyetem központi régi épületének részbeni újra épitésére szükséges 150.000 frtnak kamata és törlesztési 3-ik részlete.	9.000
A budapesti I. ker. állami férfitanitóképző épületének épitésére felvett 338.332 frtnyi kölcsön 6-ik törlesztési részlete . . .	20.320

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Ugyanezen épület belső felszerelésére felvett 76.969 frt kölcsön 2-ik törlesztési részlete	9.000		
		A máramaros-szigeti állami férfitanitóképző épületének építésére felvett 90.000 frtnyi kölcsön 6-ik törlesztési részlete . . .	5.400		
		A pozsonyi állami tanitónő-képző épületének építésére felvett 113.932 frtnyi kölcsön törlesztésére 12-ik részletül	7.000		
		A győri állami tanitónő-képző épületének építésére felvett 56.717 frtnyi kölcsön törlesztésére 7-ik részletül.	4.921		
		A budapesti közép-ipariskola és technologiai iparmuzeum épületének felépitésére szükséges 350.000 frt kamata s törlesztésére 4-ik részletül	21.000		
		A brassói állami reáliskola telkének megvételére és építésére felvett 105.000 frt kamata és 3-ik törlesztési részlete . . .	6.300		

		A csáktornyai tanitóképző épületének felépitésére szükséges 46.600 frtnyi kölcsön kamata és törlesztésére 3-ik részlet . .	2.800	
		A losonczi állami gymnasium épületének létesitésére felvett 25.429 frt kölcsön törlesztésének 14-ik részlete	1.900	
		A székely-udvarhelyi állami reáliskola épitkezésére felveendő 82.557 frt kölcsön kamata és törlesztésére 1-sö részlet	4.953	
		Az iparmüvészeti muzeum és iskola épülete számára igénybe vett Beleznay-féle telek (881 □öl) 352.567 frt kisajátitási árának 1-sö törlesztési részlete	17.628	
		Összesen (3. czim) . . .		5,668.683
4		Ösztöndijak és egyéb tanulmányi czélok:		
		Utazási ösztöndijak felsőbb és középiskolai tanárok és tanárjelöltek számára . . .	8.000	
		A nagyszebeni Teréz-árvaház kir. alapitványi javadalma	17.690	
		A kolozsvári elemi iskola rajztanitójának .	315	
		Alapitványi járulék az erdélyi iskola-alap részére, a tanitók fizetéseinek pótlására .	10.452	

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		Segély az ösztöndíj-alapnak	1.064		
		Szegény tanulók segélyezésére	1.200		
		Goldberg-féle ösztöndíj: 2 állomás, egyenként 315 frttal	630		
		Halli alapitványi alafák- és segélydijakra, és pedig:			
		7 alafa 420 frttal, 7 segélydíj 210 frttal megkivántató összeg pótlására	2.583		
		A magyarországi középiskolákba járó 12 horvátországi illetőségü tanuló számára 200 frttal	2.400		
		Oly egyetemi magántanárok jutalmazására, kik elméleti szakot adnak elő, melyre rendszeresitett tanszék vagy nem létezik, vagy betöltve nincs, s kiknek a tanári pályán megtartása az illető fakultás véleménye szerint kivánatos	2.500		
		Ösztöndijak a magyar határőrvidék számára .	4.740		
		A debreczeni református collegium részére .	4.000		

	Az általános tápintézeti alapba olvasztott nagyszombati convictusi alap és az ebből javadalmazott nagyszombati convictus javára tett kincstári alapitvány után évi járulék fejében	6.090	
	Összesen (4. czim)	. . .	61.664
5	Közművelődési czélok:		
	Magyar nemzeti muzeum:		
	Személyi járandóságok és dologi kiadások	114.000	
	Országos képtár és ezzel kapcsolatos magyar történelmi képcsarnok	31.000	
	Meteorologiai központi intézet:		
	Személyi járandóságok és dologi kiadások	14.500	
	Országos magy. kir. zene- és szinművészeti akadémia	50.843	
	A nemzeti zenede segélyezésére	1.500	
	Iparművészeti muzeum:		
	Személyi járandóságok és dologi kiadások	22.400	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Technologiai iparmuzeum:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások	18.038		
		Festészeti mesteriskola:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások.	15.000		
		Magyar művészeti ösztöndíj-alap:			
		3 ösztöndíj 420 frttal	1.260		
		Képzőművészet czéljaira.	15.000		
		A képzőművészeti társulat segélyezésére . .	4.000		
		A nápolyi Stazione Zoologica-nak	1.252		
		Festészeti tanfolyam nők számára . . .	5.600		
		Az iparművészet czéljaira	2.500		
		Műemlékek:			
		a) Országos bizottság	15.000		
		b) Vajda-Hunyad várának fentartására átalányul	4.000		

A magyar földrajzi, földtani és természettudományi társulatok segélyezésére és országos érdekű kutatásokra	6.000
Magyar történelmi és irodalomtörténeti források és emlékek kiadására és feldolgozására	15.000
A magy. tud. akadémia részére, az ó-kori classikusok műveinek általa rendezett kiadására.	1.500
A magy. tud. akadémia könyvtárának gyarapitására	5.000
A magy. tud. akadémia mathem. és term. tud. osztálya részére országos érdekű kutatásokra és közleményekre	5.000
A magy. tud. akadémia összes czéljaira saját rendelkezésére	8.500
Elszegényedett hazai irók vagy ezek családjainak segélyezésére	3 500
Tornamesterek kiképzésére	5.000

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		Közegészségtani előadások díjazására a jogakadémiákon	600		
		A nemzetközi földmérés berlini központi irodájának fentartási költségeihez	400		
		Összesen (5. czím)	. . .	366.393	
	6	Egyházi czélok:			
		A görög szertartású kath. egyháznak . . .	99.000		
		Az ágostai hitvallású evang. egyháznak . .	36.000		
		A helvét hitvallású evang. egyháznak. . .	65.000		
		A görög keleti hitvallású egyháznak . . .	100.000		
		Az unitária hitvallású egyháznak	5.000		
		Az izraelita vallástak egyházának. . . .	5.000		
		A gyulafehérvári róm. kath. káptalan részére kir. alapitványi évi járulék	5.985		

		Kamarai járandóság erdélyi helv. hitvallású evang. egyházak és tanodák számára . .	14.000		
		Kamarai járandóság három róm. kath. lelkész számára	187		
		Összesen (6. czím) . . .		330.172	
		Együtt (XIX. fejezet, 1—6. czím) . . .		. . .	6,967.762
XX.		**Igazságügyi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok	176.136		
		Dologi kiadások	77.706		
		Összesen (1. czím) . . .		253.842	
	2	Királyi Curia:			
		Személyi járandóságok	440.944		
		Dologi kiadások	16.900		
		Összesen (2. czím) . . .		457.844	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	3	Királyi tábla Budapesten:			
		Személyi járandóságok	653.381		
		Dologi kiadások	34.600		
		Összesen (3. czím) . . .		687.981	
	4	Királyi tábla Maros-Vásárhelyen:			
		Személyi járandóságok	101.461		
		Dologi kiadások	7.000		
		Összesen (4. czím) . . .		108.461	
	5.	Királyi főügyészségek:			
		Személyi járandóságok	35.380		
		Dologi kiadások	9.910		
		Összesen (5. czím) . . .		45.290	

6	Királyi törvényszékek és járásbíróságok:		
	Személyi járandóságok	5,413.835	
	Dologi kiadások	1,563.252	
	Összesen (6. czím) . . .		6,977.087
7	Királyi ügyészségek:		
	Személyi járandóságok	1,012.628	
	Dologi kiadások	1,495.794	
	Összesen (7. czím) . . .		2,508.422
8	Országos fegyintézetek, kerületi börtön, közvetitő intézet és állami fogház:		
	Illavai országos fegyintézet	129.630	
	Lipótvári országos fegyintézet . . .	148.128	
	Mária-nostrai országos fegyintézet . . .	55.008	
	Munkácsi országos fegyintézet	89.600	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Nagy-enyedi országos fegyintézet . . .	46.880		
		Soproni orsz. fegyintézet	109.790		
		Szamosujvári országos fegyintézet . . .	103.100		
		Váczi országos fegyintézet	131.825		
		Szegedi kerületi börtön	88.327		
		Kis-hartai közvetitő intézet	15.663		
		Szegedi állami fogház	11.251		
		Összesen (8. czim) . . .		929.202	
	9	Országos rabsegély- és javitóintézeti alap . .	. . .	305.210	
	10	Telekkönyvezés	. . .	7.000	
	11	Az 1886. évi XXVIII. t.-cz. alapján alkalmazott birák személyi járandóságai és törvények szerkesztése	. . .	43.800	
		Együtt (XX. fejezet, 1—11. czim) . . .	. . .	. . .	12,324.139

XXI.		**Honvédelmi ministerium:**		
	1	Központi igazgatás:		
		Személyi járandóságok és dologi kiadások		285.949
	2	Honvédségi intézetek:		
		Központi ruharaktár	41.734	
		Fegyverzeti bizottság	21.086	
		Ludovika-akadémia	371.438	
		Honvéd-menház	34.579	
		Összesen (2. czim) . . .		468.837
	3	Ujonczozás-felülvizsgálati költségek		35.000
	4	Honvédfőparancsnokság		64.544
	5	Kerületi parancsnokságok		254.059

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	6	**Csapatok:**			
		Gyalogság, Koronaőrség, Lovasság átalánykép	. . .	9,244.490	
	7	**Csendőrségi költségek**	. . .	19.443	
	8	**Honvéd-hadbiróság.**	. . .	54.790	
	9	**Honvéd-hadbiztosság**	. . .	93.908	

10	Honvéd-szakszámvevőség	. . .	126.165	
11	Alapitványi helyek a közös katonai intézetekben	. . .	65.400	
	Együtt (XXI. fejezet, 1—11. czim)	. . .	. . .	10,712.585
	Rendes kiadások összege	. . .	. . .	**330,820.758**

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		B) Átmeneti kiadások és beruházások.			
		I. Átmeneti kiadások.			
I.		**Ministerelnökség:**			
		A fiumei kormányzói palota homlokzatának helyreállitási költségeire	. . .	. . .	3.440
II.		**Ő cs. és ap. kir. Felsége személye körüli ministerium:**			
		A bécsi ministeri két épületnek helyreigazitására . . .	. . .	. . .	10.506
III.		**Belügyministerium:**			
	1	Igazoló bizottmány költsége	. . .	2.988	
	2	Átmeneti rendkivüli kiadások az 1885. évi XXIV. t.-cz. alapján:			
		Személyi járandóságok	33.060		
		Dologi kiadások	1.700		
		Összesen (2. czím)	. . .	34.760	

	3	A m. kir. csendőrség állományának, 1 II. oszt. százados, 2 főhadnagy, 1 hadnagy, 3 őrmester, 11 őrsvezető, 44 gyalog- és 1 lovas csendőrrel, alosztályai számának pedig 1 szárny-, 3 szakasz- és 10 őrsparancsnoksággal tervezett szaporitása folytán, egyszersmindenkorra felmerülendő költségekre		11.345	
	4	A romániai határvonalnak az 1888. évi XIV. t.-czikk értelmében teljesitendő megvizsgálása alkalmából felmerülendő költségekre . . .		15.000	
	5	Egy rendőri lovasfelügyelőnek lóbeszerzésre .		300	
		Együtt (III. fejezet, 1—5. czim)			64.393
IV		**Pénzügyministerium :**			
	1	A rendelkezés alá jutott állami tisztviselők illetményeire		12.000	
	2	Az állami javaknál a bérhátralékok leszámolásának keresztülvezetésére, a telepitvényesügyek lebonyolitására, és az állami javak eladásának előkészitésére szükséges tervek és helyszini szemlék költségeire		12.000	
	3	Az 1867. év végéig befektetett tiszti biztositékok visszafizetésére		9.000	

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			f o r i n t		
	4	Az 1883. évi XLI. t.-cz. alapján felvett 6,764.800 frtnyi jelzálogkölcsön kamat és tőke törlesztésére	. . .	430.000	
	5	Az állami javak eladásának előmozditása czéljából felvett záloglevél-kölcsönök tőke- és kamattörlesztésére; még pedig:			
		$4^1/_2$%-os: 1884. évi kölcsön	52.195		
		1885. » »	100.782		
		1886. » »	74.564		
		4%-os: 1886. » »	6.495		
		1887. » »	29.835		
		1889. »	25.000		
		1890. » »	25.000		
		Összesen (5. czím)	. . .	313.871	
	6	A beköltözött bukovinai székelyek szükségleteinek fedezésére	. . .	400	

	7	A Rába és mellékfolyóinak szabályozására felvett kölcsön kamat- és tőketörlesztésének az állami kincstár által fedezendő része, az 1885. évi XV. t.-cz. 7. §-a értelmében	. . .	342.100	
	8	A Károlyvárostól Fiuméig vezető ugynevezett Lujza-út helyreállitására szükséges 75.000 frtnak III-ik és utolsó részlete	. . .	25.000	
	9	A fővárosban alkalmazott és szolgálattételre beosztott alsóbbrendű állami hivatalnokok, altisztek és szolgák segélyezésére	. . .	250.000	
	10	A kincstár kegyurasága alatt álló máramarosszigeti gör. kath. egyház czéljaira a földmivelésügyi minister urral megejtett telekcsere folytán az „Állami erdők“ szükségletére épitendő kettős erdőőri lak költségeire . .	. . .	7.980	
		Együtt (IV. fejezet, 1—10. czím)	. . .	. . .	1,402.351
V.		**Kereskedelemügyi ministerium:**			
	1	Az „Adria“ tengeri gőzhajózási társaság segélyezésére	. . .	307.300	
	2	Tengeri gőzhajózási járatok segélyezésére . .	. . .	50.000	
		Együtt (V. fejezet, 1—2. czim)	. . .	. . .	357.300

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				forint	
VI.		**Földmivelésügyi ministerium:**			
	1	Phylloxera rovar ellen való védekezés czéljaira	. . .	110.000	
	2	Bécsben az 1890. évben tartandó általános gazdasági kiállításban való részvétel költségeire	. . .	35.000	
	3	Állattenyésztés ügykörében: a sárvári tejgazdasági állandó szakiskola belső berendezésére	. . .	4.000	
	4	A m. kir. földtani intézetnek további felszerelésére	. . .	1.000	
	5	Tordán felállitandó új földmüves-iskola berendezésére	. . .	5.000	
		Összesen (VI. fejezet, 1—5. czim)	. . .	. . .	155.000
VII.		**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1	Magyarország néprajzi leirásának költségeire 6-ik évi átalány	. . .	6.000	
	2	A budapesti kir. tud. és müegyetemi olvasókör segélyezésére, a központi egyetemi épület épitése idejére bérlendő helyiség czéljára. .	. . .	1.200	

3	A brassói állami kereskedelmi iskola épitésének előleges költségeire	. . .	1.000	
4	Az ebdüh elleni gyógymód kisérleteire a budapesti tud. egyetemen	. . .	2.000	
5	Az ev. református és esetleg unitarius középiskoláknál befektetésekre és beruházásokra .	. . .	40.000	
6	A brassói állami reáliskola ideiglenes helyiségének bére	. . .	3.600	
7	Egy mechanikai tanműhely személyi és dologi költségeire	. . .	1.000	
8	A vallásalapitványi faraktárból a vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium és annak számvevősége részére szállitott tüzifa után felgyülemlett 13.833 frt számlatartozásnak törlesztésére 1-sö részletül	. . .	4.611	
9	A nők számára berendezett festészeti tanfolyam helyiségeinek uj fütési szerkezetére . . .	. . .	800	
10	Az 1890. évben Budapesten tartandó nemzetközi II-ik ornithologiai congressus kiadásaira . .	. . .	7.500	
	Együtt (VII. fejezet, 1—10. czim)	. . .	. . .	67.711

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
VIII.		**Honvédelmi ministerium:**			
	1	Az országos honvédsegélyző-egylet rendelkezésére . . .		180.000	
	2	1290 ló vételére 301 frt 35 krral számitva, 388.741 frt második és utolsó részlete. . . .		180.810	
	3	Az új ismétlő fegyverek rendszeresitése folytán a legénységi felszerelés kiegészitésére és módositására 161.000 főnyi gyalog legénység után hitelre megrendelt felszerelés kamatainak betudásával átlag 18 frttal 2,898.000 frt; 4 évre felosztva második részletül		724.500	
	4	Uj lőszerkocsik beszerzésére 445 fogat hámszerszámmal együtt, beleszámitva az átvételi, kiszállitási és elhelyezési költségeket is, átlag 560 forinttal = 249.200 frt; 2 évre felosztva első részletül.		124.600	
	5	45.000 darab fegyvertisztitó vessző és törlő beszerzésére 1 frt 50 krjával		67.500	

6	Gyalogsági töltényszükséglet első hadi készletként, átvételi s kiszállitási költséggel és időközi kamattal együtt 2,810.000 frt; öt évre felosztva első részlettől		562.000	
7	Hadszervonatnak hámszerszámokkal beszerzésére, átvételi, kiszállitási és elhelyezési költséggel és időközi kamattal együtt 726.990 frt; 3 évre felosztva első részletként		242.330	
8	Raktárépitésre az új tartalék fegyverzet elhelyezésére 60.000 frt; 2 évre felosztva első részletként.		30.000	
9	180.000 darab ismétlő fegyver beszerzésére 34 frt 28 krjával = 6,170.400 frt, és pedig: 1890. évben . 65.250 darab 1891. „ . 90.500 „ 1892. „ . 24.250 „ tehát az 1890-ben beszerzendő 65.250 darab		2.236.770	
10	A 180.000 darab ismétlő fegyver átvétele és a csapatokhoz való szállitása alkalmával felmerülő költségekre átlag 1 frttal 180.000 frt; tehát az 1890. évben átveendő 65.250 darab után		65.250	
	Együtt (VIII. fejezet, 1—10. czim.)			4,413.760
	Átmeneti kiadások összege			6,474.461

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		II. Beruházások.			
I.		**Állandó országház építésére** az 1884. évi XIX. t.-czikk alapján	. . .	. . .	850.000
II.		**Belügyministerium :**			
	1	A nemzeti színház faalkotású szinpadának vasszerkezetű gépezetekkel való kicserélési költségeire IV. és utolsó részlet	. . .	6.031	
	2	A nemzeti színháznál eszközölt szinpadi berendezési és átalakitási költségek törlesztésére V. részlet	. . .	16.900	
	3	A pozsonyi orsz. kórház telkének, valamint az ezen gyógyintézet felépitése előtt a telken fenállott épületek végleges megváltására megállapitott és 10 évi utólagos részletekben, de előre fizetendő 5%-os kamat mellett 50.000 forint megváltási összegnek második törlesztési részlete	5.000		
		és a 45.000 frtnyi fenmaradványnak egy évi 5%-os kamatja fejében	2.250	7.250	
		Együtt (II. fejezet 1—3. czim)	. . .	. . .	30.181

III.		**Pénzügyministerium:**			
	1	Építkezésekre a dohányjövedéknél	. . .	200.000	
	2	Építkezésekre az állami jószágoknál . . .	. . .	76.156	
	3	Beruházások a bányászat és pénzverésnél:			
		1. A körmöczbányai »Nándor«-altárna berendezésére	90.000		
		2. A szélaknai bányahivatal alá tartozó bányaműveknél teljesitendő feltárási munkálatokra	40.000		
		3. A vasműveknél teljesitendő épitkezésekre .	227.400		
		4. A selmeczbányai erdészeti akadémia kiépitésére és berendezésére	10.000		
		Összesen (3. czim)	. . .	367.400	
	4	2807 darab tiszavidéki vasuti részvény törlesztésére, az 1880. évi XXXVIII. t.-cz. alapján	. . .	688.574	
	5	Hercules-fürdőben a Tatartzy Károly hagyatéka csődtömegétől 361.000 frtért megvett ingatlanok III-ik és utolsó vételár-részlete	. . .	123.000	
		Együtt (III. fejezet, 1—5. czim)	. . .	. . .	1,455.130

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				forint	
IV.		**Kereskedelemügyi ministerium:**			
		Uj utak és hidak épitése.			
		a) Magyarországban:			
	1	Kolozs vármegyében az apahida-szászrégeni állami út folytatólagos épitésére	. . .	15.000	
	2	Krassó-Szörény vármegyében a báziás-orsovai állami út 111·9—112·1 klmtr közt levő 276. számú hid újból épitésére szükséges, mintegy 26.000 frtból, 1-ső részletként	. . .	13.000	
	3	Máramaros vármegyében a sziget-kirlibábai államút kezdetén a Chmelli nevü telepen a Tisza folyón levő 1. számú hidnak vasfelszerkezettel leendő felépitésére végrészletként	. . .	19.500	
	4	A Barcs és Terézienfeld közti Drávahid kölcsöntörlesztési költsége	. . .	22.450	

5	A honvédelem szempontjából egyes törvényhatósági utakon sürgősen szükségelt hiánypótlásokra	. . .	350.000
6	Pozsonynál a Dunán épitendő vasfelszerkezetü állandó hidra	. . .	200.000
	b) Horvát-Szlavonországban:		
7	A zágrábi Száva-hid új épitésére 1-sö részlet .	. . .	50.000
	Egyéb beruházások:		
8	A fiumei kikötő épitésére és felügyeletére:		
	a) épitésekre	470.000	
	b) felügyeletre	30.000	
	Összesen (8. czim)	. . .	500.000
9	A fiumei kikötő kövezési munkáira I. részlet .	. . .	15.000
10	A fiumei Rudolf-mólón épitendő két tárház 240.000 frt költségének III. és utolsó részlete . .	. . .	80.000
11	A zenggi kikötő munkálatára	. . .	5.000

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	12	Portoréban a hajójavitó telep felszerelésére . .	. . .	5.000	
	13	A Santa Maria di Capo fokon, Plavnik, Dolfin, Gherola és Pokliv szirteken épitendő fénytornyok 12.100 frtnyi épitési költségeihez való hozzájárulás, I. részlet	. . .	4.100	
	14	A távirda-hálózat fejlesztése és a posta részére megszerzett ingatlanok után résztörlesztések	. . .	100.000	
	15	Vicinális vasutak segélyezésére	. . .	250.000	
	16	Folyamhajózási czélokra I. részlet	. . .	100.000	
	17	Kiegészitési munkálatokra és leltárszaporitásra az állami vasutaknál:			
		a) Épitmények és felszerelések átalakitása .	940.000		
		b) Leltárszaporitásra	60.000		
		Összesen (17. czim)	. . .	1,000.000	

18	Új épitkezésekre és új forgalmi eszközök beszerzésére az állami vasutaknál:	
	a) A dombovár-zákányi vonal átalakitására VI. részlet	150.000
	b) A budapesti dunaparti teherpályaudvar további kiépitésére XI. részlet	50.000
	c) Győr állomás bővitése és átalakitására V. részlet	100.000
	d) Fiume állomás kibővitésére, V. részlet .	100.000
	e) Szahadka állomás kibővitésére II. részlet .	150.000
	f) A budapesti főmühely berendezésének kiegészitésére VIII. részlet	30.000
	g) Fahidak vasszerkezettel való kicserélésére VI. részlet	600.000
	h) Az ujszász-szolnoki II. vágány kiépitésére (15·2 kilométer) I. részlet	135.000
	i) A budapest-ferenczvárosi és a rákosi állomásokon mozdonytelepek létesitésére I. részlet	100.000
	k) A nyugoti vasut műhelyeinek bővitésére .	50.000
	l) 150 drb. mozdony beszerzésére VII. részlet	542.890

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		m) 3.000 drb. teherkocsi beszerzésére VII. és utolsó részlet	22.920		
		n) 2.000 drb. teherkocsi beszerzésére VI. részlet	628.670		
		o) 100 » személykocsi beszerzésére V. részlet	190.860		
		p) 100 » mozdony beszerzésére II. részlet	165.000		
		q) 1.200 » teherkocsi beszerzésére II. részlet	219.020		
		r) 500 » személykocsi beszerzésére I. részlet	350.000		
		s) Folytatólagos fékfelszerelésre, fékvezetékekre és gőzfütési berendezésekre . . .	100.000		
		Összesen (18. czím)	. . .	3,684.360	
	19	Beruházások és új épitkezések a diósgyőri vas- és aczélgyárnál	. . .	120.000	
		Együtt (IV. fejezet, 1—19. czím)	. . .	. . .	6,533.410

V.		**Földmívelésügyi ministerium:**		
	1	Állami erdőknél	. . .	102.761
	2	Állami lótenyészintézeteknél	. . .	138.014
	3	Gazdasági tanintézeteknél és földmives-iskoláknál	. . .	12.588
	4	Selyemtenyésztésnél:		
		Három gubógondozási telep létesitésére . .	. . .	50.000
	5	Állattenyésztésnél:		
		A kolozsi új majorban az intézői lak, egy szarvasmarhaistálló és egy szekér-szin épitésére .	. . .	10.000
	6	Kincstári birtokoknál	. . .	33.000
	7	Vizi munkálatok:		
		Magyarországban:		
		A felső Duna általános szabályozási munkálataira VI. részlet:		
		a) szabályozási munkálatokra	1,040.000	
		b) felügyeletre	60.000	
		Összesen	1,100.000	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		A budapesti dunarész szabályozására:			
		a) a szabályozási művek fentartására . .	10.000		
		b) felügyelet, felülvizsgálat és szelvényezésre	4.000		
		Összesen	14.000		
		A soroksári dunaág alsó szakaszának rendezésére I. részlet	108.000		
		A bajai partbiztositás folytatására VII. részlet .	35.000		
		A mohácsi dunarész szabályozására:			
		a) a vehmli dunaág elzárására.	10.000		
		b) a sirinai átmetszésre I. részlet	30.000		
		Összesen	40.000		

A Tiszánál létesítendő szabályozásra:			
a) szabályozási munkálatokra	490.000		
b) felügyeletre	10.000		
Összesen	500.000		
Az egyesült Körös folyónál:			
a) az átmetszések kiásatására és bővitésére .	490.000		
b) felügyeletre	10.000		
Összesen	500.000		
A Temes folyónál: a folyó hajózhatóvá tételére	27.000		
A Maros folyónál: szabályozási munkálatokra	25.000		
A Vágnál: a rákotai IX. sz. átmetszés létesitésére I. részlet	35.000		
Magyar- illetve Horvát-Szlavonországban:			
A Drávánál: szabályozási munkálatokra VIII. részlet.	57.000		
Összesen (7. czim) . . .		2,441.000	
Együtt (V. fejezet, 1—7. czim) . . .		. . .	2,787.363

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
VI.		**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1	A budapesti egyetem természettudományi intézetének tanszerekkel való felszerelésére szükséges 120.000 frt 5-ik részlete	. . .	12.000	
	2	A kolozsvári egyetemi könyvtár hiányainak kiegészitésére 6 év alatt felveendő 9.000 forintnak 6-ik és utolsó részlete	. . .	1.500	
	3	A „József“ műegyetemen még hiányzó felszerelésekre	. . .	4.000	
	4	A festészeti mesteriskola szakkönyvtárára hat év alatt felveendő 6.000 frtnak 6-ik és utolsó részletétül	. . .	1.000	
	5	A nemzeti múzeum ablakainak és padlójának, valamint több terme mennyezetének megújitására	. . .	4.000	
	6	A nagy-bányai gymnasium tornacsarnokának felszerelésére	. . .	800	
	7	A brassói reáliskola telkének szabályozására és bekeritésére	. . .	2.000	
	8	A brassói reáliskola tornacsarnokának felépitésére szükséges 7.000 frt 1-ső részlete	. . .	3.500	

9	A kolozsvári egyetem új boncz-, kórboncz- és törvényszéki orvostani intézetének tanszerekkel leendő ellátására szükséges 40.000 frt 4-ik részletétül	5.000
10	A csáktornyai tanitóképző torna-csarnokának felépitésére szükséges 6.000 frt 2-ik részlete . . .	3.000
11	A csáktornyai tanitóképző belső felszerelésére szükséges 6.000 frt 2-ik részlete	3.000
12	A technologiai iparmuzeum és a középiparisko la új épületének belső felszerelésére 2-ik részlettül . . .	10.000
13	A budapesti egyetem törvényszéki orvostani intézetének tudományos felszerelésére szükséges 10.000 frt 1-sö részlete	5.000
14	A budapesti egyetem központi épületének butorzattal, légszesz- és vizvezetékkel leendő felszerelésére	10.000
15	A kolozsvári egyetem élet- és egészségtani intézetének tanszerekkel leendő felszerelésére . . .	5.000
16	A budapesti I. ker. állami tanitóképző részére megvásárolt kisérleti szőlő vételára és kamatainak megtérítésére	5.720

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				forint	
	17	A budapesti egyetem 2-ik vegytani intézetének felszerelésére	. . .	3.000	
	18	A budapesti egyetem fogászati tanszékének tanszerekkel leendő felszerelésére.	. . .	1.500	
	19	A kolozsvári egyetem élet- és egészségtani intézete telkének szabályozási, bekeritési és parkirozási költségeinek 1-ső részlete. . . .	. . .	6.000	
	20	A budapesti VII. ker. állami gymnasium 8-ik osztályának felállitására és a physikai szertárnak megfelelő kiegészitésére.	. . .	1.000	
	21	A kassai állami reáliskola épületének átalakitására	. . .	1.000	
	22	A nemzeti muzeum kerti utainak gyökeres helyreállitására	. . .	500	
	23	Az iparművészeti iskola sokszorositó művészeti osztályának első felszerelésére	. . .	1.000	
	24	A székely-udvarhelyi állami reáliskola felépitésére felveendő kölcsön	. . .	82.557	

	25	Az iparművészeti muzeum és iskola épülete számára igénybe vett Beleznay-féle telek (881 □ öl) kisajátitási árának kifizetésére kölcsön utján beszerzendő összeg	. . .	352.567	
		Együtt (VI. fejezet, 1—25. czim)	. . .	. . .	524.644
VII.		**Igazságügyi ministerium:**			
		Törvénykezési és ügyészségi uj épitkezésekre, átalakitásokra és felszerelésekre	. . .	. . .	125.000
		Beruházások összege	. . .	. . .	**12,305.728**
I.		## *C*) Rendkivüli közösügyi kiadás.			
	1	Rendkivüli közösügyi kiadás	. . .	4,842.366	
	2	A Bosznia és Herczegovinában, továbbá a Lim területén álló parancsnokságok, intézetek és csapatok 1890. évi rendkivüli szükséglete 4,370.000 frt után	. . .	1.372.180	
		Együtt (I. fejezet, 1—2. czim)	. . .	. . .	6,214.546
		Kiadások főösszege	. . .	. . .	**355,815.493**

3. §.

Az előbbi szakaszban megajánlott kiadások fedezésére Magyarország jövedelmei, a magyar korona országait együtt illető közös költségekre és Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükségletére nézve egyszersmind Horvát-Szlavonországok bevételei jelöltetnek ki, a következő előirányzat szerint:

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		A) Rendes bevételek:			
I.		**Állami adósságok:**			
	1	**Szőlődézsmaváltság:**			
		A váltságkötelezettek járadékai	. . .	1,309.000	
	2	**Maradvány- és irtványföldek megváltása:**			
		A váltságkötelezettek járadékai	244.500		
		Véglefizetések	12.000		
		Összesen (2. czim)	. . .	256.500	
	3	**Sorsolási kölcsön:**			
		A budapesti állami hidak tiszta bevétele. .	485.422		

		A főváros által a rakpartokért fizetendő haszonbér	11.325		
		Az 1870. évi X. t.-cz. 4. §-ában megjelölt társulatok és vállalatok által fizetendő községi pótlékok	309.130		
		Összesen (8. czím) . . .		805.877	
	4	A budapesti állami hidak bevételeiből az 1870. évi XXX. t.-cz. alapján elvállalt budapesti lánczhid-elsőbbségi kölcsön szükséglete fedezésére . . .		98.966	
	5	Az 1880. évi XX. t.-cz. alapján felvett tiszai és szegedi kölcsön pénzeiből adott kölcsönök évi járulékai . . .		1,878.796	
		Együtt (I. fejezet, 1—5. czím) . . .		. . .	4,349.139
II.		**Állami számvevőszék:**			
		Házbérjövedelem a bérbeadott helyiségek után		. . .	1.895
III.		**Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:**			
		A külföldre szóló útlevelek kiállítási díjaiból		. . .	250

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
IV.		**Belügyministerium:**			
	1	Központi igazgatás és földtehermentesitési alapigazgatóság:			
		Járulék a földtehermentesitési alapból a földtehermentesitési alapigazgatóság költségeinek fedezésére	40.375		
		Járulék az országos törvények és rendeletek tárának jövedelméből az ezen tárat szerkesztő titkár és hivataltiszt fizetéseinek és lakpénzeinek megtérítéseül	2.700		
		Összesen (1. czim) . . .		43.075	
	2	Országos levéltár	. . .	4.255	
	3	A nemzeti szinházi alapok jövedelméből . .	. . .	27.300	
	4	Közegészségügyi bevételek:			
		Betegápolási költségtéritmény	75.291		
		A trachoma-járvány lepte községeknek adott előleg visszatérítéséből	2.500		

	Tébolydai bevételek	127.607		
	Törvénytelen ágyból származott, Bécsben és egyéb lajtántúli lelenczházakban ápolt gyermekek tápdíjainak visszatérítése . . .	42.000		
	Összesen (4. czim) . . .		247.398	
5	Közbiztonsági bevételek:			
	Fővárosi rendőrség átalánya	. . .	495.596	
6	Általános közigazgatási bevételek:			
	»Hivatalos lap« jövedelme	36.000		
	Orsz. törvények és rendeletek tárának jövedelme	45.400		
	Útlevelek kiszolgáltatásáért járó díjakból. .	30.000		
	Közigazgatási hatóságok által megállapitott pénzbüntetésekből befolyó jövedelem . .	130.000		
	Különféle bevételek	523		
	Összesen (6. czim) . . .		241.923	
	Együtt (IV. fejezet, 1—6. czim) . . .		. . .	1,059.547

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
V.		**Pénzügyministerium:**			
	1	Egyenes adók:			
		Földadó: állami adó	24,684.932		
		földtehermentesitési járulék. . . .	10,315.068		
		Összesen (1. czim)	. . .	35,000.000	
	2	Házadó: állami adó	7,654.000		
		földtehermentesitési járulék . . .	2,946.000		
		Összesen (2. czim)	. . .	10,600.000	
	3	Keresetadó: állami adó	13,616.000		
		földtehermentesitési járulék. . .	5,184.000		
		Összesen (3. czim)	. . .	18,800.000	

4	Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója: állami adó	2,279.000	
	földtehermentesitési járulék . . .	921.000	
	Összesen (4. czim) . . .		3,200.000
5	Bánya-adó: állami adó	70.000	
	földtehermentesitési járulék . . .	30.000	
	Összesen (5. czim) . . .		100.000
6	Tőkekamat- és járadék-adó:		
	a) Földtehermentesitési kötvények kamatai után	59.000	
	b) Szőlődézsmaváltsági kötvények kamatai után	13.500	
	c) Maradvány- és irtványföldváltsági kötvények kamatai után	8.100	
	d) A keleti vasuti államkötvények kamatai után	58.400	
	e) Pénzintézeteknél elhelyezett tőkék utáni adó	2,265.000	
	f) Egyéb tőke-kamatok és járadékok után:		
	állami adó	1,145.700	
	földtehermentesitési járulék	450.300	
	Összesen (6. czím) . . .		4,000.000

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	7	Vasuti és gőzhajózási szállítás használata utáni adó	. . .	5,600.000	
	8	Nyereményadó	. . .	200.000	
	9	Fegyveradó és vadászati adó	. . .	450.000	
	10	Hadmentességi díj	. . .	2,700.000	
	11	Általános jövedelmi pótadó	. . .	16,500.000	
	12	Késedelmi kamat:			
		Állami adó után	948.900		
		Földtehermentesitési járulék után	344.100		
		Maradvány- és irtványföld-váltsági járadékok után	7.000		
		Összesen (12. czím)	. . .	1,300.000	
	13	Adóbehajtási illetékek	. . .	210.000	
	14	Adóbehajtási költségtéritmény	. . .	140.000	
		Összesen (1—14. czím)	. . .	98,800.000	

	Fogyasztási adók:	
15	Szeszadó	22,000.000
16	Ellenőrzési illetékek	45.000
17	Boradó	6,000.000
18	Húsadó	3,150.000
19	Söradó	1,000.000
20	Czukoradó	2,000.000
	Az 1881. évi IV., illetve 1883. évi V. és 1887. évi XLVII. t.-cz. alapján:	
21	Czukor-fogyasztási adó	2,290.000
22	Sörfogyasztási adó	1,580.000
23	Ásványolaj-adó	4,380.000
24	Sajtolt élesztőtől járó fogyasztási adó	157.000
	Összesen (15—24. czim)	42,602.000

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	25	Italmérési illeték és adó	. . .	12,500.000	
	26	Aranyagiónyeremény	. . .	847.000	
	27	Határvám	. . .	458.150	
	28	Bélyeg	. . .	9,838.000	
	29	Jogilletékek	. . .	17,600.000	
	30	Díjak	. . .	440.000	
	31	Fémjelzés	. . .	26.302	
	32	Út-, hid- és révvám Horvát-Szlavonországban .	. . .	26.050	
	33	Dohányjövedék: vétel, gyártás, eladás . . .	. . .	46,234.700	
	34	Lottojövedék	. . .	2,609.100	
	35	Sójövedék	. . .	14,926.153	

36	Perköltségek	65.700
37	Állami jószágok	935.606
38	Bányaigazgatóságok és számvevő-osztályok	29.872
39	Fémbányászat és opálbánya	2,852.035
40	Fémkohászat	3,648.486
41	Pénzverő hivatal, fémbeváltással együtt	4,834.571
42	Vasművek	4,043.416
43	Zsilvölgyi kőszénbánya	35.328
44	Sótermelés	972.265
45	Felhagyott bányaművek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok	1.985

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	46	Bányailletékek		95.000	
	47	Állami nyomda		696.700	
	48	Állami épületek		35.338	
	49	Budapesti állami hidak		98.343	
	50	Állami ingó vagyon		48.504	
	51	Különféle bevételek		721.129	
		Együtt (V. fejezet, 1—51. czím)			266,021.133
VI.		**Kereskedelemügyi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás		72.630	
	2	Államépitészeti hivatalok		49.387	
	3	Köutak		29.150	

	4	Ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok	2.470	
	5	Posta és távirda	12,693.000	
	6	Magyar kir. postatakarékpénztár	247.298	
	7	Tengeri hajózás és révügy	215.700	
	8	M. k. államvasutak	41,500.000	
	9	M. k. államvasutak gépgyára	3,492.500	
	10	Diósgyőri m. k. vas- és aczélgyár . . .	3,938.500	
	11	Budapesti kir. zálogházak	237.000	
	12	Statisztikai hivatal	50.000	
		Együtt (VI. fejezet, 1—12. czim) . . .	. . .	**62,527.635**
VII.		**Földmívelésügyi ministerium:**		
	1	Állami erdők	6,705.379	
	2	Országos erdei alap	60.000	

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	3	Állami lótenyészintézetek:			
		1. Ménesbirtok-gazdaságok	2,212.412		
		2. Ménesek	480.405		
		3. Méntelepek	416.270		
		4. A lótenyésztési alap jövedelme . . .	14.353		
		Összesen (3. czím) . . .		3,123.440	
	4	Állategészségügy	. . .	26.000	
	5	Budapesti állatorvosi tanintézet	. . .	12.100	
	6	Vinczellériskolák:			
		Érdiószegi vinczellériskola	1.260		
		Tarczali vinczellériskola	4.350		
		Budapesti vinczellériskola	1.800		

	Nagyenyedi vinczellériskola	1.480	
	Ménesi vinczellériskola	6.650	
	Összesen (6. czím) . . .		15.540
7	Gazdasági tanintézetek és gazdasági ismeretek terjesztésére:		
	Magyar-óvári gazdasági akadémia	26.980	
	Keszthelyi gazdasági tanintézet	16.920	
	Debreczeni gazdasági tanintézet	2.400	
	Debreczeni földmives-iskola	26.350	
	Kolozsmonostori gazdasági tanintézet . .	23.425	
	Kassai gazdasági tanintézet	32.295	
	Rimaszombati földmives-iskola	10.800	
	Zsitvaujfalui földmives-iskola	5.100	
	Adai földmives-iskola	8.200	
	Csákovári földmives-iskola	9.500	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		Szent-imrei földmives-iskola	15.300		
		Szerb-nagy-szt.-miklósi földmives-iskola	5.826		
		Veszprém-vármegyei földmives-iskola	2.000		
		Gazdasági ismeretek terjesztése	3.000		
		Összesen (7. czím)		188.096	
	8	A gazdaság különböző ágainak emelése		4.500	
	9	Selyemtenyésztés		1,580.000	
	10	Állattenyesztés és tejgazdaság		54.725	
	11	Kincstári birtokok		465.694	
	12	Folyammérnöki hivatalok		10.200	
	13	Vizi munkálatok		960	
	14	Alapok, alapitványok és különféle bevételek		35.920	
		Együtt (VII. fejezet, 1—14. czím)			12,282.554

VIII		**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**		
	1	Központi igazgatás		74.774
	2	Tanintézetek:		
		Magyar kir. egyetemi alap	228.754	
		A földmivelésügyi m. kir. ministerium járuléka az állatorvostani alapból	433	
		A magyar vallásalaptól a szülészeti kóroda részére megvett ház utáni bérjövedelem .	4.000	
		Az Édeskuthy-féle ház tiszta bérjövedelme .	1.230	
		A budapesti egyetem kórodáin befolyó ápolási díjak	22.000	
		Kolozsvár város közönsége részéről az ugyanottani egyetem vizvezetékének létesitésére fizetendő járulék	8.248	
		Tanárvizsgálati díjak	2.440	
		Néptanitók vizsgálati díjai	5.000	

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		Tandijszázalékok	2.640		
		Tanpénzek	187.400		
		Képezdei internatusok bevételei	90.930		
		Felsőbb leányiskolai internatusok bevételei .	40.280		
		Népiskolák fölös jövedelmei	10.900		
		Járulék az egyes tanintézetek fentartásához .	97.499		
		Siketnémák országos intézete Váczon . . .	21.534		
		Vakok országos intézete Budapesten . . .	25.371		
		Vakok ápoldai alapja	2.757		
		Összesen (2. czím) . . .		751.411	
	3	Ösztöndíjak és egyéb tanulmányi czélok . .	. . .	4.740	
	4	Közművelődési czélok:			
		Magyar nemzeti muzeumi alap.	12.221		

		Országos zeneakadémia	6.800		
		Országos színésziskola	1.100		
		Magyar művészeti ösztöndíjalap	1.363		
		Összesen (4. czím) . . .		21.484	
		Együtt (VIII. fejezet, 1—4. czím) . . .		. . .	852.409
IX.		**Igazságügyi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás	. . .	1.600	
	2	Királyi főügyészségek	. . .	3.000	
	3	Királyi törvényszékek és járásbíróságok . .	. . .	24.128	
	4	Királyi ügyészségek	. . .	274.009	
	5	Országos fegyintézetek, kerületi börtön, közvetítő intézet és állami fogház	. . .	161.170	
	6	Országos rabsegély- és javitóintézeti alap . .	. . .	305.210	
		Együtt (IX. fejezet, 1—6. czím) . . .		. . .	769.117

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				forint	
X.		**Honvédelmi ministerium:**			
	1	A Ludovika akadémiai általános alapnak jövedelmeiből és a fizetéses növendékekért fizetett tápdíjakból	. . .	177.424	
	2	Honvéd-menházalap jövedelme	. . .	1.634	
	3	Az elárverezett, továbbá a ló-vállalkozók által megtéritett lovakért	. . .	15.545	
	4	Haszonvehetlen töltényhüvelyek és szabálytalan ólomért	. . .	5.827	
	5	Nyugdíjak: a közös hadügyi tárcza által, a hadsereg állományából a honvédséghez áthelyezett tisztek után fizetendő téritmények	. . .	68.004	
	6	Az elviselt ruházati és felszerelési czikkek hulladékainak eladásából.	. . .	2.807	
		Együtt (X. fejezet, 1—6. czim)	. . .	. . .	271.241
		Rendes bevételek összege	. . .	. . .	**348,134.920**

B) Átmeneti bevételek.

I.		**Belügyministerium:**			
		Járulék a földtehermentesitési alapból, az igazoló bizottmány költségeinek megtérítése fejében			2.988
II		**Pénzügyministerium:**			
	1	Állami javak eladása, és pedig:			
		a) Állami javak eladásából	5,000.000		
		b) A telepitvényesek által fizetendő vételárak és kamatok (hátralékokkal együtt) . . .	1,000.000		
		c) A maradvány- és irtványföldek váltságdijai	50.000		
		Összesen (1. czim) . . .		6,050.000	
	2	Bordézsmaváltságból		1.000	
	3	Állami előlegekből		463.500	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	4	594 drb 100 frtos magyar nyereménykölcsönkötvény eladásából	. . .	81.972	
	5	Az 1885. évi országos kiállitás alkalmával létesitett épületekért Budapest főváros által fizetendő megváltási összeg	. . .	90.000	
		Együtt (II. fejezet, 1—5. czim)	. . .	. . .	6.686.472
III.		**Földmivelésügyi ministerium:**			
	1	Amerikai és európai sima és gyökeres szőlővesszőknek leszállitott áron való értékesitéséből, az amerikai telepekről s a kecskeméti állami „Miklós"-telepről	. . .	20.000	
	2	Kincstári birtokoknál:			
		a) az isaszeghi ispánlak eladásából . . .	8.000		
		b) az italmérési épületek eladásából . . .	13.000		
		Összesen (2. czim)	. . .	21.000	
		Együtt (III. fejezet, 1—2. czim)	. . .	. . .	41.000

IV.		**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**		
	1	A székely-udvarhelyi állami reáliskola építésére fordítandó és kölcsön utján beszerzendő	82.557	
	2	Az iparmüvészeti muzeum és iskola építési czéljaira a Beleznay-féle telekből igénybe vett 881 □ ölnyi terület kisajátitási árának fedezésére kölcsön utján beszerzendő	352.567	
	3	A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumnál és a számvevőségnél felgyülemlett tüzifa tartozásból a közalapok által viselendő 1-sö részlet	1.088	
	4	Az 1890. évben Budapesten tartandó nemzetközi II-ik ornithologiai congressus költségeire, tagdijakból és községi járulékokból	5.000	
		Együtt (IV. fejezet, 1—4. czim)		**441.212**
		Átmeneti bevételek összege		**7,171.672**
		Bevételek főösszege		**355,306.592**

4. §.

A 2-ik §-ban megállapitott összes kiadások és a 3-ik §-ban megajánlott összes . . . . . 355,815.493 frtnyi

jövedelmek és bevételek között . . 355,306.592 frtnyi

hiány mutatkozik, mely hiány a pénztári készletekből fedezendő. 508.901 frt

5. §.

Hogy az államnak a 3. §-ban elősorolt jövedelmei folyóvá tétethessenek, a törvényekbe iktatott egyenes és fogyasztási adók, jövedékek, díjak, bélyegek és illetékek, ugyszintén az adóköteles jövedelmek után az 1883: XLVI. t.-cz. 9. és 10. §-aiban megállapitott százalékokban kivetendő általános jövedelmi pótadó, a hadmentességi díj, — az út-, híd- és révvám és az állami vagyon jövedelmei s az állam egyéb bevételei, az eddigi törvényekben eszközölt és a törvényhozás által netalán még teendő módositások megtartásának kikötése mellett, az 1890. évre ezennel megajánltatnak és megszavaztatnak.

6. §.

Az előbbi §-ban megszavazott, valamint a 3-ik §-ban előirányzott bevételek csupán a jelen törvényben megajánlott kiadásokra fordittathatnak, és átruházás e kiadásoknak se fejezetei, se czímei, se rovatai között nem engedtetik.

Kivételnek csak a rendes kiadások XVII. fejezete 4. czímének 1. és 2. rovatai között, továbbá a XVIII.

fejezet 5. czímének 4. és 5. rovatai között, ugyanezen fejezet 9. czímének egyes rovatai között, végre ugyanezen fejezet 11. czímének 1—13. rovatai között van helye; ezek között az átruházási jog megengedtetik.

7. §.

Ezen törvény kihirdetése után azonnal életbe lép, és végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

V. TÖRVÉNYCZIKK

a honvédségről.

(Szentesitést nyert 1890. évi márczius hó 20-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi márczius hó 23-án.)

1. §.

A honvédség a fegyveres erő egyik része; háború idején a közös hadsereg támogatására és a belvédelemre, béke idejében pedig kivételesen a belrend és biztosság fentartására is van hivatva.

A honvédség kiegészitő alkatrész gyanánt külön pót-tartalékkal van ellátva, mely a honvédségben háború idején keletkező fogyatékok pótlására szolgál (Véd. Törv. 2., 4., 5. §§.).

A honvédség a véderőről szóló törvény határozatai szerint egészittetik ki.

2. §.

A honvédség kivételesen a magyar korona országain kivül is alkalmazható; de erre mindannyiszor a törvényhozás külön intézkedése szükséges.

Csak az országgyülés együtt nem létében, s ha a halasztásból veszély származhatnék, rendelheti el Ő Felsége, az ország összministeriumának felelőssége s az ország képviseletének annak legközelebbi összejövetelekor azonnal kikérendő utólagos jóváhagyása mellett, a honvédség alkalmazását az ország határain kivül is.

3. §.

A honvédségnek kellő számú ujonczokkal való kiegészitésére, a hadi- és békelétszám fentartása czéljából, az évi ujonczjutalék az 1889. évi VI. t.-cz. 14. §-a értelmében és az ott meghatározott 10 évre 12.500 főben állapittatott meg.

4. §.

A honvédség kiegészittetik (V. T. 17. §.):

a) az ujonczállitás által;

b) a korosztály és sors-szám rendén kivüli állitás által;

c) a tartalékosoknak és póttartalékosoknak közös hadseregbeli szolgálati kötelezettségök teljesitése után való áthelyezése által;

d) önkéntesek belépése által;

e) egyévi önkénteseknek áthelyezése által;

f) hadapródoknak a közös hadseregből a honvédség tényleges állományába kivételesen és idő előtt vagy a közös hadseregbeli kötelezettségüknek eleget tett tényleges állományú, önként jelentkező tiszteknek és legénységi egyéneknek onnan a honvédségbe való áthelyezése által;

g) a Ludovika-akadémia végzett növendékeinek besorozása által, az 1883-ik évi XXXIV. törvényczikk alapján.

5. §.

A honvédség póttartalékába osztatnak be a honvédségbe besorozott:

a) papnövendékek és papjelöltek;

b) tanitójelöltek és tanitók;

c) öröklött mezei gazdaságok birtokosai;

d) családi körülményeik alapján a rendes tényleges szolgálati kötelezettség alól béke idején felmentettek;

e) kevésbé alkalmasak;

f) fölös számmal besorozottak; és

g) végre a közös hadseregbeli szolgálat-kötelezettség teljesitése után a honvédséghe áthelyezett póttartalékosok.

6. §.

A magyar korona országainak területe hét honvédkerületre oszlik; és pedig:

az I. budapesti,

a II. szegedi,

a III. kassai,

a IV. pozsonyi,

az V. székesfehérvári,

a VI. kolozsvári és

a VII. zágrábi, horvát-szlavon honvédkerületre.

A honvédkerületek területét — az ország közigazgatási beosztásának lehető figyelembe vétele mellett — a honvédelmi minister határozza meg.

A honvédkerületek, a honvédség harczászati tagozásának megfelelőleg, ezredkiegészitő kerületekre oszlanak.

Ezen kiegészitő kerületek meghatározásánál a honvédelmi minister, a honvédezredek külön önálló szervezése mellett, a törvényhatósági és közös hadsereg-kiegészitési beosztást lehetőleg figyelembe veszi, de a honvéd-csapatok azon közös hadseregbeli ezredekkel, melyeknek kiegészitési területén alakulnak, semmi kapcsolatban sem állanak.

7. §.

A honvédségbe való felavatás általános kellékei:

a) magyar állampolgárság;

b) a szükséges szellemi és testi képesség mellett, legalább 153 centiméternyi testmagasság;

c) legalább a hadköteles kor, kivéve a Ludovika-akadémia végzett növendékeit.

Az irodai szolgálatra alkalmazhatók és a kézművesek, ha különben alkalmasak, testmagasságukra való tekintet nélkül besorozhatók (V. T. 20. §.).

8. §.

A honvédség összetes állománya 3 csoportból áll:

a) a tényleges szolgálatra kötelezettekből;

b) a tartalékból;

c) a póttartalékból.

A honvédség szolgálati kötelezettsége tart:

1. a honvédséghez közvetlen besorozottakra nézve 12 évig, és pedig:

a tényleges szolgálatra kötelezettek állományában 2 évig;

a tartalékban 10 évig;

a póttartalékban azokra nézve, kik a honvédség póttartalékába közvetlenül soroztattak be, 12 évig;

2. a közös hadsereg tartalékából áthelyezettekre nézve, a honvédség tartalékában 2 évig;

3. a közös hadsereg póttartalékából áthelyezettekre nézve, a honvédség póttartalékában 2 évig.

Mindazok, a kik az ujonczállitás (fősorozás és utóállitás) utján, a január 1-től október 1-ig terjedő időben

soroztatnak be, az ujonczállitási év október 1-jén veendők állományba, azaz vétetnek föl a honvédségnek kötelékébe. Az október 1-je után deczember 31-ig besorozottak pedig, továbbá minden önkéntes és a védtörvény 44., 45., 47. és 49. §-ai alapján a korosztály és sors-szám rendén kivül besorozottak a besorozás napján veendők állományba.

Mozgósitás esetében az állománybavétel Ő Felsége parancsára október 1-je előtt is foganatositható.

A szolgálati idő az állománybavétel napján kezdődik, végződik pedig minden szolgálati kötelezettségi viszonyban, — az állománybavétel napjára való tekintet nélkül, — azon év deczember 31-én, a melyben az illető szolgálati kötelezettség eltelt.

A közös hadsereg tüzérségéből, műszaki, egészségügyi és vonatcsapataiból, valamint ruházati és élelmezési karából a honvédséghez áthelyezett tartalékos legénység külön tartatik nyilván.

9. §.

A honvédségnél béke idején csak a törzsek és alosztálykeretek állanak fenn, ezek személyzete képezi a honvédség tényleges állományát.

A tényleges állomány a honvédség kiképzésére, a katonai belszolgálat végzésére és a hadi készletek gondozására szolgál.

A magyar korona területén a honvédség béke idején 28 ezredben alakuló 94 zászlóalj gyalogságból és 10 ezredben alakuló 60 huszárszázadból áll, melyekből Horvát-Szlavonország 4 gyalogezredet 12 zászlóaljjal és 1 huszárezredet 6 századdal állit.

Az ezredek törzsállomásaik szerint és folyó számokkal, az egyes zászlóaljak és huszárszázadok pedig minden ezredben folyó számokkal neveztetnek el.

Háború idején a szükséges pót- és törzscsapatok is felállittatnak, azonkivül a honvédség zászlóaljainak és lovasszázadainak száma Ő Felsége jóváhagyásával és az országgyülés együttléte esetében, ennek beleegyezésével, annak együtt nem léte esetében pedig, az országgyülés utólagos jóváhagyásának kikérése mellett, szaporitható.

A tényleges szolgálatra kötelezettek, a mennyiben a honvédtörzseknél, kereteknél és honvéd-intézeteknél tényleges szolgálatban nem szükségeltetnek, szabadságra bocsáttatnak.

Az egyes csapatok rendszerinti tényleges állománya évről-évre a költségvetésben a törvényhozás előtt kimutatandó.

10. §.

A honvédség behivása és mozgósitása, ha háború veszélye fenyeget, mindenkor csak Ő Felsége a király rendeletére történhetik, a felelős honvédelmi minister ellenjegyzése mellett.

A honvédség tartaléka és póttartaléka, a honvédségnek hadilétszámra részben vagy egészben leendő kiegészitése végett, szintén csak Ő Felsége parancsára hivható be. Mozgósitás esetében az egészségügyi szolgálatra kijelölt honvédek a magyar korona országainak vöröskereszt-egylete intézeteihez és sebesültszállitó oszlopaihoz megfelelő számmal beoszthatók és ezen egészségügyi szolgálatban az ország határain kivül, részleges mozgó-

sitás esetében is, akadálytalanul alkalmazhatók, még akkor is, ha a közös hadsereg részleges mozgósitása által a honvédség nem érintetnék.

A honvédség póttartaléka béke idején nyolcz hét alatt katonailag kiképezendő, azontul már rendszerint csak az időszaki fegyvergyakorlatokra hivandó be.

Ha azonban különös körülmények megkövetelik, a tartalék első évfolyamának és a póttartalék két legifjabb sorozási évfolyamának legénységi állományába tartozó egyének, az 1888. évi XVIII. törvényczikk rendelkezései szerint — mely rendelkezések a honvédség tartalékára és póttartalékára is ezennel kiterjesztetnek — béke idejében is tényleges szolgálattételre visszatarthatók, illetőleg behivhatók.

Ha a tartaléknak és póttartaléknak csak egy részét szükséges tényleges szolgálatra behivni, ennek a sorozási évfolyamok sorrendjében, a legifjabb évfolyamon kezdve kell történni.

A tartalék és póttartalék az időszaki fegyvergyakorlatokra az illetékes honvéd-parancsnokságok által hivatik be.

11. §.

A honvédségbe önként beléphet minden belföldi, a ki hadkötelezettségének eleget tett, sem a közös hadseregnél, sem a hadi tengerészetnél szolgálati kötelezettség alatt nem áll, és a beléphetéshez szükséges törvényes kellékekkel (7. §.) bir.

Ki vannak zárva azok, a kik hivatalvesztés vagy politikai jogaik gyakorlatának felfüggesztése alatt állanak,

illetőleg büntető ítélet következtében nincsenek polgári jogaik élvezetében. Kiskorúaknál az önkéntes belépheténre az atya vagy gyám beleegyezése szükséges.

Az önkéntesek szolgálati kötelezettsége 2 évre, esetleg a háború idejére terjed (V. T. 23. §.).

Az önkéntesen belépőknek jogukban áll, hogy — a honvédségnél fennálló fegyvernemek közül, a választott fegyvernemhez való egyéni alkalmatosság föltétele mellett — a csapattestet, a melyben szolgálni kívánnak, maguk válaszszák.

12. §.

A Ludovika-akadémia végzett növendékeinek felavatása a honvédséghez és állománybavételük, az erre nézve fennálló szabályok szerint, a honvéd-parancsnokságok által foganatosittatik.

A honvédségi Ludovika-akadémiában kiképzett növendékeknek az intézetből való kilépés napjától számitandó tényleges szolgálati kötelezettsége a véderőről szóló törvény 21. §-ában van megállapitva.

Oly hallgatók, kik más honvédségi tanfolyamból lépnek át a Ludovika-akadémia tényleges állományú tisztképző tanfolyamába, az ebben töltött minden év után, a rendes tényleges szolgálati kötelezettségen felül, a honvédségnél még egy-egy évet kötelesek tényleges szolgálatban tölteni.

13. §.

Az egyévi önkéntes szolgálatnak kedvezményei és ezen kedvezmények föltételei a véderőről szóló törvényben

vannak megállapitva és azon törvény 24., 25., 27., 28. és 29. §-ainak értelmében, az állomáshely választhatásának kizárásával, a honvédségnél is érvényesek.

14. §.

A honvédség tartalékosai és póttartalékosai lehetőleg az illető vidék gazdasági viszonyainak tekintetbevételével, az aratás és learatott termények behordása után, öt hétig tartó fegyvergyakorlatokra szólittatnak be, olyképen mégis, hogy a legénységből, ha csak önként nem jelentkezik, senki, honvéd-tartalékbeli szolgálatának 10 éve alatt öt, illetve póttartalékbeli szolgálatának 12 éve alatt három gyakorlatnál többre ne kötelezteséek.

A közös hadseregben kiszolgált és a honvédséghez áthelyezett tartalékos és póttartalékos legénység egy fegyvergyakorlatban való részvételre kötelezteték.

Minden honvéd-tartalékos tiszt és hadapród, törvényszabta honvédségi szolgálati kötelezettségének idején belől, gyakorlati további kiképeztetése követelményeihez képest, ezen fegyver-(szolgálati) gyakorlatokra minden évben is behivható.

Minden behivás, mely a honvédségnek hadilétszámra leendő kiegészitése végett történik (10. §. második bekezdés), a tartalékosnak vagy póttartalékosnak egy-egy fegyvergyakorlatul azon esetben számittatik be, ha azon csapatnál, a melyhez be kellett vonulnia, tényleg szolgálatba lépett.

Azon tartalékosok, a kik béke idejében hivatnak be tényleges szolgálatra (10. §. negyedik bekezdés), a fegyver-

gyakorlatokra csak az 1888-ik évi XVIII. törvényczikk rendelkezései értelmében kötelezhetők.

15. §.

Évenként az aratás után ellenőrzési szemlék (tiszti bemutatások) tartatnak, melyek azonban egy napnál többet nem vehetnek igénybe.

Ezen ellenőrzési szemléken (tiszti bemutatásokon) mindazon tartósan szabadságoltak, továbbá a tartalékhoz és póttartalékhoz tartozó mindazon honvédek kötelesek megjelenni, kik az év folyamán sem tényleges szolgálat, sem katonai kiképeztetés alatt nem állottak, sem fegyvergyakorlatban részt nem vettek.

Ezen kötelezettség elmulasztása a katonai fegyelmi szabályok szerint büntettetik (V. T. 55. §.).

16. §.

A tényleges szolgálatban nem álló honvéd egyének viszonyai és kötelességei a védtörvény 62. és 63. §-aiban vannak szabályozva.

17. §.

A honvédség tisztjeit a honvédelmi minister előterjesztésére Ő Felsége nevezi ki és lépteti elő.

Tábornokok és törzstisztek szolgálati alkalmazásáról, a honvédelmi ministernek előterjesztésére, Ő Felsége rendelkezik.

A többi tisztek szolgálati beosztása a honvédelmi minister hatáskörébe tartozik.

Az ezen §-ban emlitett előterjesztéseknek és intézkedéseknek a honvédség főparancsnokának javaslatai szolgálnak alapul.

18. §.

A honvédség szolgálati és vezény-nyelve a magyar; zászlója Ő Felsége nevének kezdőbetüi mellett az ország szineit és a magyar állam czímerét viseli.

Horvát-Szlavonországokban a honvédség szolgálati és vezény-nyelve a horvát; zászlója Ő Felsége nevének kezdőbetüi mellett a magyar állam czímerét és Horvát-Szlavon- és Dalmátországok egyesült szineit viseli.

A rendfokozati és egyéb katonai jelvények, nemkülönben a fegyverzet és fölszerelés, valamint a szolgálati és gyakorlati szabályzatok a honvédségnél egyenlők a közös hadseregbeliekkel.

19. §.

A honvédség tisztjei és legénysége ugyanazon illetékekben részesülnek, a melyekben a közös hadseregbeliek.

20. §.

A kiszolgált altisztek alkalmazására, a honvédség egyéneinek s ezek özvegyeinek és árváinak ellátására vonatkozó határozatok az e részbeli külön törvényekben foglaltatnak.

A honvédség mindezen egyénei e részben ugyanazon kedvezményben részesittetnek, mint a közös hadseregbeliek.

21. §.

A honvédség összes költségei béke idején a honvédelmi minister tárczáját terhelik.

Azon költségeket azonban, melyek a honvédségnek hadi czélokra lett mozgósításából és hadi alkalmazásából erednek, a közös hadügyminister tárczája viseli.

22. §.

A honvédség minden ügye a honvédelmi minister hatáskörébe tartozik (V. T. 57. §.). A fölterjesztéseket Ő Felségéhez ugyan ő teszi meg.

A tisztán katonai vezetés és felügyelet végett Ő Felsége, a honvédség főparancsnokául a honvédelmi minister meghallgatása után, egy magasabb rendfokozatú tábornokot nevez ki.

A honvédség főparancsnokának kötelességei különösen:

1. a katonai kiképzés vezetése és felügyelete;

2. a fegyelmi hatalom és birói felsőbbségi jog gyakorlása a tisztek és a legénység fölött (V. T. 62. §.), valamint az alárendelt parancsnokságok ebbeli joggyakorlatának felügyelete;

3. a honvédcsapatok és intézetek, valamint a hadi készletek felügyelete;

4. az alárendelt honvédcsapatok, parancsnokságok, hatóságok és intézetek fölterjesztéseinek véleményezése;

5. előterjesztések, illetőleg javaslatok tétele a honvédelmi ministerhez, a honvédség kiképzésének, fegyelmi állapotának és harczképességének fokáról; tisztek előléptetéséről és szolgálati beosztásáról.

A honvédség főparancsnoka, katonai hatáskörébe vágó minden fontosabb rendelkezéseit egyuttal a honvédelmi ministernek tudomására juttatni, a honvédelmi minister által kiadott rendeleteknek foganatosításáról pedig ahhoz jelentést tenni tartozik.

23. §.

A honvédség főparancsnoka béke idején a közös hadsereg vezénylő tábornokaival egyenrendű viszonyban áll.

A többi honvéd egyének állománycsoportjuk, rendfokozatuk és rangosztályuk szerint egyenlők a közös hadsereg megfelelő egyéneivel.

Egyenlő rendfokozat és egyenlő rang mellett a közös hadseregbelieket illeti a szolgálati elsőbbség.

A honvédség kizárólag a honvédparancsnokságok és hatóságok rendelkezése alatt áll; mihelyt azonban a közös hadsereg csapataival közös működésre rendeltetnék, e viszony tartamára a katonai fölé- és alárendeltség szabályai lépnek érvénybe.

Háborúban az összes honvédség katonai tekintetben az Ő Felsége által kinevezett hadvezérnek van alárendelve (V. T. 57. §.), a ki azt magasabb rendű seregtestekben, és pedig a körülmények igénylete szerint vagy külön, vagy a közös hadsereg csapataival egyesítve alkalmazza.

24. §.

A tettleg fennálló honvédcsapatok és intézetek parancsnokai a fegyelmi büntető jogot azon mérvben gyakorolják, mint a hasonkörű sorhadbeli parancsnokok.

E részben a honvédkerületi parancsnok az osztálytábornokkal, a honvédségi főparancsnok pedig a hadtestparancsnokkal egyenjogú.

25. §.

A kivándorlás czéljából szükséges elbocsátást a honvédség kötelékéből a honvédelmi minister adja meg.

Azon honvéd részére, a ki még nem áll a honvédség tartalékában és valamely külállamba szándékozik kivándorolni, az elbocsátási engedély csak azon esetben adható meg, ha vele együtt szülei, vagy még netalán életben maradt szüléje is kivándorolnak.

Ha a kivándorlás elmarad, az illető egyén a honvédség kötelékéből történt elbocsátása által megszakitott szolgálati időnek hátralevő részét leszolgálni tartozik.

Azon honvéd, a ki a monarchia másik államában nyer honpolgárságot, törvényes szolgálati kötelezettségének fentartása mellett, az újabb illetőségi helyének megfelelő honvédségi csapathoz helyeztetik át.

Mozgósitás és háború idején kivándorlás czimén a honvédség kötelékéből kért elbocsátás nem engedélyezhető.

26. §.

Ezen törvény kihirdetése napján lép hatályba.

Egyidejűleg hatályukat vesztik az 1868-ik évi XLI. törvényczikk, kivéve ennek 32. §-át, valamint ugyanazon törvényczikk módosítása tárgyában alkotott 1871. évi III.,

IV., V., VI., VII.; az 1872. évi II., XVIII.; az 1873. évi XXXII., XXXVI. és az 1877. évi XIV. törvényczikkek.

27. §.

A jelen törvény végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg.

VI. TÖRVÉNYCZIKK

a morvavölgyi helyi érdekű vasutvonalnak, valamint a dévénytó-stomfai szárnyvonalnak engedélyezéséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi márczius hó 31-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi április hó 4-én.)

1. §.

A ministerium ezennel felhatalmaztatik, hogy a szabadalmazott osztrák-magyar államvasuttársaság budapest-marcheggi vonalának Lamács állomása és az országhatár közt fekvő valamely alkalmas pontjából kiágazólag a Sudomeritz melletti országhatárszélig vezetendő helyi érdekű vasutvonalra, és ezen helyi érdekű vasutvonalnak Dévénytó állomásából kiágazólag Stomfáig vezetendő szárnyvonalára, a szabadalmazott osztrák-magyar államvasuttársaságnak, az épitési és üzleti engedélyt az 1880. évi XXXI. s 1888. évi IV. törvényczikkben foglalt feltételek alatt kiadhassa; valamint, hogy a helyi érdekű vasutvonalnak morva területen Sudomeritz mellett az engedélyes társaság osztrák hálózatához való csatlakozása iránti megállapodás létesitésére a szükséges intézkedéseket megtehesse.

2. §.

A kereskedelemügyi m. kir. minister az 1. §-ban emlitett vasutvonalak engedélyezésének megtörténtéről, ugyszintén a csatlakozás iránt létesitett megállapodá-

sokról az 1880. évi XXXI. t.-cz. 1. §-a értelmében jelentést teend.

3. §.

Jelen törvény az országos törvénytárban való megjelenése napjával életbe lép, s végrehajtásával a kereskedelemügyi s a pénzügyi ministerek bizatnak meg.

VII. TÖRVÉNYCZIKK

a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság vasutvonalainak megváltása iránt a nevezett társasággal az 1889. évi XV. t.-cz. alapján, 1889. évi $\frac{\text{márczius 17-én}}{\text{május 4-én}}$ megkötött szerződés jóváhagyása- és beczikkelyezéséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi márczius hó 31-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi április hó 4-én.)

1. §.

A budapest-pécsi vasut-részvénytársasággal, az 1889: XV. t.-cz. alapján, 1889. évi $\frac{\text{márczius 17-én}}{\text{május 4-én}}$ megkötött szerződés jóváhagyatik és beczikkelyeztetik.

2. §.

Ezen törvény a törvénytárban való megjelenése napján lép hatályba és végrehajtásával a kereskedelem- és a pénzügyi ministerek bizatnak meg.

Szerződés,

mely a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság vasutvonalainak a magyar állam által leendő beváltása iránt, egyrészről a magyar államot képviselő közmunka- és közlekedésügyi és pénzügyi m. kir. ministerek, másrészről pedig a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság között, a következőkben köttetett:

I. §.

Egyetértőleg megállapittatik, hogy az állami megváltási jog, mely a m. kir. államvasutak budapest-kelenföldi állomásából kiinduló s Dombováron át a Pécs melletti Szt.-Lőrinczig vezető elsőrendű gőzmozdonyú vasutra nézve, az ezen vasut kiépitésére és üzletére vonatkozó, az 1881. évi XLVI. t.-cz. által jóváhagyott és beczikkelyezett engedélyokmány 18. §-a szerint 1911. évi junius hó 1-én, a rétszilas-szegzárdi helyi érdekű vasutra nézve pedig a m. kir. ministerium által ezen vasut épitésére és üzletére 1883. évi ápril hó 28-án kiadott engedélyokmány 27. §-a szerint csak az 1880. évi XXXI. t.-cz. 2. §-ában feltételezett esetben lépne hatályba, a jelen szerződésben körülirt módozatok szerint és feltételek alatt már az 1889. évi január hó 1-ével érvényesittessék.

Ehhez képest az imént emlitett naptól számitott joghatálylyal a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság átadja, a magyar állam pedig a jelen szerződés határozmányai értelmében átveszi és beváltja a budapest-pécsi vasut-r.-t. vasutvonalait, u. m. a pályatestet és épitményeket, azok

összes ingó és ingatlan tartozékaival együtt, ide értve a forgalmi eszközöket és felszereléseket, valamint a külön épitett budafok-dunaparti szárnyvonalat, illetve a beszerzett anyagszerkészletet és leltári tárgyakat is, egy szóval: a jelen §. következő bekezdésében felsorolt kivételekkel, a társaságnak mindennemű ingó és ingatlan vagyonát; — és pedig mindezeket ugy, a mint azok az 1888. évi zármérleg, illetve az ennek megfelelő leltár szerint mutatkoznak, s minden bármily czímen támasztandó egyéb igény kizárásával csakis azon váltságárért, mely az alábbi II. és III. §-ok szerint a társaság elsőbbségi kötvényei és részvényei után az állam által lesz fizetendő.

Ellenben a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság megtartja az 1888. évi zármérleg szerint mutatkozó pénztári készleteit, ide értve a társaság pénzintézeténél fennálló folyó számla-egyenleget is, továbbá az 1885. évi nyereményből képezett tartalékalapot és talpfa-kiegészitési külön tartalékalapot, nemkülönben az 1888. évi nyereményegyenleget s a mérlegbe fölvett egyéb künnlevő követeléseit, viszont azonban megtartja, illetve saját számlájára kiegyenliteni köteles az ugyanazon zármérleg szerint mutatkozó bárminemű tartozásait.

Az 1888. évi, valamint az ezt megelőző évek üzeméből eredő azon különböző leszámolási, épitési és egyéb üzleti követelések vagy tartozások azonban, melyek az 1888. évi zármérlegbe felvehetők nem voltak, szintén a társaság javára, illetve terhére esnek.

Az ezen üzletek lebonyolitása következtében és folyamán felmerülő költségek a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság által a m. kir. államvasutak igazgatóságának megtéritendők.

A budapest-pécsi vasut-részvénytársaság a közte s a pécs-baresi vasuttársaság között az ezen társaság tulajdonát képező szt.-lőrincz-üszöghi vasutvonal közös használata (együttes üzlete) tárgyában 1883. évi április hó 9-én kötött szerződést, továbbá az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társasággal, mint a mohács-pécsi vasut üzletbirtokosával, és a kir. szab. pécs-baresi vasuttársasággal egy közös üzletigazgatóság létesitésére vonatkozólag 1882. évi julius hó 26-án kötött szerződést, s az ehhez 1886. évi február hó 10-én, illetve 13-án kiadott póthatározmányt, — a pécsi tatarozó műhely és anyagszertár közös használata iránt ugyanazon szerződő felekkel 1885. évi augusztus 12-én kötött szerződést, — az 1881. évi junius hó 28-án, illetve julius hó 5-én kiállitott kötlevelek szerint az első cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási társasággal fennálló kőszénszállitási egyezményt, — a cs. kir. szab. déli vasuttársasággal a kelenföld-budafoki vonal számára átengedett terület megszerzésére vonatkozólag 1882. évi junius hó 24-én kötött szerződést, s végül az üszöghi állomás közös használatára vonatkozó szerződést is, a magyar államra ezennel átruházza, s a magyar állam ezen átruházásokat elfogadja, mindazonáltal azon egy kikötéssel, hogy a magyar államnak fentartva marad a jog, ezen szerződéseket a többi szerződő felek hozzájárulásával, de a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság minden további külön meghallgatása nélkül, módositani vagy teljesen felbontani.

II. §.

Kötelezi magát a magyar állam, hogy a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság által 1884. évi január hó 15-én felvett 7,850.000 frtnyi 5%-os elsőbbségi kölcsönről kibocsátott, s még forgalomban levő részletkötvények

5%-os kamatait osztrák értékben, ugyszintén a kisorsolt, illetve még kisorsolandó részletkötvényeknek névszerinti osztrák értékét is, a ·/. alatt mellékelt törlesztési tervhez képest, a részletkötvényekben megjelölt és a budapesti és bécsi hivatalos lapokban közhirré teendő helyeken, s a részletkötvényekben, illetőleg azok szelvényeiben megállapitott határidőkben a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság helyett minden adó, bélyeg vagy illeték levonása nélkül a jelen szerződést beczikkelyező törvénynek a törvénytárban történő megjelenése napjától kezdve pontosan kifizetni fogja.

Világosan kiköttetik azonban, hogy az 1889. évi április hó 1-én esedékes elsőbbségi kötvényszelvények 194.825 frtot igénylő összegének a mult évi október, november és deczember hónapokra eső fele része, vagyis 97.412 frt 50 kr., nemkülönben az 1889. április 1-én törlesztés alá kerülő 13.200 frtnyi tőkevisszafizetésnek még az 1888. évre eső ¾ része, vagyis 9.900 frt, összesen tehát 107.312 frt 50 kr. még az 1888. évi üzletfölösleg-ből lesz a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság által fedezendő, a szóban forgó kamatszükségletnek másik fele ellenben, vagyis 97.412 frt 50 kr., valamint az 1889. évi április hó 1-én esedékes, — fent megjelölt tőkevisszafizetés egy negyed része már az 1889. évi üzletfölösleg, illetőleg az állam terhére fog számba vétetni.

Az I. §-ban megnevezett vasutvonalak stb. tényleges átvétele alkalmával a már lejárt, de még be nem váltott kötvények és kötvényszelvények jegyzőkönyvileg fognak megállapittatni, s azok pénzértékét köteles a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság a megállapitástól számitott 15 nap alatt a m. kir. központi állampénztárba befizetni.

III. §.

Az 1890. évi julius hó 1-ső napjától kezdve esedékes szelvényekért a magyar állam a budapest-pécsi vasutrészvénytársaságnak 7,850.000 forint névértékben forgalomban levő részvényei után minden év julius hó 1-ső napján 5%-ot (200 frtos részvényenként 10 frtot osztrák értékben) fog osztrák értékben az illető részvénytulajdonosoknak a m. kir. központi állampénztárnál Budapesten, vagy a társasági igazgatóság javaslatára időnkint a kormány által megállapitott, s a magyar és osztrák hivatalos lapokban közzéteendő fizetési helyeken minden adó-, bélyeg- és illeték- vagy más levonás nélkül osztalék gyanánt kifizetni, mihez képest a budapest-pécsi vasutrészvénytársaság részvényeinek osztalékszelvényei az 1890. julius 1-én esedékes szelvénytől kezdődőleg az állam által a fentebbi összegben fognak beváltatni.

Miután ezen szerződés I. §-a szerint az 1888. évi nyeremény-egyenleg még a társaság rendelkezésére marad, önként értetik, hogy a részvényeknek 1889. julius hó 1-én esedékes osztalékszelvénye szintén a társaság által, az állam megterhelése nélkül lesz beváltandó.

A magyar állam minden adó, bélyeg és illeték levonása nélkül fogja a ·//. alatt mellékelt törlesztési terv alapján annak idején kisorsolandó részvényeknek névszerinti értékét is a részvénytulajdonosoknak osztrák értékben a m. kir. központi állampénztárnál Budapesten, vagy a társasági igazgatóság javaslatára időnkint a kormány által megállapitott, s a magyar és osztrák hivatalos lapokban közzéteendő fizetési helyeken kifizetni.

A magyar állam kiköti magának a jogot, hogy az elsőbbségi kötvényekre nézve a jelen szerződés IV-ik §-ában

a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság részére biztositott conversionalis jog érvényesitése vagy megszünte után a társaság részvényeit a fennebb emlitett törlesztési tervben megszabott idő előtt is bármikor akár egyszerre, akár egy a kormány által szabadon megállapitandó új törlesztési terv szerint is, teljes névértékükben beválthassa.

Az I. §-ban megnevezett vasutvonalak stb. tényleges átvétele alkalmával a már lejárt, de még be nem váltott részvényszelvények jegyzőkönyvileg fognak megállapittatni, s azok pénzértékét köteles a budapest-pécsi vasutrészvénytársaság a megállapitástól számitott 15 nap alatt a m. kir. központi állampénztárba befizetni.

IV. §.

A társaság részére biztosittatik a jog, hogy a jelen szerződést jóváhagyó törvényczikknek a törvénytárban történt megjelenésétől számitandó öt évi határidőn belül a fennebbi II. §-ban emlitett elsőbbségi kölcsönről kibocsátott, s még forgalomban levő részletkötvényeket saját érdekeinek megfelelő módon convertálhassa, kiköttetvén, hogy a kibocsátandó új czímletekből folyólag az államra sem az évjáradék, sem a törlesztési idő tekintetében több teher ne háromoljon, s hogy a convertálási műveletből eredményezendő haszonból a társaság o. é. ötvenezer, azaz: 50.000 frtot készpénzben köteles a magyar állam javára az alább emlitett kormányi jóváhagyás napjától számitandó hat hónap alatt a m. kir. központi állampénztárba befizetni.

Köteles továbbá a nevezett társaság a conversio czéljából kiállitandó czímleteknek mintáját és a törlesztési tervet előző kormányi jóváhagyás végett a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. ministerhez bemutatni és ezzel azt

is igazolni, hogy a conversio a fennebbi kikötésekhez és feltételekhez mindenekben megfelel.

A társaság által bevonandó részletkötvények helyett kibocsátandó új részletkötvényekre ezek beváltásáig az adó-, bélyeg- és illetékmentesség kedvezménye kiterjesztetik, — s a fő- és részletkötvények kiállitására és zálogjogi bekebelezésére, valamint a conversionalis művelettel járó okmányok és levelezésekre teljes bélyeg- és illetékmentesség engedélyeztetik.

A mennyiben a társaság a fent megállapitott öt év alatt a conversionalis műveletet végre nem hajtaná, avagy a jelzett határidő letelése előtt is a részére biztositott ezen jogról lemondana, a magyar állam fentartja magának a jogot, hogy a szóban forgó részletkötvényeket saját érdekeinek megfelelő módon és saját számlájára a társaság minden további meghallgatása nélkül convertálhassa, mi végből a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság ezennel felhatalmazza a m. kir. kormányt, hogy az illető kötvénybirtokosoknak a megfelelő kölcsönösszegeket bármikor felmondhassa, hogy továbbá a convertálandó elsőbbségi részletkötvények birtokosai javára a társaság vonalaira bekebelezett zálogjogot a társaság további meghallgatása nélkül töröltethesse, s illetőleg, hogy a bevonandó elsőbbségi részletkötvények helyett esetleg kibocsátandó állami kölcsönkötvények birtokosai javára a zálogjogot a társaság vonalaira szintén a társaság megkérdezése nélkül bekebeleztethesse.

Az állam által ezen szerződés értelmében bármikor foganatositott conversionalis műveletből a budapest-pécsi vasuttársaság előnyt vagy hasznot nem igényelhet, de annak czimén semmiféle teherrel sem illethető.

V. §.

Jelen szerződés folyományaként a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság a kormány és az igazgatóság között egyidejüleg megállapitott alapszabályok értelmében át fog alakulni.

Az átalakult társaság képviseletének díjazására a magyar állam a részvények teljes beváltásáig egyezer (1.000) frt évi átalányösszeget fog fizetni.

A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minister ezen felül még arra is kötelezi magát, hogy a társasági képviselet számára a részvények teljes beváltásáig a m. kir. államvasutak összes vonalaira érvényes öt darab első osztályú állandó szabadjegyet fog évről-évre engedélyezni mindaddig, mig ily jegyek egyáltalában forgalomban lesznek.

VI. §.

A budapest-pécsi vasut-részvénytársaság köteles minden könyveit, leltárait, számadásait s teljes irattárát a magyar államnak átadni és rendelkezése alá bocsátani, mely utóbbi ezen okiratokat akként fogja megőrizni, hogy azok úgy a beváltás, — mint azután is, a kereskedelmi törvény 207. §-ában előirt időpontig, azok által, kik a törvény szerint erre jogositva vannak, használhatók legyenek.

VII. §.

A budapest-pécsi vasut-részvénytársaság kötelezi magát, hogy azon társasági közegeknek végkielégitéséről s szolgálati viszonyaiknak felbontásáról, kiknek részére a társaság által végkielégités biztosittatott, — a társaság terhére gondoskodni fog, s egyuttal az illető közegeket a társasági nyugdijalap terhére nyugdijazni fogja.

Ellenben a társaság összes többi személyzetét a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minister a m. kir. államvasutak személyzetének létszámába átveszi, s e személyzetnek a kinevezési és előléptetési okmányokon, utasitásokon, szolgálati rendszabályokon és nyugdíj-intézeti alapszabályokban gyökeredző 1888. évi deczember hó 31-ig megszerzett összes jogait biztositja; magától értetvén, hogy az átveendő személyzettel együtt a társasági nyugdíj- s betegsegélyző alapok is a m. kir. államvasutakra szállnak át.

VIII. §.

A jelen szerződés jogerőre emelkedése után a magyar állam a budapest-pécsi vasut-részvénytársaságnak a jelen szerződés I. §-ában megnevezett összes vonalai, forgalmi eszközei s tartozékai stb. kezelése és az e feletti rendelkezésre nézve korlátlan jogot nyer, de a pályatestre és a forgalmi eszközökre nézve a jelen szerződés I. §-a értelmében a magyar állam részére kikötött feltétlen tulajdoni jogok csak akkor lépnek jogérvényre, a mikor a magyar állam a társaság összes részvényeit beváltotta; addig is azonban a magyar állam tulajdoni jogainak biztositására ezen szerződés a vasuti központi telekkönyvben a társaság minden további megkérdezése és külön engedélye nélkül, a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság vasutvonalaira s ezeknek összes ingatlanaira előjegyeztetik.

Ezen előjegyzés mindazonáltal a társaságot terhelő, — a jelen szerződés II-ik §-ában körülirt elsőbbségi kölcsön, illetve a conversio esetében ennek helyébe lépő új kölcsön biztositására nézve az alapszabályokban megállapitott elsőbbséget meg nem változtathatja.

Beleegyezését adja továbbá a társaság, hogy a ma-

gyar állam birtokába átbocsátott forgalmi eszközei, — azok ugyanazonosságának alkalmas módon leendő megóvása mellett, — már eleve is a m. kir. államvasutak czégjegyeivel elláttassanak, — hogy továbbá a m. kir. államvasutak igazgatósága a társaság vonalaival csatlakozásba jövő nyilvános és magánhasználatra szánt vaspályákkal azok csatlakozására nézve szerződéseket köthessen, s hogy végre ugyanezen igazgatóság a vasut czéljaira nem szükséges területrészeket elidegenithessen, illetve e czélra szükséges területeket újból megszerezhessen, s mindezekből folyólag a szükséges telekkönyvi intézkedéseket a társaság helyett és nevében annak további meghallgatása nélkül megtehesse.

IX. §.

Mihelyt a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság részvényeit a magyar állam teljesen beváltotta, ezzel a társaság vasutvonalainak engedélye végleg megszünik, s a magyar államnak jogában álland a társaság minden további megkérdezése és külön engedélye nélkül az ezuttal csak előjegyzéssel biztositott tulajdonjogait a budapest-pécsi vasut-részvénytársaságnak összes vasutvonalaira s ezek tartozékaira stb. feltétlen tulajdonjoggal bekebeleztetni, s a jelen szerződés alapján a telekkönyvi átiratásokat a magyar állam javára eszközlésbe vétetni.

X. §.

Ezen szerződés és ebből folyó minden beadvány, okmány, jogügylet, valamint telekkönyvi előjegyzés és átiratás, s végül az egész leszámolási művelet bélyeg- és illetékmentes.

XI. §.

Jelen két egyenlő példányban kiállított szerződés a budapest-pécsi vasut-részvénytársaságra nézve a részvényesek közgyülésének és a magyar államra nézve a törvényhozásnak jóváhagyásával válik kötelezővé.

A részvényesek közgyülésének jóváhagyása a szerződő felek által aláirt szerződés egyik eredeti példányának a társaság részére a közmunka- és közlekedésügyi minister által történendő kiadása napjától számitott 35 nap alatt, — a törvényhozási jóváhagyás pedig legkésőbb 1889. évi junius hó 15-ig kieszközlendő; ellenkező esetben mindkét félnek a visszalépés joga fentartatik.

XII. §.

A pálya üzlete legkésőbb a törvényhozási jóváhagyást követő hó 1-én lesz az állam által tényleg átveendő, addig is azonban, mig a jelen szerződésben tárgyalt állami megváltás, illetve állami üzletbe való átvétel tényleg megtörténhetnek, 1889. évi április hó 1. napjától kezdve a megváltás tárgyát képező vasutvonalokon a díjszabási ügyek kezelésére nézve a szerződő felek kölcsönös egyetértésével megállapitott következő határozmányok lépnek hatályba, u. m.

1. A budapest-pécsi vasutrészvénytársaság az alább megjelölendő forgalmakban a m. k. államvasutakat korlátlan tarifaképzési joggal ruházza fel, illetve kijelenti, miszerint engedélyokmányának 24. §-ában a m. kir. államvasutak részére a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság vonalait illetőleg a Fiume felé irányuló átmeneti forgalomban biztositott önálló díjképzési jog — az engedélyokmány idézett szakaszában foglalt mindennemü korláto-

zások elejtésével — oly módon fog a m. kir. államvasutak által gyakoroltatni, hogy a m. kir. államvasutak ezen díjszabásokat a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság nevében, ennek vonalaira is függetlenül felállithassák és azokból díjkedvezményeket engedélyezhessenek, — mindezeket a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság hozzájárulásának előzetes kieszközlése nélkül, mindaddig, mig a m. kir. államvasutak által ekként felállitott vagy leszállitott és a díjképzésnek alapjául szolgáló egységdijtétel — a szállitási adót és kezelési illetéket ide nem értve — 100 klg. és kilométerenkint 0·09 kr.-nál kevesebbet nem tesz. A mennyiben a m. kir. államvasutak által a fentemlitett forgalomban a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság vonalaira is kiterjedőleg, a fentebb megállapitott legkisebb egységtételen is túlmenő szállitási kedvezmények kivántatnának adatni, ilyenek érvényesitéséhez a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság igazgatóságának előzetes hozzájárulása kieszközlendő.

2. Ugyancsak a fentebbi 1. pontban megállapitott szabad díjképzési jog és eljárás érvényesitendő a budapest-pécsi vasut saját állomásainak a m. kir. államvasutak fiumei vonalának állomásaival való csatlakozási forgalomban is.

3. A két vasut közti intern leszámolásnál:

a) a közvetlen összdijtételeknek megosztása alkalmával — akár számittatott a féllel szemben kezelési illeték, akár nem, — ugy a m. kir. államvasutak, mint a budapest-pécsi vasut javára a közvetlen díjtételekből 100 kilogrammonkint egy-egy díjazabásszerű kezelési illeték előzetesen levonatik, a maradék azután mind a két vasut közt a befutott kilométerek arányában megosztatik;

b) a zóna szerint képezett díjtételek megosztása tekintetében pedig megállapittatik, hogy azon vasut részére, mely 75 kilométernél rövidebb távolságra szállitott, a két kezelési illetékből három rész, a másik vasut részére egy rész számitandó.

4. A budapest-pécsi vasut-részvénytársaság, ugy mint eddig, ezentul sem fog semmiféle oly intézkedést tenni, mely a forgalmat a m. kir. államvasutak vonalairól és jelesen a fiumei útirányról elterelné, vagy más szállitási vállalatok ily irányú törekvését elősegitené, vagy a jelen megállapodás határozmányainak hatályát bármi irányban gyengithetné.

A budapest-pécsi vasut-részvénytársaság a m. kir. államvasutak helyi díjszabásait átveszi annyiban, a mennyiben ezek alacsonyabbak lennének azon helyi díjszabás egyes tételeinél, melyek jelenleg a nevezett vasuton alkalmazvák.

5. A budapest-pécsi vasut-részvénytársaság kötelezi magát, hogy ugyancsak a folyó évi május hó 1-től kezdve ugy a dombovári, mint a pécsi viszonylatban a személyforgalom érdekében és pedig a közmunka- és közlekedésügyi minister kivánságához képest vagy személy-, vagy gyorsvonatot fog meneszteni, oly menetrenddel és sebességgel, mint azt a közmunka- és közlekedésügyi minister, tekintettel az átmenő forgalom igényeire is, megállapitani fogja.

A mennyiben időközben a m. kir. államvasutakon a személydíjszabások stb. valamely más rendszer szerint módosittatnának, a budapest-pécsi vasut a módositásokhoz hozzájárulni kész.

6. A mennyiben időközileg a budapest-pécsi vasut-

részvénytársaságnak ezen feladat teljesitéséhez gépekben és személykocsikban kisegitésre lenne szüksége, azokat a m. kir. államvasutak a szabályszerü futambér feleért, illetve a mozdonyokat méltányosan megállapitandó mérsékelt bérért fogják rendelkezésre bocsátani.

7. A budapest-pécsi vasut-részvénytársaság hozzájárul ahhoz, hogy az itt szóban forgó személyvonatokat a m. kir. államvasutak kivánságára, ez utóbbi vasut személyzete kisérje, illetve a budapest-pécsi vasut kivánságára a m. kir. államvasutak ily vonatkisérő személyzetet — a jelzett forgalomban — kisegitésül rendelkezésre fognak bocsátani, mely esetben azonban a vonatkisérő személyzet által a budapest-pécsi vasut vonalán érdembe hozott kilométerpénzek a budapest-pécsi vasut által megtéritendők lesznek.

8. Egyébiránt a jelzett személyforgalomra vonatkozó további részletekre nézve a két vasut igazgatósága között a közmunka- és közlekedésügyi minister jóváhagyásának fentartásával megállapodás lesz létesitendő.

A mennyiben a két vasut igazgatósága közt e tárgyban megállapodás létre nem jönne, vagy az alkalmazásra nézve vitás kérdések merülnének fel, a budapest-pécsi vasut-részvénytársaság igazgatóságának meghallgatásával a közmunka- és közlekedésügyi minister határoz.

9. Végül a szerződő felek által egyetértőleg kimondatik, hogy a fennebbiek szerint a jelen szerződés jóváhagyásáig a m. kir. államvasutak részére biztositott díjszabási jogositványok érvényesitésénél hosszabb időre kiható intézkedések mellőzendők lesznek, hogy azon esetre, ha jelen szerződés 1889. évi junius hó 15-ig a törvényhozási jóváhagyást el nem nyerné, az előbbi állapotba való visszahelyezés (restitutio in integrum) lehetséges legyen.

XIII. §.

A megváltás tárgyát képező vasutvonalak üzletkezelésének az előző §. szerint kilátásba vett tényleges átvételéig a társasági igazgatóság és az üzletvezető hivatal (üzletigazgatóság) a vasut üzletét továbbra is jelen hatáskörében fogja kezelni. A folyó évet illető ezen üzletkezelés azonban jelen szerződés jogerőre emelkedése esetén az állam számlájára történtnek lesz tekintendő, mire való tekintettel a közmunka- és közlekedésügyi ministernek fentartatik a jog, hogy jelen szerződésnek a társulat részéről megtörtént aláirása után a vasut pénzügyi s egyéb szolgálatának ellenőrzésére közegeit kirendelhesse.

Fentartatik továbbá a m. kir. közmunka- és közlekedésügyi minister részére a jog, hogy az emlitett szakközegek kirendeléséig vezetett folyó évi számadásokat, s a folyó évi üzletre való átmenet szempontjából az 1888. évi társasági számadásokat, illetve zárszámlákat is megvizsgáltathassa, s az ezen vizsgálat fonalán netán felmerülő számadási különbözetek kiegyenlitését érvényesithesse.

XIV. §.

Végre kiköttetik, hogy a jelen szerződés aláirása után minden oly szerződés vagy egyéb jogügylethez, mely terhek- vagy kötelezettségekkel jár, a közmunka- és közlekedésügyi minister jóváhagyása előzetesen kieszközlendő.

Kelt Budapesten, 1889. évi márczius hó 17-én.

A f. é. XV. t.-cz.-ben foglalt felhatalmazás alapján.
Budapest, 1889. május hó 4-én.

Baross Gábor s. k.
közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minister.

Wekerle Sándor s. k.
magy. kir. pénzügyminister.

Budapest-pécsi vasut-részvénytársaság:

Gr. Andrássy Aladár s. k.
Perczel Dezső s. k.

(P. H.)

Törlesztési tervezet.

A visszafizetés kelte	A visszafizetendő részvények darabszáma	A visszafizetendő részvények névértéke
1959. január 1.	1.894	378.800
1960. » 1. . . .	2.109	421.800
1961. » 1. . . .	2.214	442.800
1962. » 1. . . .	2.325	465.000
1963. » 1. . . .	2.441	488.200
1964. » 1. . . .	2.564	512.800
1965. » 1. . . .	2.691	538.200
1966. » 1. . . .	2.827	565.400
1967. » 1. . . .	2.967	593.400
1968. » 1. . . .	3.116	623.200
1969. » 1. . . .	3.272	654.400
1970. » 1. . . .	3.435	687.000
1971. » 1. . . .	3.607	721.400
1972. » 1. . . .	3.788	757.600
	39.250	7,850.000

Sorsolási terv.

Visszafizetés napja	Törlesztési kötvények darábszáma	Törlesztendő kötvények névértéke
1884. április 1.	51	10.200
1885. » 1.	55	11.000
1886. » 1.	57	11.400
1887. » 1.	59	11.800
1888. » 1.	63	12.600
1889. » 1.	66	13.200
1890. » 1.	70	14.000
1891. » 1.	72	14.400
1892. » 1.	77	15.400
1893. » 1.	80	16.000
1894. » 1.	84	16.800
1895. » 1.	89	17.800
1896. » 1.	93	18.600
1897. » 1.	97	19.400
1898. » 1.	103	20.600
1899. » 1.	107	21.400
1900. » 1.	113	22.600
1901. » 1.	119	23.800
1902. » 1.	124	24.800
1903. » 1.	131	26.200
1904. » 1.	137	27.400
1905. » 1.	144	28.800
1906. » 1.	151	30.200
1907. » 1.	159	31.800

Visszafizetés napja	Törlesztési kötvények darabszáma	Törlesztendő kötvények névértéke
1908. április 1. . . .	167	33.400
1909. » 1. . . .	175	35.000
1910. » 1. . . .	184	36.800
1911. » 1. . . .	193	38.600
1912. » 1. . . .	203	40.600
1913. » 1. . . .	213	42.600
1914. » 1. . . .	223	44.600
1915. » 1. . . .	235	47.000
1916. » 1. . . .	247	49.400
1917. » 1. . . .	258	51.600
1918. » 1. . . .	272	54.400
1919. » 1. . . .	285	57.000
1920. » 1. . . .	300	60.000
1921. » 1. . . .	314	62.800
1922. » 1. . . .	331	66.200
1923. » 1. . . .	347	69.400
1924. » 1. . . .	364	72.800
1925. » 1. . . .	382	76.400
1926. » 1. . . .	401	80.200
1927. » 1. . . .	422	84.400
1928. » 1. . . .	443	88.600
1929. » 1 . . .	464	92.800
1930. » 1. . . .	488	97.600
1931. » 1. . . .	513	102.600
1932. » 1. . . .	538	107.600
1933. » 1. . . .	564	112.800
1934. » 1. . . .	594	118.800
1935. » 1. . . .	622	124.400
1936. » 1. . . .	654	130 800
1937. » 1. . . .	687	137.400
1938. » 1. . . .	721	144.200

Visszafizetés napja	Törlesztési kötvények darabszáma	Törlesztendő kötvények névértéke
1939. április 1. . . .	757	151.400
1940. » 1. . . .	795	159.000
1941. » 1. . . .	834	166.800
1942. » 1. . . .	876	175.200
1943. » 1. . . .	921	184.200
1944. » 1. . . .	966	193.200
1945. » 1. . . .	1.014	202.800
1946. » 1. . . .	1.065	213.000
1947. » 1. . . .	1.119	223.800
1948. » 1. . . .	1.174	234.800
1949. » 1. . . .	1.233	246.600
1950. » 1. . . .	1.295	259.000
1951. » 1. . . .	1.359	271.800
1952. » 1. . . .	1.428	285.600
1953. » 1. . . .	1.498	299.600
1954. » 1. . . .	1.574	314.800
1955. » 1. . . .	1.653	330.600
1956. » 1. . . .	1.735	347.000
1957. » 1. . . .	1.821	364.200
1958. » 1. . . .	1.913	382.600
1959. » 1. . . .	115	23.000
	39.250	7,850.000

VIII. TÖRVÉNYCZIKK

a birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokban hitelesitett hordóknak a magyar korona országaiban való forgalomba helyezhetéséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi márczius hó 31-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi április hó 4-én.)

1. §.

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területén szabályszerüen hitelesitett, illetve utánhitelesitett hordók, a mennyiben borral, sörrel vagy szeszszel való megtöltés végett a magyar korona országainak területére azzal a rendeltetéssel jönnek át, hogy igy megtöltve ismét visszaszállittassanak, az 1878. évi XX. törvényczikkbe iktatott és az 1887. évi XXIV. törvényczikkel meghosszabbitott vám- és kereskedelmi szövetség tartamára és a viszonosság feltétele mellett, az 1874. évi VIII. törvényczikk értelmében szabályszerüen hitelesitett, esetleg után-hitelesitett hazai hordókkal egyenlő elbánás alá esnek.

2. §.

Az előző szakaszban foglalt határozmány életbelépésének időpontját a kereskedelemügyi minister határozza meg, mihelyt egyidejüleg a birodalmi tanácsban képviselt királyságokban és országokban hasonló viszonos intézkedés biztositva lesz.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a kereskedelemügyi minister bizatik meg.

IX. TÖRVÉNYCZIKK

az 1890-iki népszámlálásról.

(Szentesitést nyert 1890. évi márczius hó 31-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi április hó 4-én.)

1. §.

A magyar korona országainak területén általános népszámlálás rendeltetik el. Ezen népszámlálás az 1890. deczember 31-én létező népességi állapot szerint, 1891. január 1-je és 10-ike közt országszerte megindítandó és szakadatlanul folytattatván, ez idő alatt be is fejezendő.

2. §.

A népszámlálással egyidejűleg a köz- és magánépületek összeirása is eszközlendő.

3. §.

A népszámlálás a törvényhatság (megye, város) első tisztviselőjének, Horvát-Szlavonországokban a megyei, illetve városi hatóságnak felügyelete alatt, a községi, illetve városi közegek által hajtandó végre. Az eljárás további részleteit a kereskedelemügyi minister rendeleti uton állapitja meg.

4. §.

Mindenki köteles, ezen népszámlálás alkalmából a kereskedelemügyi minister által megállapitandó számlálási lap szerint kivánt adatokat saját maga, családtagjai,

hozzátartozói és lakói után hiven és pontosan bevallani és szolgáltatni. A honosságnak, illetve illetőségnek ez alkalommal történendő bejegyzése, a honosságot, illetve illetőséget meg nem állapitja.

5. §.

A kereskedelemügyi minister a népszámláláshoz szükséges nyomtatványokat ingyen szolgáltatja. Ezen nyomtatványok betöltéséről ellenben a községek saját költségükön intézkednek és gondoskodnak.

6. §.

A népszámlálás foganatositásából eredő azon költségek fedezésére, melyek az államot terhelik, a kereskedelemügyi minister részére 200.000 frtnyi rendkivüli hitel nyittatik, a melyből 50.000 frt a kereskedelmi ministeri tárcza 1890. évi költségvetésének átmeneti kiadásai 3-ik czíme alatt veendő fel és számolandó el.

7. §.

A ki magát a népszámlálás alól szándékosan kivonja, vagy tudva hamis vallomást tesz, vagy a népszámlálásnak kellő időben való befejezését szándékosan megakasztja, kihágást követ el és 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, az 1880: XXXVII. törvényczikkben nyert felhatalmazás alapján kiadott belügyministeri rendeletben megállapitott eljárás szerint, az ebben megjelölt első- és másodfokú közigazgatási hatóságok és végső fokban a kereskedelemügyi minister által.

Ugyanezen büntetéssel büntetendő a jelen §-ban meghatározott kihágás Horvát-Szlavonországban az ott hatályban levő eljárás szerint az illetékes hatóságok által.

8. §.

Az a közeg, kinek hanyagsága, vagy rosszakarata miatt a számlálást ismételni kellene, az ebből eredő és a törvényhatóság első tisztviselője, illetve Horvát-Szlavonországokban a megyei (városi) hatóság által megállapitandó költséget megtériteni tartozik.

Az emlitett hatóságok határozata ellen a kereskedelemügyi ministerhez, illetve Horvát-Szlavonországokban a bánhoz egyfokú felebbezésnek van helye.

A végérvényesen megállapitott költségek közigazgatási uton szedetnek be, illetve a közadók módjára hajtatnak be.

9. §.

A jelen törvény a törvénytárban való közzététele napján lép életbe.

10. §.

Jelen törvény végrehajtásával a kereskedelemügyi minister bizatik meg, ki e végből a honvédelmi ministerrel, továbbá Magyarországban a belügyministerrel, Horvát-Szlavonországban a bánnal egyetértőleg intézkedik.

X. TÖRVÉNYCZIKK

a m. kir. államvasutak zágrábi állomásának és főműhelyének megépitéséről és mozdonyállományának szaporitásáról.

(Szentesitést nyert 1890. évi márczius hó 31-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi április hó 4-én.)

1. §.

A m. kir. államvasutak számára Zágrábban egy külön álló állomás és egy főműhely épitése 2,118.072 frt 04 kr. erejéig ezennel elrendeltetik.

2. §.

Felhatalmaztatik a kormány, hogy a sunja-határszéli vasut épitésére az 1880. évi XLIII. t.-cz. alapján az államkincstárból adott, s a határőrvidéki beruházási alap által az 1887. évi XLVI. t.-cz. 3. §-a értelmében megtéritendő előlegeket az 1. §-ban jelzett épitkezések költségeinek fedezésére fordithassa.

3. §.

Felhatalmaztatik továbbá a kormány, hogy az 1889. évi X. t.-cz. 2. §-a értelmében a kassa-oderbergi vasut elsőbbségi kölcsöneinek konvertálásából eredő s a nevezett vasut állami biztositási előlegtartozásainak részbeni apasztása czéljából az államkincstárba befizetendő nyereményösszeget a m. kir. államvasutak mozdonyállományának szaporitására felhasználhassa.

4. §.

Jelen törvény a törvénytárban való megjelenése napján lép hatályba, s annak végrehajtásával a kereskedelemügyi és a pénzügyi minister bizatik meg.

XI. TÖRVÉNYCZIKK

az igazságügyi orvosi tanácsról.

(Szentesitést nyert 1890. évi márczius hó 31-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi április hó 4-én.)

1. §.

Az igazságügyi minister felhatalmaztatik, hogy egy, »igazságügyi orvosi tanács« czímmel jelzett, orvos-szakértőkből álló testületet alakitson, melynek hivatása, indokolt szakvélemény nyilvánitása utján, az igazságügyi ministerium és a birróságok teendőiben segédkezni.

A birróságok törvénykezési ügyekben szükséges felülvélemények kieszközlése végett közvetlenül ezen tanácshoz fordulnak. — Más hatóságoknak e tanácscsal való érintkezését az 5-ik §-ban emlitett ügyrend szabályozza.

2. §.

A tanácsnak feladatát képezi:

az igazságügyi minister felhivására, szakvélemény adása az igazságügyi kormányzat és a törvénykezés terén felmerülő kérdésekben, a közegészségügyhöz tartozók kizárásával.

Ezenfelül különösen:

a) felülvizsgálása azon orvosi szakvéleményeknek, melyeket az igazságügyi hatóságok és a birróságok ezen tanács elé terjesztenek;

b) véleményadás orvosok által elkövetett és a birróságok eljárását igénylő műhibák felett;

c) véleményadás az orvosi díjszámlák megállapitása iránt a bíróságok előtt folyamatban levő ügyekben;

d) véleményadás törvényszéki, vagy fogházorvosi állomások betöltésénél, a folyamodók szakképzettsége felett;

e) kiválóan fontos esetekben orvos-törvényszéki vizsgálatnak közvetlen teljesitése;

f) közreműködés a törvényszéki orvosi vizsgákon;

g) felülvizsgálása az igazságügyi szervezetben alkalmazott állami tisztviselők és szolgák egészségi állapotának a szolgálatképesség tekintetéből.

Azt, hogy a tanács mely esetekben jár el testületileg, és mely esetekben kiküldöttei által, az ügyrend határozza meg.

3. §.

Az igazságügyi orvosi tanács áll:
egy elnökből,
egy alelnökből, és
legfölebb husz előadó rendes tagból.

Az elnököt az igazságügyi minister előterjesztésére Ő Felsége, — a tanács alelnökét és rendes tagjait pedig az igazságügyi minister nevezi ki.

Jegyzőt a tanács mellé ugyancsak az igazságügyi minister rendel. Ugyanő a tanácson kivül álló szakértőket is hivhat a tanácskozásokra. Ezen szakértők egyes ügyek előadásával is megbizhatók.

4. §.

Az elnök és alelnök három évre neveztetnek ki; ezen idő elteltével azonban újra kinevezhetők.

Az előadó rendes tagok megbizatása három évig tart. — Egy harmadrészük minden év leteltével kilép, és pedig az első két évben sorsolás utján, azután pedig működési idejük sorrendje szerint; a kilépő tagok azonban újra kinevezhetők.

5. §.

Az igazságügyi orvosi tanács szervezetét és ügyrendjét, a tanács előzetes meghallgatásával, az igazságügyi minister határozza meg.

A tanács működése folytonos; szünet nem tartatik.

6. §.

Ezen törvénynyel ellenkező minden törvény és rendelet hatályát veszti. — Különösen pedig: hatályukat vesztik az 1876: XIV. törvényczikk következő részei, u. m.:

a 170. §-nak egész 3-ik pontja, és

a 174. §. azon szavai: »orvos-törvényszéki felülvélemények, valamint az orvosi műhibák véleményezése tárgyában pedig az illető királyi bíróságokkal . . . «.

7. §.

Ezen törvény életbeléptetésének időpontját az igazságügyi minister határozza meg, és ugyanő bizatik meg e törvény végrehajtásával is.

XII. TÖRVÉNYCZIKK

a vallás- és közoktatásügyi ministeriumnak a magyar államvasutak tulajdonát képező s a főváros V-ik kerületében fekvő Hold-utczai igazgatósági épületbe történt átköltözése alkalmából felmerült költségek fedezésére szükséges póthitel iránt.

(Szentesítést nyert 1890. évi április hó 8-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi április hó 18-án.)

1. §.

A vallás- és közoktatásügyi ministeriumnak a magyar államvasutak tulajdonát képező s a főváros V-ik kerületében fekvő Hold-utczai igazgatósági épületbe történt átköltözése alkalmából felmerült költségek fedezésére Harminczötezerkétszáztizennégy forint 56 kr. póthitel engedélyeztetik.

Ezen összegből 12.015 forint az 1889. évi állami költségvetésről szóló 1889. évi XXI. törvényczikk A) »Rendes kiadások« XIX. fejezet 1. czíme alatt, 23.199 frt 56 kr. pedig ugyanazon törvényczikk 2. §-ának B) I. »Átmeneti kiadások« VI. fejezete alatt lesz elszámolandó.

2. §.

E törvény kihirdetése napján életbe lép s végrehajtásával a vallás- és közoktatásügyi és a pénzügyminister bizatik meg.

XIII. TÖRVÉNYCZIKK

a hazai iparnak állami kedvezményekben való részesitéséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi április hó 8-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi április hó 13-án.)

1. §.

Állami kedvezményekben részesittetnek:

1. A technika fejlődése szerint berendezett azon gyárak, a melyek a magyar szent korona országaiban eddig elő nem állitott czikkeket készitenek.

2. A technika fejlődése szerint berendezett következő, már létező, vagy ezentúl felállitandó gyárak, és pedig:

a) azon gyárak, melyekben sárgarézárúk, sárgarézpléh, czink-, czinkpléh- és czinkárúk, ónozott lemezek, ólomcsövek, drót, drótszeg, fémkeverékből való árúk, zománczozott vasedények, tűárúk, vasszerszám, szerkovács- és épület-lakatos-árúk, fegyverek, arany- vagy ezüst-drótok és arany vagy ezüst drótárúk, tudományos eszközök, szerszámgépek, munkagépek, gőzgépek, gőzkazánok és electro-dynamikus készülékek gyártatnak;

b) azon gyárak, a melyekben porczellán, kőedény, agyagcső, alagcső, tűzálló tégla és üveg, az utóbbi regenerativ fütő-készülékkel gyártatik;

c) azon gyárak, a melyekben kaucsuk, cellulose, tannin, sóda, kénsav, szénkéneg, asphalt, műtrágya, maláta, dextrin, burgonyaszörp, festőanyag, növény- és ásványolaj, enyv, csokoládé készül, a katáng-pörkölő- és pótkávé-gyárak;

d) a cognac-gyárak, conserve-gyárak;

e) azon gyárak, melyekben sózott, szárított, füstölt hús, kolbász és kolbászfélék készittetnek, a mennyiben kivitelre is dolgoznak;

f) a tapéta-gyárak, a papiranyag-gyárak és azon papirgyárak, a melyek csomagoló papir előállításával foglalkoznak;

g) azon gyárak, a melyekben gyermekjátékárúk,

h) zongorák készülnek és

i) a rizshántoló malmok;

j) a selyemfejtő gyárak, selyemfonó gyárak, selyemszövő gyárak, selyemfestő gyárak, gyapjúfonó gyárak, gyapjúszövő gyárak, gyapjú-appretirozó gyárak; pamutfonó gyárak, pamutszövő gyárak, pamutfehéritő gyárak, len- és kendertörő és kikészitő telepek, len-, kender- és juta-fonó gyárak, len-, kender- és juta-szövő gyárak, len-, kender- és juta-fehéritő gyárak, len-, kender- és juta-appretirozó gyárak, kötszövészeti gyárak, paszomány- és zsinórgyárak, himző gyárak, nemezgyárak;

k) azon bányászati vállalatok, a melyek fémeket lugzás, foncsorozás vagy villamosság alkalmazása mellett termelnek;

l) a mezőgazdasági szeszgyárak.

2. §.

Az 1. §-ban emlitett gyáraknak az 1870: LI. t.-cz. 2. §-ában már megadott házadómentességen kivül a következő állami kedvezmények adatnak:

a) fölmentetnek a keresetadó alól, illetőleg a bányaadó és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója alól, valamint az ezen adók után járó községi pótlék s ipar- és kereskedelmi kamarai illetékek alól; végre az általános jövedelmi pótadó alól;

b) fölmentetnek a gyári telkek és épületek megszerzéseért és átiratásáért járó illetékek és községi díjak alól; a mennyiben pedig az ily vállalatok részvénytársaság alakjában létesittetnek, a részvénytársaság megalakulásával és esetleg a részvénytőke megnagyobbitásával, valamint a részvényeknek ugy a megalakuláskor, mint a működés ideje alatt tőke-felemelés czéljából történő kibocsátásával járó szerződések és egyéb okiratok után járó bélyeg és illetékek alól;

c) az emlitett vállalatok által gyári czélokra szükségelt tisztátlan sót a pénzügyminister az 1875: L. t.-cz. 13. §-ában meghatározott áron alól is átengedheti és az ezen só kiszolgáltatása alkalmával az illető vállalat által leteendő biztositékok összegét az emlitett §-ban foglalt mértéken alól is megállapithatja;

d) az 1890. évi I-ső t.-czikk 159. §-ának hatálya az e törvény alapján kedvezményezett iparvállalatokra is kiterjed.

3. §.

Azon kérdés felett, vajjon valamely gyári vállalat, mely a jelen törvényben körülirt állami kedvezmények megadását kéri, az 1. §-ban megjelölt kellékekkel bir-e és igy a kért kedvezményben részesitendő-e, illetve a kedvezmények megadása iránt beadott kérvény felett a kereskedelemügyi minister, illetve az 1. §. *l*) pontja alatti esetekben a földmivelésügyi minister a pénzügyministerrel és mindazon esetekben, midőn a mező- és erdőgazdaság érintve van, a kereskedelemügyi minister a földmivelésügyi ministerrel is egyetértőleg határoz.

A kedvezmények hatályba léptének napját, ugyszintén annak tartamát ugyancsak a kereskedelemügyi, illetve a

földmivelésügyi minister a pénzügyministerrel egyetértve állapitja meg, mindazonáltal azon korlátozással, hogy az engedélyezett kedvezmények hatályba lépésök napjától számitandó legfeljebb 15 évre adhatók.

A gyári vállalat fennállásának, illetve további fejlesztésének érdekében, ismételve részesithető a jelen törvényben meghatározott állami kedvezményekben, de ezen ismételten engedélyezett kedvezmények hatályának összes időtartama sem haladhatja meg a 15 évet.

Ugyancsak a fennállhatás, illetve a tovább-fejlesztés érdekében a jelen törvény azon gyárakra is kiterjeszthető, a melyek az 1881. évi XLIV. t.-cz. szerint már részesitve lettek állami kedvezményekben; mindazonáltal ez esetben ugy az 1881. évi XLIV., illetve az 1887. évi III. törvényczikk, mint a jelen törvény alapján adott kedvezmények hatályának együttes időtartama 15 évet meg nem haladhat.

4. §.

A kereskedelemügyi minister felhatalmaztatik, hogy az 1. §-ban emlitett gyárak épitéséhez vagy megnagyobbitásához szükséges épitési anyagokat, nemkülönben az azok felszereléséhez és berendezéséhez szükséges gépeket és gépalkatrészeket a m. kir. államvasutakon és az állambiztositást élvező vasutakon csakis az önköltségek megtérítése mellett szállittathassa.

5. §.

A jelen törvény szerint állami kedvezményekben részesithető gyárak azon vállalatok közé soroztatnak, melyek javára az 1881: XLI. törvényczikk értelmében akár végleges, akár ideiglenes kisajátitásnak van helye, mindazon-

által csupán állami, törvényhatósági, községi (városi) vagyont képező oly, az 1881: XLI. t.-cz. szerint kisajátitás alá vonható ingatlanokra, illetve dolgokra szoritva, melyek más, mint mezőgazdasági megmüvelés alatt nem állanak, vagy parlagon hevernek és külön tudományos vagy más közczélú rendeltetéssel nem birnak.

6. §.

A kedvezményekben való részesitést kimondó határozat (3. §.) a hivatalos lapban közzéteendő.

7. §.

Jelen törvény hatályba léptének napjával az 1881. évi XLIV. és az 1887: III. t.-cz. hatályon kivül helyeztetnek, de az idézett törvényczikkek alapján egyes vállalatoknak adott állami kedvezmények érintetlenül maradnak.

8. §.

Jelen törvény végrehajtásánál Horvát-Szlavonországokra nézve a kereskedelemügyi minister Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el; az 5. §. tekintetében pedig Horvát-Szlavonországokra nézve a végrehajtással a horvát-szlavon-dalmátországi bán bizatik meg.

9. §.

Jelen törvény a törvénytárban történő megjelenése napján lép életbe és az annak alapján adott kedvezmények érvényben hagyásával 1899. évi deczember 31-éig marad hatályban, végrehajtásával pedig a kereskedelemügyi, földmivelésügyi és pénzügyi minister bizatik meg.

XIV. TÖRVÉNYCZIKK

a hazai ipart támogató pénzintézeteknek adható állami kedvezményekről.

(Szentesitést nyert 1890. évi április hó 8-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi április hó 13-án.)

1. §.

Felhatalmaztatik a pénzügyminister, hogy egyetértőleg a kereskedelemügyi ministerrel arra az esetre, ha Budapest székhelylyel a hazai ipar és kereskedelem előmozditására legalább öt millió o. é. forintnyi teljesen befizetett alaptőkével oly részvénytársaság alakulna, a mely alapszabályai szerint főczéljául a magyar korona országaiban új iparágak létesitését és meghonositását, a már létezők fejlesztését és segélyezését, továbbá ugyancsak a magyar korona országaiban az iparosok és iparvállalatok részére lehető olcsó hitelek nyujtását tűzné maga elé, — a részvénytársaságot a következő kedvezményekben részesithesse:

1. Felmentheto a részvénytársaság annak megalakulásával, a részvények első s tőkefelemelés czéljából történő további kibocsátásával járó minden bélyeg és jogilleték fizetése alul. A részvényszelvények bélyegilleteke ebbe a mentességbe nincs befoglalva.

2. A részvénytársaságnak megalakulásától számitandó tizenöt évi időtartamra teljes adómentesség engedélyezhető a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, az általános jövedelmi pótadó s minden ezek után kivetendő törvényhatósági vagy községi adó

alul a részvénytársaságnak a részvénytőke hat száztólját meg nem haladó azon jövedelme után, a melyet a részvénytársaság

a) az általa, vagy részvételével alapitott iparvállalatok és gyárak létesitéséből, ezek tőkéjének beszerzéséből (financirozásából), vagy üzeméből élvez, a mennyiben az oly ipari vállalatok- vagy gyárakból ered, a melyek részére külön törvény állami kedvezményt biztosit,

b) ujonnan alapitott vagy már létező ipari, illetve gyári vállalatokban való részesedéséből, vagy ily vállalatoknak pénzügyi segélyezéséből élvez, a mennyiben oly iparágakról van szó, a melyek részére külön törvény állami kedvezményt biztosit.

A részvénytársaságnak a részvénytőke jövedelmének hat száztólját meghaladó része, ugyszintén annak bankszerű tevékenységéből vagy más bevételi czímekből eredő jövedelme a fennálló adótörvények határozmányai alá esik.

A jelen szakasz *a*) és *b*) pontjában részletezett jövedelem adómentes voltára nézve nem tesz különbséget, hogy az illető vállalat vagy gyár egyéni vagy társas czég tulajdona, illetőleg annak üzeme egyéni vagy társas czég alatt folytattatik-e.

A jelen szakasz *b*) pontjában emlitett részesedés és pénzügyi segélyezés alatt egyszerű kölcsönügyletek, hitelnyujtások vagy leszámitolások nem értetnek, hanem csakis a részvénytársaságnak tőkéjével való olynemű közreműködése, a mely által az az illető vállalat koczkázatában is osztozik.

2. §.

Az előző szakaszban részletezett kedvezmények érintetlenül maradnak, arra az esetre is, ha azok tizenöt

évi tartama alatt a fennálló adó- és illetéki törvényeken változás történnék.

3. §.

Felhatalmaztatik a pénzügyi és kereskedelemügyi minister, hogy egyetértőleg megadhassák az 1. §-ban elősorolt kedvezményeket, ugyancsak az 1. §-ban megszabott feltételek és kötelezettségek mellett, bármely más, akár már fennálló, akár ujonnan alakuló hazai pénzintézetnek is.

4. §.

A pénzügyminister rendeleti uton szabályozza azt az eljárást, a mely a bélyeg-illetékmentes ügyletek bejelentését, az adómentes és adóköteles jövedelem bevallását s a részvénytársaság működésének adózási szempontból való ellenőrzését illeti.

5. §.

Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister és a kereskedelemügyi minister bizatik meg.

XV. TÖRVÉNYCZIKK

a Holicstól a magyar határszélig Gőding irányában vezetendő helyi érdekű vasut engedélyezéséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi április hó 8-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi április hó 13-án.)

1. §.

A ministerium ezennel felhatalmaztatik, hogy Holicstól a Gőding melletti ország-határszélig vezetendő helyi érdekű vasutvonalra Gmeyner Adolf és érdektársainak az épitési és üzleti engedélyt az 1880. évi XXXI. s 1888. évi IV. törvényczikkekben foglalt feltételek alatt kiadhassa, valamint, hogy a helyi érdekű vasutnak osztrák területen létesitendő vonalrészéhez a csatlakozást engedélyezhesse.

2. §.

A kereskedelemügyi m. kir. minister az 1. §-ban emlitett vasutvonal engedélyezésének megtörténtéről az 1880. évi XXXI. t.-cz. 1. §-a értelmében jelentést teend.

3. §.

Jelen törvény az országos törvénytárban való megjelenése napjával életbe lép, és végrehajtásával a kereskedelemügyi, s a pénzügyi minister bizatik meg.

XVI. TÖR

a Svéd- és Norvégországokkal gyári és kereskedelmi védjegyek egyezmény

(Szentesitést nyert 1890. évi április hó 8-án. — Kihirdettetett az

Az osztrák-magyar Monarchia és Svéd- és Norvég- szeptember hó 20-án kötött egyezmény ezennel az ország

Szövege a

Azon czélból, hogy az osztrákok és a magyarok részére Svéd- és Norvégországokban és viszont a svédek és norvégek részére az osztrák-magyar monarchiában gyári és kereskedelmi védjegyeik oltalma biztositassék, a kellően meghatalmazott alólirottak a következőkben állapodtak meg.

I. CZIKK.

A svédek és norvégek az osztrák-magyar monarchiában és az osztrákok és magyarok Svéd- és Norvégországokban mindennemű gyári vagy kereskedelmi védjegyek tulajdonára nézve ugyanazon oltalomban részesülnek, mint a honosok.

Valamely gyári vagy kereskedelmi védjegyre vonatkozó kizárólagos használati jog a svédek és norvégek javára az osztrák-magyar monarchiában és viszont az osztrákok és a magyarok javára Svédországban és Norvégiában nem lehet sem nagyobb terjedelmű, sem hosszabb tartamú, mint a saját hazájukbeli.

VÉNYCZIKK

kölcsönös oltalma tárgyában, 1889. évi szeptember 20-án kötött beczikkelyezéséről.

»Országos Törvénytár«-ban 1890. évi április hó 25-án.)

országok meghatalmazottjai által Bécsben, 1889. évi törvényei közé iktattatik.

következő:

Déclaration.

Afin d'assurer aux Autrichiens et aux Hongrois en Suède et en Norvége et, réciproquement, aux Suédois et aux Norvégiens dans la Monarchie Austro-Hongroise la protection de leurs marques de fabrique et de commerce, les Soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont arrêté les dispositions suivantes.

ARTICLE I.

Les Suédois et Norvégiens en Autriche-Hongrie et les Autrichiens et Hongrois en Suède et en Norvége jouiront de la même protection que les nationaux pour tout ce qui concerne la propriété des marques de fabrique ou de commerce de toute espèce.

Le droit exclusif d'exploiter une marque de fabrique ou de commerce ne peut avoir au profit des Suédois et Norvégiens en Autriche-Hongrie et, réciproquement, au profit des Autrichiens et Hongrois en Suède et en Norvège un degré plus étendu ou une durée plus longue que dans le pays d'origine.

II. CZIKK.

A szerződő országok egyikének honosai, kik védjegyük tulajdonát a másikban biztositani óhajtják, az utóbbi országban a törvényhozás által e tekintetben előirt alakszerűségeknek megfelelni tartoznak.

A mi a védjegyek bejegyeztetését illeti, ezek Svédországban a stockholmi királyi szabadalmi hivatalnál, Norvégiában a christianiai gyári és kereskedelmi védjegyek lajstromzási és letéti hivatalánál, az osztrák-magyar monarchiában pedig a bécsi és a budapesti kereskedelmi és iparkamaráknál letéteményezendők.

Gyári vagy kereskedelmi védjegyekül, a melyekre az előző megállapodások alkalmaztatnak, azok tekintetnek, melyeket az illető országban az illető iparos vagy kereskedő, a ki azokat használja, törvényesen megszerzett, vagyis a svéd vagy norvég védjegy jellege, a svéd vagy norvég törvények szerint birálandó meg, épen ugy, mint a hogy az osztrák vagy a magyar védjegy jellege az osztrák, illetve a magyar törvények szerint itélendő meg.

Mindazonáltal a bejegyzés megtagadható, ha a védjegy, melyre nézve az kéretett az illetékes hatóság által, az erkölcsiséggel, vagy a közrenddel ellenkezőnek találtatnék.

III. CZIKK.

Jelen egyezmény kihirdetése napján lép hatályba és az egyik vagy másik magas szerződő félnek felmondása napjától számitandó egy év lefolyásáig marad érvényben.

ARTICLE II.

Les nationaux de l'un des pays contractans qui voudront s'assurer dans l'autre la propriété d'une marque, devront remplir les formalités prescrites à cet égard par la législation de ce dernier pays.

Quant au dépôt de leurs marques, il devra s'effectuer en Suède au bureau Royal des brevets à Stockholm, en Norvége au bureau d'enregistrement et de dépôt des marques de fabrique et de commerce à Christiania, en Autriche-Hongrie aux chambres de commerce et d'industrie à Vienne et à Budapest.

Les marques de fabrique ou de commerce auxquelles s'appliquent les stipulations-précédentes sont celles qui, dans les pays respectifs, sont légitimement acquises aux industriels ou négociants qui en usent, c'est-à-dire que le caractère d'une marque suédoise ou norvégienne doit être apprécié d'après la loi de Suède ou de Norvége, de même que celui d'une marque autrichienne ou hongroise doit être jugé d'après la loi autrichienne ou hongroise.

Toutefois le dépôt pourra être refusé si la marque pour laquelle il est demandé est considérée par l'autorité compétente comme contraire aux bonnes moeurs ou l'ordre public.

ARTICLE III.

Le présent arrangement entrera en vigueur dès le jour de sa publication et restera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Hautes Parties contractantes l'aura dénoncé.

Minek hiteléül az alólirottak a jelen egyezményt kiállitották és saját pecsétjeikkel megerősitették.

Kelt Bécsben, két példányban kiállitva, 1889. évi szeptember hó 20-án.

Szögyény, s. k.
Adelborg F., s. k.

En foi de quoi, les Soussignés ont signé le présent arrangement et l'ont revêtu du cachet de leurs armes.

Fait à Vienne, en double expédition, le 20 septembre de l'an de grâce 1889.

Szögyény, m. p.
F. Adelborg, m. p.

XVII. TÖRVÉNYCZIKK

egyrészről a m. kir. pénzügyminister, másrészről a naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíjalapok és a volt naszódvidéki községek között létrejött szerződés és peregyezség tárgyában.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 3-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 10-én.)

1. §.

A kir. kincstár és a naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíjalapok, továbbá Naszód, Kis-Rebra (Rebrisiora), Nagy-Rebra, Parva, Neposz, Földra, Kis-Ilva, Less, Nagy-Ilva, Szent-József, Magura, Ó-Radna, Uj-Radna, Májer, Oláh-Szent-György (Szent-György), Szalva, Hordó, Telcs, Romuli, Bikkis, Mititei, Makod, Zágra, Pojén, Szuplaj (Plain), Gaurény, Runk, Borgó-Prund, Borgó-Besztercze, Borgó-Tiha, Maros-Borgó (Borgó-Marosény), Felső-Borgó (Borgó-Szuszény), Közép-Borgó (Borgó-Miszlocsény), Alsó-Borgó (Borgó-Zsoszény), Orosz-Borgó (Borgó-Rusz), Monor, Gledén, Kis-Sajó, Román-Budak, Rágla, Monosfalu, Maros-Oroszfalu, Nagyfalu és Sajó-Szent-Iván községek meghatalmazottai között a határőri intézmény megszüntetése folytán támadt birtok- és tulajdoni jogviszonyok kérdéseinek elintézése tárgyában 1872. márczius 12-én létrejött szerződés, annak 3. §-ában hibásan idézett l. f. elhatározás, helyesebben l. f. kézirat kelte napjának 1863. deczember 24-éről 1863. szeptember hó 24-ére való kiigazitásával megerősittetik.

Ugyszintén megerősittetik a báró Kemény Domokos és érdektársai által, az államkincstár és Ó-Budak, Rágla

stb. községek ellen inditott perben a beczterczei kir. törvényszék előtt 1890. évi január 10-én megkötött s ugyanezen törvényszéknek 1890. évi január 11-én kelt 94. polg. számú végzésével elfogadott peregyezség is.

2. §.

Az ilyképen megerősitett szerződéssel és peregyezséggel csak a királyi kincstár, ugyis mint volt földesur és a nevezett községek és alapok között fenforgott birtok- és tulajdonviszonyok és a gróf és báró Kemény család által emelt igények intéztettek el. A nevezett községek területén a birtokviszonyok általános rendezése iránt külön törvény intézkedik.

3. §.

Ezen szerződés, az abból, valamint a peregyezségből folyó átruházások és az annak alapján eszközlendő telekkönyvi bejegyzések bélyeg- és illetékmentesek.

4. §.

Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyi minister bizatik meg.

Szerződés,

mely egyrészről a m. kir. pénzügyminister, mint a magyar állam képviselője, másrészről Naszódvidéke 44 volt határőr községeinek s a naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíj-alapnak meghatalmazott képviselői közt, a határőri intézmény megszüntetése folytán támadott birtok és tulajdoni jogviszonyok kérdéseinek végleges elintézése tárgyában, Ő császári és apostoli királyi Felségének legfelsőbb jóváhagyása határozott feltételével, következőleg köttetett:

1. §.

A m. kir. kincstár átengedi örökre és megmásithatlanul:

a) Naszódvidék területén fekvő azon határőri katonai épületeket, belsőségeket, puszta telkeket és tartozmányaikat, melyek jelenleg még a kincstár birtokában vannak, a naszódvidéki központi iskolai alapnak;

b) a »Dosul pojeni rotundi« nevű havasrészt és a radnai bányaterületet a naszódvidéki ösztöndíj-alapnak;

c) minden jogát azon kaszáló-, erdő-, legelő- és havasbirtokokhoz, melyek ama vidék területén (különösen a borgó-prundi és monori járásokban) feküsznek és 1864—1865. és 1866. években az e végre kirendelt »birtokrendező bizottság« határozatai által a királyi kincstár, mint volt földesur részére az urbéri birtokrendezés fentartásával vagy a nélkül kiitéltettek: azon községeknek, melyek ezen birtokoknak jelenleg tettleges birtokában és használatában vannak;

d) a kincstár mint volt földesur által gyakorolt vagy gyakorolható korcsma-, malom- és bármi néven nevezendő kisebb királyi haszonvételi jogot, ugy és akként, a mint azok az említett birtokrendező bizottság által megitéltettek: hasonlókép a nevezett központi iskolaalapnak; azon kikötéssel azonban, hogy ha e jogoknak megváltása vagy megszüntetése törvényhozásilag elrendeltetnék (minthogy ez esetben e haszonvételek megint csak a községeknek, esetleg azok népességének esnek javára), ezen műveletből az államra és annak kincstárára semmi teher egyáltalán nem hárulhat s az iskolai alap kárpótlása a községek, esetleg azoknak népessége által lesz teljesitendő.

2. §.

Átengedi pedig a m. kir. kincstár e jogokat és javadalmakat a nevezett testületnek jótállás és szavatosság kötelezettsége nélkül 100.000, azaz egyszázezer forint tőke összegért a következő feltételek alatt:

a) az épületekre, belsőségekre és kertekre nézve:

mindazon épületek, belső telkek vagy kert-birtokok, melyek jelenleg is állami czélokra használtatnak, továbbra is ingyen az állam használatában hagyatnak; s ha a többi, most visszaadott épületek vagy telkek valamelyike állami czélokra később szükségeltetnék, azt, vagy azokat a tulajdonos iskolaalap az állam részére használat végett ingyen bármikor átengedni köteles.

Hasonlóan köteles ingyen átengedni a »vidék« közigazgatási czéljaira jelenleg már használt vagy jövőben szükséglendő épületeket.

Az állam czéljaira használt épületek fentartása az állam kötelessége leend; a község és megyehatóság által

használt épületek fentartásának terheit ellenben ezek viselendik.

Állami czélokra jelenleg fentartott vagy később szükségessé válandó épületek átalakitása, vagy az átadott telkek valamelyikén új épületek emeltetése a kormánynak korlátlan jogában áll.

Ha a most fentartott, vagy később visszaveendő épületek vagy telkek állami czélokra többé nem szükségeltetnek, azok az iskolai alapnak visszaadandók, ily alkalommal lényeges átalakitásoknak vagy az új épitkezéseknek a valódi becsértéke az államkincstár részére megtéritendő lesz.

b) A kaszálókra, legelőkre, erdőkre és havasokra nézve:

A radnai bányatelep és terület azon kiterjedésben (mintegy 2.469 kat. hold) azon egész kiterjedésben, a mint az a birtokrendező bizottság által 1864. április 28-án 631. sz. a. hozott itélet folytán az államkincstár részére kiitéltetett, mérsékelt bérfizetés mellett mindaddig a kincstár birtokában marad, meddig a bányamivelés a kincstár által folytattatni fog.

E bér jelenleg 25 krban szabatik meg kat. holdankint és csupán a földadó változásának megfelelően s avval egyenes arányban változhatik, egyébként épen nem.

E változást illetőleg nem tesz különbséget, ha vajjon az adó alapját tevő jövedelemben vagy az arra alkalmazott és alkalmazandó adólábban áll-e be változás.

Az iskolai alapnak megengedtetik, hogy a bányatelepen vendéglőt állithasson. E czélra, valamint a valea-vinului fürdő szépitése tekintetéből külön-külön mindegyik czélra két-két hold terület fog alkalmas helyen kijelöltetni;

mely területek azonban, ha valamely telepes birtokában lennének, az iskolai alap által kárpótlandók lesznek.

A bányaterület erdőségei kereskedelmi czélra nem szolgálhatnak és rendszeres, a termelési viszonyoknak megfelelő művelés szerint fognak kihasználtatni.

Bányamivelés felhagyása esetében azon belsőségeket, udvarhelyeket, kerteket, melyeken tisztviselői lakok, bányamű-épületek léteznek, vagy egyáltalában a bányatelep belsőségeihez tartoznak, a kincstár, a telepesek pedig telepeiket holdankint 1.600 □-öllel számítva 1, azaz egy forint évi örökbérnek megfelelő tőkével megválthatják.

E szerződés jogerőre emelkedése után a bányaterület határai közegyetértéssel kiigazitandók s állandósitott határjelekkel fentartandók lesznek.

Ha az elhatárolásra nézve egyetértés nem jöhetne létre, a birtokrendező bizottság által 1864. április 28-án 631. sz. a. hozott határozat lesz irányadó és a belügyministerium által e végre kiküldendő biztos által politikai uton lesz eszközlendő.

c) A kisebb királyi haszonvételekre nézve:

az iskolai alap e jogokat, a kötött szerződések érvényben tartása mellett, azon jogokkal és kötelezettségekkel veszi át, melyekkel azokat a kincstár birja és használja. Ezen felül átvesz minden létező vagy felmerülhető patronatusi vagy iskolai terheket.

d) Az ezen jogokért és javadalmakért kötelezett 100.000 frt, azaz egyszázezer forintot s ennek esedékes 5%-os kamatját 20 egymásutáni évi egyenlő részletekben évenkint 7.625 frt, azaz hétezerhatszázhuszonöt forintnyi összegben a nászódvidéki központi iskolai alap a m. kir. pénzügyministerium által kijelölendő pénztárnál két egyenlő részletben félévenkint pontosan lefizetni köteles.

A megelőző időből származó hátralékok és követelések az ugyanazon időbeli terhekkel együtt a kir. kincstárt illetik és terhelik; a leszámítás könnyebbsége végett tehát bármikor emelkedik érvényre ezen szerződés, 1871. évi julius 1-sö napja tüzetik ki azon határidőül, mely napig a jövedelmek és terhek a kincstárt, azontúl pedig a volt határőri községeket, illetőleg a központi iskolai és ösztöndíj-alapokat illetendik; ellenben a kötelezett részletfizetések is az 1871. évi julius 1-től lesznek számitandók, tehát az első részlet 1872. évi január 1-én vált esedékessé.

3. §.

Tekintve, hogy a feloszlatott II. román ezredhez tartozott némely községek birtokában levő revindicált havasok az 1863. évi deczember 24-én kelt l. f. elhatározás folytán a gróf és báró Kemény-családnak feltételesen kiitéltettek, a nélkül, hogy az emlitett család a feltételeknek mindeddig megfelelt volna s e miatt ezen közigazgatási uton hozott határozatok foganatosithatók nem voltak, bekövetkezhetik tehát azon eset, hogy a változott viszonyok folytán nevezett család igénye közigazgatási uton érvényesithető nem lesz s ez esetben a család követelésével ugy az egész birtok értékének, mint az időközi mulasztott haszonvételnek megtérítését illetőleg egyenesen a kincstárt fogja perrel megtámadni: ennélfogva a feloszlatott II-ik román ezredhez tartozó községek felhatalmazottjai kötelezik az általuk képviselt községeket egyenkint és összesen, a gróf és báró Kemény-család által ezen havasok megnyerése végett támasztandó rendes-per következményeit, a birtokra nézve egészben, az usus fructusra vonatkozólag pedig, a mennyiben megitéltetni fog, viselni; s azon esetben, ha az emlitett család által ezen per a

magyar kincstár ellen indittatnék meg, annak irányában szavatosságot vállalnak, magától értetvén, hogy alólirott meghatalmazottak megbizói, mint a havasok tényleges birtokosai a per megindításáról a törvényszabta idő alatt értesitendők s a per folytatására a szavatosságnak különbeni elévülése mellett felszólitandók lesznek. — A védelemhez szükséges és a kincstár birtokában levő okiratok a szavatosak kivánatára mindenkor kiszolgáltatandók lévén.

4. §.

A kir. kincstár az általa átengedett jogok-, javadalmak- és birtokokra nézve nem szavatol s azokat csupán annyiban és azon jogalapon adja át, a mennyiben s a mint azok a birtokrendező bizottság által kiitélve lettek, a nélkül, hogy további érvényesittetésökre nézve felelősséget vállalna.

5. §.

Alólirott Porczius Florián és Florián János teljhatalmú meghatalmazottak az általuk képviselt naszódvidéki iskola- és ösztöndíjalap Naszód vidékének összes községei, névszerint: Naszód, Rebrisiora, Rebra, Parva, Nepos, Feldra, K.-Ilva, Lesiu, Nagy-Ilva, Szt.-József, Mogura, Ó-Radna, Uj-Radna, Maeru, Szt.-György, Szalva, Hordó, Teles, Romulí, Bichigiu, Miteteiu, Mokod, Zagra, Poieni, Plain, Gaüreni, Runk, Borgó-Prund, B.-Besztercze, B.-Tiha, B.-Maroseni, B.-Szuszeni, B.-Miszlocseni, B.-Diószeszni, B.-Rusz, Monor, Gleden, Kissajó, Roman-Budák, Ragla, Monosfalu, Maros-Oroszfalu, Nagyfalu és Szt.-Iván nevében ezen szerződést egész kiterjedésében elfogadják és a fentebbiek szerint részletezett javakért, jogokért és javadalmakért 100.000, azaz egyszázezer forint tőkének s az ezen tőke utáni esedékes 5%-os kamatoknak mult évi

július 1-től számitandó 20 egymásutáni év alatt évenkint 7.625, azaz hétezerhatszázhuszonöt forint összegben s félévi két egyenlő részletben leendő pontos lefizetésére nevezett meghatalmazóikat egyetemlegesen s kész fizetők gyanánt egyiket a másikért ezennel lekötelezik; a kikötött feltételeket elfogadják és pontosan megtartják, s egyuttal kellő biztositás végett ezennel megengedik, hogy a kir. kincstár ezen szerződést Naszódvidék nevezett községeinek összes közös oszthatatlan birtokára, s a naszódvidéki iskola- és ösztöndij-alap fekvő javaira azok minden további meghallgatása nélkül az illető hiteltelekkönyvekben zálogjog-érvénynyel és költségeikre bármikor bekebelezhesse.

Az általános polgári törvénykönyv 934. §-a által feltételezett feleérték esetébeni szerződés felmondhatása jogáról mindkét fél ezennel lemondván.

Ezen szerződés három példányban állittatik ki, melyeknek egyike a kir. kincstárnál marad, másika Naszódvidéke községeinek, harmadik pedig a naszódvidéki iskolaalapnak fog kiadatni.

Ezen szerződés aláirás előtt szóról-szóra felolvastatott s egyuttal román és német nyelven is a szövegszerü pontozatok tartalma szabatos értelmezéssel előadatott.

Kelt Budán, 1872. évi márczius hó 12-ik napján.

Kerkápoly Károly *s. k.*

Előttünk:

Buday Sándor *s. k.*
pénzügyministeri tanácsos.

Molnár Károly *s. k.*
m. kir. osztálytanácsos,
mint tanuk előtt.

Naszódvidéke 44 volt határőr-községeinek és a naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíj-alap nevében és képviseletében:

Florianu Porcsis *s. k.*
a vaskorona-rendjel III. osztályú lovagja,
naszódvidéki alkapitány.

Florianu C. János *s. k.*
naszódi kir. törvényszéki elnök.

12.796. szám.

Ezen szerződés Ő császári és apostoli királyi Felségének f. évi április 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával jóváhagyatott.

Budán, 1872. évi május hó 5-én.

A m. kir. belügyminister:

Tóth Vilmos *s. k.*

Jegyzőkönyv,

1890. január 10-ről.

Felvétetett Beszterczén, a kir. törvényszék pertárában, br. Kemény Domokos és érdektársai által, a kir. államkincstár, Ó-Budák, Rágla stb. községek ellen ingatlanok tulajdonjogának elismerése és birtokbaadása, továbbá 3,110.490 frt elvont haszonvétel megtérítése és járulékai iránti perében.

Jelen vannak felperesek részéről: *dr. Rohrer Viktor*, budapesti ügyvéd.

Beavatkozó: *br. Kemény István* hagyaték gondnoka részéről ugyancsak *dr. Rohrer Viktor* budapesti ügyvéd.

A kir. kincstár részéről: *dr. Csávássy Gyula* jogügyi tanácsos.

Alperes községek, valamint a többi összes naszódvidéki községek részéről: *Lica Dániel* és *Manu Gábor* beszterczei ügyvédek.

A naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíj-alapok nevében: *Muresianu Joachim* naszódi ügyvéd.

A beszterczei kir. törvényszéknek 1889. decz. 28-án 4.513/1889. p. sz. a. kelt végzésével az egyezség felvételére f. év január 8-a kitüzetvén, s ez alkalommal a tárgyalás a mai napra elhalasztatván, a felek képviselői megjelentek s dr. Csávássy Gyula jogügyi tanácsos meghatalmazását 1. sz. alatt, dr. Rohrer Viktor ügyvéd pedig Bokros Elektől nyert helyettesitését 2. sz. a. ezen jegyző-

könyvhöz csatolja. Miután pedig ugy az államkincstár, valamint az összes naszódvidéki községek, központi iskola- és ösztöndíj-alapok nemcsak a br. Kemény Domokos és társai által inditott fennebbi pert békés uton elenyésztetni, hanem az 1872. évi márczius 12-én kelt szerződésből folyó némely kérdéseket is egyezségileg tisztázni óhajtják: annálfogva Lica Dániel és Manu Gábor, mint az összes 44 naszódvidéki község képviselői vonatkozó meghatalmazásaikat 3—46. számok alatt, Muresianu Joachim ügyvéd pedig, mint a naszódvidéki iskola- és ösztöndíj-alapok képviselője meghatalmazását 47. sz. a. ezen jegyzőkönyvhöz mellékelik. Ezek után jegyzőkönyvre vétetik a br. Kemény Domokos és társai, a kir. államkincstár, továbbá Naszód, Kis-Rebra (Rebrisióra), Nagy-Rebra, Párva, Néposz, Földra, Kis-Ilva, Less, Nagy-Ilva, Szt.-József, Magura, Ó-Radna, Uj-Radna, Majer, Oláh-Szt.-György (Szent-György), Szálva, Hordó, Telcs, Romuli, Bikkis, Mititei, Makod, Zagra, Pojen, Szuplaj (Plain), Gaureny, Runk, Borgó-Prund, Borgó-Besztercze, Borgó-Tiha, Maros-Borgó (Borgó-Maroseny), Felső-Borgó (Borgó-Szuszeny), Közép-Borgó (Borgó-Miszlocseny), Alsó-Borgó (Borgó-Zsoszeny), Orosz-Borgó (Borgó-Rusz), Monor, Gledény, Kis-Sajó, Román-Budak, Rágla, Maros-Monosfalu, Maros-Oroszfalu, Nagyfalu és Sajó-Szt.-Iván politikai községek, nemkülönben a naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíj-alapok között létrejött következő

birói egyezség:

I. Br. Kemény Domokos és érdektársai a kir. államkincstár, továbbá Ó-Budak (Román-Budak), Rágla, Kis-Sajó, Alsó-Borgó (Borgó-Zsoszeny), Gledény, Nagyfalu,

Borgó-Tiha, Maros-Borgó (Borgó-Maroseny), Borgó-Besztercze (Borgó-Bisztricza) és Monor községek ellen az ő-budaki 1., kis-sajói 1., borgó-zsoszenyi 1., gledényi 1., nagyfalusi 1., borgó-tihai 1., borgó-bisztriczai 1. és monori 1. sz. telekjegyzőkönyvekben foglalt összes ingatlanok, vagyis az u. n. revindicált havasok tulajdonjogának elismerése, birtokbaadása, 3,110.490 frt elvont haszonvételek megtérítése s jár. iránt a beszterczei kir. Törvényszék előtt 1883. évi julius 30-án 2.516. sz. a. beadott keresettől, valamint az abban formált összes követeléseiktől, ugy az államkincstár, mint a beperesitett községekkel szemben 315.000 frt azaz Háromszáztizenöt ezer forint lefizetésének feltétele alatt ezennel elállanak és kijelentik, hogy ezen összeg által a keresetbe foglalt összes követeléseik, nevezetesen az igényelt revindicált havasok, ezek becsértéke és a revindicált havasok vesztett haszonvételei, a keresetbe vett kamatok és felmerült összes perköltségek, szóval minden névvel nevezendő, a revindicált havasokat érintő tulajdoni igényeik és követeléseik tekintetében örökre és teljesen kielégitve vannak.

Ennek folytán arra nézve, hogy a kereset tárgyát képező s 1769-ben revindicált havasokhoz tulajdoni igénynyel biró gróf és báró Kemény-családnak a kereset tárgyát képező havasokhoz s elvont haszonvételekhez igényjogosult más leszármazói vagy jogutódai nincsenek, felperesek a szavatosságot annyiban vállalják el, ha a kereset tárgyát képező havasok és azoknak elvont haszonvétele iránt a gróf és báró Kemény-családnak valamely más tagja vagy jogutóda akár a kir. kincstár ellen, akár alperes községek ellen ily igénynyel fellépne és felperesek perbe-hivás daczára ezen igény alaptalanságát ki nem mutathatnák, a 315.000 frt egyezségi összeget felperesek

azon arányban lesznek kötelesek visszafizetni, a mely arányban a netalán fellépő családtagnak vagy jogutódnak a kereseti havasokhoz való igényjogosultsága jogérvényes birói itélettel megállapittatni fog. Ezen szavatossági kötelezettség felperes társakat egyetemlegesen terheli, ugy azonban, hogy ezen egyetemleges szavatosság folytán közülök egyik sem kötelezhető nagyobb összeg fizetésére, mint a mennyi az egyezségi összegből a keresetben feltüntetett hányad szerint őt megilleti.

II. Az államkincstár ezennel kötelezi magát, hogy az I. pontban megállapitott 315.000, azaz Háromszáztizenötezer frtot br. Kemény Domokos és felperes társai javára a pénz felvételére ezennel meghatalmazott br. Kemény Kálmán alsó-fehérmegyei főispán kezéhez Budapesten, a m. kir. állampénztárnál jelenlegi egyezség birói elfogadásáról szóló végzés kézbesitésétől számitott 30, azaz harmincz nap alatt 105.000 frtot, — 105.000 frtot 1891. évi február 1-én és az utolsó 105.000 frtot 1892. évi február 1-én, különbeni végrehajtás terhe mellett a IV. pontban megnevezett községek helyett és az ő terhükre számitandó előlegezéskép kifizetni fogja, felek részéről határozottan kijelentetvén, hogy ezen összeg után kamatok követelhetők és fizetendők nem lesznek. A történt fizetésekről a jelen egyezség által érdekelt községek értesitendők.

III. Kötelezi magát a kir. kincstár, hogy a közte és a fennebb egyenkint megnevezett községek, valamint a br. Kemény-család és az érdekelt községek között folyamatban volt perekben felmerült s ez ideig ki nem fizetett ügyvédi díjakat, kész kiadásokat és utazási költségeket a nevezett községek helyett és azok nevében 5% kamatozás mellett Lica Dániel és Manu Gábor ügyvédeknek

előlegezendi, és pedig a jelen egyezség bírói elfogadásáról szóló végzés kézbesítésétől számitandó 30 napok alatt köteles leend a kir. kincstár Lica Dániel ügyvédnek 11.000, azaz Tizenegyezer frtot, Manu Gábor ügyvédnek pedig szintén 11.000 frtot, összesen tehát 22.000 frtot ügyvédi díjakat a beszterczei m. kir. adóhivatalnál megfizetni.

A fennebbi összegek helyességét, a képviselőknek azok iránti követelésének jogosultságát a Naszód-vidéki községek a fennebb 3—46. számok alatt becsatolt meghatalmazásaikban számszerint is elismerték.

IV. Naszód, Kis-Rebra, Nagy-Rebra, Parva, Neposz, Földra, Kis-Ilva, Less, Nagy-Ilva, Szent-József, Magura, Ó-Radna, Uj-Radna, Majer, Oláh-Szt.-György, Szalva, Hordó, Telcs, Romuli, Bikis, Mititei, Makod, Zagra, Pojeny, Szuplaj, Gaureny, Runk, Borgó-Prund, Borgó-Besztercze, Borgó-Tiha, Maros-Borgó, Felső-Borgó, Közép-Borgó, Alsó-Borgó, Orosz-Borgó, Monor-Gledény, Kis-Sajó, Román-Budak, Rágla, Maros-Monosfalu, Maros-Oroszfalu, Sajó-Szent-Iván és Nagyfalu községek — mint melyek a m. kir. Curiának 1887. évi október 25-én 2.840. sz. a. kelt itélete szerint a báró Kemény Domokos és társai által a kir. kincstár és érdektársai ellen inditott fennebbi per tárgyai iránt a kir. kincstárral szemben különben is szavatossággal tartoznak, — kötelezik magukat a kir. államkincstár által br. Kemény Domokos és társainak a II. pont szerint előlegezendő 315.000, azaz háromszáztizenötezer frtot, továbbá a III. pont szerint alperesi ügyvédeknek előlegezendő 22.000 frtnyi összeget az államkincstárnak minden levonás nélkül visszafizetni és ezen összegeknek mikénti törlesztésére vonatkozólag az államkincstár és fennebbi községek között kölcsönös egyetértéssel a következők állapittatnak meg.

1. A kir. államkincstár által br. Kemény Domokos és társainak, továbbá az alperesi ügyvédeknek előlegezendő s összesen 337.000 frtra menő összeg a fennebb megnevezett községek azon erdőségeinek jövedelmeiből lesz törlesztendő, illetőleg a kir. kincstárnak visszafizetendő, mely erdőségek az országgyülés képviselőházához mult év október havában beterjesztett törvényjavaslat, illetőleg annak alapján hozandó törvény értelmében állami kezelés alá vétetnek és összesitve lesznek kezelendők és pedig olyformán, hogy a szóban forgó községi erdők állami, megyei és községi adóinak, szóval közterheinek kezelési, üzemi és üzemtervek készitési költségeinek levonása után fenmaradó tiszta jövedelem a kir. kincstár ezen követelésének törlesztésére fordittatik.

A fennebb egyenként megnevezett községek tehát beleegyeznek, hogy saját, a fennebb emlitett törvényjavaslat, illetve hozandó törvény értelmében államilag és összesitve kezelendő erdőségeik jövedelmei — az állami, községi adók, üzemi kezelési és új üzemterv-készitési költségek s az alábbi 4. pontban emlitendő kölcsönök, valamint a 3. pontban emlitett ügyvédi díjak kamatainak levonása után — a királyi államkincstár ezen követelésének törlesztésére fordittassék.

2. A fennebbi községeknek ezen követelés törlesztéséhez való hozzájárulási aránya tekintetében, ezek között kölcsönösen megállapittatik, hogy aránykulcsul azon jövedelem fog szolgálni, mely a községi erdők állami kezelésébe vételéről szóló törvényjavaslat folytán hozandó törvény szerint az egyes községeket megilletendi.

3. A kir. államkincstár ezennel kijelenti, hogy a fennebb egyenként felsorolt községektől a br. Kemény Domokos és társainak előlegezett 315.000 frt után kama-

tokat követelni jogositva nem lesz s a községek kamatok fizetésére nem kötelezhetők.

4. A kir. kincstár által államilag és összesitve kezelendő naszódvidéki községi erdők jövedelmeiből nemcsak az állami adók, közterhek, kezelési és üzemi és üzemtervkészitési költségek, valamint a kir. kincstárnak visszatéritendő 315.000 frt és 22.000 frt lesznek törlesztendők, hanem egyes naszódvidéki községek által az üzemtervek elkészitése czéljából törvényhatósági jóváhagyással felvett s a 48. sz. a. mellékelt kimutatásban foglalt, összesen 42.327 frt 72 krra menő kölcsönök is és pedig az állami kezelésnek 1891. január 1-től számitott első 10 éve alatt egyelőre csak a kölcsönök kamatai, — a br. Kemény Domokos és társainak, valamint az ügyvédeknek előlegezett összegeknek teljes törlesztése után ellenben részletenkint a kölcsönök tőkéi is, magától értetvén, hogy az ezen kölcsönök kamatainak és tőkéinek törlesztésére forditandó összegek azon községeknek államilag és összesitve kezelendő erdőségeinek jövedelmei terhére lesznek elszámolandók, mely községek a kölcsönöket tényleg felvették.

A községek által a törvényhatósági jóváhagyással kölcsön felvett összegek után, valamint az ügyvédeknek előlegezendő 22.000 frtnyi összeg után a kir. kincstár a községek terhére 5% kamatokat vesz számitásba s ezek fizetésére a községek magukat kötelezik.

5. Az államkincstár ezennel kijelenti, hogy a br. Kemény Domokos és társainak, valamint a községek ügyvédeinek fizetendő összegek kirekesztőleg az állami kezelés alá veendő összesitett községi erdők tiszta jövedelméből fog fedeztetni, minélfogva ezen követelések fejében a községi erdők és egyéb ingatlanok, valamint a községek egyéb

jövedelmei lefoglalhatók, zár alá vehetők s a szóban forgó követelések törlesztésére fordithatók nem lesznek.

6. Kölcsönös egyetértéssel megállapittatik, miszerint a kir. államkincstár az állami administratióba veendő községi erdőségeket ugy kezelendi, hogy az üzemtervek korlátain belül több évekre előlegesen teendő faeladások következtében, a kincstár követelése lehetőleg rövid idő alatt, legkésőbb azonban 1891. évi január 1-től számitott 10 év lefolyása alatt teljesen törlesztessék, s hogy a fentebbi IV. pontban megnevezett községek az államilag és összesitve kezelendő erdők tiszta jövedelméből ezen 10 év alatt, a mennyiben az összes előlegezések már előbb nem törlesztetnének, semminemű részesedést, jutalékot nem követelhetnek.

Miután azonban rendkivüli balesetek s a faüzemet érhető esélyek folytán az is bekövetkezhetik, hogy a tiszta jövedelmekből a kir. kincstár követelése a fennebbi 10 év alatt egészben törleszthető nem lesz: annálfogva közös egyetértéssel az is meghatároztatik, hogy ez esetben 1901. évi január 1-től kezdődőleg az államilag kezelendő erdők jövedelmeiből első sorban az állami, törvényhatósági, községi adók, kezelési és üzemi költségek fognak fedeztetni, az ezek törlesztése után fenmaradó tiszta jövedelem pedig két egyenlő részre osztatván, fele a kir. kincstár által előlegezett összegek törlesztésére fordittatik, másik fele ellenben a IV. pontban megnevezett községeknek kiadatik, megjegyeztetvén, hogy a 4. pontban emlitett kölcsönök tőkerészletei ez esetben az illető községek jutalékából lesznek fedezendők.

Végül, ha br. Kemény Domokos és társainak, valamint a III. pontban emlitett ügyvédeknek előlegezett összegek esetleg a mondott 10 év lejárta előtt is már

törlesztetnének, akkor az adók, kezelési, üzemi költségek és az üzemtervek elkészítése czéljából törvényhatósági helybenhagyás mellett felvett kölcsönök tőkerészleteinek kifizetése után fenmaradó tiszta jövedelmek a hivatkozott törvényjavaslat, illetőleg hozandó törvény értelmében fognak a tulajdonos községek között felosztatni.

7. A kir. kincstár felperessége alatt, az összes naszódvidéki községek, iskola- és ösztöndíj-alapok ellen, a br. Kemény-család által támasztott per itéleti következményeinek viselése iránt a beszterczei kir. Törvényszék előtt 1885. évi január 24-én 312. sz. a. folyamatba tett szavatossági perben hozott itéletek mindaddig jogérvényben tartatnak, mig a kir. kincstár által ezen egyezség alapján a br. Kemény Domokos és társainak, valamint a megnevezett ügyvédeknek előlegezett összegek a naszódvidéki községek államilag és összesitve kezelendő erdőségei tiszta jövedelmeiből teljesen törlesztve lesznek.

V. Az 1872. évi márczius 12-én kelt szerződés 1. §-ának *b)* pontja értelmében a kir. államkincstár az ó-radnai bányamű-terület tulajdonjogát a Naszódvidéki központi ösztöndíj-alapra ruházván, kikötötte, hogy ezen bányamű-területet évi és holdankénti 25 kr. bér mellett addig használhatja, mig a bányaüzemet folytatni akarja. Ezen bányamű-terület, az e végre kirendelt Pogány György főispán, mint kormánybiztos alatt Kopp József mérnök által felméretvén, véglegesen 3.701 kataszträlis holdban állapittatott meg, melyhez járult az iskola-alapnak szintén tulajdonul átengedett Valea-Vinuluji fürdő 4 hold területtel. Ezen bányaműterület a beszterczei kir. Törvényszéknek 1889. évi május 11-én 1.769. és ugyanezen évi julius 6-án 2.307. sz. alatt kelt végzései alapján helyszineltetvén, az 1889. évi julius 18. s következő napjain felvett birói

szemle alkalmával a kiküldött törvényszéki bizottság által megállapittatott, hogy a radnai bányamű-terület a jegyzőkönyvhez mellékelt helyszinelési vázlat-rajzok, felmérési munkálatok és azonositási kimutatás szerint a következőleg lesz egy telekkönyvi jószágtestté alakitandó.

1. A naszódi II. Rész 1. számú telekjegyzőkönyvben 7. hrsz. alatt felvett részletből 7/1 hrsz. részlet 156 hold 704 □-öl területtel jegyzendő át az egy telekkönyvi testté egyesitendő bányamű-terület, illetőleg a kir. kincstár nevére nyitandó új számú telekjegyzőkönyvbe és 68 hold 894 □-öl terület jegyzendő vissza a régi hiteltelekkönyvbe.

2. A földrai IV. Rész 1. sz. telekjegyzőkönyvben 1. hrsz. alatti birtoktestből 1/1. hrsz. részlet 383 hold 514 □-öl területtel jegyzendő át az egy telekkönyvi testté egyesitendő bányamű-terület, illetőleg a kir. kincstár nevére nyitandó új telekjegyzőkönyvbe és 102 hold 1.086 □-öl terület jegyzendő vissza a régi telekjegyzőkönyvbe.

3. Az oláh-szent-györgyi II. Rész 1. sz. telekjegyzőkönyvben felvett 8. hrsz. részletből 8/1. hrsz. részlet 337 hold 1.538 □-öl területtel jegyzendő át az egy telekkönyvi testté alakitandó bányamű-terület, illetőleg a kir. kincstár nevére nyitandó új telekjegyzőkönyvbe, és 38 hold 1.062 □-öl irandó vissza a régi hiteltelekkönyvbe.

4. Az ó-radnai 261. sz. telekjegyzőkönyvben 6.050. hrsz. alatt felvett részletből 6 050/1. hrsz. a. 36 hold 1.065 □-öl területtel átjegyzendő a többször emlitett bányamű-terület, illetőleg a kir. kincstár nevére nyitandó új telekjkvbe és 38 hold 905 □-öl terület visszairandó a régi hiteltelekkönyvbe.

5. Továbbá az ó-radnai I. Rész 809. sz. tjkvben 5.946/1, — 750. sz. tjkvben 5.946/2, — 751. sz. tjkvben

5.947 és 5948, — a 752. sz. tjkvben 5.949, — a 762. sz. tjkvben 5.966/1, — 763. sz. tjkvben 5.966/2, — 757. sz. tjkvben 5.967, — 5.954, — és 5.955, — 753. sz. tjkvben 5.950, — 754. sz. tjkvben 5.951, — 755. sz. tjkvben 5.952, — és 5.956, — 756. sz. tjkvben 5.953, — 758. sz. tjkvben 5.957, — 759. sz. tjkvben 5.958 és 5.960, — 760. sz. tjkben 5.959, — 761. sz. tjkben 5.963, — 809. sz. tjkben 5.964, 5.965 és 5.969/1, — a 810. sz. tjkben 6.035 és 6.051/1, — a 811. sz. tjkben 6.036, 6.037/1, 6.038, 6.044, és 6.046, — a 797. sz. tjkben 6.037/2, — a 798. sz. tjkben 6.037/3, — a 799. sz. tjkben 6.037/4, — a 775. sz. tjkben 5.992, — a 800. sz. tjkben 6.051/21, — a 801. sz. tjkben 6.051/22, — a 795. sz. tjkvben 6.062/1 és 6.063/1, — a 796. sz. tjkben 6.062/2 és 6.063/2, — a 794. sz. tjkben 6.058, 6.059, 6.060 és 6.061, — a 793. sz. tjkben 6.055/3, 6.056 és 6.057, — a 791. sz. tjkben 6.053, 6054 és 6.055/1, — a 792. sz. tjkben 6.055/2, — a 765. sz. tjkben 5.972, — a 766. sz. tjkben 5.973. és 5.974, — a 826. sz. tjkben 5.982, — a 770. sz. tjkben 5.983 és 5.984/1, — a 771. sz. tjkben 5.984/2, — a 774. sz. tjkben 5.990/1 és 5.989, — a 775. sz. tjkben 5.991, — a 776. sz. tjkben 5.993 és 5.994, — a 780. sz. tjkben 5.999 és 6.000, — a 784. sz. tjkben 6.009 és 6.010, — a 810. sz. tjkben 6.011, 6.012, 6.013, 6.014/1, 6.014/2, 6.014/3, 6.014/4, 6.014/5 és 6.014/6, — a 812. sz. tjkben 6.036/1, 6.036/2, 6.036/3, 6.036/5, 6.036/6, 6.041, 6.042, 6.042/1, 6.042/2, 6.043, 6,045, — a 811. sz. tjkben 6.036/4, — a 805. sz. tjkben 6.051/11, 6.051/2, 6.051/3, 6.051/4, 6.051/5, 6.051/6, 6.051/7, 6.051/8, 6.051/9, 6.051/10, 6.051/12, 6.051/13, 6.051/14, 6.051/15, 6.051/16, 6.051/17, 6.051/18, 6.051/19, 6.051/20, 6.052/1, 6.052/2, 6.052/3, 6.052/4, 6.052/5, 6.052/6, 6.052/7, — a 261. sz. tjkben 6.050, —

a 811. sz. tjkben 6.039 és 6.040, — a 806. sz. tjkben 6.033, — a 810. sz. tjkben 6.033/1 és 6.034, — a 758. sz. tjkben 5.961 és 5.962, — a 819. sz. tjkben 6.029 és 6.030, — a 809. sz. tjkben 6.032, — a 789. sz. tjkben 6.027 és 6.028, — a 790. sz. tjkben 6.031, — a 824. sz. tjkben 6.023, 6.024, 6.025 és 6.026, — a 785. sz. tjkben 6.016, — a 786. sz. tjkben 6.017 és 6.018, — a 823. sz. tjkben 6.019 és 6.020, — a 787. sz. tjkben 6.021/1 és 6.022/1, — a 788. sz. tjkben 6.021/2 és 6.022/2, — a 809. sz. tjkben 5.970, 5.946/3, 6.015/1, 6.015/2 és 6.015/3, — a 830. sz. tjkben 6.005 és 6.006/1, — a 783. sz. tjkben 6.006/2 és 6.006/3, — a 781. sz. tjkben 6.003, és 6.004/1, — a 782. sz. tjkben 6.004/2 és 6.004/3, — a 821. sz. tjkben 6.001 és 6.002, — a 822. sz. tjkben 6.007 és 6.008, — a 773. sz. tjkben 5.987 és 5.988, — a 772. sz. tjkben 5.985 és 5.986, — a 767. sz. tjkben 5.975 és 5.976/1, — a 768. sz. tjkben 5.977 és 5.978, — a 763. sz. tjkben 5.968/2, — a 762. sz. tjkben 5.968/1 és 5.966/1, — a 769. sz. tjkben 5.979/1, — a 765. sz. tjkben 5.971 és 5.972, — a 764. sz. tjkben 5.969/2, — a 810. sz. tjkben 5.981, 6.034/1 és 6.047, — a 8. sz. tjkben 5.941, 5.945, és 6.064, — a 805. sz. tjkben 6.051/23, — a 611. sz. tjkben 6.051/24, 6.051/25, 6.051/26 és 6.051/27, — a 805. sz. tjkben 204 és 205, — a 778. sz. tjkben 5.996/2 és 5.996/3, — a 777. sz. tjkben 5.995 és 5.996/1, — a 779. sz. tjkben 5.997 és 5.998 hrsz. a. felvett részletek a fennebb 1—4. alatt kiszakitott részletekkel együtt képezik a bányamű-területet s mindezek egy újonnan nyitandó telekjegyzőkönyvbe a Kopp-féle mérnöki felvételben, illetőleg az általa készitett K. 4. alatti birtokrészleti jegyzőkönyv és L. 4. alatti azonositásról szóló kimutatásban feltüntetett területekkel

a bányamű-terület, illetőleg a kir. bányakincstár nevére tulajdoni joggal átjegyzendők.

6. A Valea-Vinuluji fürdőtelep az ó-radnai 611. sz. tjkben 6.051/24, 6.051/25, 6.051/26 és 6.051/27 hrsz. a. részleteket és a lennebb emlitendő, az iskolaalap által időközben megszerzett ingatlanok területeit foglalja magában.

Ezek előrebocsátása után a naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíj-alapok, valamint Naszód, Földra, Oláh-Szent-György és Ó-Radna községek, melyeknek határaiból a bányamű-terület alakittatott, az 1872. évi márczius 12-én kelt szerződéstől eltérőleg ezennel kijelentetik, miszerint a radnai 3.701 hold bányamű-terület és a valea-vinuluji 4 hold fürdőtelep tulajdonjogáról örökre lemondva, azt jelen egyezség erejénél fogva a *kir.* bányakincstárra ruházzák s beleegyeznek, miszerint ezen ingatlanok a fennebb hivatkozott jegyzőkönyvben foglalt birósági helyszinelés és eldarabolási rajzok, valamint a K. 4. és L. 4. alatti mérnöki munkálatok szerint egy telekkönyvi jószágtestté alakittassanak s minden további meghallgatásuk nélkül a királyi kincstár, mint tulajdonos nevére egy újonnan nyitandó ó-radnai községi telekjegyzőkönyvbe átirattassanak. — A mennyiben azonban a naszódi, oláh-szentgyörgyi és földrai határon fekvő s a bányaterülethez tartozó birtokrészek egyelőre egy telekkönyvi jószágtestté egyesithetők nem lennének, — beleegyeznek, hogy azok az illető községekben újonnan nyitandó telek-jegyzőkönyvekbe vitessenek át a bányakincstár nevére; az ó-radnai határon fekvő bánya-területhez tartozó birtokrészletek pedig egyelőre az ó-radnai 810. számú telekjegyzőkönyvbe lesznek a bányakincstár nevére átviendők.

Ezzel kapcsolatosan örökre lemond a naszódvidéki központi ösztöndíj-alap a radnai bányaműterület után 1871. évi julius 1-től kezdődőleg számított, holdanként és évenként 25 kr.-ban megállapitva volt haszonbér iránti követelési jogáról s ezen terület után 1889. év deczember végeig fizetett adók és közterhek visszatérítésének igényéről; viszont az államkincstár kötelezi magát 1890. január 1-től kezdődőleg a bányaműterület és Valea-Vinuluji fürdőtelep után esedékes adókat és közterheket sajátjából fedezni.

Miután pedig a naszódvidéki iskola-, illetőleg ösztöndíj-alap a Valea-Vinuluji fürdő bővitése és szükséges épületek emelhetése czéljából az ó-radnai I. Rész 774. sz. tjkben A + 2. r. 5.989, 5.990/1 hr., — az ó-radnai I. Rész 778. sz. tjkben A + 1. r, 5.996/2, 5.996/3 hr., — az ó-radnai I. Rész 779. sz. tjkben A + 1. r. 5.997, 5.998 hr., végre az ó-radnai I. Rész 777. sz. tjkben A + 1. r. 5.995, 5.996/1 hrsz. alatt felvett s különben is a fürdő 4 holdnyi területéhez tartozó bányásztelkek haszonélvezeti jogát azon kikötéssel szerezte meg, hogy az ezen telkeken volt épületek a tulajdonos bányászok által lebontandók és eltávolitandók, miután ezen épületek időközben tényleg eltávolittattak s a bányászok a fennebb körülirt birtokrészletek használatával felhagytak, a nélkül, hogy a telekjegyzőkönyvben kitüntetett használati jogot a naszódvidéki központi iskola-, illetőleg ösztöndíjalap saját nevére telekkönyvileg átiratta s az épületeket, mint nem létezőket, a telekkönyvekből töröltette volna; annálfogva a naszódvidéki központi iskola-, illetőleg ösztöndíjalap a fennebb körülirt bányásztelkek megszerzett térhaszonélvezeti jogát ezennel a kir. bányakincstárra átruházza s kötelezi magát ezen jognak saját nevére leendő átiratását s a lerombolt épületeknek telekkönyvi törlését 60 napok alatt kieszkö-

zölni, egyidejűleg pedig beleegyezik, hogy ennek megtörténte után a fennebb körülirt s az ó-radnai I. Rész 774., 777., 778. és 779. sz. tjkben felvett bányásztelkeknek nemcsak tértulajdonosai, hanem térhaszonélvezeti joga is minden további megkérdezése nélkül a kir. bányakincstár nevére bekebeleztessék.

Ezzel szemben kötelezi magát a kir. államkincstár, hogy az emlitett telkek földhaszonélvezeti jogának a központi iskola-, illetőleg ösztöndíjalap nevére történt átiratásáról s az azokon volt épületek telekkönyvi törléséről szóló jogerejű végzés vételétől számitott 30 napok alatt ama telkek haszonvételi jogáért és épületek eltávolitásáért, valamint átruházási illeték czímén fizetett 1.774 forint 38 krt, nemkülönben a Valea-Vinuluji fürdőre tett és igazolt beruházások fejében 650 frt 55 krt, összesen tehát 2.424 frt 93 krt a naszódvidéki központi iskola-, illetőleg ösztöndíjalapnak megfizetni, megjegyeztetvén, hogy a Valea-Vinuluji fürdő az ahhoz szerzett ingatlanok térhaszonélvezeti jogával s az összes beruházásokkal együtt 1890. évi január 3-án a kir. kincstár tényleges birtokába átadatott.

Megengedi a kir. kincstár, hogy a bányaterület feletti, a községek tulajdonát képező legelők használhatása érdekéből a havasi legelőkhöz vezető utak az érdekelt községek által marhafelhajtási czélokra díjtalanul használtassanak, továbbá, hogy a havasi legelőkön levő marhák itatása czéljából a legközelebb fekvő és legkönnyebben hozzáférhető kutak és források díjtalanul igénybe vétessenek; továbbá, hogy a havasi legelők közvetlen szomszédságában fekvő erdők szélein legalább 30 öl, esetleg a szükség- és igényeknek megfelelőleg több is a legelésen levő nyájak vihar és forróság elleni védelme czéljából hasz-

nálatul kijelöltessék. Továbbá ezen kijelölendő területen az erdő állagának és erdő jellege fentartásának biztositása mellett pásztorkunyhók, marharekeszek és a pásztorok tüzelésére szükséges fa díjtalanul igénybe vétessék.

Az utak kijelölése, az igénybe veendő kutak és források megállapitása, továbbá az évente szükséges és igénybe vehető fa mennyisége, nemkülönben a kijelölendő öv szükség szerinti szélessége, évente az érdekelt négy község képviselő-testületeinek és az ó-radnai bányahivatalnak meghallgatása mellett a Beszterczén felállitandó erdőigazgatóság által fog az erdővédszemélyzet javaslata alapján meghatároztatni, mely határozat ellen a földmivelési ministeriumhoz lesz felebbezésnek helye, mely a pénzügyministeriummal és belügyministeriummal egyetértőleg határoz.

VI. Az 1872. évi márczius 12-én kelt szerződés 2. §-ának *c)* pontja értelmében köteles volt a naszódvidéki központi iskola-alap a szerződés alapján átengedett területen létezett vagy ezután felmerülhető patronatusi és iskolai terheket viselni. — Mivel azonban a jelen egyezség V. pontja értelmében az ó-radnai bányamű-terület tulajdonjoga a kir. kincstárra visszaszállott: annálfogva a kir. kincstár a naszódvidéki iskola-alapot az ezen bányamű-területen, illetőleg Ó-Radnán jelenleg létező s ezután felmerülhető patronatusi és iskolai terhek viselése alól ezennel felmenti s magát a vonatkozó kiadások viselésére kötelezi. Kijelenti továbbá a kir. kincstár, hogy a volt egész Naszódvidék területén jövőben új patronatusi terhek hordozására a naszódvidéki iskola-alapot kötelezni nem fogja.

Az 1871. évi julius 1-től kezdődőleg felmerült patronatusi és iskolai terhek és a radnai bányamű-terület

után a kir. kincstár által fizetni kötelezett haszonbérek tekintetében megállapittatik, hogy az iskola-, illetve ösztöndíj-alaptól patronatusi és iskolai kiadások czímén, — a kincstár által fizetni kötelezett haszonbérek levonásával — részint közigazgatási végrehajtás utján beszedett, részint önként lefizetett összegek a naszódvidéki központi iskola-, illetve ösztöndíj-alapnak, — viszont az ó-radnai bányamű-területnek betudott és készpénzzel lefizetett haszonbérei az államkincstárnak visszatéritendők lesznek. Miután pedig a végrehajtásilag felvett és lefizetett patronatusi és iskolai kiadások 5.770 forint 12 krajczárra, a betudott és készpénzül lefizetett haszonbérek 912 forint 32 krajczárra mennek, annálfogva az iskola- és ösztöndíj-alap javára 4.857 forint 80 kr. többlet mutatkozik. A kir. kincstár kötelezi magát tehát, hogy ezen egyezség birói elfogadásáról szóló végzés vételétől számitandó harmincz napok alatt a fennebbi 4.857 forint 80 krajczár összeget a naszódvidéki központi iskola- és ösztöndíj-alapoknak minden kamat nélkül megtéritendi.

VII. Az 1872. évi márczius 12-én kelt szerződés 2. §-ának *d)* pontjában 1871. évi julius 1-sö napja tüzetett ki azon határidőül, mely napig a naszódvidéki községeknek, iskola- és ösztöndíj-alapoknak átengedett javak jövedelmei és terhei a kir. kincstárt, azon innen pedig a naszódvidéki községeket, iskola- és ösztöndíj-alapokat illetik és terhelik.

A vonatkozó leszámolás 1875. évi október 1-én s köv. napjain és 1882. évi szeptember 19-én s köv. napjain megkiséreltetett ugyan, de mivel az eredmény helyessége el nem ismertetett, annálfogva a leszámolás kérdése elintézést nem nyert. Ezen vitás kérdés végleges megoldásául, valamint a kir. kincstár, ugy a IV. pontban

megnevezett községek, iskola- és ösztöndíjalapok ezennel kijelentetik, hogy az 1875. évi október 1-én s 1882. évi szeptember 19-én s köv. napjain felvett jegyzőkönyvekben említett bevételeket és kiadásokat egymással szemben elenyészetteknek, compensáltaknak tekintik, s hogy ennélfogva az 1872. évi márczius 12-én kelt szerződésnek jelen pont elején hivatkozott rendelkezése alapján egyezkedő feleknek egymással szemben semmi névvel nevezendő követelésük nincsen.

VIII. Az 1872. évi márczius 12-én kelt szerződés 1. §-ának *a*) pontja értelmében a Naszódvidék területén volt s a birtokrendező bizottság által a kir. kincstár javára kiitélt határőri katonai épületek, belsőségek, puszta telkek és tartozmányaik a szerződés 2. §-ának *a*) pontja szerint azon feltétel alatt engedtettek át a naszódvidéki központi iskola-alapnak, hogy mindazon épületek, belső telkek és kertek, melyek az időben már állami czélokra használtattak, — továbbra is az állam ingyenes használatában maradjanak s ha a többi átadott épületek és telkek később állami vagy közigazgatási czélokra szükségesek lennének, azokat az iskolaalap ingyenesen átengedni köteles legyen.

A hivatkozott szerződés ezen rendelkezése jelen egyezség által ezennel oda módosittatik, miszerint a naszódvidéki központi iskolaalap a naszódi I. Rész 2. sz. tjkben 6 r. $^{14}/_{1}$, $^{14}/_{2}$ és 15 hrsz. alatt felvett, jelenleg a naszódi kir. járásbiróság által birt házas telket a kir. kincstár egyedüli és kirekesztő tulajdonába ingyenesen visszabocsátja s megengedi, hogy annak tulajdonjoga minden további meghallgatása nélkül a kir. kincstár nevére bekebeleztessék. Ellenben a kir. kincstár lemond azon jogáról, hogy az említett szerződés alapján átengedett

többi épületeket, belsőségeket ezután állami vagy közigazgatási czélokra igénybe vehesse.

Ezzel egyidejűleg megállapittatik, hogy a kir. kincstár tulajdonába visszabocsátott s fennebb körülirt házas telek utáni adókat és közterheket 1890. évi január 1-től kezdődőleg egyedül a kir. kincstár, — a naszódvidéki iskolaalapnak feltétlen tulajdonába átment többi épületek, belső telkek és kertek utáni adókat és közterheket ellenben az iskolaalap köteles viselni.

IX. Az 1872. évi márczius 12-én kelt szerződés II. és V. §-aiban emlitett 100.000 frt vételárból még hátralékos összeget a naszódi központi iskola-alap a szerződésben meghatározott részletekben továbbra is fizetni köteles.

X. A jelen egyezségből folyólag a báró Kemény-családtól, az ennek fizetendő összegek után járó nyugtabélyegen kivül, — a községektől pedig a jelen peregyezség után a II. fokozat szerint kiszabandó illetéken kivül, — mely utóbbit azonban szintén a kincstár fogja a községek terhére előlegezni, — semminemű egyéb illeték nem fog követeltetni.

XI. A naszódvidéki központi ösztöndíjalap által a kir. kincstár ellen a beszterczei kir. Törvényszék előtt 14.804 frt haszonbér s jár. iránt 1333—1887. sz. alatti keresettel folyamatba tett, — valamint a naszódvidéki központi iskolaalap által a kir. bányakincstár ellen patronatusi jognak per utján leendő érvényesitése iránt a beszterczei kir. Törvényszék előtt 4173—1887. sz. alatti felhivási keresettel folyamatba tett perek ezennel véglegesen megszüntettetnek s a költségek egymással szemben elenyésztetnek.

XII. A felek kölcsönösen lemondanak a feléntúli sérelem jogorvoslatáról (osztr. polg. trkv. 934. §.) és képviselőik kérik a tekintetes kir. Törvényszéket, miszerint ezen

egyezséget elfogadva, részükre hiteles alakban kiadni, egyidejűleg pedig az abban engedélyezett telekkönyvi bekeblezések iránt hivatalból intézkedni, illetőleg az illetékes telekkönyvi hatóságot ez iránt az egyezség hiteles kiadványának s az 1889. évi 3.931. sz. alatt fekvő periratok közül a helyszinelési jegyzőkönyvnek, K. 4. és L. 4. alatti mérnöki munkálatoknak csatolása mellett megkeresni méltóztassék.

Ezen jegyzőkönyv aláirása előtt megjegyeztetik, hogy annak bevezető részében az mondatott, miszerint Lica Dániel és Manu Gábor meghatalmazásai 3—46. sz. alatt csatoltattak a jegyzőkönyvhöz, miután azonban Uj-Radna és Oláh-Szent-György községektől az újabb meghatalmazások be nem érkeztek: annálfogva ezen községek nevében jelen egyezség a 45. és 46. sz. alatt mellékelt s nevezett ügyvédek részére kiállitott régibb meghatalmazások alapján iratott alá.

Mivel azonban ezen 45. és 46. sz. alatti meghatalmazásokban a községi képviselő-testületek Lica Dániel és Manu Gábor ügyvédek díjainak a kincstár által leendő előlegezés tekintetében sem általában, sem számszerűleg nem nyilatkoztak: annálfogva a jelen egyezség III. pontja s ezzel kapcsolatosan a vonatkozó többi pontoknak az ügyvédi díjakra vonatkozó rendelkezései oda módosittatnak, hogy a kir. államkincstár csak a többi 42 községre aránylagosan eső 21.000, azaz Huszonegyezer o. é. frt díjakat köteles 5% kamatozás mellett Lica Dániel és Manu Gábor ügyvédeknek előlegezni; az Uj-Radna és Oláh-Szent-György községekre egyenkint az aránylagosan eső 500 frtot ellenben csak akkor, ha a vonatkozó szabályszerű specialis meghatalmazásokat a tkts. kir. Törvényszék

nek bemutatják s erről a kir. kincstári jogügyek igazgatósága a Törvényszék által végzésileg értesittetik.

Ezzel a jegyzőkönyv felolvasás és helybenhagyás után bezáratott s aláiratott.

Kmf.

Kilyér Károly *s. k.*, pertárnok. ***Rhorer Viktor*** *s. k.*, felperesi ügyvéd, ugyis mint néhai báró Kemény István hagyatéki gondnokának, Bokros Eleknek meghatalmazottja. ***Dr. Csávásy Gyula*** *s. k.* a kir. kincstár nevében. ***Lika Dániel*** *s. k.*, ügyvéd. ***Manu Gábor*** *s. k.*, alp. ügyvéd. ***Joachim Muresianu*** *s. k.*, mint a naszódvidéki központi és ösztöndíjalapnak ezen egyezség megkötésére őket illetőleg, külön kiküldött és meghatalmazott képviselője.

XVIII. TÖRVÉNYCZIKK

a volt naszódvidéki községek birtokviszonyainak rendezése tárgyában.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 3-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 10-én.)

1. §.

Naszód, Kis-Rebra (Rebrisiora), Nagy-Rebra, Parva, Neposz, Földra, Kis-Ilva, Less, Nagy-Ilva, Szent-József, Magura, Ó-Radna, Uj-Radna, Májer, Oláh-Szent-György (Szent-György), Szalva, Hordó, Telcs, Romuli, Bikkis, Mititei, Makód, Zágra, Pojén, Szuplaj (Plain), Gaureny, Runk, Borgó-Prund, Borgó-Besztercze, Borgó-Tiha, Maros-Borgó (Borgó-Marosény), Felső-Borgó (Borgó-Szuszény), Közép-Borgó (Borgó-Mizslocsény), Alsó-Borgó (Borgó-Zsoszény), Orosz-Borgó (Borgó-Rusz), Monor, Gledén, Kis-Sajó, Román-Budák, Rágla, Monosfalu, Maros-Oroszfalu Nagyfalu, Sajó-Szent-Iván, és Kosna volt naszódvidéki községek, végre Lajosfalva(Kirli-baba) volt naszódvidéki telep területére nézve az 1871: LIII. törvényczikk X. fejezete, az 1871: LIV. törvényczikk, jelesül ennek 17. §-a, végül az 1871: LV. és az 1880: XLV. törvényczikk következőképen módosittatnak és egészittetnek ki.

2. §.

Azon ingatlanok, melyek a határőri intézmény megszüntetésekor határőri törzs- vagy póttelkek, vagy azok tartozékai gyanánt egyes határőrcsaládoknak vagy

azok egyes tagjainak voltak birtokában, bárminő volt is korábban jogi természetük, — minden kártalanitási kötelezettség nélkül azoknak, vagy azok jogutódainak tulajdonai maradnak, a kik az emlitett ingatlanokat 1851. január 22-én birták.

3. §.

Azon ingatlanok, melyek a határőri intézmény megszüntetésekor nem egyes határőr-családoknak, vagy azok egyes tagjainak, hanem másoknak voltak birtokában, bárminő volt is korábban jogi természetük, minden kártalanitási kötelezettség nélkül szintén azoknak, vagy azok jogutódainak tulajdonai maradnak, a kik az emlitett ingatlanokat 1851. január 22-én birták.

4. §.

Az állandó mezőgazdasági müvelés alatt levő irtványok, — minden kártalanitási kötelezettség nélkül az irtónak vagy jogutódainak tulajdonaivá válnak:

a) ha 1851. január 22-ike előtt keletkeztek;

b) ha 1851. január 22-ike és 1861. augusztus 27-ike közt keletkeztek, de 1861. augusztus 27-étől számitott 3 éven belül a jogosultak a visszavétel iránt pert nem inditottak vagy e pert elvesztették.

Az 1861. augusztus hó 27-ike után a jelen törvény hatálybalépteig keletkezett irtványokat a jogosult visszakövetelheti, de az erre vonatkozó kereseti jog elévül, ha a per jelen törvény hatálybaléptétől számitandó 3 év alatt meg nem indittatik.

Az irtási költségek megtéritésére a jogosult nem köteles.

5. §.

Oly irtványok, melyek nem a szomszédos erdőterület tulajdonosának tulajdonát képezik, ha azt az illető erdőterület fentartása és okszerű kezelése szükségessé teszi, egyenértékű területtel kicserélhetők; ha pedig állandó lakással vannak betelepitve, az 1881: XLI. t.-czikkben szabályozott eljárás szerint kisajálithatók.

6. §.

Mindazon ingatlanok, melyek az 1872. évi márczius 12-én kelt szerződés előtt tulajdonjog-czímen a volt határőrvidéki községek birtokába jutottak, valamint azok is, melyek az 1890. évi XVII. törvényczikk által megerősitett 1872. évi márczius 12-én kelt szerződés és az 1890. évi január 10-én megkötött peregyezségnél fogva az illető községeknek engedtettek át, községi vagyont (1886: XXII. t.-czikk) képeznek, mennyiben a 4. §. kivételt meg nem állapit.

Az emlitett ingatlanok községi vagyoni természetét nem változtatja meg azon körülmény, hogy azokat egészben vagy részben a község lakossága vagy a lakosság egy része közösen vagy egyénenként, visszteher mellett vagy a nélkül, használta vagy használja.

7. §.

Ott, hol a 6. §. értelmében a községek tulajdonát képező ingatlanok a telekkönyvi helyszinelés alkalmával a községek tulajdonául vétettek ugyan fel, de e mellett oly bejegyzések iktattattak a telekjegyzőkönyvekbe, a melyek a volt határőrök tulajdonának vagy használatának, avagy közbirtokossági jogviszonynak kitüntetésére vonat-

koznak: a hibás telekkönyvi felvétel hivatalból kiigazitandó.

8. §.

Azon ingatlanok, melyek 1872. évi márczius 12-ike előtt alapoknak, alapitványoknak, egyházaknak és iskoláknak voltak birtokában, vagy pedig lelkészi vagy tanitói illetményt képeztek: továbbra is az illető alapitványi, egyházi, iskolai, lelkészi vagy tanitói czélokra rendelt tulajdonnak tekintendők.

9. §.

A 2., 3., 4., 6. és 8. §-ok rendelkezései nem érintik az idézett szakaszok rendelkezéseinek tárgyát képező ingatlanokra nézve eddig keletkezett s netalán máskép intézkedő jogügyletek, birtokrendezési megállapitások, birói határozatok vagy birói egyezségek érvényét.

10. §.

Az 1. § ban felsorolt községek és telep területén tagositásnak helye nincs.

Jelen törvény 6. §-ában emlitett községi vagyon sem területileg, sem pedig a közös vagy egyéni használat tekintetében arányositás tárgyát nem képezi.

11. §.

Az igazság-, bel- és pénzügyministerek utasittatnak, hogy a fennálló szabályok szem előtt tartásával, saját hatáskörükben a volt naszódvidéki községek határait, az egyes birtokrészletekre vonatkozó tulajdonjog érintetlenül hagyása mellett, akképen szabályozzák, hogy közigaz-

gatási, törvénykezési és catasteri tekintetben, kikerekített összefüggő községi határok képeztessenek.

A Monosfalu és Maros-Oroszfalu községekhez tartozó havasok Maros-Torda vármegye területéből az illető Besztercze-Naszód vármegye területébe átkebleztetnek.

12. §.

A jelen törvényből kifolyó birtokrendezési ügyekben bélyeg- és illetékmentességnek van helye.

13. §.

Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy az irtványok kicserélésére (5. §.) és a 7. §-ban említett telekkönyvi kiigazitásra vonatkozó eljárást, ugy az ezen törvény végrehajtásával szükséges átmeneti intézkedéseket rendelettel szabályozza és a kibocsátott rendeletet szükség esetében módosithassa és pótolhassa.

14. §.

Jelen törvény végrehajtásával az igazság-, bel- és pénzügyministerek bizatnak meg.

XIX. TÖRVÉNYCZIKK

a volt naszódvidéki községi erdők kezelése tárgyában.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 3-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 10-én.)

Az 1890. évi XVIII. törvényczikk 6. §-a értelmében községi vagyont képező, volt naszódvidéki erdőknek, kivéve Marosoroszfalu és Monosfalu községeknek Maros-Torda vármegyében fekvő nem revindicált havasbeli erdeit, az 1879. évi XXXI. törvényczikknek megfelelő kezelésére nézve a következők rendeltetnek:

1. §.

Minden egyes község erdeiből azon részek, melyek a lakosok közvetlen erdei kihasználására fekvésük és területeik minőségénél fogva alkalmasok, a mennyiben a lakosság tüzi- és épületfaizására szükségesek, a házi faipar czéljainak is lehető figyelembevételével, községenkint kihasitandók.

A kihasitási tervezetet a községi előljáróságnak, a főszolgabirónak meghallgatásával és a kir. erdőfelügyelőnek közbejöttével a m. kir. erdőigazgatóság (4. §.) készíti.

A kihasitási tervezet az illető községben a községházánál 30 napon át kitétetik és ezen 30 nap alatt felebbezéssel megtámadható.

A felebbezés felett, mely a m. kir. erdőigazgatóságnál nyujtandó be, a földmivelésügyi minister határoz.

2. §.

Minden egyes község erdejének az 1. §-ban emlitett czélra kihasitandó erdőterületen felül fenmaradó részei a többi volt naszódvidéki községeknek erdeiből hasonló kihasitás után fenmaradó részekkel és az ezekkel területi összefüggésben levő községi havasokkal egyesitve kezelendők.

Az illető községeknek az egyes erdőrészletekre vonatkozó tulajdonjoga fenmarad és az eddigi határok természetben is fentartandók. Az erdőgazdaság üzemi czéljaira, valamint a fát feldolgozó ipartelepek és az ezeknél alkalmazott munkások lakásának elhelyezésére szükséges földterületekre azonban a kisajátitási jog a földmivelésügyi minister részére megadatik.

Az egyesitett kezelés alatt álló erdők terményeiből származó jövedelem a közös terhek és a költségek levonása után, a községek között felosztandó, az egyesitve kezelt községi erdők térfogatának, termőképességének és jelenlegi faállományának arányában.

A vonatkozó aránykulcsot a m. kir. erdőigazgatóság szakmunkálatai alapján, a földmivelésügyi minister állapitja meg.

A közös kezelésre rendelt erdőkkel területi összefüggésben álló községi havasok felügyelete és őrzése szintén az erdőigazgatóság feladatát képezi. Az ezen feladat teljesitésénél felmerülő költségek, a közös kezelés alá rendelt erdők tiszta jövedelmének kiszámításánál, terület-aránylag azon községek terhére számolandók el, melyeknek ezen havasok tulajdonát képezik.

3. §.

A községi lakosság tüzi- és épületfa-szükségletének fedezésére és a házi faipar czéljaira (1. §.) kihasitandó erdőkre nézve községenkint külön üzemtervek készitendők.

A 2. §. értelmében egyesitve kezelendő erdők üzemtervei akként készitendők, hogy az okszerű kezelés és czélszerű jövedelmezés követelményeinek megfelelő összefüggő gazdasági testek alakittassanak, tekintet nélkül arra, vajjon azok az ugynevezett revindicált havasok közé tartoztak vagy vajjon az illető gazdasági testbe csoportositott erdőrészletek egy vagy több község tulajdonai.

4. §.

A községek saját külön használatára (1. §.) fentartott erdők, valamint a közös kezelésre (2. §.) rendelt erdők összes gazdasági ügyeinek intézésére (1879: XXXI. törvényczikk 21. §-a), nemkülönben a jelen törvény 1., 2., 3., 5. §-aiban körülirt teendők végzésére Beszterczе-Naszód vármegye székhelyén: Beszterczén kellő erdőtiszti, mérnöki és erdőőri személyzettel ellátott magyar királyi erdőigazgatóság állittatik fel, melynek költségei, valamint a központi kormányzat részéről ezen erdők érdekében kiadott költségek is a 2. §. harmadik bekezdésében emlitett kezelési költségek közé sorolandók. Az erdőigazgatóság költségeit szükség esetére az állam előlegezi.

5. §.

A községek jogosultak a m. kir. erdőigazgatóság által készitendő költségvetésekbe és számadásokba betekinteni és azokra észrevételeiket megtenni.

A községek e jogukat a vármegyei törvényhatóság által kijelölendő két kiküldött és az összes községek által választandó nyolcz képviselőből alakitott bizottság által gyakorolják, mely bizottságnak elnöke az alispán.

A m. kir. erdőigazgatóság tartozik a költségvetéseket és zárszámadásokat e bizottsággal idejekorán közölni.

Az emlitett bizottság alakitására és működésére vonatkozó utasitást, a belügyi és a földmivelésügyi minister rendeleti uton fogják megállapitani.

E bizottság határozatai a vármegyei törvényhatóság elé terjesztendők, melynek határozata ellen, ugy az erdőfelügyelő, mint a bizottság vagy annak valamely tagja által a belügyi ministerhez van felebbezésnek helye, a ki e tárgyban a földmivelésügyi ministerrel egyetértve határoz.

6. §.

Faizási jogát, a községnek erre jogositott lakossága (7. §.) csakis az 1. §-ban emlitett községi erdőrészekben gyakorolhatja.

A legeltetési jog gyakorlata azonban az erdőtörvény és az üzemtervek korlátai között nemcsak a tüzi- és épületfa-szükséglet fedezésére, valamint a házi faipar czéljaira fentartott községi erdőkben (1. §.), hanem a községi havasokon, legelőkön és az illető község tulajdonában levő azon erdőterületeken is fentartatik, melyek a 2. §. szerint egyesitve kezeltetnek.

7. §.

A 6. §-ban emlitett haszonvételeket gyakorolhatják a tulajdonos község azon lakosai, a kik a községben községi illetőséggel birnak.

Ezen haszonvételekért a község az 1886: XXII. t.-czikk 112. §-a értelmében díjakat állapithat meg.

Emez általánosan kötelező díjszabályzat megerősités végett, a törvényhatósághoz felterjesztendő. Érintetlenül marad a községnek azon joga, hogy a község kötelékébe való felvételt a most idézett törvényczikk 14. §-a alapján külön díj fizetésétől tegye függővé, de az e tárgyban alkotandó szabályrendelet érvényéhez, tekintettel a kivételes viszonyokra, a belügyi minister megerősitése szükséges.

8. §.

A 2. §. értelmében egyesitve kezelendő erdők fatermányeinek tiszta jövedelméből az egyes községekre eső részek községi czélokra fordítandók.

9. §.

Az egyesitett kezelés alatt álló területekre községi pótadó csak akkor és annyi vethető ki, a mennyiben az 1890. évi XVIII. törvényczikk 11. §-a értelmében egy község határába összesitett, más községek tulajdonát képező területek az illető község közigazgatási költségeit szaporitanák, ezen szaporulat erejéig; de ezen esetben is a törvényhatóság által jóváhagyott kivetés érvényesitése előtt a belügyministerhez felterjesztendő jóváhagyás végett.

10. §.

A jelen törvényből kifolyó erdőkezelési és rendezési ügyekre nézve megadatik a bélyeg- és illetékmentesség.

11. §.

Felhatalmaztatik a belügyi-, pénzügyi- és földmivelésügyi minister, hogy jelen törvény életbeléptetésének

idejét rendelet utján határozza meg; felhatalmaztatnak különösen arra is, hogy az átmeneti intézkedéseket és az eljárás részleteit rendeleti uton szabályozzák.

12. §.

Jelen törvény végrehajtásával a belügyi-, pénzügyi- és földmivelésügyi minister bizatik meg.

XX. TÖRVÉNYCZIKK

az osztrák-magyar banknak adandó felhatalmazásról, hogy közraktárak által kiállított zálogjegyeket (warrant) leszámitolhasson.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 3-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 10-én.)

1. §.

Az osztrák-magyar bank jogositva van, az alapszabályainak 56. czikkében felsorolt üzletnemek folytatásán felül, még a közraktárak által kiállitott azon zálogjegyeket (warrant) leszámitolni, melyek osztrák értékről szólanak, két fizetésképes, ismeretes kötelezett aláirásával el vannak látva és legfeljebb három hó alatt az osztrák-magyar monarchián belül fizetendők.

Az osztrák-magyar bank főtanácsa állapitja meg, hogy mely közraktárak által kiállitott — és mily árúnemekre vonatkozó zálogjegyek, az árúk becsértékének, illetőleg: piaczi árának mily hányadáig és minő egyéb feltételek alatt számitolhatók le.

A bank nem köteles a leszámitolás visszautasitását indokolni.

2. §.

Az osztrák-magyar bank alapszabályainak 62., 63. és 84. czikkeiben (1878. évi XXV. és 1887. évi XXVI. t.-cz.) a váltók birálatára és azoknak a bankszerű fedezetbe való beszámitására nézve foglalt határozmányok a leszámitolás végett bemutatott, illetve leszámitolt

közraktári zálogjegyekre (warrant) megfelelően alkalmazandók.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister, a kereskedelemügyi minister és az igazságügyminister bizatik meg.

XXI. TÖRVÉNYCZIKK

a katonai behivási parancs iránt tanusitott engedetlenség és az erre csábitás megbüntetéséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 5-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 12-én.)

1. §.

A katonai (honvéd) esküvel kötelezett egyén, a ki a behivási parancsnak nem engedelmeskedik, ha a mulasztás nem vétlen, és 8 napnál tovább tart, katonai büntettet követ el a következő esetekben:

1. ha a behivási parancsot az illetékes parancsnokság a sorhadi (honvéd tényleges) szolgálat teljesitése czéljából adta ki;

2. ha a behivás Ő Felsége a Király parancsára a közös hadseregnek, hadi tengerészetnek vagy honvédségnek hadilétszámra való részleges vagy teljes kiegészitése végett adatott ki;

3. ha mozgósitás esetében a behivási parancs a még állományba nem vett ujonczokhoz vagy póttartalékosokhoz vagy

4. ha mozgósitás esetén a behivási parancs valamely katonai szolgálatra kötelezett, nyugalmazott vagy szolgálaton kivüli viszonyban levő tiszthez intéztetett.

Ezen büntett három hónaptól egy évig terjedő börtönnel, elrendelt mozgósitás vagy háború esetében pedig egy évtől öt évig terjedő börtönnel büntetendő.

2. §.

Azon katonai (honvéd) esküvel kötelezett egyén, ki a behivási parancsnak nem engedelmeskedik, ha a mulasztás nem vétlen, katonai vétséget követ el a következő esetekben:

1. ha a behivási parancs az 1. §-ban meghatározott feltételek mellett bocsáttatott ki és a mulasztás nyolcz napnál tovább nem tart;

2. ha a behivási parancs a katonai kiképzés vagy az időszaki fegyver (szolgálati) gyakorlatok czéljából adatott ki;

3. ha a behivási parancs a kivételes tényleges szolgálattételre a tartalékhoz vagy póttartalékhoz az 1888. évi XVIII. vagy a honvédségi törvény alapján intéztetett.

Ezen vétség egy hónaptól három hónapig terjedő fogsággal büntetendő.

3. §.

A katonai (honvéd) esküvel nem kötelezett azon katonai (honvéd) egyén, a ki a behivási parancsnak mozgósitás esetében vagy háború idején nem engedelmeskedik, ha a mulasztás nem vétlen, és nyolcz napnál tovább tart, bűntettet, a mulasztás más eseteiben vétséget követ el.

A bűntett büntetése hat hónaptól két évig terjedő börtön;

a vétség büntetése egy hónaptól három hónapig terjedő fogság.

4. §.

A népfölkelési törvény értelmében kötelezettség alatt álló azon egyén, a ki a kibocsátott felhivás után a behi-

vásnak nem engedelmeskedik, a mennyiben mulasztása nem vétlen, vétséget követ el; ha azonban a mulasztás 8 napnál tovább tart, a cselekmény bűntettet képez. A vétség büntetése: egy hónaptól három hónapig terjedő fogság, a bűntetté: hat hónaptól két évig terjedő börtön.

5. §.

Az 1., 2., 3. és 4. §§.-ban meghatározott büntetendő cselekmények miatt a büntető eljárás a katonai (honvéd) bíróságok hatásköréhez tartozik.

6. §.

A ki mást, habár eredmény nélkül, a jelen törvény 1—4. §-aiban meghatározott bűntett vagy vétség elkövetésére csábit, bűntettet, illetőleg vétséget követ el, és azon büntetendő cselekménynek tettesére megállapitott büntetéssel büntettetik, a mely cselekményre a csábitás irányult.

A csábitás büntetendő cselekményei fölött a fennálló hatásköri szabályok szerint, vagy a katonai (honvéd) vagy a polgári büntető bíróság itél.

7. §.

Ha a csábitás büntetendő cselekménye fölött polgári büntető bíróság itél: a fogság és a hat hónapon aluli börtön helyett fogház-büntetést alkalmaz és a cselekmény az utóbbi esetben is vétséget képez.

Az 1878: V. t.-czikk 452. §-a hatályon kivül helyeztetik.

8. §.

A jelen törvény büntető határozatai csak akkor alkalmazandók, ha a behivási parancs iránt tanusitott engedetlenség, vagy az arra való csábitás súlyosabban büntetendő cselekményt nem képez.

9. §.

A jelen törvény végrehajtásával a honvédelmi minister és az igazságügyminister bizatnak meg; Horvát-Szlavonországban a polgári büntető bíróság hatásköréhez (6. §. második bekezdés) tartozó csábitás büntetendő cselekményeire nézve a jelen törvénynyel azonos büntető határozatok autonom törvény által állapittatnak meg.

A honvédelmi minister az e tekintetben szükséges intézkedéseket a közös hadügyministerrel egyetértve teszi meg.

XXII. TÖRVÉNYCZIKK

a központi honvéd-főruharaktár építésének, és az építésre szükséges költségeknek engedélyezéséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 5-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 12-én.)

1. §.

A honvédségi felszerelési készlet elhelyezése végett, Budapesten központi honvéd-főruharaktár épitése ezennel engedélyeztetik; a szükséges telep megszerzésére s az épitési költségek fedezésére 319.000 forint megajánltatik.

2. §.

Ezen 319.000 forint az 1891-ik évtől kezdődőleg három évi egyenlő részletben, a honvédelmi ministerium költségvetésében, átmeneti kiadások czímén vétetik fel és számoltatik el.

3. §.

Azon épület, mely jelenleg honvéd-főruharaktárul használtatik, az új főruharaktár kiépitése után értékesitendő.

4. §.

Ezen törvény végrehajtásával a honvédelmi és pénzügyi minister bizatik meg.

XXIII. TÖRVÉNYCZIKK

a Ludovika-akadémiára vonatkozó 1872. évi XVI. és 1883. évi XXXIV. törvényczikkek némely rendelkezéseinek módositásáról.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 5-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 12-én.)

1. §.

Az 1872. évi XVI. törvényczikk 2., 3. és 4. §-ai és az 1883. évi XXXIV. törvényczikk 1., 2., 3., 4. és 6. §-ai következőleg módosittatnak, illetőleg egyuttal hatályon kivül helyeztetnek.

2. §.

A m. kir. honvédségi Ludovika-akadémia rendeltetése, hogy abban egyfelől a hadköteles korba még be nem lépett önként jelentkező ifjak tényleges állományú honvéd-hadapródokká, illetőleg tisztekké képeztessenek; másfelől, hogy tényleges állományú honvédtisztek a hadi tudományoknak a magasabb fokozatú szolgálattételnél igényelt ágaiban magukat tovább képezhessék.

3. §.

Ezen rendeltetéshez képest a m. kir. honvédségi Ludovika-akadémiában két tanfolyam rendszeresittetik; jelesen:

a) tisztképző tanfolyam, és

b) felsőbb tiszti tanfolyam.

4. §.

A tisztképző tanfolyam négy évfolyamra terjed; s ezen tanfolyamra évenként kilenczven önként jelentkező oly ifjú vétetik fel, a ki még nem lépett be a hadköteles korba.

A belépett ifjak közül legalább harmincznégy növendék azon magánalapitványok kamataiból láttatik el, a melyeknek alapitói, illetőleg ezek jogutódai, az 1872. évi XVI. törvényczikk 6. §-a alapján a bemutatási jogot maguknak tartották fenn; huszonhárom növendék számára ugyanannyi egész fizetéses; huszonhárom növendék számára ugyanannyi félfizetéses hely rendszeresittetik; tiz növendék pedig, kik közé horvát-szlavonországi illetőségű ifjak is aránylagos számban vétetnek fel, egészben az állam költségén képeztetik ki.

Azon esetben, ha az egész és félfizetéses helyek akár a pályázók elégtelen száma, akár azok alkalmatlan volta miatt teljesen betölthetők nem lennének: a be nem tölthető helyekre egészen állami költségen képezendő ifjak veendők fel; ellenben a fent emlitett alapitványi helyek szaporitása, valamint esetleges új alapitványok rendszeresitése esetében a fél-, illetőleg egész fizetéses helyek száma megfelelőleg apasztandó.

Az ezen tanfolyamot kellő eredménynyel végzett növendékek a honvédséghez soroztatnak be, s ugy védkötelezettségüknek átalában, mint a véderőről szóló 1889. évi VI. törvényczikk 21. §-ában megszabott tényleges szolgálati kötelezettségüknek is, a honvédségnél tesznek eleget.

5. §.

A felsőbb tiszti tanfolyamba magasabb kiképeztetés végett, tényleges állományú honvéd-tisztek vétetnek fel megfelelő számban.

6. §.

A Ludovika-akadémia egy *parancsnok* vezetése alatt áll, a ki mellé egy *parancsnok-helyettes* adatik.

A parancsnokot és parancsnokhelyettest, valamint a tanárokat is, a mennyiben ilyenekül törzstisztek alkalmaztatnak, a honvédelmi minister előterjesztésére Ő Felsége; a mennyiben pedig századosi vagy ennél alsóbb rendfokozatú tisztek avagy polgári egyének alkalmaztatnak, a honvédelmi minister nevezi ki.

7. §.

Az intézet fentartására szükséges kiadások, valamint az intézeti alap saját jövedelme mint fedezet, a honvédelmi minister költségvetésébe vétetnek fel; a ki a költségvetés előterjesztése alkalmával, az intézet állapotáról, az országgyülésnek évenként jelentést tesz.

Az 1890-ik évben átmeneti kiadásokra szükséges 38.500 forint ezennel engedélyeztetik; s ezen összeg a honvédelmi tárcza 1890. évi állami kiadásainál VIII. fejezet 11. czim alatt lesz elszámolandó.

8. §.

Jelen törvény végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg.

XXIV. TÖR

az inséges tengerészek kölcsönös segélyezése iránt a Német-beczikke-

(Szentesitést nyert 1890. évi márczius hó 31-én. — Kihirdettetett

Az osztrák-magyar Monarchia és a Német-birodalom segélyezése iránt, Bécsben 1889. évi november hó 10-én iktat-

Ezen egyezmény

Azon czélból, hogy az osztrák-magyar Monarchia és a Német-birodalom inséges tengerészeinek bizonyos esetekben leendő segélyezése szabályoztassék, az e végre kellően meghatalmazott alulirottak, nevezetesen:

Ő nagyméltósága a császári ház és a külügyek cs. és k. ministere

és

Ő főméltósága a német császár és porosz király Ő Felségének rendkivüli és meghatalmazott nagykövete a következőkben állapodtak meg:

Ha az egyik szerződő fél alattvalója, mint tengerész a másik szerződő fél hajóján szolgálván, hajótörés következtében vagy más okokból valamely harmadik államban, illetőleg ennek gyarmatain, avagy azon szerződő fél területén vagy gyarmatain, melynek lobogóját a hajó viseli, inséges állapotban visszamaradna, ugy azon

VÉNYCZIKK

birodalommal 1889. évi november hó 10-én kötött egyezmény lyezéséről.

az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 16-án.)

meghatalmazottjai által, az inséges tengerészek kölcsönös kötött egyezmény, ezennel az ország törvényei közé tatik.

szövege a következő:

In der Absicht, für gewisse Fälle die Unterstützung hilfsbedürftiger Seeleute der österreichisch-ungarischen Monarchie und des deutschen Reiches zu regeln, sind die Unterzeichneten, und zwar:

Seine Excellenz der k. u. k. Minister des kaiserlichen Hauses und des Äussern

und

Seine Durchlaucht der ausserordentliche und bevollmächtigte Botschafter seiner Majestät des deutschen Kaisers und Königs von Preussen, zu dem Zwecke mit der erforderlichen Ermächtigung versehen, über Folgendes übereingekommen:

Wenn ein Seemann eines der vertragschliessenden Theile, nachdem er auf einem Schiffe des anderen vertragschliessenden Theiles gedient hat, in einem dritten Staate, beziehentlich in dessen Colonien oder im Gebiete, oder in den Colonien desjenigen vertragschliessenden Theiles, dessen Flagge das Schiff führt, in

szerződő fél, melynek lobogóját a hajó viseli, ezen tengerészt mindaddig segélyezni tartozik, mig az vagy ismét hajóra szegődik, vagy mig egyéb foglalkozást talál, vagy hazájába visszakerül, vagy mig meghal.

Feltételeztetik azonban, hogy az illető tengerész a neki kinálkozó első alkalmat fel használja arra, hogy a segélyezésre kötelezett szerződő fél illetékes hivatalnoka előtt segélyre szorulását és ennek okait igazolja, valamint hogy a segélyre szorulás a hajón való szolgálati viszony megszünésének természetes következménye; ellenkező esetben a segélyezési kötelezettség nem áll fenn.

Ezen kötelezettség akkor sem áll fenn, ha a tengerész megszökött, vagy a hajóról valamely általa elkövetett büntett vagy vétség miatt elbocsáttatott, vagy ha a hajót azért hagyta el, mert önhibájából támadt betegség vagy sérülés következtében a szolgálatra képtelenné lett.

A segélyezés magában foglalja az ellátást, ruházást, orvosi ápolást, gyógyszereket és az utazásra való költségeket; halál esetén a temetkezési költségek is fizetendők.

A jelen egyezmény az osztrák és a magyar törvényhozó testületek hozzájárulása és Ő császári és apostoli királyi Felségének szentesitése után az osztrák-magyar Monarchiában és a Német-birodalomban egyidejűleg lép hatályba és mindaddig érvényben marad, mig a szerződő felek egyike, egy évi felmondási idő mellett, az egyez-

Folge von Schiffbruch oder aus anderen Gründen in hilfsbedürftigem Zustande zurückbleibt, so soll derjenige vertragschliessende Theil, dessen Flagge das Schiff führt, zur Unterstützung dieses Seemanns verpflichtet sein, bis derselbe wieder einen Schiffsdienst oder anderweitige Beschäftigung findet oder bis er in seinen Heimatsstaat zurückkehrt oder mit Tod abgeht.

Es wird dabei vorausgesetzt, dass der betreffende Seemann die erste sich ihm darbietende Gelegenheit zu benützen hat, um vor dem zuständigen Beamten des vertragschliessenden Theiles, der zu seiner Unterstützung berufen ist, über seine Hilfsbedürftigkeit und deren Ursachen sich auszuweisen, sowie, dass die Hilfsbedürftigkeit als die naturgemässe Folge der Beendigung des Dienstverhältnisses an Bord des Schiffes sich ergibt, widrigenfalls diese Unterstützungspflicht wegfällt.

Ausgeschlossen ist diese letztere auch dann, wenn der Seemann desertirt, oder wegen eines von ihm verübten Verbrechens oder Vergehens vom Schiffe entfernt worden ist, oder wenn er dasselbe wegen Dienstuntauglichkeit in Folge selbstverschuldeter Krankheit oder Verwundung verlassen hat.

Die Unterstützung umfasst den Unterhalt, die Bekleidung, ärztliche Pflege, Arznei und Reisekosten; für den Fall eintretenden Todes sind auch die Begräbnisskosten zu zahlen.

Das gegenwärtige Uebereinkommen soll, nachdem die Zustimmung der österreichischen und der ungarischen Vertretungskörper erfolgt und die Sanctionirung Seiner k. und k. Apostolischen Majestät eingeholt sein wird, in der österreichisch-ungarischen Monarchie und im deutschen Reiche gleichzeitig in Kraft treten und soll in Wirk-

mény hatályának megszüntetésére vonatkozó óhaját nem közli.

Minek hiteléül az alulirottak a jelen egyezményt aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Bécsben, 1889. évi november hó 10-én.

Kálnoky, s. k.
VII. Reuss H., s. k.
(P. H.)

samkeit bleiben, bis einer der vertragschliessenden Theile unter einjähriger Kündigung den Wunsch zu erkennen gibt, dasselbe ausser Kraft treten zu sehen.

Zu Urkund dessen haben die Unterzeichneten die gegenwärtige Uebereinkunft vollzogen und ihre Siegel beigedrückt.

So geschehen in Wien am 10. November 1889.

Kálnoky, m. p.
H. VII. Reuss, m. p.
(L. S.)

XXV. TÖRVÉNYCZIKK

a kir. itélőtáblák és kir. főügyészségek szervezéséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 5-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 16-án.)

1. §.

A kir. itélőtáblák száma tizenegyben állapittatik meg. Székhelyeik a következők:

Budapest,
Debreczen,
Győr,
Kassa,
Kolozsvár,
Marosvásárhely,
Nagyvárad,
Pécs,
Pozsony,
Szeged,
Temesvár.

2. §.

A *budapesti kir. itélőtábla* kerületéhez:

a balassagyarmati,
a budapesti,
a budapesti kir. kereskedelmi és váltó,
a beszterczebányai,
az egri,
a fiumei,

az ipolysági,
a kalocsai,
a kecskeméti,
a pestvidéki,
a székesfehérvári és
a szolnoki, —

a *debreczeni kir. itélőtábla* kerületéhez:

a debreczeni,
a mármarosszigeti,
a nyiregyházai,
a szatmárnémetii és
a zilahi, —

a *győri kir. itélőtábla* kerületéhez:

a győri,
a komáromi,
a soproni,
a szombathelyi,
a veszprémi és
a zalaegerszegi, —

a *kassai kir. itélőtábla* kerületéhez:

a beregszászi,
az eperjesi,
a kassai,
a lőcsei,
a miskolczi,
a rimaszombati,
a sátoraljaújhelyi, —

a *kolozsvári kir. itélőtábla* kerületéhez:

a beszterczei,
a deési,

a dévai,
a gyulafehérvári,
a kolozsvári,
a nagyszebeni és
a tordai, —

a *marosvásárhelyi kir. itélőtábla* kerületéhez:

a brassói,
a csikszeredai,
az erzsébetvárosi,
a kézdivásárhelyi,
a marosvásárhelyi és
a székelyudvarhelyi, —

a *nagyváradi kir. itélőtábla* kerületéhez:

az aradi,
a békésgyulai és
a nagyváradi, —

a *pécsi kir. itélőtábla* kerületéhez:

a kaposvári,
a nagykanizsai,
a pécsi és
a szegzárdi, —

a *pozsonyi kir. itélőtábla* kerületéhez:

az aranyosmaróthi,
a nyitrai,
a pozsonyi,
a rózsahegyi és
a trencséni, —

a *szegedi kir. itélőtábla* kerületéhez:

a nagybecskereki,

a nagykikindai,
a szabadkai,
a szegedi,
az újvidéki és
a zombori, —

a *temesvári kir. itélőtábla* kerületéhez:

a fehértemplomi,
a karánsebesi,
a lugosi,
a pancsovai és
a temesvári kir. törvényszékek területei tartoznak.

3. §.

Mindenik kir. itélőtábla saját területén abban a hatáskörben jár el, melyet a törvények vagy törvényes rendeletek a kir. itélőtáblákra ruháznak.

A mely törvényszék külön ügybirósági hatósággal van felruházva: az egész külön ügybirósági területre annak a kir. itélőtáblának a hatásköre terjed ki, a melynek kerületéhez a törvényszék tartozik.

4. §.

Addig, mig a kir. törvényszékek és kir. járásbiróságok területeit törvény nem állapitja meg, a ministerium valamely járásbiróságnak akár egész területét, akár egy részét rendelettel más kir. itélőtábla kerületéhez tartozó törvényszék, illetőleg járásbiróság területéhez is csatolhatja.

5. §.

A kir. itélőtáblánál az itélőbiró személyzet elnökből, tanácselnökökből és birákból —

a segédszemélyzet elnöki titkárból, tanácsjegyzőkből (6. §.), — a hol szükséges — forditóból (tolmácsból), —

a kezelőszemélyzet igazgatóból, irodatisztekből és irnokokból, —

a számvevő-személyzet számtanácsosból, számtisztekből és számgyakornokokból áll.

6. §.

Tanácsjegyzői szolgálatra az igazságügyminister beleegyezésükkel albirákat rendel be.

A budapesti kir. itélőtáblához berendelt vidéki albirák a berendelés tartamára évenkint 400 frt — a többi kir. itélőtáblákhoz berendelt albirák pedig 200 frt pótlékban részesülnek. A budapesti albirót — bármelyik kir. itélőtáblához rendeltetik is be — pótlék nem illeti.

A berendelés két évnél tovább nem tarthat.

Az igazságügyminister a berendelt albirákat akaratuk ellenére is áthelyezheti annak a kir. itélőtáblának a kerületében levő bármely járásbirósághoz, a mely kir. itélőtáblához be voltak rendelve.

7. §.

A kir. itélőtáblánál alkalmazandó itélőbiráknak (elnök, tanácselnökök, birák), a segéd-, kezelő- és számvevő-személyzetnek létszámát az igazságügyminister állapitja meg — az itélő-birák összes létszáma azonban a 245-öt meg nem haladhatja.

8. §.

A kir. itélőtáblák személyzetének járandóságai:

Hivatali állás	Fizetés	Lakpénz vidéken	Lakpénz és helyi pótlék Budapesten
	forint		
Elnök	6.000	1.000	2.000
Tanácselnök, I. oszt.	5.000	400	1.000
II. »	4.000	400	1.000
Biró, I. oszt.	3.000	300	600
II. »	2.500	300	600
Elnöki titkár, I. oszt.	1.800	200	400
II. »	1.500	200	400
Fordító, I. oszt.	1.000	200	300
II. »	900	200	300
Igazgató, I. oszt.	1.300	200	300
II. »	1.200	200	300
Irodatiszt, I. oszt.	900	150	200
II. »	800	150	200
III. »	700	150	200
Irnok	600	100	200
Számtanácsos, I. oszt.	1.500	200	300
II. »	1.300	200	300
Számtiszt, I. oszt.	1.000	150	200
II. »	900	150	200
III. »	800	150	200
IV. »	700	150	200
V. »	600	150	200
Számgyakornok, I. oszt.	500	—	—
II. »	400	—	—

A forditói és tolmácsdíjakat az igazságügyminister rendelettel állapitja meg.

9. §.

A kir. itélőtáblánál alkalmazott tanácselnökök, birák, elnöki titkárok külön-külön országos összlétszámba foglalandók.

Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy a kezelő- és számvevő-személyzet összlétszámba foglalásáról rendelettel intézkedhessék.

10. §.

A fokozatos fizetéssel járó állások akkép rendszeresitendők, hogy az állások összes száma mindenik fokozatban egyenlő legyen.

Ha azonban az összes állások száma egyenlően fel nem osztható: akkor a fölös számú állások a magasabb fizetési fokozatokba sorozandók.

11. §.

A fokozatos fizetéssel járó állásra a kinevezés rendszerint csak az alsóbb (legalsóbb) fizetési fokozatba helyezéssel történhet.

A kivételeket törvény állapitja meg.

A jelen szervezés alkalmával a 10. §-ban meghatározott arányban a magasabb fizetési fokozatú állások is betölthetők, sőt ezt az arányt a magasabb fokozatú állásokra kinevezettek száma meg is haladhatja.

12. §.

A mennyiben a jelen szervezés alkalmával bizonyos állásokban a magasabb fizetési fokozatú állások betöltetlenül maradnak, és a 10. §-ban meghatározott arány a kir. itélő-táblák működése megkezdésének napjától számitott két év elteltével sem áll helyre:

akkor ez időpontot követő hó 1-sö napján, a be nem töltött magasabb fizetési fokozatú állások felére (egyenlő meg nem oszthatás esetén a fölös számú állásokra is) az alsóbb fizetési fokozatban levők az összletszám sorrendje szerint előlépnek, az állások másik felére pedig, — hasonló módon a kir. itélőtáblák működése megkezdésének napjától számitott négy év elteltével történik az előléptetés.

Ha pedig a jelen szervezés alkalmával a magasabb fizetési fokozatban levők száma meghaladná a 10. §-ban meghatározott arányt: akkor ez arány helyreálltáig a magasabb fizetési fokozatban megüresedő minden két állás közül fokozatos előléptetésnek csak az egyik állásra van helye.

13. §.

A kir. itélőtábla azokban az ügyekben, melyekben a törvény szerint mint utolsó fokú biróság jár el, a felmerült vitás elvi jelentőségű jogkérdéseket teljes ülésben dönti el.

A teljes ülés elvi megállapodását az illető kir. tábla tanácsai mindaddig követni tartoznak, mig az újabb teljes ülési megállapodás meg nem változtatja.

Mindenik kir. itélőtábla köteles elvi megállapodását a többi kir. itélőtáblával közölni, s azt úgy a kir. igazságügyministerhez, mint a kir. curia elnökéhez fölterjeszteni.

Ha akár a kir. igazságügyminister, akár a kir. curia elnöke arról győződnek meg, hogy az egyes kir. itélőtáblák ellentétes elvi jelentőségű megállapodásra jutottak: haladék nélkül intézkednek, hogy a jogegység megóvása végett a felmerült kérdés a kir. curia megfelelő teljes tanácsülése elé terjesztessék.

A kir. curia teljes ülési megállapodását a kir. itélőtáblák mindaddig követni tartoznak, mig azt a kir. curia újabb teljes ülési megállapodással meg nem változtatja.

Bármelyik kir. itélőtábla teljes ülése, a szavazatoknak legalább kétharmadrészével hozott határozata alapján, a kir. curia teljes ülési megállapodásának megváltoztatása czéljából indokolt felterjesztést tehet, mely esetben a kérdés a kir. curia megfelelő teljes ülése által újból eldöntendő.

Egyebekben a kir. tábla és kir. cúria teljes üléseinek egybehivására, alakitására, az eljárásra, a határozathozatalra és a teljes ülések megállapodásainak megváltoztatására vonatkozó részletes intézkedéseket az igazságügyminister rendelettel állapitja meg.

14. §.

Mindenik kir. itélőtábla székhelyén kir. főügyészség szerveztetik.

A kir. főügyészség kerülete azonos a kir. itélőtábla kerületével.

15. §.

Mindenik kir. főügyészség kir. főügyészből, a szükséghez képest: egy vagy több kir. főügyészi helyettesből, az igazságügyministertől berendelt kir. alügyészekből és kezelő személyzetből áll.

A számvevőségi teendőket a kir. itélőtáblánál szervezett számvevőség végzi.

16. §.

A kir. főügyészségek személyzetének létszámát az igazságügyminister állapitja meg.

17. §.

A kir. főügyészek és főügyészi helyettesek járandósága:

Hivatali állás	Fizetés	Lakpénz vidéken	Budapesten lakpénz és helyi pótlék
	forint		
Kir. főügyész, I. oszt.	5.000	400	1.000
II. »	4.000	400	1.000
Kir. főügyészi helyet. I. oszt.	3.000	300	600
II. »	2.500	300	600

A kir. főügyészek kezelő hivatalnokai állásuknak megfelelőleg ugyanazon járandóságban részesülnek, melyet a jelen törvény 8. §-a a kir. itélőtábla kezelő hivatalnokai számára állapitott meg.

18. §.

A kir. főügyészek és főügyészi helyettesek különkülön országos összlétszámba foglalandók.

A jelen törvény 10., 11. és 12. §-aiban foglalt rendelkezések a kir. főügyészség személyzetére is alkalmaztatnak.

19. §.

A jelenleg fennálló budapesti és marosvásárhelyi kir. itélőtáblánál és kir. főügyészségeknél állandóan alkalmazottak a jelen szervezés folytán nyugdíjazhatók, de az itélőbirák, főügyészek és főügyészi helyettesek nyugdíja a legutóbbi fizetés felénél kevesebb nem lehet.

20. §.

Ha a jelenleg fennálló budapesti és marosvásárhelyi kir. itélőtáblánál és kir. főügyészségeknél állandóan alkalmazott itélőbiró, illetőleg kir. főügyész vagy főügyészi helyettes a jelen szervezés alkalmával más kir. itélőtáblához, illetőleg kir. főügyészséghez helyeztetik át [1869: IV. t.-cz. 16. §., 1871: IX. t.-cz. 1. §. *a)* pont], köteles az áthelyezésnek a hivatalos lapban közzétételétől számitott 15 nap alatt nyilatkozni, ha az áthelyezést el nem fogadja. A ki az áthelyezést el nem fogadja, állásáról lemondottnak tekintendő.

Ezen rendelkezés által az 1885 : XI. törvényczikknek a nyugdíjazásra, illetve végkielégitésre vonatkozó határozatai érintetlenül hagyatnak.

21. §.

A jelenleg fennálló budapesti kir. itélőtáblánál és kir. főügyészségnél állandóan alkalmazottak, a 8., illetőleg 17. §-okban meghatározottnál nagyobb eddigi járandóságaikat — kivéve a drágasági pótlékot — akkor is megtartják, ha más kir. itélőtáblához, illetőleg kir. főügyészséghez helyeztetnek át.

Magasabb fizetéssel nem járó áthelyezés esetén a szabályszerű költözködési költség megtérittetik.

22. §.

A budapesti kir. itélőtáblánál az alelnöki állás megüresedés esetén megszünik.

23. §.

A jelen törvény alapján szervezett kir. itélőtáblák működése megkezdése napjáig kinevezett kir. itélőtáblai

fogalmazók, segédfogalmazók és kir. főügyészségi fogalmazók, a jelen törvény alapján szervezett kir. itélőtábláknál, illetőleg kir. főügyészségeknél továbbra is alkalmazhatók.

24. §.

Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy a bünvádi eljárásról alkotandó törvény hatálybaléptéig ideiglenesen több kir. itélőtáblai kerületet egy főügyészségi kerületté összekapcsolhasson, ennek megfelelőleg a törvényben meghatározott számnál kevesebb főügyészséget szervezhessen és főügyészi helyetteseket egyes főügyészségek vezetésével megbizhasson.

25. §.

A napot, melyen a jelen törvény alapján szervezett kir. itélőtáblák és kir. főügyészségek működésüket megkezdik és a melyen a fennállók jelenlegi működésüket megszüntetik, az igazságügyminister határozza meg.

Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy arra az évre, a melyben a kir. itélőtáblák működésüket megkezdik, a kir. itélőtábláknál tartandó törvényszünet idejére és módozataira nézve, az 1887: XXX. törvényczikk határozataitól eltérő rendelkezéseket állapithasson meg. Az itélőbirák számára a törvényben biztositott nyolcz heti szünidő a rendeletben épségben tartandó.

26. §.

A törvényeknek, rendeleteknek és szabályoknak a jelen törvénynyel ellenkező rendelkezései hatályon kivül helyeztetnek.

Különösen hatályukat vesztik az 1870: XVI. t.-cz. 1. §-ának 1. és 2. pontjában, az 1886: XXXIV. t.-cz.

1., 2., 3. §-aiban és az 1888: IX. törvényczikkekben foglalt rendelkezések.

27. §.

Az igazságügyminister felhatalmaztatik, hogy rendelettel határozhassa meg:

azokat a kir. itélőtáblákat, melyek előtt a birói gyakorlati vizsgálat letehető, továbbá a számvevőség felállításának időpontját és szervezésének módját, végre a jelen törvény életbeléptetéséhez még szükséges átmeneti és egyéb intézkedéseket.

28. §.

Ha a felállitandó kir. itélőtáblák működésüket még a folyó évben kezdenék meg: az igazságügyminister az ezzel felmerülő átmeneti kiadásoknak fedezésére a legközelebbi költségvetésben leendő utólagos elszámolás kötelezettsége mellett felhatalmaztatik.

29. §.

Jelen törvény végrehajtásával az igazságügyminister megbizatik.

XXVI. TÖRVÉNYCZIKK

állami elemi és polgári iskolák épitésére az 1884. évi V-ik törvényczikkel engedélyezett 500.000 frtnyi kölcsönnek további 200.000 frttal való emeléséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 5-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 16-án.)

1. §.

A vallás- és közoktatásügyi minister felhatalmaztatik, hogy állami elemi és polgári iskolák épitésére, esetleg kész épületek megszerzésére, az 1884. évi V-ik törvényczikkel engedélyezett 500.000 frton felül még 200.000 frtot forditson és ezen összeget is kölcsön utján szerezze be.

2. §.

Ezen ujabb kölcsön is, 5% kamat és 1% törlesztési hányad mellett, 37½ év alatt törlesztendő; a kamat és törlesztési hányad az államköltségvetésnek »Népnevelési szükséglet« czimü rovatánál veendő fel.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a vallás- és közoktatásügyi és pénzügyminister bizatik meg.

XXVII. TÖRVÉNYCZIKK

kereskedelmi viszonyaink legfeljebb 1890. évi deczember hó 31-ig terjedhető ideiglenes rendezéséről azon országokkal, a melyekben az osztrák-magyar monarchia és a török birodalom közt 1862. évi május hó 22-én kötött kereskedelmi és hajózási szerződés 1890. évi julius hó 5-én bekövetkező lejártáig hatályban áll.

(Szentesítést nyert 1890. évi junius hó 14-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 17-én.)

1. CZIKK.

A ministerium felhatalmaztatik arra, hogy a török birodalommal 1862. évi május hó 22-én kötött és 1890. évi julius hó 5-én lejáró kereskedelmi és hajózási szerződést egészben vagy részben meghosszabbithassa, illetve, hogy ezen szerződés helyett a fényes portával és annak fenhatósága alatt álló azon országokkal, melyek államszerződések vagy valamely firman által erre feljogositvák, új egyezményeket kössön és azokat hatályba léptesse, — azon megszoritással mindazonáltal, hogy ha ezen meghosszabbitásnak vagy új megállapodásnak hatálya az 1890. évi deczember 31-én túl terjedne, az illető egyezmények mindenesetre előbb alkotmányos tárgyalás végett az országgyülés elé terjesztendők.

Azon esetre, ha ily meghosszabbitás avagy más megállapodás létre nem jönne, a ministerium felhatalmaztatik, hogy 1890. évi deczember 31-ig terjedő ha-

tálylyal az illető kereskedelmi viszonyok szabályozása czéljából megfelelő intézkedéseket tegyen.

2. CZIKK.

Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe és végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

XXVIII. TÖRVÉNYCZIKK

a honvédelmi tárcza költségvetésében az 1889-ik évre az átmeneti kiadások czímén megszavazott összegekből fel nem használt 130.419 forintnak az 1890-ik évben leendő felhasználásáról.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 20-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 25-én.)

1. §.

Az 1889-ik évi államköltségvetésben a honvédelmi ministerium részére a VII. fejezet alatti átmeneti kiadások 3., 5., 6., 9. és 15. czímei alatt megszavazott, de fel nem használt, összesen 130.419 forintnak az 1890-ik évi költségvetésbe az átmeneti kiadások VIII. fejezet, 13. czímén leendő felhasználása és elszámolása ezennel engedélyeztetik.

2. §.

Ezen törvény végrehajtásával a honvédelmi és pénzügyi ministerek bizatnak meg.

XXIX. TÖRVÉNYCZIKK

a kir. törvényszékek és kir. járásbíróságok székhelyeinek és területeinek meghatározásáról.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 23-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 25-én.)

1. §.

A kir. törvényszékeknek jelenlegi székhelyei csak törvénynyel változtathatók meg.

2. §.

A kir. járásbiróságoknak székhelyeit, területeit, ugyszintén a törvényszékek területeit a ministerium rendelettel megváltoztathatja.

3. §.

A törvényeknek, rendeleteknek és szabályoknak a a jelen törvénynyel ellenkező rendelkezései hatályon kivül helyeztetnek.

Különösen hatályukat vesztik:

az 1871 : XXXII. t.-cz. 1. §-ának második bekezdése;

az 1875 : XXXVI. t.-cz. 1. §-a második bekezdésének azon rendelkezése, mely szerint a törvényszékek székhelyeit és területeit ideiglenesen a ministerium állapitja meg;

és az 1885 : III. t.-cz. 1. §-a.

4. §.

Jelen törvény végrehajtásával a ministerium, illetőleg az igazságügyminister megbizatik.

XXX. TÖRVÉNYCZIKK

a középiskolákról és azok tanáráinak képesitéséről szóló 1883: XXX. törvényczikk módositása tárgyában.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 24-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 28-án.)

1. §.

Az 1883. évi XXX. törvényczikk 3. és 5. §-ai akként módosittatnak, hogy gymnasiumi tanulók a »görög nyelv és irodalom« tanulására nem kötelezteinek, ha a »görög nyelv és irodalom« helyett a jelen törvény 2. §-ában megnevezett tantárgyakban nyernek, az illető gymnasiumban, a tanterv által megszabott rendes oktatást. A »görög nyelv és irodalom« helyett ekkép választott tantárgyak az ezekre jelentkező tanulókra nézve kötelezők, s az e tantárgyakban való előmenetelök, a többi rendes tantárgyakban tanusitott előmenetelökkel egyenlő értékü beszámitás alá esik.

2. §.

Azon tantárgyak, a melyekből az előző §. rendelete szerint gymnasiumi tanulók a »görög nyelv és irodalom« helyett rendes oktatást nyernek, a következők:

a) a magyar irodalom bővebb megismertetése, kapcsolatban a görög remekirók müveinek ismertetésével, magyar forditásban, s a görög irodalom- és müvelődés-történet alapvonalai;

b) a rajz (mértani és szabadkézrajzi elemekkel).

3. §.

A vallás- és közoktatásügyi minister rendelkezése vagy vezetése alatt nem álló gymnasiumok fentartóinak szabad elhatározásától függ, intézeteikben a »görög nyelv és irodalom« mellett, illetőleg ezek helyett, a 2. §-ban megnevezett tantárgyak oktatásáról a jelen törvény 1. §-a értelmében gondoskodni; a mennyiben pedig erről gondoskodnak, az e tantárgyakban elérendő czél és alkalmazandó mérték tekintetében az 1883:XXX. törvényczikk 8. §-ának rendelkezése irányadó.

4. §.

Ha oly tanuló, ki már egy vagy több osztályban »görög nyelvet és irodalmat« tanult, akár átlépés esetében, akár ugyanazon intézet kebelében, a »görög nyelv és irodalom« helyett tanitott tantárgyakban való oktatásra jelentkezik, az illető tantárgyakban amaz intézet megelőző osztályaiban elvégzett tananyagból fölvételi vizsgálatot tartozik tenni. — Viszont a »görög nyelv és irodalom« illető tananyagából tartozik fölvételi vizsgálatot tenni az a tanuló is, a ki azután jelentkezik a »görög nyelv és irodalom« tanulására, miután már egy vagy több osztályban a jelen törvény 2. §-ában megnevezett tantárgyakat tanulta. — Az ily tantárgyváltoztatások idejére nézve az 1883: XXX. törvényczikk 13. §-ának az átlépésre vonatkozó rendelkezései érvényesek.

5. §.

Az 1883: XXX. törvényczikk 26. §-a akként módosittatik, hogy azon gymnasiumi tanulók, a kik a »görög nyelv és irodalom« helyett a jelen törvény 2. §-ában megnevezett tantárgyakból nyertek rendes oktatást, habár

le is tették az érettségi vizsgálatot, a tudományegyetemek és egyéb főiskolák hittudományi karára, vagy azok nyelvészeti, bölcsészeti és történelmi szakosztályaira (s a tanárképző-intézet ugyanezen szakosztályára) nem bocsáthatók. Ha azonban a »görög nyelv és irodalom«-ból pótló érettségi vizsgálatot tesznek, az 1883: XXX. törvényczikk 26. §-a 2-ik bekezdésének a reáliskolai tanulókra vonatkozó rendelkezése rájok nézve is érvényes.

6. §.

Az 1883 : XXX. törvényczikk 32. §-a alól kivételt képeznek azon gymnasiumok, a melyekben a »görög nyelv és irodalom« mellett, a jelen törvény 2. §-ában megnevezett tantárgyak is tanittatnak; az ily gymnasiumokban a tanárok száma (az igazgatót beleértve) a nyolczosztályú intézetben legalább 11, a hatosztályúban legalább 8.

7. §.

Jelen törvény végrehajtásával a vallás- és közoktatásügyi minister bizatik meg.

XXXI. TÖRVÉNYCZIKK

a »Magyar északkeleti vasut«-részvénytársaság vasutvonalainak beváltásáról.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 24-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 28-án.)

1. §.

A ministerium felhatalmaztatik, hogy a magyar északkeleti vasut-részvénytársaság vasutvonalaira nézve az állami megváltási jogot, mely a magyar északkeleti vasut épitésére és üzletére az 1868. évi XIII. t.-cz. alapján 1869. évi február hó 24-én kiadott engedélyokmány 26-ik czikke értelmében 1899. évi február hó 23-án, a nyiregyháza-ungvári másodrendű gőzmozdonyú vasut épitésére és üzletére nézve pedig az 1870. évi XXVII. t.-cz. által beczikkelyezett engedélyokmány 31. §-a szerint 1900. évi julius hó 13-án lépne hatályba, a nevezett vasut-részvénytársasággal kötendő szerződés utján már a folyó 1890. évi január hó 1-évei, illetve az ezen napra visszaható joghatálylyal érvényesithesse.

2. §.

Ehhez képest felhatalmaztatnak a kereskedelemügyi és pénzügyi m. kir. ministerek, hogy a »magyar északkeleti vasut-részvénytársaság« vasutvonalainak és tartozékainak megváltása iránt létrejött s bemutatott szerződést aláirhassák, illetve a magyar állam nevében jogerejüleg azon esetben megköthessék, ha a társaság

részvényeseinek közgyülése ezen, a részvénytársaság nevében már aláirt szerződést előzőleg jóváhagyja.

3. §.

Azon esetre, ha a jelen törvény alapján az 1. §-ban megnevezett vasutvonalak megváltása iránt létrejött szerződés egyrészt a magyar állam nevében a kereskedelemügyi és pénzügyi m. kir. ministerek, másrészt a »magyar északkeleti vasut« részvénytársaság közt jogerejűleg megköttetik, felhatalmaztatik a kormány, hogy a jelen törvény értelmében átveendő vasutvonalak 1890. évi üzleti kiadásait, valamint az elsőbbségi kölcsönöknek és részvényeknek 1890. évi járadékait ugyancsak az emlitett vasutvonalak bevételeiből, s illetőleg az 1890. évre államköltségvetésileg engedélyezett állambiztositási hitelből fedezhesse és ugy a bevételeket, *mint* a kiadásokat, a zárszámadásokban megfelelően elszámolhassa.

4. §.

A jelen törvényben a ministerium, illetve a kereskedelemügyi és pénzügyi m. kir. ministerek részére adott felhatalmazás az esetre elenyészik, ha a kérdésben forgó megváltás iránti szerződés legkésőbb a folyó év végeig megkötheto nem lenne.

A mennyiben pedig ezen szerződés a jelen felhatalmazás keretében tényleg megköttetnék, utasittatik a kereskedelemügyi m. kir. minister, hogy azt utólagos jóváhagyás és beczikkelyezés végett a törvényhozás elé terjeszsze.

5. §.

Ezen törvény az országos törvénytárban való megjelenése napján lép hatályba, s végrehajtásával a kereskedelemügyi és pénzügyi m. kir. ministerek bizatnak meg.

XXXII. TÖRVÉNYCZIKK

a győr-sopron-ébenfurti vasut-részvénytársaság némely ügyeinek rendezéséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 24-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 26-án.)

1. §.

A győr-sopron-ébenfurti vasutnak az 1884. évi XV. törvényczikk 1. §-a szerint 16,181.929 frttal ezüstben megállapitott névleges befektetési tőkéje egy millió frttal, vagyis 17,181.929 frtra ezüstben felemeltetik, s a vasut-részvénytársaság által ezen tőkeemelés fejében 1.000.000 o. é. aranyforintnyi vagy 2,000.000 német birodalmi márka összeg erejéig felvenni szándékolt és 3%-tólival aranyban kamatozó új elsőbbségi kölcsönre az 1872. évi XXVII. törvényczikk által törvénybe iktatott engedélyokmány 28. §-a szerint biztositott adó-, bélyeg- és illetékmentesség kiterjesztetik, oly megszoritással azonban, hogy az emlitett mentesség a már forgalomban levő czimletekre nézve fennálló hasonló kedvezményekkel egy és ugyanazon határidőben járand le.

Az állami megváltási jog érvényesitése esetében a minimalis megváltási ár megállapitásánál az ezen tőkeemelésre eső évi járadéki részlet szintén számbaveendő lesz, ugy azonban, hogy ezen évi járadéki részlet nem 5%-tólival ezüstben, hanem az 1884. évi XV. törvényczikk 3. §-ában foglalt rendelkezéshez képest 3%-tólival aranyban fog számittatni.

A kereskedelemügyi minister mindazonáltal felhatalmaztatik, hogy a fentebb engedélyezett állami kedvezmények érvényesitését az alább következő szakaszok szerint a vasutrészvénytársaságra rótt kötelezettségek pontos teljesitésétől tegye függővé.

2. §.

Az 1. §. szerint kibocsátandó új elsőbbségi kötvények csak a kereskedelemügyi minister előző engedélye mellett lesznek értékesithetők, s az ezen értékesitésből befolyó összegek csak a nevezett minister által esetről-esetre engedélyezendő beruházásokra lesznek felhasználhatók.

3. §.

A győr-sopron-ebenfurti vasut-részvénytársaság az 1872. évi XXVII. törvényczikk 1. §-a, illetve az ezen törvényczikk által beczikkelyezett engedélyokmány szerint köteles lévén a részére engedélyezett vasutat Ebenfurt irányában az ország határáig kiépiteni, a vasutrészvénytársaság ezen kötelezettség teljesitése fejében a Lajta-Ujfalu-ebenfurti összekötő vasutvonalnak magyar területre eső részét a kereskedelemügyi m. kir. minister által kitűzendő záros határidő alatt tulajdonjogilag megszerezni s azt többi vasutvonalaival telekkönyvileg egyesiteni tartozik, mely vételügylet befejeztével ezen vonalrészre nézve is ugy az állami megváltási és szállományi jog tekintetében, mint egyátalában, az 1872. évi XXVII. t.-cz. által törvénybe iktatott engedélyokmány határozmányai lesznek érvényesek. Ugyancsak az emlitett vételügylet befejeztével, az annak tárgyát képező vonalrészre annak idejében közigazgatási uton kiadott engedélyokirat hatályon kivül lesz helyezendő.

4. §.

Köteles leend a vasut-részvénytársaság, saját vasutvonalain személy- és podgyászforgalmában a m. kir. államvasutak zóna-díjszabási rendszerét a kereskedelemügyi minister által kitűzendő záros határidő alatt életbe léptetni, felhatalmaztatván a kereskedelemügyi minister, hogy ezen alkalomból a vasut-részvénytársaságot, ugy mint esetleg más hasonló helyzetben levő társasági vaspályákat is, az engedélyokmányban előirt IV. osztályú kocsik járásától, illetve az ezeknek megfelelő díjszabás alkalmazása alól felmenthesse, s egyuttal megengedhesse, miszerint a podgyász-díjszabás szabadsúly biztositása nélkül legyen felállitható.

5. §.

Ezen törvény az országos törvénytárban történt megjelenése napján lép hatályba, s végrehajtásával a kereskedelemügyi és pénzügyi m. kir. ministerek bizatnak meg.

XXXIII. TÖRVÉNYCZIKK

a »Pozsony-szombathelyi helyi érdekű vasut« engedélyezése tárgyában.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 24-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár-«ban 1890. évi junius hó 28-án.)

1. §.

A ministerium ezennel felhatalmaztatik, hogy a Pozsonyból kiinduló és a pozsonyi állami Dunahidon át a m. kir. államvasutak Hegyeshalom, továbbá a győr-sopron-ébenfurti vasut Csorna állomásának érintésével a m. kir. államvasutak kis-czell—szombathelyi vonalához Porpácz mellett csatlakozó helyi érdekű gőzmozdonyú vasutnak kiépitésére és üzletére az 1880. évi XXXI. és az 1888. évi IV. törvényczikkekben foglalt, valamint az alább meghatározott feltételek alatt az engedélyt kiadhassa.

2. §.

Felhatalmaztatik a kereskedelemügyi minister, hogy a pénzügyministerrel egyetértőleg a törzsrészvénytőkét, eltérőleg az 1888. évi IV. t.-cz. 10. §-ában a törzs- és elsőbbségi részvényekre nézve megállapitott aránytól, kivételesen a tényleges épitési tőkének 30%-ában állapithassa meg.

3. §.

Felhatalmaztatik a kereskedelemügyi minister, hogy a helyi érdekű vasut épitési költségeihez a m. kir. postának a helyi érdekű vasuton az engedély egész

tartama alatt ingyen való szállitása fejében 50 egymásután következő éven át 11.000 forintnyi évjáradékkal — továbbá az 1891-ik évtől kezdve 8 egymásután következő évben 22.000 forintnyi évjáradékkal és 50 éven át 14.190 forintnyi évjáradékkal hozzájáruljon; — e két utóbbi évjáradék közül az első fedezésére a pozsonyi Dunahidra törvényhozásilag engedélyezett, 10 éven át 200.000 forintos egyenlő évi részletekben megállapitott beruházási hitelnél elért megtakaritás, — a második fedezésére pedig a m. kir. államvasutak kezelésébe bocsátandó pozsonyi állandó Dunahidnak az állam javára átszállott vámjövedelme fog első sorban szolgálni.

4. §.

Ezen vasut engedélyezésének megtörténtéről a kereskedelemügyi minister az 1880. évi XXXI. törvényczikk 1. §-a értelmében az országgyülésnek jelentést teend.

5. §.

Ezen törvény kihirdetése napján lép életbe, s végre hajtásával a kereskedelemügyi és a pénzügyminister bizatnak meg.

XXXIV. TÖRVÉNYCZIKK

az esztergom-almás-füzitői helyi érdekű vasut engedélyezéséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 24-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 28-án.)

1. §.

A ministerium ezennel felhatalmaztatik, hogy a m. kir. államvasutak Almás-Füzitő állomásából kiágazólag Esztergomig vezetendő helyi érdekű gőzmozdonyú vasutvonalra az épitési és üzleti engedélyt, az 1880. évi XXXI. és 1888. évi IV. törvényczikkekben foglalt feltételek alatt, Neuschloss Károly és fia — és Horschitz Frigyes épitkezési vállalata budapesti bejegyzett czégek részére kiadhassa.

2. §.

A kereskedelemügyi m. kir. minister az 1. §-ban emlitett vasutvonal engedélyezésének megtörténtéről az 1880. évi XXXI. t.-czikk 1. §-a értelmében az országgyülésnek jelentést teend.

3. §.

Jelen törvény az országos törvénytárban való megjelenése napjával életbe lép s végrehajtásával a kereskedelemügyi és pénzügyministerek bizatnak meg.

XXXV. TÖRVÉNYCZIKK

a nagymargita-verseczi helyi érdekű vasut engedélyezéséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius 24-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 28-án.)

1. §.

A ministerium ezennel felhatalmaztatik, hogy a torontáli helyi érdekű vasutak szécsány-nagymargitai szárnyvonalának nagymargitai végállomásából kiágazólag, a szab. osztrák-magyar államvasut temesvár-baziási vonalrészéhez való csatlakozással, Verseczig vezetendő helyi érdekű vasut épitésére és üzletére az engedélyt, az 1880. évi XXXI. és 1888. évi IV. törvényczikkekben foglalt feltételek alatt, a torontáli helyi érdekű vasutak részvénytársaság részére kiadhassa.

2. §.

A kereskedelemügyi m. kir. minister az 1. §-ban emlitett helyi érdekű vasut engedélyezésének megtörténtéről az 1880. évi XXXI. t.-czikk 1. §-a értelmében az országgyülésnek jelentést teend.

3. §.

Jelen törvény kihirdetése napján lép hatályba, s végrehajtásával a kereskedelemügyi és pénzügyminister bizatnak meg.

XXXVI. TÖRVÉNYCZIKK

az italmérési jövedékről szóló 1888: XXXV. t.-cz. némely határozmányainak kiegészitéséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 27-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 29-én.)

1. §.

Azok, a kik nyilt helyeken égetett szeszes folyadékoknak nagyban — vagyis legalább 100 litert tevő vagy azt meghaladó mennyiségben — való elárusitásával foglalkoznak, erre nézve a pénzügyi hatóság engedélyét az esetre is kieszközölni tartoznak, ha az 1888: XXXV. t.-cz. 2. §-ában foglalt határozmányok alá különben nem esnének, s szeszes italoknak kimérésével vagy kis mértékben való elárusitásával nem foglalkoznának.

2. §.

Az engedély megadásánál az 1888. évi XXXV. t.-cz. 3. és 5. §-aiban, a 7. §. utolsó bekezdésében, a 9. és 10. §-okban foglalt határozmányok megfelelően alkalmazandók.

3. §.

Az előző szakaszok szerint nagyban való eladásra engedélylyel ellátott szeszkereskedők ezen üzletük után sem italmérési illeték, sem italmérési adó fizetésére nem kötelezvék, tartoznak azonban a pénzügyminister kivánatára, az általa rendeleti uton megállapitandó módon és feltételek mellett oly könyveket vezetni, a melyekből

az általok beszerzett vagy forgalomba hozott szesznek mennyisége és foktartalma, a vevő neve és polgári állása határozottan kivehető legyen.

A szesz beszerzésére és forgalomba hozatalára vonatkozó könyvtételek fedezeti okmányokkal igazolandók, különben az engedély azonnal elvonható.

4. §.

Azok, a kik a jelen törvény életbelépte előtt égetett szeszes folyadékokkal nagyban kereskedtek, a mennyiben ezen vállalatukat folytatni akarják, tartoznak az erre való engedélyért legkésőbb 1890. évi julius hó 1-éig az illetékes pénzügyi hatósághoz folyamodni. Folyamodók kérvényük jogerejű elintézéseig vállalatukat akadálytalanul gyakorolhatják.

5. §.

Szeszgyárosok, szabadraktárak tulajdonosai, likőr- és rumgyárosok az égetett szeszes folyadékoknak 100 litert tevő avagy azt meghaladó mennyiségben való elárusitását az előző 1. és 2. §-ban előirt külön engedély nélkül is gyakorolhatják, de könyveiket a pénzügyminister által rendeleti uton megállapitandó módon akként kötelesek kiegésziteni, hogy azokból a 3. §-ban kivánt adatok kivehetők legyenek.

Mezőgazdasággal foglalkozók 100 litert tevő, vagy azt meghaladó mennyiségben szeszt ezentul is italmérési adótól mentesen szerezhetnek be saját házi népök és cselédjeik, valamint azon mezőgazdasági napszámosaik részére, kik napibérökön kivül szeszjárandóságban is részesülnek, de a beszerzésre nézve a pénzügyigazgatóság engedélyét külön kikérni tartoznak. A pénzügyigazgatóság

tagadó határozata felett másodfokban a közigazgatási bizottság és harmad s utolsó fokban a pénzügyminister határoz.

Az italmérési adótól mentesen ipari czélokra használható szesz beszerzésének föltételeit a jelenleg érvényben levő gyakorlatnak megfelelőleg a pénzügyi és kereskedelemügyi ministerek rendeleti uton szabályozzák.

6. §.

A szeszgyárosoknak, szabadraktár-tulajdonosoknak, a likőr- és rumgyárosoknak, az engedélylyel ellátott szeszkereskedőknek, a kis mértékben elárusitóknak, a kimérőknek, a gyógyszerészeknek, s az előző szakasz értelmében engedélylyel ellátott mezőgazdáknak, nemkülönben az italmérési adótól ugyancsak az előző §. értelmében mentesitett iparosoknak kivételével, másoknak égetett szeszes folyadékokat nyilt helyekre más beszedési körzetből az italmérési adó beszedésére jogositottnak engedélye nélkül akár 100 litert tevő, avagy azt meghaladó, akár azon aluli mennyiségben bevinni — az alábbi kivételektől eltekintve — tiltva van.

100 literen aluli mennyiségben az égetett szeszes folyadékok közül csakis likőrök, puncs-esszenciák és más édesitett égetett szeszes folyadékok, továbbá cognac, rum, arrak, nemkülönben a különleges pálinkafélék (mint szilvórium, gyümölcspálinka stb.) és egyéb szeszes folyadékok közül pedig bor (bor-must) és sör hozhatók be, de csakis az 1888: XXXV. t.-cz. 17. §-ában megállapitott italmérési adó előleges lefizetése mellett, miért is a behozatalról az italmérési adó szedésére jogositottnak mindig előre és legkésőbb a behozatalkor jelentés teendő.

7. §.

Azon helyeken, hol az italmérési jog kizárólagos alapon van biztositva, bejegyzett anyag-, fűszer- és vegyes kereskedők, hacsak kimérési engedélyt nem nyertek, a kis mértékben való elárusitásra szóló engedélyek alapján csakis a következő italokat árusithatják parafa dugóval és érczkupakkal vagy a czég pecsétjével ellátott zárt edényekben:

a) honi finomabb asztali, csemege és külföldi bort,

b) honi és külföldi palaczk-sört,

c) szilvóriumot és egyéb különleges pálinkát,

d) likőröket, továbbá cognacot, rumot és arrakot és pedig mindezen italokat (*a*, *b*, *c* és *d*) csakis főüzletekben, zárt edényekben. Az *a*) és *b*) alatt felsoroltaknál 0.5 liternél, a szilvorium, különleges pálinka, likőrök, cognac és arraknál 0.3 liternél, a rumnál pedig 0·2 liternél nem kisebb mennyiségben,

e) szeszt, melynek a 100 fokú szeszmérő szerint legalább is 75 fokot kell tartalmaznia, iparosoknak mesterségük folytatására, vagy másoknak is házi czélokra főüzletekben zárt edényekben egy liternél nem nagyobb és $^1/_8$ liternél nem kisebb mennyiségben.

Az emlitett kereskedők ezenfelül a fennebb *a)*, *b)*, *c)* és *d)* alatt felsorolt folyadékok árulását csupán melléküzletként és az *e)* pont alatti esetben szintén igy és az üres üvegeknek becserélése nélkül gyakorolhatják.

A kis mértékben elárusitható honi finomabb asztali bor árának legalább 40, a csemegeborénak legalább 60 krban kell megszabva lenni; ebben az árban a palaczk értéke is benfoglaltatik, mely azonban literenkint 10 krt meg nem haladhat.

Külföldi borok alatt csupán a vámterületen kivül termett borok értendők.

A szilvórium, továbbá a likőrök, valamint a cognac, rum és arrak csak akkor tekinthetők kis mértékben elárusitható italoknak, ha azok ára literenkint üvegestől legalább 1 frtban van megszabva, melyből a palaczk árára 0.2 literenkint legfeljebb 4 kr. essék.

8. §.

Bortermelők, bor- és szeszkereskedők, valamint likőr- és rumgyárosok oly helyre való kivitelnél, melyre a jelen törvény hatálya ki nem terjed, a pénzügyminister által meghatározandó ellenőrzési föltételek alatt bort legalább 25 — különleges pálinkaféléket, likőrt, puncsesszenczíát és más édesitett égetett szeszes folyadékokat, továbbá arrakot, cognacot és rumot legalább 4 liternyi mennyiségekben, adómentesen kiszállithatnak abban az esetben is, ha ezen italoknak kis mértékben vagy nagyban való elárusitásával foglalkoznak.

A likőr- és rumgyárosok által zárt városokból nyilt helyekre legalább 50, és nyilt helyeken más beszedési körbe legalább 100 liternyi mennyiségben kiszállitott vagy helybeli adóköteles feleknek átengedett likőr- és rumgyártmányok az 1888 : XXXV. t.-cz. 22. és 23., illetve 33. §-aiban megszabott föltételek teljesitése mellett akkor is részesithetők az adó alóli kivétel kedvezményében, ha azok egyszerre több czímzett részére küldetnek, az egy-egy czímzettnek küldendő mennyiség azonban 4 liternél kevesebb nem lehet.

9. §.

Jövedéki kihágást követ el:

a) a ki az előző szakaszokban foglalt rendelkezések

ellenére égetett szeszes folyadéknak elárusitásával engedély nélkül foglalkozik;

b) a ki szeszes folyadék elárusitására jogositva van ugyan, de annak föltételeit megszegi;

c) a ki a jelen törvény 3. és 5. §-ainak a könyvvezetésre vonatkozó rendelkezéseit megszegi;

d) a ki égetett szeszes folyadékot saját számára a 6. §. első bekezdésében foglalt rendelkezés ellenére előleges engedély nélkül szerez be;

e) a ki a 6. §. második bekezdésében foglalt rendelkezés ellenére szeszes folyadéknak nyilt helyre való bevitelénél a bejelentést s az adó lefizetését elmulasztja; a beszedési körzeteken átvonulók által magán czéljaikra felhasznált avagy átvonuló katonaság részére kiszolgáltatott szeszes folyadékok felhasználása, illetve kiszolgáltatása — kihágási eljárás és büntetés alá nem vonható;

f) a kereskedő, a ki szeszes italokat a jelen törvény 7. §-ában előirt korlátok figyelmen kivül hagyásával árusit el;

g) a ki szeszes folyadékot oly módon árusit el vagy hoz forgalomba, hogy ez által az italmérési jövedéket azon beszedési körzetben, a melyben a szeszes folyadékot forgalomba hozta, vagy azon beszedési körzetben, a melybe az általa forgalomba hozott szeszes folyadék bevitetik — megkárositja.

E jövedéki kihágások elkövetői az 1888: XXXV. t.-cz. 62—65. §-aiban foglalt rendelkezéseknek megfelelő alkalmazása mellett a részökre netalán adott engedély megvonásán kivül az idézett törvényczikk 65. §-ának első bekezdésében emlitett biróságok által a megröviditett vagy megrövidités veszélyének kitett adó 10—20-szoros

összegéig terjedhető pénzbüntetéssel, mely azonban 25 frtnál csekélyebb nem lehet; — ha pedig az adó a pénzbüntetés alapjául nem vehető, — az idézett szakasz második bekezdésében említett pénzügyi hatóságok által 1 forinttól 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel, és bármelyik esetben a kihágás tárgyát képező szeszes italok elkobzásával büntetendők.

10. §.

Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminister és a kereskedelemügyi minister, Horvát-Szlavonországokra nézve a pénzügyminister, ki e tekintetben Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjával egyetértőleg jár el, bizatik meg.

XXXVII. TÖRVÉNYCZIKK

az 1887. évi közösügyi zárszámadásra alapitott végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutatkozó tartozás fedezéséről, az 1888. és 1889. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről, a rendkivüli katonai óvintézkedések költségeire megszavazott 2,674.000 frt póthitelből Magyarországra eső összeg fedezéséről, — valamint az 1888. évi határvám-bevételek visszamaradása folytán a magyar korona országai által fedezendő kiadásról.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 27-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 29-én.)

1. §.

A pénzügyminister felhatalmaztatik, hogy az 1887. évi közösügyi zárszámadásra alapitott végleges leszámolás folytán Magyarország terhére mutatkozó tartozás kiegyenlitésére pótlólag 254.145 frt 67 krt, — a közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottságok által 1888. évi közösügyi póthitelkép megszavazott 1,620.000 frtból a Magyarországra eső 508.680 frtot, — az 1889. évi póthitelkép megszavazott 5.786 frtból Magyarországra eső 1.816 frt 80 krt, továbbá az 1889. évi rendkivüli közösügyi póthitelkép megszavazott 2,935.600 frtból Magyarországra eső 921.778 frt 40 krt, végül a rendkivüli katonai óvintézkedések költségeire megszavazott 2.674.000 frt póthitelből Magyarországra eső 839.636 frtot, összesen tehát 2,526.056 frt 87 krt fizethessen a közös pénzügyministernek; — felhatalmaztatik továbbá a pénzügyminister, hogy az 1888. évi közösügyi kiadásokra elő-

irányzott határvámbevételek visszamaradásából eredő hiány kiegyenlítésére az 1888. évi magyarországi zárszámadás szerint kiszolgáltatott 676.306 frt 19 krt az alábbi szakasz értelmében fedezhesse.

2. §.

Az előző szakaszban megjelölt kiadásokból 761.928 frt 36 kr. az 1889. évi XXI. t.-cz. 2. §-ának »Rendes kiadások« IV. fejezete, 1,764.128 frt 51 kr. pedig »C) Rendkivüli közösügyi kiadások« I. fejezete alatt számolandó el, és az egész 3,202.363 frt 06 krt tevő összeg fedezése ugyancsak az 1889. évi XXI. t.-cz. 4. §-a értelmében eszközlendő.

3. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XXXVIII. TÖRVÉNYCZIKK

az elkésve, illetőleg szabálytalanul bejelentett italmérési jogok kártalanitása tárgyában.

(Szentesitést nyert 1890. évi junius hó 27-én. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi junius hó 29-én.)

1. §.

Azok a kártalanitási igények, a melyek az italmérési jog kártalanitásáról szóló 1888. évi XXXVI. t.-cz. 13. §-a, illetve az 1889. évi V. t.-cz. 1. §-a értelmében csak azért nem voltak érvényesithetők, mert az 1889. évi április hó 30-áig a kir. adófelügyelőnél irásban be nem jelenttettek, ezen törvény alapján tárgyalás alá veendők, de csakis oly esetekben, melyekben a kártalanitási igények, nem ugyan a törvénynek megfelelő módon és időben a kir. adófelügyelőnél, de mégis irásban, az 1889. évi deczember hó 31-éig, valamely hatóságnál vagy hivatalnál bejelenttettek, s melyekben a fennebbiek szerint eszközölt bejelentések tárgyalás alá vételét az érdekeltek legkésőbb az 1890. évi szeptember hó 30-áig a pénzügyministernél irásban kérelmezik. Ugyancsak az 1890. évi szeptember hó 30-áig a pénzügyministernél bejelenthetők — és ezen törvény alapján tárgyalás alá veendők — a községeknek az 1888. évi XXXVI. t.-cz. hatályba lépte előtt szerzett italmérési jogukra vonatkozó és az idézett törvény alapján érvényesiteni elmulasztott kártalanitási igényeik is.

2. §.

Ezen igények tárgyalásánál és megállapitásánál az 1888. évi XXXVI. t.-cz. intézkedései követendők, a következő eltérésekkel:

1. A kártalanitás csakis az 1888. évi XXXVI. t.-cz. 3. és 8. §-aiban megjelölt alapokon eszközölhető, ellenben a hivatkozott törvényczikk 6., 7., 9. és 10. §-ai ezekben az esetekben nem alkalmazhatók.

2. Ha ezen igények folytán a kártalanitás összegének egyezségi megállapitása nem sikerül, a felett, a közigazgatási bizottság albizottságának mellőzésével, a pénzügyminister határoz.

3. §.

Ezen törvény, a törvénytárba történt fölvételével azonnal életbe lép és végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XXXIX. TÖRVÉNYCZIKK

az 1891. évi állami költségvetésről.

(Szentesitést nyert 1890. évi deczember hó 26-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi deczember hó 28-án.)

1. §.

Az 1891. évre a magyar korona országainak

rendes kiadásai:

Háromszáznegyvenkét millió ötszázharminczötezer kilenczszázhetven o. é. forintban;

átmeneti kiadásai:

Nyolcz millió egyszázharminczezer hatszázhetvenkettő o. é. forintban;

beruházási kiadásai:

Tizenegy millió hétszáznyolczvanegyezer hétszázharminczhét o. é. forintban;

rendkivüli közösügyi kiadásai:

Hat millió ötszázhúszezer kilenczszáznegyvennégy o. é. forinthan

állapittatnak és ajánltatnak meg.

2. §.

Ez összegek a következő fejezetek, czímek és rovatok szerint oszlanak meg:

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				forint	
		A) Rendes kiadások.			
I.		**A királyi udvartartás költségei**	. . .	. . .	4,650.000
II.		**Ő cs. és ap. királyi Felsége kabineti irodája és e kabineti iroda nyugdíjai**	. .	. . .	75.252
III.		**Országgyülés:**			
	1	**A főrendiház kiadásai**	. . .	55.374	
	2	**A képviselőház kiadásai**	. . .	1,141.006	
	3	**Az országgyülési gyorsiroda személyzetének illetményei**	. . .	35.930	
	4	**A magyar delegatió kiadásai**	. . .	26.000	
	5	**Az állami közös függő adósságot ellenőrző bizottság kiadásai**	. . .	7.000	
		Együtt (III. fejezet, 1—5. czim)	. . .	. . .	1,265.310

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				forint	
IV.		Az 1891. évre megállapitott **közösügyi kiadásokból** a magyar korona országait illető összeg . .	. . .	. . .	23,873.985
V.		Az 1849. évtől az 1867. évig tényleg fennállott **központi kormány közegeinek nyugdíjai** átalányképen	. . .	. . .	53.045
VI.		**Nyugdíjak:**			
	1	Országgyülés	. . .	14.431	
	2	Állami számvevőszék	. . .	21.045	
	3	Ministerelnökség	. . .	16.453	
	4	Ő cs. és ap. kir. Felsége személye körüli ministerium	. . .	5.849	
	5	Horvát-szlavon-dalmát ministerium	. . .	3.025	
	6	Belügyministerium	. . .	550.000	
	7	Pénzügyministerium	. . .	2,670.000	

	8	Kereskedelemügyi ministerium	. . .	800.000	
	9	Földmivelésügyi ministerium	. . .	481.191	
	10	Vallás- és közoktatásügyi ministerium . . .	. . .	256.516	
	11	Igazságügyi ministerium	. . .	1,390.000	
	12	Honvédelmi ministerium	. . .	471.653	
		Együtt (VI. fejezet, 1—12. czím)	. . .	. . .	6,680.163
VII.		**Állami adósságok:**			
	1	Az 1867. évi XV. törvényczikkel elvállalt államadósági járulék:			
		Évi járulék folyó pénzértékben	17,386.084		
		Évi járulék ezüstben	11,776.000		
		Évi törlesztési járulék folyó pénzértékben . .	1,000.000		
		Évi törlesztési hányad ezüstben	150.000		
		Összesen (1. czím)	. . .	30,312.084	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	2	Földtehermentesitési és örökváltságok:			
		Kamatok	7,942.144		
		Járadékok	109.548		
		Töketörlesztés	570.400		
		Kárpótlások	200.000		
		Járulék a földtehermentesitési pénzalap m. kir. igazgatósága költségeinek fedezésére . . .	39.355		
		Kezelési költségek	8.200		
		Összesen (2. czim)	. . .	8,869 647	
	3	Szőlődézsmaváltság:			
		Kamatozás	22.500		
		Törlesztés	900.000		

	Kárpótlások: tőkében	28.000	
	kamatban	30.800	
	Kezelési költségek	24.000	
	Összesen (3. czim) . . .		1,005.300
4	Maradvány- és irtványföldek megváltása:		
	Kamatok	110.500	
	Törlesztés	131.000	
	Tőkebeli kiegyenlitésekre	1.000	
	Kezelési költségekre	5.530	
	Összesen (4. czim) . . .		248.030
5	Italmérési jogok után adandó kártalanitási tőkék kamataira az 1888. évi XXXVI. t.-cz. alapján:		
	Kamatok	10,119.710	
	Töketörlesztés	475.500	
	Kezelési költségek	8.790	
	Összesen (5. czim) . . .		10,604.000

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	6	Az 1888. évi XXXII. t.-cz. alapján kibocsátott $4^1/_2$%-os adómentes államvasuti aranykölcsön:			
		Kamatok	9,635.526		
		Törlesztés	383.500		
		Kezelési költségek	15.237		
		Összesen (6. czim) . . .		10,034.263	
	7	Az 1888. évi XXXII. t.-cz. alapján kibocsátott $4^1/_2$%-os adómentes államvasuti ezüstkölcsön:			
		Kamatok	5,361.638		
		Törlesztés	215.000		
		Kezelési költségek	18.303		
		Összesen (7. czim) . . .		5,594.941	

8	Az 1870. évi X. t.-cz. alapján felvett sorsolási kölcsön:		
	Évi járadék	1,224.000	
	Járulék a pénzügyministerium hitelműveleti osztályának költségeihez	5.000	
	Járulék a pénzügyministeri számvevőség és a központi állami pénztár költségeihez.	7.500	
	Egyéb kezelési és sorsolási költségek. . .	1.000	
	Összesen (8. czím)	. . .	1,237.500
9	Az 1870. évi XXX. t.-cz. alapján elvállalt budapesti lánczhid-elsőbbségi kölcsön:		
	Kamatok	46.614	
	Tőketörlesztés	52.200	
	Kezelési és sorsolási költségek	130	
	Összesen (9. czím)	. . .	98.944

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	10	Az 1880. évi VIII., 1881. évi XI. és XXXII., 1887. évi XXXII. és 1888. évi VI. t.-cz. alapján kibocsátott 4%-os aranyjáradék-kölcsön:			
		Kamatok	27,942 400		
		Kezelési költségek	146.135		
		Összesen (10. czím) . . .		28,088.535	
	11	Az 1880. évi VIII., IX., 1881. évi X., XI., XLV., 1882. évi IV. t.-cz. 4. §-a, XXI., XXII., XLVII. t.-cz., 1883. évi II., III. t.-cz. 4. §-a, XII., XVI., XXVIII., XXXVI., XXXVII., továbbá az 1884. évi I. t.-cz. 4. §-a, IV., VIII., IX., XIII., XIX., XXIV., XL., 1885. évi II. t.-cz. 4. §-a, XX., 1886. évi VI. t.-cz. 4. §-a, XVII., XVIII., XIX., 1887. évi XI., XII., XVI., XVII., XIX. és XXXII. t.-cz. alapján felvett 5%-os papirjáradék-kölcsön:			
		Kamatok	17,924.350		
		Kezelési költségek	32.350		
		Összesen (11. czím) . . .		17,956.700	

12	Az 1880. évi XX. t.-cz. alapján felvett tiszai és szegedi kölcsön:			
	Évi járulék	2,421.560		
	Kezelési költségek	5.550		
	Összesen (12. czím) . . .		2,427.110	
13	Az 1880. évi XLIV. t.-cz. alapján a zágrábkárolyvárosi vasutvonal megvétele folytán a cs. kir. szab. déli vasuttársaságnak fizetendő évi járulék 22. és 23. részlete	. . .	283.200	
14	Függő adósság:			
	Pénztári jegyek, birói-, árva- és közjegyzői letétek kamataira, továbbá a pénztári jegyek előállitási, kezelési költsége és bankjutalék	1,533.000		
	A tiszai és szegedi alap pénzeiből állami kiadások fedezésére igénybe vett összegek évi járulékaira.	1,231.497		
	Összesen (14. czim) . . .		2,764.497	
	Együtt (VII. fejezet, 1—14. czim) . . .		. . .	119,524.751

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
VIII.		**Kamatbiztositást élvezett és más vasutak átvétele folytán elvállalt adósságok:**			
	1	Az 1876. évi L. t.-cz. alapján a keleti vasut megváltása folytán a részvények beváltására felvett 9,989.300 frtnyi kölcsön:			
		A 9,989.300 frtnyi kölcsön	599.561		
		Kezelési költségek	1.500		
		Összesen (1. czim)	. . .	601.061	
	2	Az 1880. évi XXXVIII. t.-cz. alapján a tisza vidéki vasut megváltása folytán elvállalt adósság:			
		15,750.000 frtnyi sorsjegy-kölcsön évi járadéka	819.000		
		Kezelési költségek	664		
		Összesen (2. czim)	. . .	819.664	

3	Az 1884. évi XXIX. t.-cz. alapján az »Első erdélyi vasut« megváltása folytán elvállalt adósság:		
	Részvény-kölcsön kamatozására és törlesztésére	728.613	
	Kezelési költségek	3.565	
	Összesen (3. czím) . . .		732.178
4	Az 1884. évi XXX. t.-cz. alapján a báttaszék-dombovár-zákányi (duna-drávai) vasut megváltása folytán elvállalt adósság:		
	Részvény-kölcsön	241.170	
	Kezelési költségek	1.229	
	Összesen (4. czím) . . .		242.399
5	Az 1884. évi XXXIX. t.-cz. alapján az alföld-fiumei vasut megváltása folytán elvállalt adósság:		
	Részvények kamataira és törlesztésére	964.140	
	Kezelési költségek	4.949	
	Összesen (5. czím) . . .		969.089

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	6	Az 1889. évi XIV. t.-cz. alapján az első magyar-gácsországi vasut megváltása folytán elvállalt adósság:			
		Részvények kamataira, továbbá az I., II. és III. kibocsátású elsőbbségi kölcsön kamataira és törlesztésére	873.875		
		Az 1876. évi XI. t.-cz. alapján felvett egyesitett vasuti beruházási kölcsönből az első magyar-gácsországi vasutra eső részösszeg kamatozasara és törlesztésére	27.160		
		Az 1888. évi XVII. t.-cz. alapján felvett egyesitett vasuti beruházasi kölcsönből az első magyar-gácsországi vasutra eső részösszeg kamatozására és törlesztésére	178.126		
		Kezelési költségek	2.000		
		Összesen (6. czim)	. . .	1,081.161	

7	Az 1889. évi XIV. t.-cz. alapján a magyar-nyugoti vasut megváltása folytán elvállalt adósság:		
	A részvényadósság kamatozására	612.977	
	Az I-sö kibocsátású elsőbbségi kölcsön kamataira és törlesztésére	867.787	
	A II-od kibocsátású elsőbbségi kölcsön kamataira és törlesztésére	170.270	
	Az 1876. évi XI. t.-cz. alapján felvett beruházási kölcsön kamatozására és tőketörlesztésére .	34.529	
	Kezelési költségek	9.114	
	Összesen (7. czim) . . .		1,694.677
8	Az 1889. évi XV. t.-cz. alapján a budapest-pécsi vasut megváltása folytán elvállalt adósság:		
	Részvény-kamat	392.500	
	Az elsőbbségi kölcsön kamatozására és törlesztésére	402.164	
	Kezelési költségek	2.549	
	Összesen (8. czim) . . .		797.213

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	9	Az 1890. évi XXXI. t.-cz. alapján a magyar északkeleti vasut megváltása folytán elvállalt adósság:			
		Részvény-kamat	887.800		
		Elsőbbségi ezüstkölcsön kamatozására és törlesztésére	1,370.558		
		5%-os aranykölcsön kamatozására és törlesztésére	789.627		
		6%-os aranykölcsön kamatozására és törlesztésére	147.217		
		Beruházási kölcsön	631.689		
		Kezelési költségek	8.980		
		Összesen (9. czim) . . .		3,835.871	
		Együtt (VIII. fejezet, 1—9. czim) . . .		. . .	10,773.313
IX.		**Előlegezések a vasuti kamatbiztosítás alapján** .	. . .	. . .	1,354.566
X.		**Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükséglete**	. . .	. . .	6,254.325
XI.		**Állami számvevőszék:**			

		Személyi járandóságok	105.000		
		Dologi kiadások	5.100		
		Együtt (XI. fejezet) . . .		. .	110.100
XII.		**Miniszterelnökség:**			
	1	A miniszterelnökség költségei:			
		Személyi járandóságok	74.300		
		Dologi kiadások	31.750		
		Összesen (1. czím) . . .		106.050	
	2	A fiumei és a magyar-horvát tengerparti kormányzó és személyzete költségei:			
		Személyi járandóságok	25.380		
		Dologi kiadások	4.750		
		Összesen (2. czím) . . .		30.130	
	3	Rendelkezési alap	. . .	200.000	
		Együtt (XII. fejezet, 1—3. czím) . . .		. . .	336.180
XIII.		**Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:**			
		Személyi járandóságok	46.880		
		Dologi kiadások	7.240		
		Együtt (XIII. fejezet) . . .		. . .	54.120

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
XIV.		**Horvát-szlavon-dalmát minister és személyzete:**			
		Személyi járandóságok	29.240		
		Dologi kiadások	6.840		
		Együtt (XIV. fejezet)	. . .	. . .	36.080
XV.		**Belügyministerium:**			
	1	Központi igazgatás és földtehermentesitési pénzalap m. k. igazgatósága	. . .	354.950	
	2	Távirati költségek	. . .	13.000	
	3	Országos levéltár:			
		Személyi járandóságok	27.171		
		Dologi kiadások	4.050		
		Összesen (3. czim)	. . .	31.221	

4	Vármegyék közigazgatási, árva- és gyámhatósági kiadásai	. . .	4,515.000
5	Főispánok és a budapesti főpolgármester fizetései és lakpénzei	. . .	334.866
6	Szinművészeti kiadások:		
	A magy. kir. operaház állami segélyezésére .	215.000	
	A magy. kir. operaház 315.000 frtos kölcsönének törlesztésére	19.750	
	A budapesti nemzeti szinház állami segélyezésére	53.000	
	A budapesti nemzeti szinház 450.000 frtos kölcsönének törlesztésére	38.000	
	A budapesti nemzeti szinház nyugdijintézetének segélyezésére	12.000	
	A kolozsvári nemzeti szinház állami segélyezésére	20.000	
	A nemzeti szinházi alapok jövedelméből a szinház segélyezésére	27.300	
	A magyar szinészegyesület segélyezésére . .	5.000	
	Összesen (6. czím)	. . .	390.050

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	7	Közegészségügyi kiadások:			
		Egészségügyi tanács	6.800		
		Betegápolási költségek	709.722		
		Himlőoltási költségek	101.450		
		Járványok és más rendkivüli okoknál fogva felmerülhető költségek	5.000		
		A trachoma elfojtására szánt kiadások . .	40.000		
		Szülházi kiadások	10.000		
		Tébolydai kiadások	436.363		
		Lelenczek és törvénytelen ágyból származott gyermekek tápdijai	35.900		
		Összesen (7. czim)	. . .	1,345.235	
	8	Közbiztonsági kiadások:			

	Közbiztonsági alap	150.000		
	Országos csendőrség és a predeali nemzetközi vasuti állomáshoz kirendelt személyzet . .	3,406.642		
	Fővárosi rendőrség átalánya	1,034.389		
	Toloncz-kiadások: *a)* vidéki	46.000		
	b) fővárosi	46.922		
	Életmentési díjak	800		
	Összesen (8. czím)	. . .	4,684.753	
9	Általános közigazgatási kiadások:			
	Hivatalos lap költsége	7.500		
	Országos törvények és rendeletek tárának költségei	34.000		
	Budapesti önkéntes tűzoltó-egylet segélyezésére	5.000		
	A m. orsz. tűzoltó szövetkezet segélyezésére s a kiküldendő biztosok kölségének fedezésére	2.000		
	Utlevelek kiállításával járó költségek . .	5.160		
	Előre nem látható költségek	6.000		

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Karhatalmi költségek	5.000		
		Országgyülési képviselők választása és a választók névjegyzékének kiigazitása alkalmával felmerülő költségekre	13.780		
		Katonai előfogati díjpótlékokra szükséges költségek	8.700		
		Közigazgatási fogházak és tolonczházak létesitésére forditandó költségek	140.000		
		Összesen (9. czim) . . .		227.140	
		Együtt (XV. fejezet, 1—9. czim) . . .		. . .	11,896.215
XVI.		**Pénzügyministerium:**			
	1	Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok	591.549		
		Dologi kiadások	130.900		
		Összesen (1. czim) . . .		722.449	

2	**Pénzügyi közigazgatási bíróság:**		
	Személyi járandóságok	89.641	
	Dologi kiadások	2.500	
	Összesen (2. czím) . . .		92.141
3	**Pénzügyigazgatóságok, fővárosi adófelügyelő, központi díj- és illetékkiszabási hivatal és számvevő osztályok:**		
	Személyi járandóságok	1,896.674	
	Dologi kiadások	471.471	
	Összesen (3. czím) . . .		2,368.145
4	**Földadó-nyilvántartási felügyelők, helyszinelési felügyelőségek és a kolozsvári kataszteri igazgatóság:**		
	Személyi járandóságok	178.000	
	Dologi kiadások	33.846	
	Összesen (4. czím) . . .		211.846

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	5	**Állami pénztárak:**			
		a) Központi állami pénztár	60.915		
		b) Állami pénztár Budapesten	33.817		
		c) Állami pénztár Zágrábban	16.135		
		Összesen (5. czím)	. . .	110.867	
	6	**Adóhivatalok:**			
		Személyi járandóságok	1,258.556		
		Dologi kiadások	144.555		
		Összesen (6. czím)	. . .	1,403.111	
	7	**Pénzügyőrség:**			
		Személyi járandóságok	1,974.400		
		Dologi kiadások	677.617		
		Összesen (7. czím)	. . .	2,652.017	

8	Jogügyi igazgatóságok:		
	a) Magyarország:		
	Személyi járandóságok	62.533	
	Dologi kiadások	2.800	
	b) Horvát-Szlavonország:		
	Személyi járandóságok	14.515	
	Dologi kiadások	1.620	
	Összesen (8. czím) . . .		81.468
9	Kincstári ügyészségek:		
	Személyi járandóságok	57.035	
	Dologi kiadások	8.213	
	Összesen (9. czím) . . .		65.248
10	Pénzügyi törvényszékek Horvát-Szlavonországban . . .		6.095

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	11	Állandó kataszter:			
		Személyi járandóságok		525.400	
		Dologi kiadások	. . . .		
	12	*a*) Bányászati és erdészeti akadémia Selmeczbányán	110.397		
		b) Bányásziskola Selmeczbányán	8.379		
		c) Bányásziskola Felsőbányán	8.973		
		d) Bányásziskola Nagyágon	564		
		Összesen (12. czím)	. . .	128.313	
	13	*a*) Egyenes adók kezelési, kivetési és beszedési költségei	664.000		
		b) A hadmentességi díjról szóló 1880. évi XXVII. t.-cz. 6. §-a értelmében, a külön alap javára fordítandó	828.535		
		Összesen (13. czím)	. . .	1.492.535	

14	*a*) Fogyasztási adók beszedési költségei . .	626.354	
	b) A mezőgazdasági szeszfőzdék részére járó jutalmak	1,000.000	
	c) Fogyasztási adóvisszatérítések és kiviteli jutalmak felosztásából	1,619.263	
	Összesen (14. czim)	. . .	3,245.617
15	Italmérési jövedék	. . .	1,848.000
16	Határvám kezelési költségei	. . .	337.851
17	Bélyeg kezelési költségei	. . .	277.092
18	Jogilletékek és díjak kezelési költségei . . .	. . .	33.000
19	Fémjelzés kezelési és üzemi kiadásai . . .	. . .	9.663
20	Út-, hid- és révvám Horvát-Szlavonországban .	. . .	2.080
21	Dohányjövedék:		
	Dohányjövedéki központi igazgatóság. . .	83.658	
	Vétel, gyártás, eladás	21,207.285	
	Összesen (21. czim)	. . .	21,290.943

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				forint	
	22	Lottojövedék	. . .	1,409.905	
	23	Sójövedék	. . .	2,599.978	
	24	Perköltségek	. . .	55.500	
	25	Állami jószágigazgatóságok és számvevő-osztályok:			
		Személyi járandóságok	60.032		
		Dologi kiadások	19.294		
		Összesen (25. czím)	. . .	79.326	
	26	Állami jószágok	. . .	448.820	
	27	Bányaigazgatóságok és számvevő-osztályok . .	. . .	157.765	
	28	Fémbányászat és opálbánya	. . .	2,622.319	
	29	Fémkohászat	. . .	3,874.359	
	30	Pénzverő hivatal fémbeváltással együtt			

31	Vasművek:			
	a) Pénzügyministeri vasműosztály, mint a vasgyárak központi vezetősége . . .	15.228		
	b) Vasgyárak	5,256.880		
	Összesen (31. czím) . . .		5,272.108	
32	Zsilvölgyi kőszénbánya	. . .	11.278	
33	Sótermelés	. . .	939.115	
34	Felhagyott bányaművek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok	. . .	64.849	
35	Bányakapitányságok:			
	Személyi járandóságok	53.897		
	Dologi kiadások	10.018		
	Összesen (35. czím) . . .		63.915	
36	Állami nyomda	. . .	564.100	
37	Állami épületek	. . .	56.844	
38	Budapesti állami hidak	. . .	101.978	
39	Különféle kiadások	. . .	373.931	
	Együtt (XVI. fejezet, 1—39. czím) . . .		. . .	60,676.554

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenké
			forint		
VII		**Kereskedelemügyi ministerium:**			
	1	*a*) Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok	453.162		
		Dologi kiadások	146.774		
		b) Tarifa-bizottság és vasuti tisztképző tanfolyam	8.000		
		c) Vasuti kormánybiztosok	2.500		
		d) Műszaki kiképzés elősegitésére és utazási ösztöndijakra	3.000		
		Összesen (1. czim)	. . .	613.436	
	2	Államépitészeti hivatalok:			
		Személyi járandóságok	423.457		
		Dologi kiadások	126.216		
		Összesen (2. czim)	. . .	549.673	

3	Közutak:		
	a) Állami közutak fentartása	2,878.826	
	b) Az 1890. évi I. t.-cz. 23. §-a értelmében létesitendő állami alapra, a törvényhatóságoknak közútjaik és hidjaik fentartására, és az e czimeken elvállalt kötelezettségek teljesitésére	390.000	
	Összesen (3. czim)	. . .	3,268.826
4	Ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok:		
	1. Ipari és kereskedelmi czélokra	100.000	
	2. Külkereskedelmi czélokra	100.000	
	3. Kereskedelmi és ipari ösztöndijakra . .	2.470	
	4. Gépészeti ipariskola Kassán.	21.243	
	Összesen (4. czim)	. . .	223.713
5	Posta és távirda:		
	Személyi járandóságok	4,779.000	
	Dologi kiadások	4,801.500	
	Összesen (5. czim)	. . .	9,580.500

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	6	Magyar királyi postatakarékpénztár:			
		a) Személyi járandóságok	153.984		
		b) Dologi kiadások	50.850		
		c) Üzleti kiadások	216.600		
		d) A postatakarékpénztári tanács költségei . .	2.000		
		Összesen (6. czím) . . .		423.434	
	7	Tengeri hajózás és révügy:			
		Tengerészeti igazgatás:			
		Személyi járandóságok	89.482		
		Dologi kiadások	23.670		
		Szaakoktatás:			
		Személyi járandóságok	12.435		
		Dologi kiadások	2.865		

	Tengerészeti külön czélokra	42.050	
	Tengeri kikötők.	43.600	
	Összesen (7. czím)	. . .	214.102
8	M. kir. államvasutak:		
	Személyi járandóságok	12,265.610	
	Dologi kiadások.	1,889.090	
	Fentartási és üzemi kiadások	15,845.300	
	Összesen (8. czím)	. . .	30,000.000
9	M. kir. államvasutak gépgyára:		
	Személyi járandóságok	161.320	
	Dologi kiadások	28.200	
	Üzemi és fentartási kiadások	2,408.800	
	Összesen (9. czím)	. . .	2,598.320

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	10	Diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyár:			
		Személyi járandóságok	165.225		
		Dologi kiadások	66.100		
		Üzemi és fentartási kiadások	2,792.755		
		Összesen (10. czim) . . .		3,024.080	
	11	Budapesti kir. zálogházak	. . .	237.000	
	12	Mértékhitelesités:			
		Személyi járandóságok	7.460		
		Dologi kiadások	6.010		
		Összesen (12. czim) . . .		13.470	

		Statisztikai hivatal:			
		Személyi járandóságok	92.960		
		Dologi kiadások	54.200		
		Összesen (13. czim) . . .		147.160	
		Együtt (XVII. fejezet, 1—13. czim) . . .		. . .	50,893.714
XVIII.		**Földmivelésügyi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok	273.505		
		Dologi kiadások	145.232		
		Összesen (1. czim) . . .		418.737	
	2	Állami erdők	. . .	4,611.630	
	3	Erdőfelügyelőségek:			
		Személyi járandóságok	108.000		
		Dologi kiadások	9.000		
		Összesen (3. czim) . . .		117.000	

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	4	Országos erdei alap	. . .	75.000	
	5	Állami lótenyészintézetek:			
		1. Lótenyészintézeti központi igazgatás . .	33.960		
		2. Méneskari hadapródiskola	6.000		
		3. Ménesbirtok-gazdaságok	1,645.736		
		4. Ménesek	943.032		
		5. Méntelepek	1,253.302		
		6. Lóversenyek	25.000		
		7. Lótenyésztési jutalmak	12.000		
		8. Közös csikólegelők előmozditására . . .	10.000		
		9. Tenyészanyag vásárlására és a káposztásmegyeri kanczatelep szükségletére (a lótenyésztési alap jövedelméből)	14.158		
		Összesen (5. czím)	. . .	3,943.188	

6	Mezőrendőrség és mezőgazdasági statisztika		27.000
7	Állategészségügy:		
	Személyi járandóságok	99.488	
	Dologi kiadások	108.618	
	Összesen (7. czím) . . .		208.106
8	Budapesti állatorvosi tanintézet:		
	Személyi járandóságok	38.183	
	Dologi kiadások	24.611	
	Összesen (8. czím) . . .		62.794
9	Vinczellér-iskolák és borászati vándortanitók:		
	Érdiószegi vinczellérískola	8.800	
	Tarczali vinczellérískola	10.775	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Budapesti vinczelléri-iskola	13.835		
		Nagyenyedi vinczelléri-iskola	7.900		
		Ménesi vinczelléri-iskola	11.600		
		Kecskeméti állami »Miklós« telep. . . .	28.200		
		Nem állami vinczelléri-iskolák s szőlőszeti és kertészeti tanfolyamok segélyezésére . .	10.000		
		Szőlőszeti és borászati vándortanitók . . .	8.100		
		Összesen (9. czim) . . .		99.210	
	10	Borászat	. . .	10.945	
	11	Gazdasági tanintézetek és gazdasági ismeretek terjesztése:			
		1. Magyar-óvári gazdasági akadémia. . .	66.000		
		2. Keszthelyi gazdasági tanintézet . . .	45.860		
		3. Debreczeni gazdasági tanintézet . . .	23.755		

	4. Debreczeni földmives-iskola	37.664	
	5. Kolozsmonostori gazdasági tanintézet. .	51.460	
	6. Kassai gazdasági tanintézet	64.007	
	7. Rimaszombati földmives-iskola. . . .	19.420	
	8. Zsitva-ujfalui földmives-iskola. . . .	15.080	
	9. Adai földmives-iskola	12.040	
	10. Csákovári földmives-iskola.	17.636	
	11. Szent-imrei földmives-iskola	31.510	
	12. Szerb-nagy-szt.-miklósi földmives-iskola .	11.410	
	13. Veszprém vármegyei földmives-iskola. .	8.500	
	14. Gazdasági ismeretek terjesztése . . .	41.942	
	Összesen (11. czím)	. . .	446.284
12	A gazdaság különböző ágainak emelésére . .	. .	36.626
13	Selyemtenyésztés emelésére	. . .	1,745.000

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	14	Állattenyésztés és tejgazdaság	. . .	174.690	
	15	Kincstári birtokok:			
		a) Jószágigazgatóság és számvevő-osztály:			
		Személyi járandóságok	16.809		
		Dologi kiadások	6.880		
		b) Kincstári birtokok	267.685		
		Összesen (15. czim)	. . .	291.374	
	16	A kincstári birtokok peres ügyeinek kezelésével járó perköltségek	. . .	5.300	
	17	Földtani intézet:			
		Személyi járandóságok	23.370		
		Dologi kiadások	16.850		
		Összesen (17. czim)	. . .	40.220	
	18	Országos vizépitészeti hivatal:			
		Személyi járandóságok	37.100		
		Dologi kiadások	11.500		
		Összesen (18. czim)	. . .	48.600	

	19	Folyammérnöki hivatalok:			
		Személyi járandóságok	115.221		
		Dologi kiadások	52.950		
		Összesen (19. czim)	. . .	168.171	
	20	Vizi munkálatok	. . .	394.100	
	21	Kulturmérnöki intézmény:			
		Kulturmérnöki hivatal	94.900		
		Kassai vizmesteri iskola	7.000		
		Összesen (21. czim)	. . .	101.900	
	22	Halászat:			
		Személyi járandóságok	2.700		
		Dologi kiadások	2.800		
		Összesen (22. czim)	. . .	5.500	
		Együtt (XVIII. fejezet, 1—22. czim)	. . .	. . .	13,031.375
XIX.		**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok	223.688		
		Dologi kiadások	47.900		
		Összesen (1. czim)	. . .	271.588	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	2	Tanulmányi ügyek igazgatása:			
		Országos közoktatási tanács	10.080		
		Tankerületi főigazgatóságok	68.000		
		Népnevelési tanfelügyelőségek	211.150		
		Vizsgálati bizottmányok	13.300		
		Összesen (2. czim)	. . .	302.530	
	3	Tanintézetek:			
		Felsőbb tanintézetek:			
		Budapesti kir. egyetem:			
		Személyi járandóságok Dologi kiadások }	712.727		
		Középiskolai tanárképző és az azzal egybekötött gyakorló-iskola:			

Személyi járandóságok Dologi kiadások	41.386
Kolozsvári egyetem:	
Személyi járandóságok Dologi kiadások	252.328
Kolozsvári középiskolai tanárképző:	
Személyi járandóságok Dologi kiadások	14.832
József-műegyetem:	
Személyi járandóságok Dologi kiadások	198.796
Országos mintarajziskola és rajztanár-képző:	
Személyi járandóságok Dologi kiadások	55.900
Iparművészeti szakiskola:	
Személyi járandóságok Dologi kiadások	43.110

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Középtanodák:			
		Gymnasiumok:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások, és pedig:			
		Budapesti VII. ker. állami gymnasium Fehértemplomi » » Fiumei » » Kaposvári » » Losonczi » » Munkácsi » » Nagybányai » » Nagyszebeni » » Pancsovai » » Szolnoki » » Zombori » » Erzsébetvárosi gymnasium	285.931		
		Reáliskolák:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások, és pedig:			

Aradi	állami reáliskola . .	
Beregszászi	» » . .	
Brassói	» » . .	
Budapesti II. kerületi	állami reáliskola . .	
Budapesti V.	» » » . .	
Dévai	állami reáliskola . .	
Győri	» » . .	
Kassai	» » . .	
Kecskeméti	» » . .	
Körmöczi	» » . .	
Lőcsei	» » . .	
Nagykállói	» » . .	534.234
Nagyváradi	» » . .	
Pécsi	» » . .	
Pozsonyi	» » . .	
Soproni	» » . .	
Szegedi	» » . .	
Székesfehérvári	» » . .	
Székelyudvarhelyi	» » . .	
Temesvári	» » . .	
Budapesti VI. ker.	állami reáliskola . .	
Egri	» » . . .	
Debreczeni	» » . . .	
Sümegi	reáliskola segélyezésére . . .	4.000
Esztergomi	» » . . .	2.000
Vágujhelyi	» » . . .	1.200
Felekezeti, törvényhatósági, valamint községi középiskolák segélyezésére		112.390

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		Középiskolák közös költségei	16.000		
		A középiskolákkal összekötött alumneumok, internatusok, convictusok segélyezésére . . .	3.000		
		Szakiskolák, és pedig:			
		Bábaiskolák: Nagy-Szebenben, Nagy-Váradon, Pozsonyban és Szegeden:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások .	28.600		
		Budapesti közép-ipariskola:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások .	58.732		
		Iparos tanulók iskolái:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások .	56.900		
		Fiumei állami kereskedelmi iskola:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások .	14.125		
		Soproni állami kereskedelmi iskola:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások .	11.655		
		Az ujvidéki polgári iskolával kapcsolatos kereskedelmi és ipariskola részére együttesen:			

Személyi járandóságok és dologi kiadások .	13.910
Brassói állami kereskedelmi iskola:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások .	19.140
Kereskedelmi iskolák segélyezésére	22.500
Elemi és polgári férfi tanitó-képzők:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások:	
Aradi elemi és polgári férfi tanitó-képző.	
Bajai » » » » » »	
Budapesti I. ker. » » » » » »	
Csáktornyai » » » » » »	
Csurgói » » » » » »	
Dévai » » » » » »	
Félegyházai » » » » » »	
Iglói » » » » » »	
Kolozsvári » » » » » »	369.304
Lévai » » » » » »	
Losonczi » » » » » »	
Márm.-szigeti » » » » » »	
Modori » » » » » »	
Sárospataki » » » » » »	
Szék.-kereszturi » » » » » »	
Zilahi » » » » » »	
Zuió-váraljai » » » » » »	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Elemi és polgári tanitónő-képzők:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások:			
		Budapesti II. ker. elemi és polgári tanitónő-képző Budapesti VI. ker. » » » » » Győri » » » » » Kolozsvári » » » » » Pozsonyi » » » » » Szabadkai » » » » »	272.736		
		A tanitóképzők közös költségei	8.000		
		Népnevelési szükséglet	1,622.000		
		A néptanitók nyugdíjintézete segélyezésére . .	150.000		
		A »Néptanitók Lapja« kiadására	10.000		
		A néptanitói árvaház segélyezésére	2.000		
		Állami felsőbb leányiskolák:			

Személyi járandóságok és dologi kiadások:	
Beszterczebányai állami felsőbb leányiskola .	
Budapesti állami felsőbb leányiskola . . .	
Fiumei » » » . . .	
Lőcsei » » » . . .	
M.-szigeti » » » . . .	222.146
Pozsonyi » » » . . .	
Soproni » » » . . .	
Temesvári » » » . . .	
Trencséni » » » . . .	
Kolozsvári felsőbb leányiskola segélyezésére . .	4.500
Kassai felsőbb leányiskola segélyezésére . . .	2.000
Siketnémák intézete Váczon:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások . .	36.610
A Kolozsvárt fennálló siketnéma intézet segélyezésére	2.700
Vakok országos intézete Budapesten:	
Személyi járandóságok és dologi kiadások . .	40.874
A vakok országos intézetéből kilépő növendékek segélyezésére, az ápoldai alap tiszta jövedelme.	2.845

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			f o r i n t		
		A balatonfüredi szeretetház:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások .	8.800		
		Állami tanintézetek épitésére felvett kölcsönök törlesztése:			
		Befejezett épitkezések:			
		A budapesti VI. kerületi állami tanitónőképző uj épületszárnyának belső felszerelésére felvett 25.000 frt kölcsön 4-ik törlesztési részlete	5.000		
		A budapesti I. ker. állami férfitanitóképző épületének belső felszerelésére felvett 78.471 frt kölcsön 3-ik törlesztési részlete . . .	9.000		
		A kir. »József« műegyetem és az állatgyógyintézet létesitésére, valamint a műegyetemnek belső felszerelésére felvett 1,156.166 frtnyi kölcsön törlesztésének 9-ik (51.550 frt), illetőleg 3-ik (15.000 frt) részlete . .	66.550		
		A losonczi állami gymnasium épületének létesitésére felvett 25.429 frt kölcsön törlesztésének 15-ik reszlete	1.900		
		A budapesti egyetemi természettudományi intézetek 165.132 frtot tevő belső felszerelési költségeinek és azok kamatainak törlesztésére 6-ik részlet	15.000		
		A II. szülészeti kóroda elhelyezésére megvásárolt ház és telek 72.000 frtnyi vétel-			

árának fedezésére fölvett kölcsön 8-ik törlesztési részlete	6.210
A győri állami tanitónő-képző épületének épitésére felvett 61.374 frtnyi kölcsön törlesztésére 8-ik részletül.	4.921
A kolozsvári egyetem természet- és orvostudományi intézetei részére létesitendő, s a városi vizvezeték alapjául szolgálandó vizvezeték költségeire (135.832 frt) 6-ik törlesztési részlet.	12.283
A pozsonyi állami tanitónő-képző épületének épitésére felvett 113.932 frtnyi kölcsön törlesztésére 13-ik részletül	7.000
Az egyetemi boncztani intézet felépitésére felvett 318.327 frt kölcsön törlesztésének 16-ik részlete.	21.000
Az egyetemi épületek létesitésére felvett 2,244.717 frtnyi kölcsön törlesztésének 19-ik részlete	146.322
A budapesti egyetemi orvoskari intézetek felépitésére az 1881. évi XX. t.-cz. értelmében beruházott 723.317 frt kölcsön után az idézett t.-cz. 3. §-a értelmében 9-ik részletül	43.132
A budapesti VI. ker. állami tanitónőképző részére az Andrássy-uti épitkezési vállalattól megvett épület 153.456 frt vételárának fedezésére, továbbá az ottani gyakorló leányiskola épületének létesitésére forditott 59 479 frt, vagyis együtt 212.935 frt kölcsön törlesztésére 12-ik részletül	13.961

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		A budapesti egyetemi természettudományi intézetek építésére fordított 653.940 frt, továbbá azok környékének parkirozására kiadott 32.255 frt, tehát együtt 686.195 frtnyi kölcsön törlesztésének 9-ik részlete . . .	40.800		
		Az egyetemi belgyógyászati kóroda felépítésére felvett 328.478 frt kölcsön törlesztésének 14-ik részlete	21.000		
		A budapesti egyetemi 1-ső szülészeti kóroda elhelyezésére megvásárolt épület 101.525 frt vételárának 8-ik törlesztési részlete. .	6.542		
		A festészeti mesteriskola épületére felvett 69.597 frtnyi kölcsön törlesztésére 9-ik részlettől	4.140		
		A pozsonyi bábaiskolai épület és telek vételárának fedezésére felvett 75.590 frtnyi kölcsön 8-ik törlesztési részlete	4.540		
		Az országos mintarajziskola kibővitésére megvett telek 24.516 frt vételárának kamata és törlesztése fejében 6-ik részlet . . .	1.500		

A budapesti VII. ker. állami főgymnasium telkének megvételére szükséges 62.411 frt kamata s törlesztési 5-ik részlete . .	3.745
Az orvoskari intézetek számára megvett telek és épület 40.860 frt vételárának törlesztésére 6-ik részlet	2.160
A soproni állami felsőbb leányiskola épületének felépitésére felvett 151.308 frt kölcsön törlesztésének 6-ik részlete	9.055
A szülészeti kóroda kibővitésére és az egyetemi épitkezésekre szükséges terület nagyobbitására megvett alapitványi ház és telek 161.230 frt vételára után törlesztési 8-ik részlet	9.674
A budapesti V. kerületi állami reáliskola épitésére fordított 298.250 frt kölcsön törlesztésének 9-ik részlete	15.000
A budapesti VI-ik kerületi állami tanitónőképző intézet kibővitésére megvett telek 32.000 frt vételárának és 146.713 frt épitési költségeinek, együtt tehát 178.713 frt kölcsön törlesztésének 6-ik részlete . .	9.350
A budapesti I. ker. állami férfitanitóképző épületének épitésére felvett 339.870 frtnyi kölcsön 7-ik törlesztési részlete . . .	20.320

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		A budapesti közép ipariskola és technologiai iparmuzeum számára megvett telkek 120.629 frt vételárából még fenmaradó 82.876 frt kölcsön törlesztése fejében 7-ik részlettől .	5.197		
		Az iparművészeti muzeum és iskola épülete számára vásárolt üllői uti 1 552 □ ölnyi terület 175.000 frt vételára s a Beleznay-féle telekből fenmaradt 360 □ ölre eső 177.567 frt kisajátitási árának 2-ik törlesztési részlete.	17.628		
		Be nem fejezett épitkezések:			
		A kolozsvári egyetemi boncztani intézet 335.656 frtnyi épitési és belső felszerelési költségének törlesztésére 9-ik, illetőleg 6-ik részlet	20.139		
		A pancsovai állami reáliskola épitésére felvett 92.402 frt kölcsön után törlesztési 7-ik részlettől	3.000		
		A dévai állami reáliskola és internatus épitésére felvett 102.335 frt kölcsön után törlesztési 7-ik részlettől	6.140		

A modori állami tanitóképző intézet épületének létesitésére felvett 121.953 frt kölcsön törlesztésének 6-ik részlete	7.317
A budapesti egyetemi törvényszéki orvostani intézet részére megvett telek 49.254 frtnyi vételárának és összesen 218.258 frtnyi épitési, valamint belső felszerelési költségnek 6-ik, illetőleg 4-ik törlesztési részlete . .	16.051
Az országos közoktatási tanács és a tanárképző intézet gyakorló iskolája telkének megvételére és házának épitésére felvett összesen 230.380 frt kölcsön 6-ik törlesztési részlete	13.823
A kolozsvári egyetem egészségtani és élettani intézetének épitésére szükséges 134.510 frt, és belső felszerelésére szükséges 43.401 frt kamata és törlesztési 6-ik (8.959 frt), illetőleg 4-ik (5.000 frt) részlete	13.959
A budapesti tud. egyetem központi régi épületének részbeni újra épitésére szükséges 161.782 frtnak kamata és törlesztési 4-ik részlete.	9.707
A máramaros-szigeti állami férfitanitóképző telkének és épületének vásárlására felvett 70.570 frt, valamint annak bővitésére felveendő 19.430 frt, együtt tehát 90.000 frt kölcsön 7-ik törlesztési részlete . . .	5.400

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		A budapesti közép-ipariskola és technologiai iparmuzeum épületének felépitésére szükséges 350.000 frt kamata s törlesztésére 5-ik részletül	21.000		
		A technologiai iparmuzeum s középipariskola uj épületének belső felszerelésére felvett 40.186 frt kölcsön 3-ik törlesztési részlete.	10.000		
		A brassói állami főreáliskola telkének megvételére és épitésére felvett 105.000 frt kamata és 4-ik törlesztési részlete . . .	6.300		
		A csáktornyai tanitóképző épületének felépitésére szükséges 46.600 frtnyi kölcsön kamata és törlesztésére 4-ik részlet . .	2.800		
		A székely-udvarhelyi állami reáliskola épitkezésére felvett 82.557 frt kölcsön kamata és törlesztésére 2-ik részlet	4.953		
		A brassói állami közép kereskedelmi és fa-ipariskola épületének létesitésére felveendő 63.157 frt kölcsön kamata és 1-sö törlesztési részlete	3.790		

		A budapesti egyetemi boncztani intézet létesitésére felveendő 300.000 frt kölcsönből 1891. év folyamában beruházandó mintegy 100.000 frtnak kamata és 1 sső törlesztési részlete fejében	6.000	
		A Beleznay telken a műegyetem czéljaira emelendő épület költségeire felveendő 125.000 frt kölcsönből az 1891. év folyamában beruházandó mintegy 100.000 frtnak kamata és 1-sső törlesztési részlete fejében . . .	6.000	
		A budapesti VII. ker. állami gymnasium elhelyezésére szükséges épület létesitésére felveendő 227.000 frt kölcsönből az 1891. év folyamában beruházandó mintegy 50.000 frtnak kamata és 1-sső törlesztési részlete fejében	3.000	
		Összesen (3. czim)	. . .	5,940.220
4		Ösztöndijak és egyéb tanulmányi czélok:		
		Utazási ösztöndijak felsőbb és középiskolai tanárok és tanárjelöltek számára . . .	8.000	
		A nagyszebeni Teréz-árvaház kir. alapitványi javadalma	17.690	
		A kolozsvári elemi iskola rajztanitójának .	368	
		Alapitványi járulék az erdélyi iskola-alap részére, a tanitók fizetéseinek pótlására .	10.452	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Segély az ösztöndíj-alapnak	1.064		
		Szegény tanulók segélyezésére	1.200		
		Goldberg-féle ösztöndíj: 2 állomás, egyenként 315 frttal	630		
		Halli alapitványi alafák- és segélydíjakra, és pedig: 5 alafa 420 frttal, 5 segélydíj 210 frttal, együtt tehát 3.150 frt fedezésére megkivántató összeg pótlására, a halli hölgyalaptól átveendő 845 frt és a halli kincstári hölgyalaptól e czélra fordítandó 458 frtot tevő tiszta jövedelmen felül	1.847		
		A magyarországi középiskolákba járó 12 horvátországi illetőségü tanuló számára 300 frttal	3.600		
		Oly egyetemi magántanárok jutalmazására, kik elméleti szakot adnak elő, melyre rendszeresitett tanszék vagy nem létezik, vagy betöltve nincs, s kiknek a tanári pályán megtartása az illető fakultás véleménye szerint kivánatos	2.500		
		Ösztöndíjak a magyar határőrvidék számára .	7.320		

	A debreczeni református collegium részére .	4.000		
	Az általános tápintézeti alapba olvasztott nagyszombati convictusi alap és az ebből javadalmazott nagyszombati convictus javára tett kincstári alapitvány után évi járulék fejében	6.090		
	Összesen (4. czim) . . .		64.761	
5	Közművelődési czélok:			
	Magyar nemzeti muzeum:			
	Személyi járandóságok és dologi kiadások	117.701		
	Országos képtár és ezzel kapcsolatos magyar történelmi képcsarnok	34.090		
	Meteorologiai központi intézet:			
	Személyi járandóságok és dologi kiadások	14.500		
	Országos magy. kir. zene- és szinművészeti akadémia	51.463		
	A nemzeti zenede segélyezésére	1.500		
	Iparművészeti muzeum:			
	Személyi járandóságok és dologi kiadások	23.740		

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		Technologiai iparmuzeum:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások	19.428		
		Festészeti mesteriskola:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások.	15.000		
		Magyar művészeti ösztöndíj-alap:			
		3 ösztöndíj 420 frttal	1.260		
		Képzőművészet czéljaira.	17.000		
		A képzőművészeti társulat segélyezésére . .	4.000		
		A nápolyi Stazione Zoologica-nak. . . .	1.252		
		Festészeti tanfolyam nők számára:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások.	5.600		
		Az iparművészet czéljaira	2.500		
		Műemlékek:			
		a) Országos bizottság	16.750		

b) Vajda-Hunyad várának fentartására átalányul	4.000
A magyar földrajzi, földtani és természettudományi társulatok segélyezésére és országos érdekű kutatásokra	6.000
Magyar történelmi és irodalomtörténeti források és emlékek kiadására és feldolgozására	15.000
A magy. tud. akadémia részére, az ó kori classikusok műveinek általa rendezett kiadására.	1.500
A magy. tud. akadémia könyvtárának gyarapitására	5.000
A magy. tud. akadémia mathem. és term. tud. osztálya részére országos érdekű kutatásokra és közleményekre	5.000
A magy. tud. akadémia összes czéljaira saját rendelkezésére	8.500
Tudományos, irodalmi vagy művészi pályán működő, segélyre szorult egyének vagy ilyenek családjainak istápolására . . .	8.000
Tornamesterek kiképzésére	5.000

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		Közegészségtani előadások díjazására a jogakadémiákon	600		
		A nemzetközi földmérés berlini központi irodájának fentartási költségeihez	400		
		Összesen (5. czím)	. . .	384.784	
	6	Egyházi czélok:			
		A görög szertartású kath. egyháznak . . .	99.000		
		Az ágostai hitvallású evang. egyháznak . .	36.000		
		A helvét hitvallású evang. egyháznak. . .	65.000		
		A görög keleti hitvallású egyháznak . . .	100.000		
		Az unitária hitvallású egyháznak	5.000		
		Az izraelita vallástak egyházának. . . .	5.000		
		A gyulafehérvári róm. kath. káptalan részére kir. alapítványi évi járulék	5.985		

		Kamarai járandóság erdélyi helv. hitvallású evang. egyházak és tanodák számára . .	14.000		
		Kamarai járandóság három róm. kath. lelkész számára	187		
		Összesen (6. czím) . . .		330.172	
		Együtt (XIX. fejezet, 1—6. czím) . . .		. . .	7,294 055
XX.		**Igazságügyi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok	176.136		
		Dologi kiadások	78.666		
		Összesen (1. czím) . . .		254.802	
	2	Királyi Curia:			
		Személyi járandóságok	437.974		
		Dologi kiadások	16.900		
		Összesen (2. czím) . . .		454.874	

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	3	Királyi táblák	. . .	1,002.416	
	4	Királyi főügyészségek	. . .	71.532	
	5	Királyi törvényszékek és járásbíróságok:			
		Személyi járandóságok	5,475.847		
		Dologi kiadások	1,631.084		
		Összesen (5. czím)	. . .	7,106.931	
	6	Királyi ügyészségek:			
		Személyi járandóságok	1,014.593		
		Dologi kiadások	1,500.020		
		Összesen (6. czím)	. . .	2,514.613	
	7	Országos fegyintézetek, kerületi börtön, közvetítő intézet és állami fogház:			
		Illavai országos fegyintézet	129.730		
		Lipótvári országos fegyintézet	143.850		
		Mária-nostrai országos fegyintézet . . .	58.731		

	Munkácsi országos fegyintézet	91.992		
	Nagy-enyedi országos fegyintézet . . .	48.748		
	Soproni orsz. fegyintézet	109.790		
	Szamosujvári országos fegyintézet . . .	105.547		
	Váczi országos fegyintézet	131.825		
	Szegedi kerületi börtön	88.327		
	Kis-hartai közvetitő intézet	15.663		
	Szegedi állami fogház	8.371		
	Összesen (7. czim) . . .		932.574	
8	Országos rabsegély- és javitóintézeti alap . .	. . .	306.310	
9	Telekkönyvezés:			
	Személyi járandóságok	6.660		
	Dologi kiadások	340		
	Összesen (9. czim) . . .		7.000	
10	Az 1889. évi XLV. t.-cz. alapján alkalmazott birák személyi járandóságai és törvények szerkesztése	. . .	43.800	
	Együtt (XX. fejezet, 1—10. czim) . . .		. . .	12,694.852

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
XXI.		**Honvédelmi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás:			
		Személyi járandóságok és dologi kiadások . . .		285.949	
	2	Honvédségi intézetek:			
		Központi ruharaktár	44.598		
		Fegyverzeti és lőszer-bizottság	25.042		
		Ludovika-akadémia	380.960		
		Honvéd-menház	34.579		
		Összesen (2. czím) . . .		485.179	
	3	Ujonczozás-felülvizsgálati költségek	. . .	35.000	
	4	Honvédfőparancsnokság	. . .	64.558	

5	Kerületi parancsnokságok	. . .	279.323	
6	Csapatok:			
	Gyalogság Koronaőrség } átalánykép	. . .	9,494.133	
	Lovasság			
7	Csendőrségi költségek	. . .	19.530	
8	Honvéd-hadbiróság.	. . .	55.870	
9	Honvéd-hadbiztosság	. . .	93.908	
10	Honvéd-számvevőség	. . .	126.165	
11	Alapitványi helyek a közös katonai intézetekben	. . .	68.400	
	Együtt (XXI. fejezet, 1—11. czim)	. . .	. . .	11,008.015
	Rendes kiadások összege	. . .	. . .	**342,535.970**

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		B) Átmeneti kiadások és beruházások.			
		I. Átmeneti kiadások.			
I.		**Ministerelnökség:**			
		A ministerelnökségi épület helyreállitási és javitási költségeire	. . .	. . .	12.000
II.		**Belügyministerium:**			
	1	Átmeneti rendkivüli kiadások az 1885. évi XXIV. t.-cz. alapján:			
		Személyi járandóságok	32.060		
		Dologi kiadások	1.100		
		Összesen (1. czim)	. . .	33.160	
	2	A m. kir. csendőrség állományának, és alosztályainak 1 szakaszparancsnoksággal: 1 hadnagy és 1 őrmester létszámmal; 12 gyalogőrssel: 12 őrsvezető, és 60 csendőr létszámmal			

		keretnek 2 őrmester és 2 őrsvezető létszámmal való szervezése folytán felmerülő, s végre a tábori csendőrök részére szükséges háti böröndök beszerzéséből eredő, egyszersmindenkorra felmerülendő költségekre		13.075	
	3	A m. kir. operaház meglevő fátyolszövetü és ily szerelvényü diszleteinek tüzmentesitési költségeire		1.500	
		Együtt (II. fejezet, 1—3. czim) . .		. . .	47.735
III.		**Pénzügyministerium :**			
	1	A rendelkezés alá jutott állami tisztviselők illetményeire		8.000	
	2	Az állami javaknál a bérhátralékok leszámolásának keresztülvezetésére, a telepitvényes ügyek lebonyolitására, és az állami javak eladásának előkészitésére szükséges tervek és helyszini szemlék költségeire		11.200	
	3	Az 1867. év végéig befektetett tiszti biztositékok visszafizetésére		8.000	
	4	Az 1883. évi XLI. t.-cz. alapján felvett 6,764.800 frtnyi jelzálogkölcsön kamat és tőke törlesztésére		430.000	

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
	5	Az állami javak eladásának előmozditása czéljából felvett záloglevél-kölcsönök tőke- és kamattörlesztésére; még pedig:			
		4½%-os: 1884. évi kölcsön	52.195		
		1885. » »	100.782		
		1886. » »	74.443		
		4%-os: 1886. » »	6.495		
		1887. » »	24.585		
		1889. » »	1.300		
		1890. » »	25.000		
		Összesen (5. czím)	. . .	284.800	
	6	A Rába és mellékfolyóinak szabályozására felvett kölcsön kamat- és tőketörlesztésének az állami kincstár által fedezendő része, az 1885. évi XV. t.-cz. 7. §-a értelmében	. . .	336.000	
	7	A fővárosban alkalmazott és szolgálattételre beosztott alsóbbrendű állami hivatalnokok, altisztek és szolgák segélyezésére	. . .	250.000	

	8	Az állami vasgyárak rendezésére az e czélból eladott vasbánya telkeiért befolyt és az átmeneti bevételek 1/*d*) czime alatt felvett összeg erejéig		600.000	
		Együtt (III. fejezet, 1—8. czím)			1,928.000
IV.		**Kereskedelemügyi ministerium:**			
	1	Az „Adria" tengeri gőzhajózási társaság segélyezésére		307.300	
	2	Tengeri gőzhajózási járatok segélyezésére . .		70.000	
	3	Az 1890. évi IX. t.-cz. alapján a népszámlálás költsége		150.000	
		Együtt (IV. fejezet, 1—3. czim)			527.300
V.		**Földmívelésügyi ministerium:**			
	1	Phylloxera rovar ellen való védekezés czéljaira		150.000	
	2	A kisbéri róm. kath. iskola épitési költségeiből a ménesbirtokra eső rész		5.000	
	3	A Budapesten tartandó ornithologiai congressus 5.000 frt költségéből ezen ministeri tárczára eső fele rész		2.500	

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				forint	
	4	A kincstári birtokon folyamatban levő és folyamatba teendő telepitési műveletek fejlesztése és előkészitése czéljából helyszini szemlék, felmérések, egyéb munkálatok s a telepités érdekében foganatositandó másszerű intézkedések	. . .	12.000	
	5	Egy létesitendő földmives iskola berendezésére	. . .	6.000	
	6	Kertészeti szakiskola felállitása s berendezési költsége	. .	6.000	
		Összesen (V. fejezet, 1—6. czim)	. .	. . .	181.500
VI		**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1	Magyarország néprajzi leirásának költségeire 7-ik évi átalány	. . .	6.000	
	2	A budapesti kir. tud. és műegyetemi olvasókör segélyezésére	. . .	1.200	
	3	Felekezeti-, törvényhatósági-; valamint községi középiskoláknál befektetésekre s beruházásokra	. . .	36.000	

4	Egy mechanikai tanmühely személyi és dologi költségeire (10 évre, évenként)	. . .	1.000
5	A vallásalapitványi faraktárból a vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium és annak számvevősége részére szállitott tüzifa után felgyülemlett 13.833 frt számlatartozásnak törlesztésére 2-ik részlettül	. . .	4.611
6	Az 1891. évben Budapesten tartandó nemzetközi II-ik ornithologiai congressus kiadásaira . .	. . .	7.500
7	A vakok orsz. intézete épületének tatarozási költségeire I. részlettül	. . .	5.000
8	A magyar nemzeti muzeum épületének tatarozási költségeire I. részlettül	. . .	5.000
9	Az állami elemi-, felső nép- és polgári iskolák épületeinek helyreállitási munkálataira, az 1884. évi V. t.-cz. által engedélyezett 500.000 frt hitel terhére utalványozott 21.632 frt 71 krnak visszatéritésére 1-ső részlet . . .	. . .	7.210
10	A magyar határőrvidéki ösztöndijalap által az államkincstár javára 1875—1888. években illetéken felül beszállitott jövedelmi fölösség visszatéritésére 1-ső részlet	. . .	3.862
11	A rajztanárok részére tartandó póttanfolyamok költségeire	. . .	1.500

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				forint	
	12	A losonczi állami gymnasium épületénél szükségessé vált különféle helyreállitásokra . .	. . .	2,000	
	13	A temesvári állami reáliskola árnyékszékeinek vizzel leendő ellátására	. . .	1.500	
	14	A budapesti egyetemi vegytani intézet épületének tatarozási költségeire	. . .	2.000	
		Együtt (VI. fejezet, 1—14. czím)	. . .	. . .	84.383
VII.		**Igazságügyi ministerium:**			
	1	Az erdélyi birtokrendezések gyorsitása czéljából adható költségelőlegek	. . .	50.000	
	2	Kir. táblák:			
		Átalakitás és felszerelésre	30.000		
		Átköltözködésre	50.000		
		Könyvtár megalapitására	9.000		
		Összesen (2. czím)	. .	[illegible]	

	3	Kir. főügyészségek:			
		Átalakitás és felszerelésre	5.000		
		Átköltözködési költségekre	2.000		
		Összesen (3. czim) . . .		7.000	
		Együtt (VII. fejezet, 1—3. czim) . . .		. . .	146 000
VIII.		**Honvédelmi ministerium:**			
	1	Az országos honvédsegélyző-egylet rendelkezésére . .		200.000	
	2	Az új ismétlő fegyverek rendszeresitése folytán a legénységi felszerelés kiegészitésére és módositására, 161.000 főnyi gyalog legénység után hitelre megrendelt felszerelés kamatainak betudásával átlag 18 frttal = 2,898.000 frt; 4 évre felosztva harmadik részlettől.	. . .	724.500	
	3	Uj lőszerkocsik beszerzésére, 445 fogat hámszerszámmal együtt, beleszámitva az átvételi, kiszállitási és elhelyezési költségeket is, átlag 560 forinttal = 249.200 frt; 2 évre felosztva második részlettől	. . .	124.600	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				forint	
	4	Gyalogsági töltényszükséglet első hadi készletként, átvételi s kiszállitási költséggel és időközi kamattal együtt 2,810.000 frt; öt évre felosztva második részletül	. . . .	562.000	
	5	Hadszervonatnak hámszerszámokkal beszerzésére, átvételi, kiszállitási és elhelyezési költséggel és időközi kamattal együtt 726.990 frt; 3 évre felosztva második részletként	. . .	242.330	
	6	180.000 darab ismétlő fegyver beszerzésére 34 frt 28 krjával = 6,170.400 frt, és pedig: 1890. évben . 65.250 darab 1891. „ . 90.500 „ 1892. „ . 24.250 „ tehát az 1891-ben beszerzendő 90.500 darab	. . .	3,102.340	
	7	A 180.000 darab ismétlő fegyver átvétele és a csapatokhoz való szállitása alkalmával felmerülő költségekre átlag 1 frttal 180.000 frt; tehát az 1891. évben átveendő 90.500 darab után	. . .	90.500	
	8	A löterek áttelepitésére és berendezésére egyelőre	. . .	40.000	

9	A központi honvéd főruharaktár építéséhez szükséges telep megszerzésére és építési költségekre az 1890. évi XXII. t.-cz. 2. §-a szerint — három évi egyenlő részletben engedélyezett 319.000 frt első részlete	. .	106.334	
10	A Ludovika akadémia tényleges állományu tisztképző tanfolyamának az 1890. évi XXIII. t.-cz. 4. §-ban meghatározott növendék létszámra — 4 éven át 30—30 növendékkel — való kiegészitése folytán az 1891. évben belépő 30 növendék első felszerelésénél:			
	a) a ruházati és felszerelési tárgyakra 160 frt 61 krajczárjával	4.818		
	b) fegyverzetre 28 frtjával	840		
	c) ágy és ágyneműekre 76 frt 87 krral .	2.306		
	d) tankönyvekre	965		
	e) tan-, társalgó-, háló- és étkező termek berendezésére	1.755		
	f) 2 felügyelő altiszt első felszerelésére: ruházat, fegyverzet és ágyneműért 232 frt 55 krral	466		
	Összesen (10. czim)	. . .	11.150	
	Együtt (VIII. fejezet, 1—10. czim)	. .	. . .	5,293.754
	Átmeneti kiadások összege	. . .	. . .	**8,130.672**

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		II. Beruházások.			
I.		**Állandó országház építésére** az 1884. évi XIX. t.-czikk alapján	. . .	. . .	1,200.000
II.		**Belügyministerium** :			
	1	A nemzeti szinháznál eszközölt szinpadi berendezési és átalakitási költségek törlesztésére VI. részlet	. . .	16.250	
	2	A pozsonyi orsz. kórház telkének, valamint az ezen gyógyintézet felépitése előtt a telken fennállott épületek végleges megváltására megállapitott és 10 évi utólagos részletekben, de előre fizetendő 5%-os kamat mellett 50.000 forint megváltási összegnek harmadik törlesztési részlete	5.000		
		és a 40.000 frtnyi maradványnak egy évi 5%-os kamatja fejében	2.000		
		Összesen (2. czim)	. . .	7.000	

	3	A belügyministerium hivatalos helyiségeinek új butorzattal való fokozatos felszerelésére . .	. . .	1.500	
		Együtt (II. fejezet, 1—3. czim)	. . .	. . .	24.750
III		**Pénzügyministerium:**			
	1	Épitkezésekre a dohányjövedéknél	. . .	200.000	
	2	Épitkezésekre az állami jószágoknál . . .	. . .	172.000	
	3	Beruházások a bányászat és pénzverésnél:			
		1. A körmöczbányai »Nándor«-altárna berendezésére	120.000		
		2. A szélaknai bányahivatal alá tartozó bányaműveknél teljesitendő feltárási munkálatokra	45.000		
		3. A selmeczi V. számu zuzóművek átalakitására	100.000		
		4. Beruházások a vasműveknél:			
		a) a vasművasutak épitésére felvett kölcsönök törlesztési részlete	127.400		
		b) a vasműveknél teljesitendő épitkezésekre	9.802		
		5. A selmeczbányai bányászati és erdészeti akadémia kiépitésére és berendezésére. .	10.000		
		Összesen (3. czim)	. . .	**412.202**	
		Együtt (III. fejezet, 1—3. czim)	. . .	. . .	**784.202**

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
IV.		**Kereskedelemügyi ministerium:**			
		Uj állami közutak és hidak épitése.			
		a) Magyarországban:			
	1	Kolozs vármegyében az apahida-szászrégeni állami közút épitésének befejezésére és felügyelésre . .		27.000	
	2	Krassó-Szörény vármegyében a báziás-orsovai állami közút 111·9—112·1 klmtr közt levő 276. számú hid újból épitésének befejezésére és felügyelésre		7.000	
	3	Temes vármegyében a debreczen-fehértemplomi közút 259—260 klmtr. szakaszán levő 38. és 39. számú sági Temes hidak helyett egy vasfelszerkezetü végleges hid épitésére és felügyelésre I-sö részlet		13.500	
	4	A Barcs és Terézienfeld közti Drávahid kölcsöntörlesztési költsége		22.450	

	III. részlet	. . . .	210.000
6	Pozsonynál a Dunán egy vasfelszerkezetű állandó híd építésére és felügyelésre III. részlet, nemkülönben az 1890. évi XXXIII. t.-cz. 3. §-a értelmében fizetendő első évjáradékra . .	. . . .	200.000
7	A Komáromnál épitendő dunai vashid építésének felügyelésére és segélyezésére	. .	50.000
	b) Horvát-Szlavonországban:		
8	A zágrábi Száva-hid új építésére és felügyelésre II-ik részlet	. . .	50.000
	Egyéb beruházások:		
9	A fiumei kikötő építésére és felügyeletére:		
	a) építésekre	468.000	
	b) felügyeletre	32.000	
	Összesen (9. czim)	. . .	500.000
10	A fiumei kikötő kövezési munkáira II. részlet .		15.000
11	A fiumei kikötőben létesitendő hajójavitó telepre és villamvilágitási berendezésekre I. részlet .	. . .	70.000
12	A zenggi kikötő munkálatára.	. . .	5.000

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	13	A Santa Maria di Capo fokon, Plavnik, Dolfin, Skrda és Pokliv szirteken épitendő fénytornyok 12.100 frtnyi épitési költségeihez való hozzájárulás, II. részlet	. . .	4.000	
	14	Uszorok beszerzésére	. . .	10.000	
	15	A távirda és távbeszélő hálózat fejlesztése és a posta és távirda részére megszerzett ingatlanok után résztörlesztések	. . .	100.000	
	16	Vicinális vasutak segélyezésére	. . .	300.000	
	17	Folyó- és tóhajózási czélokra II. részlet . .	. . .	100.000	
	18	Kiegészitési munkálatokra és leltárszaporitásra az állami vasutaknál:			
		a) Épitmények és felszerelések átalakitása .	1,100.000		
		b) Leltárszaporitásra	100.000		
		Összesen (18. czim)	. . .	1,200.000	

19	Új építkezésekre és új forgalmi eszközök beszerzésére az állami vasutaknál:	
	a) A dombovár-zákányi vonal átalakitására VII. részlet	410.000
	b) Győr állomás bővitése és átalakitására VI. részlet.	100.000
	c) Fiume állomás kibővitésére VI. részlet .	100.000
	d) Szabadka állomás kibővitésére III. részlet	150.000
	e) A budapesti főmühely berendezésének kiegészitésére IX. részlet	20.000
	f) Fahidak vasszerkezettel való kicserélésére VII. részlet.	500.000
	g) A budapest-ferenczvárosi és a rákosi állomásokon mozdonytelepek létesitésérel I. részlet	100.000
	h) Szolnok állomás kibővitésére I. részlet .	150.000
	i) Cameral-Moravicza állomás kibővitésére .	100.000
	k) A külmühelyek kibővitésére II. részlet .	100.000
	l) 150 drb. mozdony beszerzésére utolsó részlet	203.930
	m) 2.000 drb. teherkocsi beszerzésére utolsó részlet	41.450

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		n) 100 drb. személykocsi beszerzésére utolsó részlet	340		
		o) 100 drb. mozdony beszerzésére III. részlet.	165.000		
		p) 1.200 » teherkocsi beszerzésére III. részlet	219.020		
		q) 500 » személykocsi beszerzésére II. részlet	404.000		
		r) 4.000 » teherkocsi beszerzésére I. részlet.	400.000		
		s) Folytatólagos fékfelszerelésre, fékvezetékekre és gőzfütési berendezésekre . . .	100.000		
		Összesen (19. czím) . . .		3,263.740	
	20	Beruházások és új épitkezések a m. kir. államvasutak gépgyáránál és a diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyárnál	. . .	160.000	
		Együtt (IV. fejezet, 1—20. czím)	. . .	. . .	6,307.690
V.		**Földmivelésügyi ministerium:**			

3	Gazdasági tanintézeteknél és földmives-iskoláknál . . .		15.356
4	Selyemtenyésztésnél:		
	Uj gubógondozási telepek ésraktárak létesitésére . . .		50.000
5	A nagy-enyedi vinczellér iskolánál tanterem, laboratorium és betegszoba létesitésére régi épületek átalakitása utján, továbbá fás szin és sertésól felépitése		3.000
6	A kecskeméti állami szőlőtelepen pincze épitésére . . .		4.000
7	Állattenyésztésnél:		
	A kolozsi gulyatelepen uj cselédház, sütőkonyha, szecskaszin, juhakol, jubászlak, kifutók, s alagcsövezések		8.800
8	Vizi munkálatok:		
	Magyarországban:		
	1. A felső Duna általános szabályozási munkálataira VII. részlet:		
	a) szabályozási munkálatokra	1,030.000	
	b) felügyeletre	70.000	
	Összesen (1. rovat)	1,100.000	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		2. A budapesti Duna-rész szabályozására:			
		a) a szabályozási művek fentartására . .	10.000		
		b) felügyelet, felülvizsgálat és szelvényezésre	4.000		
		Összesen (2. rovat)	14.000		
		3. A soroksári Duna-ág rendezésére II. részlet	100.000		
		4. Az ordas-fajszi vonalon teljesitett szabályozási munkákra hozzájárulásképen	4.920		
		5. A bajai partbiztositás folytatására VIII. részlet	35.000		
		6. A mohácsi Duna-rész szabályozására:			
		a) a sirinai átmetszés folytatására II. részlet, 29.700 frt			
		felügyeletre . . . . . 2.300 »	32.000		
		b) az apatini partbiztositásra	65.000		
		c) a Battina feletti »dugabarai« partvédezetre	20.000		
		Összesen (6. rovat)	117.000		

7. A Tiszánál létesitendő szabályozásra:			
a) szabályozási munkálatokra	490.000		
b) felügyeletre	10.000		
Összesen (7. rovat)	500.000		
8. Az egyesült Körös folyónál:			
a) az átmetszések kiásatására és bővitésére .	390.000		
b) felügyeletre	10.000		
Összesen (8. rovat)	400.000		
9. A Temes folyónál: a folyó hajózhatóvá tételére	20.000		
10. A Maros folyónál: szabályozási munkálatokra	25.000		
11. Maros-Illye község biztositása czéljából végrehajtandó munkálatokra	40.000		
12. A Vágnál: a rákotai IX. sz. átmetszés létesitésére II. részlet	25.000		
Magyar- illetve Horvát-Szlavonországban:			
13. A Drávánál: szabályozási munkálatokra IX. részlet.	67.000		
Összesen (8. czim)	. . .	2,447.920	
Együtt (V. fejezet, 1—8. czim)	. . .	. . .	2,836.522

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
VI.		**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1	A budapesti egyetem természettudományi intézetének tanszerekkel való felszerelésére szükséges 120.000 frt 6-ik részlete	. . .	12.000	
	2	A „József“ műegyetemen még hiányzó felszerelésekre	. . .	7.000	
	3	A nemzeti muzeum ablakainak és padlójának, valamint több terme mennyezetének megújítására	. . .	4.000	
	4	A brassói reáliskola tornacsarnokának felépítésére szükséges 8.216 frt 2-ik részlete	. . .	4.716	
	5	A kolozsvári egyetem új boncz-, kórboncz- és törvényszéki orvostani intézetének tanszerekkel leendő ellátására szükséges 40.000 frt 5-ik részletéül	. . .	5.000	
	6	A budapesti egyetem törvényszéki orvostani intézetének tudományos felszerelésére szükséges 10.000 frt 2-ik részlete.	. . .	5.000	
	7	A budapesti egyetem 2-ik vegytani intézetének felszerelésére		3.000	

8	A kolozsvári egyetem élet- és egészségtani intézetének tanszerekkel leendő felszerelésére . . .		5.000
9	A kolozsvári egyetem élet- és egészségtani intézete telkének szabályozási, bekeritési és parkirozási költségeinek 2-ik részlete		6.000
10	Az iparművészeti iskola sokszorositó művészeti osztályának első felszerelésére		500
11	A brassói állami reáliskola alapfelszerelésére .		2.000
12	A székely-udvarhelyi állami reáliskola telkének rendezésére, parkirozására s bekeritésére. .		2.500
13	A budapesti VI. ker. állami reáliskola bebutorozására és felszerelésére		2.000
14	A győri állami reáliskola butorzatának kiegészitésére		1.000
15	A dévai állami reáliskola internátusának belső felszerelésére		2.000
16	Az iglói állami tanitóképző mintagazdaságának alapberuházására		1.000
17	A losonczi állami tanitóképző fakamrájának és árnyékszékeinek, valamint vizvezetékének létesitésére, illetőleg kijavitására.		2.000

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	18	A magyar nemzeti muzeum vegyészeti és fényképészeti laboratoriumának felszerelésére 1-sö részlet.	. . .	1.000	
	19	Az országos képtár részére megkivántató szekrények beszerzésére 1-sö részlet	. . .	2.000	
	20	A Karolina kórház tulajdonát képező telek felcseréléseért, kamatokkal együtt 1-sö részlet .	. . .	5.700	
	21	A dévai állami tanitóképző intézet épületének kibővitésére forditandó 14.000 frtnak első részlete	. .	7.000	
	22	A brassói állami közép kereskedelmi és faipariskola épületének létesitésére forditandó, s kölcsön utján beszerzendő	. .	63.157	
	23	A budapesti egyetem boncztani intézetének épitésére felveendő 300.000 frt kölcsönből, az 1891. év folyamában beruházandó mintegy .	. . .	100.000	
	24	A Beleznay-féle telken a műegyetem czéljaira létesitendő épület költségeire felveendő 125.000 frt kölcsönből az 1891. év folyamában beruházandó mintegy.	. . .	100.000	

	25	A budapesti VII. ker. állami gymnasium épületének létesitésére felveendő 227.000 frt kölcsönből az 1891. év folyamában beruházandó mintegy . . .		50.000	
	26	A Beleznay-féle kert helyett vásárolt üllői uti telek átiratási költségeire s az e telken emelendő épület pályadijaira, valamint az épitkezés előmunkálataira		10.000	
		Együtt (VI. fejezet, 1—26. czim) . . .		. . .	403.573
VII.		**Igazságügyi ministerium:**			
		Törvénykezési és ügyészségi uj épitkezésekre, átalakitásokra és felszerelésekre		. .	225.000
		Beruházások összege . .		. . .	11,781.737
I.		## *C*) Rendkivüli közösügyi kiadás.			
	1	Rendkivüli közösügyi kiadás	. . .	5,150.334	
	2	A Bosznia és Herczegovinában, továbbá a Lim területén álló parancsnokságok, intézetek és csapatok 1891. évi rendkivüli szükséglete 4,365.000 frt után	. . .	1,370.610	
		Együtt (I. fejezet, 1—2. czim) . . .		. . .	6,520.944
		Kiadások főösszege . . .		. . .	368,969.323

3. §.

Az előbbi szakaszban megajánlott kiadások fedezésére Magyarország jövedelmei, a magyar korona országait együtt illető közös költségekre és Horvát-Szlavonországok beligazgatási szükségletére nézve egyszersmind Horvát-Szlavonországok bevételei jelöltetnek ki, a következő előirányzat szerint:

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
		A) Rendes bevételek:			
I.		**Állami adósságok:**			
	1	Szőlődézsmaváltság:			
		A váltságkötelezettek járadékai	. . .	857.720	
	2	Maradvány- és irtványföldek megváltása:			
		A váltságkötelezettek járadékai	247.000		
		Véglefizetések	12.000		
		Összesen (2. czim)	. . .	259.000	
	3	Sorsolási kölcsön:			
		A budapesti állami hidak tiszta bevétele. .	527.155		

		A főváros által a rakpartokért fizetendő haszonbér	10.000		
		Az 1870. évi X. t.-cz. 4. §-ában megjelölt társulatok és vállalatok által fizetendő községi pótlékok	317.200		
		Összesen (3. czím) . . .		854.355	
	4	A budapesti állami hidak bevételeiből az 1870. évi XXX. t.-cz. alapján elvállalt budapesti lánczhid-elsőbbségi kölcsön szükséglete fedezésére . . .		98.944	
	5	Az 1880. évi XX. t.-cz. alapján felvett tiszai és szegedi kölcsön pénzeiből adott kölcsönök évi járulékai . . .		2,421.560	
		Együtt (I. fejezet, 1—5. czím) . . .		. . .	4,491.579
II.		**Állami számvevőszék:**			
		Házbérjövedelem a bérbeadott helyiségek után .	. . .	. . .	1.895
III.		**Ő cs. és ap. királyi Felsége személye körüli ministerium:**			
		A külföldre szóló útlevelek kiállítási díjaiból .	. . .	. . .	600

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
IV.		**Belügyministerium:**			
	1	Központi igazgatás és földtehermentesitési pénzalap m. k. igazgatósága:			
		Járulék a földtehermentesitési alapból a földtehermentesitési pénzalap m. k. igazgatósága költségeinek fedezésére	39.355		
		Járulék az országos törvények és rendeletek tárának jövedelméből az ezen tárat szerkesztő számfeletti titkár és hivataltiszt fizetéseinek és lakpénzeinek megtérítéseül	3.000		
		Összesen (1. czím)	. . .	**42.355**	
	2	Országos levéltár	. . .	**4.255**	
	3	A nemzeti szinházi alapok jövedelméből . .	. . .	**27.300**	
	4	Közegészségügyi bevételek:			
		Betegápolási költségtéritmény	67.098		
		A trachoma-járvány lepte községeknek adott előleg visszatérítéséből	2.500		
		Tébolydai bevételek	139.680		

	Törvénytelen ágyból származott, Bécsben és egyéb lajthántúli lelenczházakban ápolt gyermekek tápdíjainak visszatérítése . . .	42.000		
	Összesen (4. czím)	. . .	251.278	
5	Közbiztonsági bevételek:			
	Országos csendőrségi téritmény	3.391		
	Fővárosi rendőrség átalánya	512.221		
	Összesen (5. czím)	. . .	515.612	
6	Általános közigazgatási bevételek:			
	»Hivatalos lap« jövedelme	75.500		
	Orsz. törvények és rendeletek tárának jövedelme	50.000		
	Útlevelek kiszolgáltatásáért járó díjakból. .	30.000		
	Közigazgatási hatóságok által megállapitott pénzbüntetésekből befolyó jövedelem . .	140.000		
	Különféle bevételek	570		
	Összesen (6. czím)	. . .	296.070	
	Együtt (IV. fejezet, 1—6. czím)	. . .	. . .	1,136.870

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
V.		**Pénzügyministerium:**			
	1	**Egyenes adók:**			
		Földadó: állami adó	24,684.932		
		földtehermentesitési járulék. . . .	10,315.068		
		Összesen (1. czím)	. . .	35,000.000	
	2	Házadó: állami adó	7,654.000		
		földtehermentesitési járulék . . .	2,946.000		
		Összesen (2. czím)	. . .	10,600.000	
	3	Keresetadó: állami adó	13,616.000		
		földtehermentesitési járulék. . .	5,184.000		
		Összesen (3. czím)	. . .	18,800.000	
	4	Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója: állami adó	2,279.000		

	földtehermentesitési járulék . . .	921.000	
	Összesen (4. czím)	. . .	3,200.000
5	Bánya-adó: állami adó	70.000	
	földtehermentesitési járulék . . .	30.000	
	Összesen (5. czím)	. . .	100.000
6	Tőkekamat- és járadék-adó:		
	a) Földtehermentesitési kötvények kamatai után	59.000	
	b) Szőlődézsmaváltsági kötvények kamatai után	13.500	
	c) Maradvány- és irtványföldváltsági kötvények kamatai után	8.100	
	d) A keleti vasuti államkötvények kamatai után	58.400	
	e) Pénzintézeteknél elhelyezett tőkék utáni adó	2,265.000	
	f) Egyéb tőke-kamatok és járadékok után:		
	állami adó	1,145.700	
	földtehermentesitési járulék	450.300	
	Összesen (6. czím)	. . .	4,000.000

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	7	Vasuti és gőzhajózási szállitás használata utáni adó . . .		5,600.000	
	8	Nyereményadó		200.000	
	9	Fegyveradó és vadászati adó		450.000	
	10	Hadmentességi dij		2,700.000	
	11	Általános jövedelmi pótadó		16,500.000	
	12	Késedelmi kamat:			
		Állami adó után	948.900		
		Földtehermentesitési járulék után	344.100		
		Maradvány- és irtványföldváltsági járadékok után	7.000		
		Összesen (12. czim) . . .		1,300.000	

13	Adóbehajtási illetékek	. . .	210.000
14	Adóbehajtási költségtéritmény	. . .	140.000
	Összesen (1—14. czim)	. . .	98,800.000
	Fogyasztási adók:		
15	Szeszadó	. . .	23,000.000
16	Ellenőrzési illetékek	. . .	70.000
17	Boradó	. . .	6,150.000
18	Húsadó	. . .	3,200.000
19	Söradó	. . .	1,000.000
20	Czukoradó	. . .	2,600.000
21	Czukor-fogyasztási adó	. . .	2,350.000
22	Sörfogyasztási adó	. . .	1,550.000
23	Ásványolaj-adó	. . .	4,500.000
24	Sajtolt élesztőtől járó fogyasztási adó . . .	. . .	140.000
	Összesen (15—24. czim)	. . .	44,560.000

Fejezet	Czím		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
				forint	
	25	Italmérési illeték és adó	. . .	15,000.000	
	26	Aranyagionyeremény	. . .	850.000	
	27	Határvám	. . .	456.200	
	28	Bélyeg	. . .	10,258.000	
	29	Jogilletékek	. . .	17,600.000	
	30	Díjak	. . .	440.000	
	31	Fémjelzés	. . .	26.900	
	32	Út-, hid- és révvám Horvát-Szlavonországban .	. . .	28.020	
	33	Dohányjövedék: vétel, gyártás, eladás . . .	. . .	46,354.700	
	34	Lottojövedék	. . .	2,628.800	

35	Sójövedék	. . .	14,952.206
36	Perköltségek	. . .	58.500
37	Állami jószágok	. . .	882.944
38	Bányaigazgatóságok és számvevő-osztályok . .	. . .	32.429
39	Fémbányászat és opálbánya	. . .	2,691.576
40	Fémkohászat	. . .	3,874.359
41	Pénzverő hivatal, fémbeváltással együtt. . . .	. . .	5,085.063
42	Vasművek	. . .	5,422.554
43	Zsilvölgyi kőszénbánya	. . .	35.689
44	Sótermelés	. . .	939.115
45	Felhagyott bányaművek és a bányászat körüli egyházi és jótékony czélok	. . .	1.725

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				forint	
	46	Bányailletékek	. . .	97.600	
	47	Állami nyomda	. . .	700.000	
	48	Állami épületek	. . .	51.383	
	49	Budapesti állami hidak	. . .	101.978	
	50	Állami ingó vagyon	. . .	48.176	
	51	Különféle bevételek	. . .	813.531	
		Együtt (V. fejezet, 1—51. czím)	. . .	. . .	272,791.448
VI.		**Kereskedelemügyi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás	. . .	79.270	
	2	Államépitészeti hivatalok	. . .	69.387	
	3	Közutak	. . .	29.225	

	4	**Ipari, kereskedelmi és külkereskedelmi czélok:**		
		Gépészeti ipariskola Kassán	2.620	
	5	Posta és távirda	12,912.500	
	6	Magyar kir. postatakarékpénztár	423.434	
	7	Tengeri hajózás és révügy	221.750	
	8	M. k. államvasutak	48,660.000	
	9	M. k. államvasutak gépgyára	3,250.000	
	10	Diósgyőri m. k. vas- és aczélgyár	3,950.000	
	11	Budapesti kir. zálogházak	237.000	
	12	Mértékhitelesités.	1.500	
	13	Statisztikai hivatal	59.400	
		Együtt (VI. fejezet, 1—13. czim) . . .	. . .	69,896.086
VII.		**Földmívelésügyi ministerium:**		
	1	Állami erdők	7,199.570	
	2	Országos erdei alap	75.000	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
	3	Állami lótenyészintézetek:			
		1. Ménesbirtok-gazdaságok	2,317.157		
		2. Ménesek	514.105		
		3. Méntelepek	432.270		
		4. A lótenyésztési alap jövedelme . . .	14.158		
		Összesen (3. czim) . . .		3,277.690	
	4	Állategészségügy	. . .	30.000	
	5	Budapesti állatorvosi tanintézet	. . .	13.400	
	6	Vinczellériskolák:			
		Érdiószegi vinczellériskola	1.260		
		Tarczali vinczellériskola	4.350		
		Budapesti vinczellériskola	2.400		

	Nagyenyedi vinczellériskola	980	
	Ménesi vinczellériskola	4.700	
	Kecskeméti állami »Miklós« telep	12.000	
	Összesen (6. czím) . . .		25.690
7	Gazdasági tanintézetek és gazdasági ismeretek terjesztése:		
	Magyar-óvári gazdasági akadémia	26.980	
	Keszthelyi gazdasági tanintézet	14.485	
	Debreczeni gazdasági tanintézet	2.400	
	Debreczeni földmives-iskola	26.350	
	Kolozsmonostori gazdasági tanintézet . .	23.953	
	Kassai gazdasági tanintézet	32.185	
	Rimaszombati földmives-iskola	10.800	
	Zsitvaujfalui földmives-iskola	7.300	
	Adai földmives-iskola	8.350	
	Osákovári földmives-iskola	9.000	

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Szent-imrei földmives-iskola	15.400		
		Szerb-nagy-szt.-miklósi földmives-iskola . .	5.831		
		Veszprém-vármegyei földmives-iskola . . .	2.000		
		Gazdasági ismeretek terjesztése	3.000		
		Összesen (7. czim) . . .		188.034	
	8	A gazdaság különböző ágainak emelése . . .	. . .	4.500	
	9	Selyemtenyésztés	. . .	1,730.000	
	10	Állattenyesztés és tejgazdaság	. . .	40.042	
	11	Kincstári birtokok	. . .	427.192	
	12	A kincstári birtokok peres ügyeinek kezelése során befolyó perköltségek.	. . .	6.900	
	13	Folyammérnöki hivatalok	. . .	10.200	
	14	Vizi munkálatok	. . .	960	

	15	Alapok, alapitványok és különféle bevételek		33.740	
		Együtt (VII. fejezet, 1—15. czim) . . .		. .	13,062.918
VIII.		**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás	. . .	74.774	
	2	Tanintézetek:			
		A budapesti egyetem tandíjjövedelméből . .	105.333		
		Magyar kir. egyetemi alap	219.657		
		A magyar vallásalaptól a szülészeti kóroda részére megvett ház utáni bérjövedelem .	4.000		
		Az Édeskuthy-féle ház tiszta bérjövedelme .	1.230		
		A budapesti egyetem kórodáin befolyó ápolási díjak	24.000		
		Kolozsvár város közönsége részéről az ugyanottani egyetem vizvezetékének létesitésére fizetendő járulék	6.884		
		Tanárvizsgálati díjak	3.100		
		Néptanitók vizsgálati díjai	6.500		

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
			forint		
		Tandijszázalékok	3.200		
		Tanpénzek	200.575		
		Képezdei internatusok bevételei	90.100		
		Felsőbb leányiskolai internatusok bevételei .	50.210		
		Népiskolák fölös jövedelmei	25.000		
		Járulékok az egyes tanintézetek fentartásához	100.701		
		Siketnémák országos intézete Váczon . . .	23.924		
		Vakok országos intézete Budapesten . . .	26.877		
		Vakok ápoldai alapja	2.845		
		A kolozsvári egyetem elmekórtani kórodáján kezelt betegek ápolási díjaiból	2.500		
		Összesen (2. czím) . . .		896.636	
	3	Ösztöndíjak és egyéb tanulmányi czélok . .	. . .	7.320	

	4	**Közművelődési czélok:**			
		Magyar nemzeti muzeumi alap	12.489		
		Országos zeneakadémia	6.600		
		Országos színésziskola	1.500		
		Magyar művészeti ösztöndíjalap	1.365		
		Összesen (4. czím) . . .		21.954	
		Együtt (VIII. fejezet, 1—4. czím) . .		. . .	1,000.684
IX.		**Igazságügyi ministerium:**			
	1	Központi igazgatás	. . .	1.600	
	2	Királyi Curia	. . .	70	
	3	Királyi törvényszékek és járásbíróságok . .	. . .	40.050	
	4	Királyi ügyészségek	. . .	274.000	
	5	Országos fegyintézetek, kerületi börtön, közvetitő intézet és állami fogház	. . .	170.928	
	6	Országos rabsegély- és javitóintézeti alap . .	. . .	306.310	
		Együtt (IX. fejezet, 1—6. czím) . . .		. . . .	792.958

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czímenként	Fejezetenként
			forint		
X.		**Honvédelmi ministerium:**			
	1	A Ludovika akadémiai általános alapnak jövedelmeiből és a fizetéses növendékekért fizetett tápdíjakból	. . .	195.340	
	2	Honvéd-menházalap jövedelme	. . .	1.662	
	3	Az elárverezett, továbbá a ló-vállalkozók által megtéritett lovakért	. . .	15.545	
	4	Haszonvehetlen töltényhüvelyek és szabálytalan ólomért	. . .	8.350	
	5	Nyugdíjak: a közös hadügyi tárcza által, a hadsereg állományából a honvédséghez áthelyezett tisztek után fizetendő téritmények	. . .	91.715	
	6	Az elviselt ruházati és felszerelési czikkek hulladékainak eladásából.	. .	2.688	
		Együtt (X. fejezet, 1—6. czim)	. . .	. . .	315.300
		Rendes bevételek összege	. . .	. . .	363,490.338

B) Átmeneti bevételek.

I.		**Pénzügyministerium:**			
	1	Állami javak eladása, és pedig:			
		a) Állami javak eladásából	3,000.000		
		b) A telepitvényesek által fizetendő vételárak és kamatok (hátralékokkal együtt) . . .	1,000.000		
		c) A maradvány- és irtványföldek váltságdijai	50.000		
		d) A tiszolczi vasgyár telekes-rudobányai vasbánya telkeinek eladásából befolyt és a vasgyárak rendezésére forditandó . . .	600.000		
		Összesen (1. czim) . . .		4,650.000	
	2	Bordézsmaváltságból		1.000	
	3	Állami előlegekből		528.000	
		Együtt (I. fejezet, 1—3. czim) . . .		. . .	5,179.000

Fejezet	Czim		Rovatonként	Czimenként	Fejezetenként
				forint	
II.		**Földmivelésügyi ministerium:**			
		Az állami szőlőtelepeknek a szőlővessző eladásából várható bevétele	. . .	. . .	10.000
III.		**Vallás- és közoktatásügyi ministerium:**			
	1	A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumnál és a számvevőségnél felgyülemlett tüzifa tartozásból a közalapok által viselendő 2-ik részlet	. . .	1.088	
	2	Az 1891. évben Budapesten tartandó nemzetközi II-ik ornithologiai congressus költségeire, tagdijakból és községi járulékokból . . .	. . .	5.000	
	3	A brassói állami középkereskedelmi és faipariskola épületének létesitésére kölcsön utján beszerzendő	. . .	63.157	

	tésére felveendő 300.000 frt kölcsönből az 1891. év folyamában beruházandó . . .		100.000	
5	A Beleznay-telken a müegyetem czéljaira létesitendő épület költségeire felveendő 125.000 frt kölcsönből az 1891. év folyamában beruházandó		100.000	
6	A budapesti VII. ker. állami gymnasium épületének létesitésére felveendő 227 000 frt kölcsönből az 1891. év folyamában beruházandó . . .		50.000	
7	Az iparmüvészeti muzeum és iskola üllői-uti telkén létező épületek házbérei, s a Beleznay kertből utcza szabályozásra igénybe veendő telekrész kisajátitási ára		10.000	
	Együtt (III. fejezet, 1—7. czim) . . .			329.245
	Átmeneti bevételek összege . . .			5,518.245
	Bevételek főösszege . . .			369,008.583

4. §.

A 2-ik §-ban megállapitott s összesen 368,969.323 frtot tevő kiadásokat, a 3-ik §-ban megajánlott s összesen . . . . . 369,008.583 frtot tevő jövedelmek és bevételek . . . . 39.260 frttal haladják meg, mely összeg a pénztári készletek gyarapitására forditandó.

5. §.

Hogy az államnak a 3. §-ban elősorolt jövedelmei folyóvá tétethessenek, a törvényekbe iktatott egyenes és fogyasztási adók, jövedékek, díjak, bélyegek és illetékek, ugy szintén az adóköteles jövedelmek után az 1883. évi XLVI. t.-cz. 9. és 10. §-aiban megállapitott százalékokban kivetendő általános jövedelmi pótadó, a hadmentességi díj, — az út-, híd- és révvám és az állami vagyon jövedelmei s az állam egyéb bevételei, az eddigi törvényekben eszközölt és a törvényhozás által netalán még teendő módositások megtartásának kikötése mellett, az 1891. évre ezennel megajánltatnak és megszavaztatnak.

6. §.

Az előbbi §-ban megszavazott, valamint a 3-ik §-ban előirányzott bevételek csupán a jelen törvényben megajánlott kiadásokra fordittathatnak, és átruházás e kiadásoknak sem fejezetei, sem czímei, sem rovatai között nem engedtetik.

Kivételnek csak a rendes kiadások XVII. fejezet 4. czímének 1. és 2. rovatai között, a XVIII. fejezet 5. czímének 4. és 5. rovatai között, ugyanezen fejezet 9. czímének egyes rovatai között, továbbá ugyanezen fejezet

11. czímének 1—13. rovatai között, végre a XX. fejezet 3. és 4. czímei között van helye; ezek között az átruházási jog megengedtetik.

7. §.

Ezen törvény 1891. évi január hó 1-én lép életbe, és végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

XL. TÖRVÉNYCZIKK

az 1891-ik évben kiállitandó ujonczok megajánlásáról.

(Szentesitést nyert 1890. évi deczember hó 26-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi deczember hó 28-án.)

1. §.

Az 1889-ik évi VI. törvényczikk 14-ik §-a értelmében a közös hadsereg és haditengerészet számerejének biztositása végett a magyar korona országaira eső 42.711 főnyi, továbbá a honvédség részére szükséges 12.500 főnyi ujonczjutalékoknak, végre az ugyanazon törvényczikk 15-ik §-ában emlitett póttartalékosoknak kiállitása, az 1891-ik évre, ezennel megszavaztatik.

2. §.

Ezen ujonczok, az előbb emlitett törvényczikk 37-ik és 38-ik §-ai értelmében felhivandó és az 1870-ik, 1869-ik és 1868-ik években született hadkötelesek korosztályaiból, az 1891-ik évi márczius 1-től április 30-ig terjedő időszak alatt állitandók ki.

3. §.

Ezen törvény kihirdetése napján lép hatályba és végrehajtásával a honvédelmi minister bizatik meg.

XLI. TÖRVÉNYCZIKK

az Egyptommal 1890. évi augusztus hó 16-án kötött kereskedelmi egyezmény beczikkelyezéséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi deczember hó 26-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi deczember hó 30-án.)

Az Egyptommal 1890. évi augusztus hó 16-án kötött kereskedelmi egyezmény ezennel az ország törvényei közé iktattatik.

Az egyezmény szö-

Les Soussignés, Monsieur Sigismond de Rosty, — Chambellan de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique, Agent Diplomatique et Consul Général d'Autriche-Hongrie en Egypte, et Son Excellence Zoulfikar Pacha, Ministre des Affaires étrangères du Gouvernement de Son Altesse le Khédive d'Égypte,

dûment autorisés par leurs Gouvernements respectifs, et, en ce qui concerne l'Égypte, dans les limites des pouvoirs conférés par les Firmans Impériaux, sont convenus de ce qui suit:

Article premier.

Il y aura liberté réciproque de commerce et de navigation entre l'Autriche-Hongrie et l'Égypte.

Les sujets autrichiens et hongrois en Égypte et les Égyptiens en Autriche-Hongrie pourront librement entrer avec leurs navires et leurs cargaisons dans tous les lieux et ports dont l'entrée est ou serait permise aux nationaux, — et ils jouiront réciproquement, en ce qui concerne le commerce et la navigation, des mêmes droits, privilèges, libertés, faveurs, immunités et franchises dont jouissent ou pourraient jouir les nationaux, sans qu'ils aient à payer de taxes ou droits plus élevés que ceux auxquels ces derniers sont assujettis.

Article 2.

Les importations en Autriche-Hongrie d'un article quelconque, produit du sol ou de l'industrie de l'Égypte, de quelque provenance que ce soit, et, réciproque-

vege a következő:

Az alulirottak: Rosty Zsigmond ur, Ő császári és apostoli királyi Felségének kamarása, az osztrák-magyar monarchia diplomatiai ügyvivője és főconsula Egyptomban és Zoulfikar pasa Ő Nagyméltósága, Ő Fensége az egyptomi Khedive kormányának külügyi ministere,

illető kormányaik által kellően felhatalmazva és Egyptomra nézve a császári firmánok által engedélyezett jogkör határain belül a következőkben állapodtak meg:

I. czikk.

Az osztrák-magyar monarchia és Egyptom között a kereskedés és a hajózás kölcsönösen szabad leend.

Az osztrák és magyar alattvalók Egyptomban és az egyptomiak az osztrák-magyar monarchiában hajóikkal és rakományaikkal mindazon helyeket és kikötőket szabadon látogathatják, a melyeknek felkeresése a nemzetbelieknek jelenleg meg van engedve, vagy jövőben meg fog engedtetni és a kereskedés és a hajózás tekintetében kölcsönösen ugyanazon jogokat, kiváltságokat, szabadságokat, kedvezményeket és mentességeket fogják élvezni, a melyeket a nemzetbeliek jelenleg élveznek, vagy jövőben élvezni fognak, ugyszintén nem vonhatók magasabb illetékek vagy díjak alá, mint a melyek a nemzetbeliektől szedetnek.

II. czikk.

Egyptomnak bármely földterménye vagy iparczikkének, — érkezzék az bárhonnan, — az osztrák-magyar monarchiába való bevitele alkalmával, és viszont az

ment, les importations en Égypte d'un article quelconque, produit du sol ou de l'industrie de l'Autriche-Hongrie, de quelque provenance que ce soit, — ne seront pas frappées d'autres droits ou de droits plus élevés que ceux dont sont frappées les importations d'articles similaires, produits du sol ou de l'industrie de tout autre pays étranger; de même, il ne sera maintenu ou édicté contre l'importation d'un article quelconque, produit du sol ou de l'industrie de l'une ou de l'autre des Parties contractantes, de quelque provenance que ce soit, aucune prohibition qui ne s'appliquerait pas également à l'importation du même article, produit du sol ou de l'industrie de tout autre pays étranger.

Cette dernière disposition n'est pas applicable aux mesures sanitaires et autres interdictions résultant de la nécessité de protéger la santé publique, la santé des bestiaux et les plantes utiles à l'agriculture.

Le tabac de toutes espèces, le tombac, le sel, le salpètre, le natron et le hachich, les armes de toute nature, les munitions, la poudre et les matières explosibles, sont exclus des stipulations de la présente Convention.

Article 3.

Les articles destinés à être exportés de l'Égypte en Autriche-Hongrie ou de l'Autriche-Hongrie en Égypte, ne pourront être frappés en Égypte, et respectivement en Autriche-Hongrie, de droits ou charges autres ou plus élevés que ceux qui sont ou pourraient être acquittés lors de l'exportation du même article à destination de tout autre pays étranger; — il ne pourra non plus être établi par l'une des Parties contractantes, à

osztrák-magyar monarchia bármely földterménye vagy iparczikkének, érkezzék az bárhonnan, Egyptomba való bevitele alkalmával nem lesz más vagy magasabb vámoknak alávetve, mint a melyeknek a többi idegen országokból eredő hasonnemű földterményeknek vagy iparczikkeknek bevitele alá van vetve; ugyszintén a szerződő felek bármely földterménye vagy iparczikkének bevitele ellen, — érkezzék az bárhonnan, — semmiféle tilalom sem lesz fentartható és elrendelhető, a mely egyszersmind a többi idegen országok hasonnemű földterményének vagy iparczikkének bevitelére nem alkalmaztatnék.

Ezen utóbbi határozat nem terjed ki az egészségügyi rendszabályokra, valamint egyéb oly tilalmakra, melyek a közegészség, az állategészség és a mezőgazdasági hasznos növények védelme érdekében szükségesek.

A jelen egyezmény határozatai alól ki vannak zárva: mindennemű dohány, a tümbeki, só, salétrom, natron és hasis; továbbá mindennemű fegyver, lőszerek, lőpor és robbanó anyagok.

III. czikk.

Az Egyptomból az osztrák-magyar monarchiába, vagy az osztrák-magyar monarchiából Egyptomba való rendeltetéssel kivitt árúczikkek Egyptomban, illetve az osztrák-magyar monarchiában más vagy magasabb vámoknak, vagy illetékeknek nem vethetők alá, mint a melyek ugyanazon árúczikknek bármely más idegen ország felé irányuló kivitelekor jelenleg szedetnek, vagy jövőben szedetni fognak; szintugy a szerződő felek egyike sem

l'égard de l'autre, aucune prohibition d'exportation qui ne soit applicable dans les mêmes conditions à l'exportation du même article à destination de tout autre pays étranger.

Article 4.

Les Parties contractantes conviennent que, pour tout ce qui concerne le commerce, la navigation, le montant, la garantie et la perception des droits d'importation et d'exportation, ainsi que le transit, tous les privilèges, faveurs ou immunités quelconques que l'une des Parties contractantes a déjà accordés ou pourrait ultérieurement accorder à tout autre pays, seront, sur la demande de l'autre Partie contractante, étendus immédiatement, et sans compensation aux sujets, au commerce et à la navigation, de celle-ci, qui, par le seul fait de cette demande, assumera pour ce qui concerne les réglements administratifs des douanes, des gardes-côtes et de la police, toutes les obligations incombant à la Puissance à laquelle elle demande d'être assimilée.

La disposition qui précède ne s'applique pas :

1° Aux faveurs actuellement accordées ou qui pourraient être accordées ultérieurement à des Etats limitrophes pour faciliter les rapports de frontière, ni aux réductions ou franchises de droits de douane qui ne s'appliquent qu'à certaines frontières déterminées ou aux habitants de certaines parties du territoire.

2° Aux obligations imposées à l'une des Parties contractantes par des engagements d'une Union douanière contractée déjà ou qui pourrait être contractée à l'avenir.

rendelhet el a másik ellen oly kiviteli tilalmat, a mely egyenlő feltételek mellett ugyanazon árúczikknek a többi idegen országokba való kivitelekor nem alkalmaztatnék.

IV. czikk.

A szerződő felek mindegyike arra kötelezi magát, hogy a kereskedés, a hajózás, a be- és kiviteli vámoknak magassága, biztositása és beszedése, valamint az átvitel tekintetében a másik fél kívánságára annak alattvalóit, kereskedését és hajózását azonnal minden kárpótlás nélkül mindazon kiváltságokban, kedvezményekben vagy mentességekben fogja részesiteni, melyeket valamely más államnak jelenleg engedélyez, vagy jövőben engedélyezni fog.

A másik fél az ez iránti kívánság nyilvánitásának ténye által magára vállalja mindazon kötelezettségeket, melyek a vámszolgálat szabályozása, a tengerpart ellenőrzése és a rendészet tekintetében azon hatalmat terhelik, a melylyel egyenlő bánásmódban részesülni kiván.

A fentebbi intézkedés mindazonáltal ki nem terjed:

1. azon kedvezményekre, melyek valamely szomszéd államnak a határszéli forgalom könnyitésére engedélyeztettek, vagy utóbb engedélyeztetni fognak, sem azon vámkedvezményekre vagy vámmentességekre, melyek csak bizonyos határvonalakra nézve, vagy bizonyos kerületek lakosai számára engedélyeztetnek.

2. Azon kötelezettségekre, melyeket a szerződő felek valamelyike már létesittetett vagy jövőben létesitendő vámegylet alapján elvállalt.

Article 5.

Quelque soit le port de départ des navires et, quelque soit le lieu d'origine ou de destination de leur cargaison, les navires autrichiens ou hongrois en Egypte, et, réciproquement, les navires égyptiens en Autriche-Hongrie, jouiront, sous tous les rapports, du même traitement que les navires nationaux.

Cette stipulation s'applique aux règlements locaux, aux taxes et aux autres charges dans les ports, bassins, docks, rades et hâvres des pays contractants, au pilotage et, en général, à tout ce qui concerne la navigation.

Tous les navires, qui, d'après les lois autrichiennes ou hongroises, doivent être considérés comme navires de nationalité autrichienne ou hongroise, — de même que tous les navires qui, d'après les lois égyptiennes, doivent être considérés comme navires égyptiens, seront, pour tout ce qui concerne la présente Convention, reconnus respectivement comme navires autrichiens ou hongrois ou égyptiens.

Le cabotage, ainsi que la navigation intérieure, sont exclus des stipulations précédentes et restent soumis aux lois respectives des pays contractants.

Les articles, quelle qu'en soit la provenance ou le lieu d'origine, importés ou exportés par les navires de l'une des Parties contractantes, ne pourront être soumis, dans les territoires de l'autre partie, à des restrictions autres ou à des droits plus élevés que ceux auxquels seraient assujettis ces mêmes articles s'ils étaient importés ou exportés par les navires nationaux ou par des navires de tout autre Etat.

V. czikk.

Az osztrák, vagy magyar hajók Egyptomban és viszont az egyptomi hajók az osztrák-magyar monarchiában, tekintet nélkül elindulási kikötőjükre és rakományuk származási vagy rendeltetési helyére, a nemzeti hajókkal minden tekintetben egyenlő bánásmódban fognak részesülni.

Ezen határozat kiterjed a helyi kezelésre, a szerződő államok kikötőiben, medenczéiben, dockjaiban, réveiben és öbleiben szedett illetékekre vagy bárminemű más díjakra, a kalauzolásra és általában mindenre, a mi a hajózást illeti.

Minden hajó, a mely az osztrák, vagy a magyar törvények szerint osztrák, vagy magyar nemzetiségű hajónak tekintendő, valamint minden hajó, a mely az egyptomi törvények szerint egyptomi hajónak tekintendő, a jelen egyezményt illetőleg mindenben osztrák, vagy magyar, vagy egyptomi hajónak fog elismertetni.

A jelen egyezmény határozatai alól azonban ki van véve a parthajózás és a belvizeken való hajózás, melynek gyakorlására a szerződő államok illető törvényei lesznek irányadók.

A szerződő felek egyikének hajói által bevitt vagy kivitt árúczikkek az eredetre, vagy a származási helyre való tekintet nélkül, a másik fél területein más megszoritásoknak vagy magasabb illetékeknek nem vethetők alá, mint a melyek a nemzetbeli hajók, vagy bármely más állam hajói által bevitt vagy kivitt árúkra alkalmaztatnak.

Article 6.

Les articles ci-après mentionnés, produits du sol ou de l'industrie de l'Autriche-Hongrie, paieront, à leur importation en Egypte, un droit qui ne pourra dépasser 10% »ad valorem« savoir:

1° Métaux bruts, partiellement ou totalement ouvrés, y compris machines et engins mécaniques, et pièces de machines et engins mécaniques, machines et outils agricoles, locomotives et voitures de chemins de fer ou tramways, quaincaillerie et tous articles fabriqués, principalement en métal, à l'exception de l'or et de l'argent;

2° Coutellerie ordinaire, c'est-à-dire avec manches ou poignées de matière quelconque, à l'exception de l'or, l'argent, la nacre ou l'écaille;

3° Fils et filés, cordages et câbles, tulles, velours et tous autres tissus unis, ouvrés à jour ou de fantaisie, blanchis ou non-blanchis, imprimés ou teints, fabriqués avec des fibres végétales quelconques, telles que coton, jute, lin, chanvre, ramie, palmier, aloès ou similaires;

4° Filés et tissus comme ceux énumérés au §. 3, mais fabriqués en laine ou filés de laine, poils de chèvre, de vigogne, de chameau, ou en fibre provenant de tout autre animal, excepté la soie;

5° Tissus mélangés, fabriqués soit avec les matières énumérées aux §§. 3 et 4, soit avec adjonction de soie ou de déchets de soie, n'excédant pas 20% du poids total du tissu;

6° Houille;

7° Indigo;

VI. czikk.

Az osztrák-magyar monarchia alább felsorolt földterményei vagy iparczikkei Egyptomba való bevitelük alkalmával az érték után 10%-ot meg nem haladható vám alá fognak esni:

1. nemtelen fémek nyers állapotban részben, vagy egészben megmunkálva, ideértve a gépeket és szerszámokat, a gép- és szerszámrészeket, a mezőgazdasági gépeket és eszközöket, a gőzmozdonyokat és vasuti vagy lóvonatú vasuti kocsikat, az apró árúkat és minden túlnyomó részben fémből — az arany és ezüst kivételével — készült árúkat is;

2. közönséges késműves árúk, melyeknek nyelei, vagy markolatai nem aranyból, ezüstből, gyöngyházból, vagy teknősbéka-héjból készültek;

3. fonalak és fonadékok, kötelek és alattságok, tüllök, bársony és minden egyéb sima, áttört, vagy mustrás szövet fehéritve, vagy nem fehéritve, szinnyomatosan, vagy festve, bármily növényi fonó-anyagból készültek, mint pl.: pamutból, jutából, lenből, kenderből, rámiából, pálmalevél-rostból, áloéból, vagy hasonlókból;

4. a 3. pontban felsoroltakkal hasonnemű fonalak és szőtt árúk gyapjúból, vagy gyapjúfonálból, kecskeszőrből, vigogneból, teveszőrből, vagy egyéb állati fonóanyagból,— selyem kivételével;

5. vegyes szövetek a 3. és 4. pontok alatt felsorolt anyagokból, vagy selyem és selyemhulladékok hozzáadásával, a mennyiben az utóbbiak a szövet összsúlyának 20%-át túl nem haladják;

6. kőszén;

7. indigó;

8° Riz;

9° Graines oléagineuses;

10° Chaussures diverses, sellerie et autres travaux en peau;

11° Sucre raffiné;

12° Eaux minérales ou artificielles et eaux gazeuses;

Bières;

13° Papier pour écrire et pour imprimerie;

Papier à cigarettes;

Papier buvard, papier pour paquets, cartons ordinaires;

Rouleaux de papier peint pour tapisserie;

Imprimés divers;

14° Bois pour ébénistes;

Bois de construction et pour autres travaux;

Meubles en bois commun et en bois pour ébénistes (revêtus d'étoffes ou non);

Ustensiles et travaux en bois;

Charrettes et voitures;

Travaux en pailles, cannes, joncs, osiers, etc. etc.;

15° Porcelaines;

Travaux en verre de toute genre, sauf les carreaux de vitre;

16° Allumettes de toute genre (y compris l'amadou)

17° Lingerie confectionnée;

Habillements de confection;

18° Lampes de tout genre ou parties de lampes;

Tarbouches;

Chapeaux pour hommes et pour femmes.

La nomenclature ci-dessus employée comprend tous les articles qui figurent sous ces termes dans le tableau

8. rizs;

9. olajmagvak;

10. különféle czipészárúk, nyerges és egyéb bőrárúk;

11. finomitott czukor;

12. természetes vagy gyártott ásványvizek és pezsgő vizek;

sör;

13. iró- és nyomdapapiros;

szivarkapapiros;

itató papiros, csomagoló papiros, durva papiroslemez;

papiros tapéták;

különféle nyomtatványok;

14. műasztalos fa;

épitő és egyéb munkákhoz való fa,

butorok közönséges, vagy műasztalos fából(szövettel bevonva, vagy a nélkül);

faszerszámok és faárúk;

talyigák és kocsik;

árúk szalmából, nádból, kákából, fűzből, stb. stb.;

15. porczellán árúk;

mindennemű üvegárú, a táblaüveg kivételével;

16. mindennemű gyujtó (ideértve a taplót is);

17. kész fehérnemű, kész ruházat;

18. mindennemű lámpa és lámparészek;

tarbouch (vörös sipkák);

férfi és női kalapok.

Az árúknak az előzőkben használt megnevezése magában foglalja mindazon árúkat, a melyek ezen vezér-

de détail du commerce extérieur de l'Égypte (importation) pendant l'année 1889.

Le Gouvernement égyptien conserve un droit absolu de taxation sur tous autres articles; les réglements concernant ces autres articles, ainsi que leur tarification, seront applicables aux sujets autrichiens et hongrois dans les mêmes conditions qu'aux nationaux égyptiens ou aux sujets étrangers les plus favorisés à cet égard.

Les droits »ad valorem« perçus en Égypte sur les produits du sol ou de l'industrie de l'Autriche-Hongrie, seront calculés sur la valeur que l'article importé a dans le lieu de chargement ou d'achat, avec majoration des frais de transport et d'assurance jusqu'au port de déchargement en Égypte.

Il est obligatoire pour le négociant d'indiquer dans sa déclaration la valeur des marchandises. Si la Douane n'accepte pas comme base de la perception des droits la valeur déclarée par le négociant, elle peut réclamer la présentation de tous les documents qui doivent accompagner l'envoi d'une marchandise, tels que factures, police d'assurance, correspondances, etc.

Si le négociant ne produit pas ces documents, ou si ces pièces paraissent insuffisantes, la Douane peut, soit prendre pour son compte la marchandise en versant au négociant le montant de la valeur déclarée, augmentée de 10%, soit percevoir les droits en nature.

Lorsque la Douane fait usage du droit de préemption, le paiement du prix de la marchandise, déclaré par l'importateur, majoré de 10%, ainsi que le rem-

szók alatt a »Commerce extérieur de l'Égypte (importation) pendant l'année 1889.« czímű részletes kimutatásban szerepelnek.

Minden egyéb árúczikkekre nézve az egyptomi kormány fentartja magának az illeték-kiszabás teljes jogát; az ezen egyéb árúczikkekre vonatkozó szabályzatok, valamint azok tarifaszerű beosztása, az osztrák és a magyar alattvalókra ugyanazon föltételek mellett fognak alkalmaztatni, mint az egyptomi nemzetbeliekre, vagy az ezen tekintetben legnagyobb kedvezésben részesülő idegen alattvalókra.

Az osztrák-magyar monarchia földterményei vagy iparczikkei után Egyptomban szedett értékvámok azon érték szerint fognak kivettetni, a melylyel a bevitt árú a feladás vagy a bevásárlás helyén birt, megtoldva még azon szállitási és biztositási költségekkel, a melyek az egyptomi kirakodási kikötőig felmerültek.

A kereskedő köteles bevallásában az árúk értékét kitüntetni. Ha a vámhivatal a kereskedő által bevallott értéket a vámilleték beszedésének alapjául el nem fogadja, akkor az árúküldeményt kisérő okmányoknak, mint: az árúszámlák, biztositási bárczák, levelezéseknek stb. előmutatását követelheti.

Ha a kereskedő ezen okmányokat nem mutatja be, vagy ha ezek elégtelenek, a vámhivatalnak szabadságában áll vagy az árút megtartani, megfizetvén a kereskedőnek az általa bevallott árt 10%-kal megtoldva, vagy a vámilletéket természetben beszedni.

Ha a vámhivatal az elővásárlási joggal él, az árúnak a bevivő által bevallott árának kifizetése 10%-kal megtoldva, valamint az illető árúk után netalán már be-

boursement des droits quelconques qui auraient été perçus sur les dites marchandises, seront effectués dans les quinze jours qui suivront la déclaration.

Dans le cas de perception en nature, si les marchandises sont toutes de la même espèce, la perception des droits s'opère proportionnellement aux quantités; — dans le cas où les marchandises comprennent des objets d'espèces variées, la perception des droits en nature ne s'opère que sur les articles contestés, en se basant sur les prix indiqués par le négociant.

Article 7.

Afin de fixer, pour une période déterminée, la valeur dans les ports d'entrée des principaux articles taxés »ad valorem«, l'administration des Douanes égyptiennes invitera les principaux commerçants intéressés dans le commerce des dits articles à procéder en commun avec elle à l'établissement d'un tarif pour une période n'excédant pas douze mois.

Le tarif ainsi fixé sera communiqué par les Douanes égyptiennes au Consulat austro-hongrois à Alexandrie, et sera considéré comme officiellement reconnu en ce qui concerne les produits et les sujets autrichiens et hongrois en tant que le Consulat n'y fait pas une formelle opposition pendant la quinzaine qui suivra cette communication.

Article 8.

Les droits d'exportation seront perçus en Égypte à un taux qui n'excédera pas 1% »ad valorem«.

La valeur des articles exportés sera fixée par la

szedett bárminemű illetékek megtérítése, a bevallásra következő két hét alatt teljesitendő.

A vámnak természetben való beszedése esetén, ha az árúk mind ugyanazon neműek, a vámok beszedése a mennyiség arányában történik; az esetre pedig, ha az árúk különböző nemű tárgyakból állanak, a vámoknak természetben való beszedése csupán a vitás árúczikkek után történik, a kereskedő által megjelölt árak alapul vétele mellett.

VII. czikk.

Az érték után vámolandó főbb árúczikkek értékének a beviteli kikötőkben határozott időszakra való megállapitása czéljából az egyptomi vámigazgatás az ezen árúczikkek forgalmában érdekelt kiválóbb kereskedőket meg fogja hivni, hogy azokkal egyetértőleg a tarifa megállapittassék, melynek érvénye azonban tizenkét hónapot meg nem haladhat.

Az ekkép megállapitott tarifa az egyptomi vámhivatalok által az osztrák-magyar consulatussal Alexandriában közöltetni fog és a mennyiben az ellen a consulatus az ezen közlést követő tizennégy nap alatt óvást nem tenne, az az osztrák és a magyar termékekre és alattvalókra nézve hivatalosan elismertnek fog tekintetni.

VIII. czikk.

A kivitel után Egyptomban az árúk értékének 1%-át meg nem haladó vám fog szedetni.

A kivitt árúczikkek értéke a vámhivatal által fog

Douane qui, autant que possible, procédera à l'établissement de tarifs périodiques.

Le Gouvernement égyptien se réserve le droit d'exiger de l'exporteur la production des preuves de l'acquittement des taxes spéciales intérieures auxquelles les articles destinés à l'exportation pourraient être assujettis; à défaut de cette preuve l'exportation des dits articles pourra être interdite.

Les marchandises destinées au transbordement, soit directement, soit après avoir été transportées par la voie ferrée sur le territoire égyptien, ou celles destinées à être placées dans les entrepôts réels, — seront libres de tout droit d'importation ou d'exportation.

Mais, les articles destinés à l'usage des navires sur lesquels ils sont chargés, seront soumis à un droit équivalent au droit d'exportation, c'est-à-dire 1% »ad valorem«.

Article 9.

Si l'une des Parties contractantes établit dans ses territoires ou dans une partie de ses territoires un droit d'accise, c'est-à-dire une taxe intérieure sur un produit quelconque du sol ou de l'industrie nationale, les articles de même nature importés des territoires de l'autre Partie contractante pourront être frappés, dans le rayon où cette accise est établie, d'un droit compensateur équivalent, — pourvu que les articles de même nature, importés de tout autre pays étranger soient soumis au même traitement.

Dans le cas de réduction ou de suppression des droits d'accise, c'est-à-dire des taxes intérieures, le droit

megállapittatni, a mely, a mennyire lehetséges, időszaki tarifákat fog felállitani.

Az egyptomi kormány fentartja magának a jogot, hogy a kivivőtől a kivitelre szánt árúczikkekre vetett külön belső illetékek lefizetését igazoló bizonyitékok elő-mutatását követelje; ily bizonyiték hiányában az árúczikkek kivitele megtiltható.

A hajóba való átrakásra szánt árúk, akár történjék ezen átrakás közvetlenül hajóról-hajóra, akár pedig úgy, hogy az illető árúk vasuton érkeztek egyptomi területre, ugyszintén azon árúk, melyek a vámraktárakba való elhelyezésre vannak szánva, minden beviteli, vagy kiviteli vám alól mentesek.

Azon árúk azonban, a melyek az azokat szállitó hajókon való használatra vannak szánva, a kiviteli vámmal egyenértékű, azaz: az érték után 1%-nyi vámnak vettetnek alá.

IX. czikk.

Ha a szerződő felek egyikének területén, vagy területeinek egy részén valamely belföldi föld- vagy ipartermék után fogyasztási adó szedetik, a másik szerződő fél területeiről behozott ugyanoly nemű árúczikk azon kerületben, a melyben ezen adó beszedetik, egyenértékű adóval terhelhető, föltéve, hogy a többi idegen államokból behozott ugyanoly nemű árúczikkek is ugyanazon bánásmódnak vettetnek alá.

A fogyasztási, azaz: a belső adók mérséklésének vagy megszüntetésének esetében, a másik szerződő fél

compensateur équivalent perçu sur l'importation des produits du sol ou de l'industrie de l'autre Partie contractante sera, en même temps, supprimé ou réduit dans une mesure correspondante à la réduction opérée sur les dits droits d'accise.

Les dispositions qui précèdent n'affectent en rien les droits des municipalités et des communes de frapper, à leur profit, de taxes d'octroi ou d'accise les boissons et les liquides, le comestibles, les fourrages, les combustibles et les matériaux de construction, à leur entrée dans la municipalité ou la commune, pour y être consommés, quand bien même les articles similaires n'y seraient pas produits.

Toutefois, et en ce qui concerne le produit des industries seulement, si ces articles sont fabriqués dans la municipalité ou commune dans laquelle est perçue cette taxe d'octroi ou d'accise, ils seront frappés d'un impôt équivalent.

Il est bien entendu que les produits du sol ou de l'industrie de l'une des Parties contractantes ne pourront être assujettis, dans le territoire de l'autre Partie, aux taxes d'octroi ou d'accise qu'à condition que les produits similaires indigènes ainsi que les provenances de tout autre pays, importés dans la municipalité ou commune, y soient grevés des mêmes taxes.

Les règlements concernant les taxes spéciales et les droits accessoires en douane, tels que droit de factage, d'entrepôt, de depôt, droit de quai, de grues, d'écluses, de tamkin, de plombage, de laisser-passer, de déclaration, de pesage, de mesurage et tous autres droits, seront appliqués par les Douanes de chacune des Parties contractantes aux sujets et aux

földterményeinek, vagy ipartermékeinek behozatala után szedett egyenértékű adó egyidejűleg megszüntetendő, vagy a nevezett fogyasztási adók mérséklésének megfelelő arányban leszállitandó.

A fenti határozatok semmikép sem érintik a törvényhatóságok és községek azon jogát, hogy a törvényhatóság vagy község területére fogyasztás végett behozott italok és folyadékok, eledelek, takarmány, tüzelő szerek és épületanyagok után saját javukra községi, vagy fogyasztási illetékeket még akkor is szedhessenek, ha ott hasonnemű czikkek nem állittatnak elő.

Mindazonáltal, a mennyiben csupán ipartermékekről van szó, azok, ha azon törvényhatóság vagy község területén belől, a melyen községi vagy fogyasztási illeték szedetik, előállittatnak, egyenértékű adóval fognak terheltetni.

Önként értetik, hogy a szerződő felek egyikének földterményei vagy ipartermékei, a másik fél területén csak az esetben vethetők községi vagy fogyasztási illetékek alá, ha a törvényhatóság, vagy község területére behozott ugyanolynemű belföldi, valamint a többi államokból eredő árúk ugyanazon illetékekkel terheltetnek.

A mellékilletékekre és vámpótlékokra, mint: hordás-, közraktár-, raktár-, rakpart-díj, gőzdaru, zsilip, tamkin, ólompecsét, árúkiadási engedély, bevallási illeték, mérlegpénz, mérésdíj és minden egyéb illetékre vonatkozó szabályzatok a szerződő felek mindegyikének vámhivatalai által a másik ország alattvalóira és árúira ugyan-

marchandises de l'autre pays, comme aux indigènes et aux marchandises nationales.

Article 10.

Les articles passibles de droits et servant soit de modèles soit d'échantillons, qui seront introduits en Autriche-Hongrie par des voyageurs de commerce égyptiens, ou en Égypte par des voyageurs de commerce autrichiens ou hongrois, seront admis en franchise à condition qu'il soit satisfait aux formalités suivantes, requises pour assurer leur réexportation ou leur mise en entrepôt:

1° Les préposés des Douanes de tout port ou lieu dans lequel les modèles ou échantillons seront importés, constateront le montant du droit applicable aux dits articles. Le voyageur de commerce devra déposer, en espèces, le montant des dits droits au bureau de Douane, ou fournir une caution suffisante.

2° Pour assurer son identité, chaque modèle ou échantillon séparé sera, autant que possible, marqué au moyen d'une estampille ou d'un cachet y apposé.

3° Il sera délivré à l'importateur un permis ou certificat qui contiendra:

a) Une liste des modèles ou échantillons importés spécifiant la nature des articles, ainsi que les marques particulières qui peuvent servir à la constatation de leur identité;

b) un état indiquant le montant du droit dont les modèles ou échantillons sont passibles, et spécifiant si ce montant a été déposé en espèces ou garanti par caution;

akkép alkalmazandók, mint a saját alattvalókra és a belföldi árúkra.

X. czikk.

Az osztrák-magyar monarchiába egyptomi kereskedelmi utazók, vagy Egyptomba osztrák, vagy magyar kereskedelmi utazók által mustrák, vagy minták gyanánt bevitt vámköteles árúk vámmentesen fognak bebocsáttatni, ha az ismét kivitelük, vagy közraktárban való elhelyezésük ellenőrzésére szolgáló következő alakszerűségeknek elég tétetik:

1. Mindazon kikötők, vagy egyéb helyek vámhivatali főnökei, a hová a minták, vagy mustrák bevitetnek, meg fogják állapitani az ezen czikkek után járó vámot. A kereskedelmi utazó az emlitett illeték összegét köteles a vámhivatalnál készpénzben letétbe helyezni, vagy annak megfelelő biztositékot adni.

2. Az azonosság biztositása végett minden egyes minta, vagy mustra, a mennyire ez lehetséges, bélyeggel vagy pecséttel jelölendő meg.

3. A bevivőnek engedélyjegy vagy bizonyitvány adandó, melynek a következőket kell tartalmaznia:

a) a behozott minták vagy mustrák jegyzékét, mely részletesen feltünteti az árúczikkek nemét, valamint az azonosságuk megállapitására szolgálható különös ismertető jeleket;

b) a minták, vagy mustrák után fizetendő vámösszeget feltüntető kimutatást, valamint azon körülmény felemlitését, vajjon ezen összeg készpénzben tétetett-e le, vagy óvadék által biztosittatott-e?

c) un état indiquant la façon dont les modèles ou échantillons ont été marqués;

d) l'indication de la limite de temps qui, en aucun cas, ne pourra dépasser 12 mois et à l'expiration de laquelle, s'il n'est pas prouvé que les modèles ou échantillons ont été antérieurement réexportés ou mis en entrepôt, le montant du droit déposé sera versé au trésor ou recouvré s'il en a été donné caution. Il ne sera exigé de l'importateur de frais ni pour la délivrance du certificat ou permis, ni pour l'estampille destinée à la constatation de l'identité.

4° Les modèles ou échantillons pourront être réexportés par le bureau de Douane d'entrée ou par tout autre bureau.

5° Si avant l'expiration de la limite de temps fixée (§. 3, *d)* les modèles ou échantillons étaient présentés à la Douane d'un port ou lieu quelconque pour être réexportés ou entreposés, les préposés de la Douane de ce port ou de ce lieu devront s'assurer, par une vérification, si les articles qui leur sont présentés sont bien ceux pour lesquels a été délivré le permis d'entrée. S'ils en reconnaissent l'identité, les préposés de la Douane certifieront la réexportation ou la mise en entrepôt et rembourseront le montant des droits déposés ou prendront les mesures nécessaires pour la décharge de la caution.

Article 11.

Sont exemptés de toute vérification dans les Douanes égyptiennes, aussi bien que du payement des droits, à l'entrée et à la sortie, les objets et effets personnels appartenant aux Consuls-Généraux et Consuls de carrière

c) a minták vagy mustrák ismertető jegygyel való ellátásának módját feltüntető kimutatást;

d) a határidő megjelölését, mely tizenkét hónapnál többre semmi esetre sem terjedhet és a melynek lejártával, ha nem igazoltatik, hogy a minták, vagy mustrák korábban ismét kivitettek, vagy közraktárban elhelyeztettek, a letett vámösszeg a kincstár javára megtartatik, vagy ha az iránt biztositék adatott, behajtatik. A bevivőtől a bizonyitvány, vagy engedély-jegy kiállításáért, vagy az azonosság megállapitására szolgáló bélyegért semmiféle illeték nem fog követeltetni.

4. A minták vagy mustrák isméti kivitele a belépti vámhivatalnál, vagy bármely más vámhivatalnál történhetik.

5. Ha a minták, vagy mustrák a kiszabott határidő [3. *d)* pont] eltelte előtt valamely kikötői, vagy bármely más vámhivatalnál isméti kivitel, vagy közraktárban való elhelyezés végett bemutattattak, az illető vámhivatal főtisztviselői tartoznak maguknak szemle utján meggyőződést szerezni arról: vajjon az előttük felmutatott czikkek csakugyan azok-e, a melyek részére a belépti engedély-jegy kiszolgáltattatott. Ha az azonosság megállapittatik, a vámhivatal főtisztviselői bizonyitani fogják az ismét kivitelt, vagy a közraktárban történt elhelyezést, és a letett vámösszeget visszaadják vagy a biztositék kiadása végett a szükséges intézkedéseket meg fogják tenni.

XI. czikk.

Az egyptomi vámhivataloknál mindennemű szemle, valamint vámfizetés alól a be- vagy kivitelkor fel vannak mentve a főconsulok és valóságos consulok (consules missi) személyes használatára rendelt tárgyak és czikkek,

(missi) qui n'exercent aucune autre profession, ne s'occupent ni de commerce ni d'industrie et ne possèdent ni n'exploitent de biens-fonds en Égypte.

Article 12.

Le Gouvernement égyptien a le droit de mettre en vigueur tous règlements quelconques destinés à assurer le bon fonctionnement de ses services, à réprimer la fraude, aussi bien que d'appliquer toutes mesures intéressant l'hygiène publique ou la sécurité du pays: ces réglements sont applicables de plein droit aux navires et aux sujets autrichiens et hongrois, à condition qu'ils soient également applicables aux navires et aux sujets de toutes les autres nations.

Les dits réglements, y compris la surveillance des navires, la recherche ou la poursuite des marchandises de contrebande, aussi bien que les amendes et autres pénalités applicables en vertu de ces règlements, en cas de fausse déclaration, de contrebande ou tentative de contrebande, de fraude ou tentative de fraude, ou d'infractions quelconques aux règlements, seront, ainsi que les mesures qui pourraient être prises relativement à l'hygiène et à la sécurité publique, applicables aux sujets autrichiens et hongrois, dans les mêmes conditions qu'aux nationaux du pays même.

Si les Autorités égyptiennes désirent opérer une perquisition dans l'habitation d'un sujet autrichien ou hongrois ou à bord d'un navire autrichien ou hongrois ancré dans un port égyptien, un double du mandat, qui indiquera le jour et l'heure de la perquisition devra être

a mennyiben ezen közegek egyéb foglalkozással nem bírnak, kereskedéssel vagy iparral nem foglalkoznak és Egyptomban ingatlanokat sem nem bírnak, sem nem mívelnek.

XII. czikk.

Az egyptomi kormánynak jogában áll bárminemű oly szabályzatokat életbe léptetni, a melyek a közigazgatás rendes menetének biztositására, a csempészet megakadályozására rendelvék, szintugy a közegészség és az ország biztonsága érdekében bármily intézkedéseket tenni; ezen szabályzatok az osztrák és magyar hajókra és alattvalókra teljes joggal alkalmazhatók, föltéve, hogy azok a többi nemzetek hajóira és alattvalóira is egyenlően alkalmaztatnak.

Az emlitett szabályzatok, ide értve a hajók feletti felügyeletet, a csempészett árúk kipuhatolását, vagy nyomozását, valamint a hamis bevallás és csempészet, vagy csempészeti kisérlet, csalás vagy csalási kisérlet, vagy a szabályzatok ellen való bármely kihágás esetén az ezen szabályzatok értelmében alkalmazható birságok vagy egyéb büntetések szintugy, mint a közegészség és a közbiztonság érdekében netán elrendelt intézkedések az osztrák és magyar alattvalókra ugyanazon feltételek mellett alkalmazhatók, mint a saját nemzetbeliekre.

Ha az egyptomi hatóságok egy osztrák vagy magyar alattvaló lakásában, vagy egy, valamely egyptomi kikötőben időző osztrák, vagy magyar hajón kutatást kivánnak eszközölni, a kutatást elrendelő megbizásnak másodlata, a melyben a kutatás napja és órája feltüntetendő, kellő

envoyé, en temps utile, à l'autorité consulaire austro-hongroise, qui pourra se faire représenter, si elle le juge à propos. Toutefois, la perquisition ne pourra être, en aucun cas, ni retardée ni entravée par l'abstention de l'autorité consulaire, pourvu que celle-ci en ait été dûment avisée. De telles perquisitions ne pourront être opérées qu'à partir du lever jusqu'au coucher du soleil.

Il est entendu, néanmoins, que la stipulation précédente ne sera pas applicable dans le cas où la perquisition doit être faite dans un entrepôt, ou un dépôt, ou à bord d'un navire qui aurait séjourné, pour une raison quelconque, dans un port égyptien pendant plus de vingt et un jours; en pareil cas il ne sera pas nécessaire de notifier la perquisition à l'autorité consulaire austro-hongroise.

En outre, il est entendu que le Gouvernement égyptien pourra, sans notification aux Autorités consulaires austro-hongroises, placer des gardes à bord de tout navire autrichien ou hongrois dans un port égyptien, ou transitant par le Canal de Suez.

En cas de soupçons de contrebande, les agents des Douanes égyptiennes pourront aborder et saisir tout navire autrichien ou hongrois d'un tonnage de moins de deux cents tonneaux, en dehors des eaux d'un port égyptien ou naviguant dans un rayon de dix kilomètres du rivage; — de plus, tout navire autrichien ou hongrois de moins de deux cents tonneaux pourra être abordé et saisi au-delà de cette distance, si la poursuite a été commencée dans un rayon de dix kilomètres du littoral.

Excepté dans les cas prévus dans les §§. 3 et 4 du présent article, aucun navire autrichien ou hongrois

időben kézbesitendő az osztrák-magyar consuli hatóságnak, a mely, ha azt szükségesnek találja, magát képviseltetheti. Mindazonáltal a consuli hatóság távolmaradása, föltéve, hogy ez kellőképen értesittetett, a kutatás elhalasztására, vagy megakasztására semmi esetre sem szolgálhat indokul. Ily kutatások csak nap keltétől nap nyugtáig eszközölhetők.

Önként értetik azonban, hogy a fentebbi határozat nem alkalmazható azon esetben, a midőn a kutatás valamely közraktárban, vagy raktárban, vagy oly hajón végzendő, a mely valamely egyptomi kikötőben bármi okból huszonegy napnál tovább tartózkodott; ily esetben nem szükséges a kutatásról az osztrák-magyar consuli hatóságot értesiteni.

Ezenkivül az egyptomi kormány az osztrák-magyar consuli hatóságok értesitése nélkül valamelyik egyptomi kikötőben időző, vagy a Suez-csatornán átmenő osztrák vagy magyar hajóra őröket állithat.

Csempészet gyanuja esetén az egyptomi vámközegek minden kétszáz tonnánál kisebb köbtartalmú osztrák vagy magyar hajót, mely bármely egyptomi kikötő vizein kivül tartózkodik, vagy a parttól 10 kilométernyi távolságon belül halad, feltartóztathatnak és lefoglalhatnak. Kétszáz tonnánál kisebb köbtartalmú osztrák, vagy magyar hajók ezen távolságon túl is feltarthatók és lefoglalhatók, ha azok üldözése a tengerparttól tiz kilométernyi távolságon belül kezdetett meg.

A jelen czikk 3. és 4. bekezdésében fölemlitett esetek kivételével, az egyptomi vámközegek által egy kétszáz

de plus de 200 tonneaux ne pourra être abordé ou saisi par les agents des Douanes égyptiennes.

Toute facilité que le Gouvernement égyptien pourrait accorder dans l'avenir, par rapport au règlement douanier, aux sujets, aux bâtiments, à la navigation et au commerce de toute autre Puissance étrangère, — est acquise aux sujets, aux bâtiments, à la navigation et au commerce autrichiens et hongrois qui en auront, de droit, la jouissance.

Article 13.

Les stipulations des articles précédents ne s'appliquent pas:

1° Aux arrangements spéciaux existant actuellement ou qui pourraient intervenir ultérieurement, soit entre l'Égypte et les autres parties de l'Empire ottoman, placées sous l'Administration directe de la Sublime Porte, soit entre l'Égypte et la Perse;

2° aux dispositions que pourrait prendre le Gouvernement égyptien pour l'échange des marchandises indigènes ou étrangères avec le Soudan.

Article 14.

L'effet des modifications du présent tarif de droits prévues à l'article 6 demeure suspendu jusqu'à ce que les dites modifications deviennent également applicables aux autres Puissances intéressées.

Il est entendu que dans cet intervalle les marchandises autrichiennes et hongroises seront traitées, à leur entrée en Égypte, sur le pied de la nation la plus favorisée et que les marchandises énumérées à l'article 6 ne

tonnánál nagyobb köbtartalommal biró osztrák vagy magyar hajó le nem tartóztatható és le nem foglalható.

Minden könnyebbség, melyet az egyptomi kormány jövőben a vámszabályzat tekintetében bármely más idegen hatalom alattvalóinak, hajóinak, hajózásának és kereskedésének engedélyezne, az osztrák és magyar alattvalókat, hajókat, hajózást és kereskedést is megilleti, a melyek mindazon kedvezmények jogszerű élvezetébe lépnek.

XIII. czikk.

Az előző czikkek határozatai azonban ki nem terjednek:

1. azon különös megállapodásokra, a melyek Egyptom és a török birodalomnak a magas porta közvetlen igazgatása alá helyezett egyéb részei, avagy Egyptom és Perzsia közt jelenleg fennállanak, vagy jövőben létrejönnének;

2. azon intézkedésekre, a melyeket az egyptomi kormány a Sudánnal való forgalomban a belföldi vagy külföldi árúkat illetőleg tesz.

XIV. czikk.

A jelenlegi vámtarifában a VI. czikk által történt módositások hatálya függőben marad mindaddig, mig az emlitett módositások a többi érdekelt hatalmakra is alkalmazhatókká válnak.

Megállapodás történt az iránt, hogy ezen időköz alatt az osztrák és magyar árúk Egyptomba való beviteliknél a legnagyobb kedvezésben részesülő nemzet árúival egyenlő bánásmódban fognak részesülni és hogy a

seront, dans aucun cas, assujetties à des droits supérieurs à ceux qui sont fixés par le dit article.

Article 15.

Les stipulations de la présente Convention s'appliquent à la monarchie austro-hongroise ainsi qu'à tout le territoire qui est ou qui sera compris dans l'union douanière austro-hongroise.

Article 16.

La présente Convention entrera en vigueur le 1er janvier 1891 et sera valable pour une période de dix années à partir de cette date; — dans le cas où aucune des Parties contractantes n'aurait notifié, douze mois avant la date de l'expiration de la dite période de dix années, son intention de mettre fin à la présente Convention, celle-ci demeurera obligatoire jusqu'à l'expiration d'une année à partir du jour où l'une ou l'autre des Parties contractantes l'aura dénoncée.

Toutefois, l'Autriche-Hongrie se réserve le droit de renoncer à la présente Convention avant le 1er janvier 1891 dans le cas où celle-ci n'obtiendrait pas l'approbation des corps législatifs autrichiens et hongrois.

En foi de quoi les Soussignés ont signé la présente Convention et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait en double, au Caire, le 16 août 1890.

(L. S.) ***Rosty*** *m. p.*
(L. S.) ***Zoulfikar*** *m. p.*

VI. czikkben felsorolt árúk semmi esetre sem fognak magasabb vámoknak alávettetni, mint a melyek az idézett czikk által megállapittattak.

XV. czikk.

A jelen egyezmény határozatai kiterjednek az osztrák-magyar monarchiára, valamint azon területekre, a melyek az osztrák-magyar vámterülethez jelenleg tartoznak, vagy jövőben tartozni fognak.

XVI. czikk.

A jelen egyezmény 1891. évi január hó 1-én lép életbe és ugyanazon naptól kezdve tiz éven át érvényben marad. Ha azonban a szerződő felek egyike sem nyilvánitaná tizenkét hónappal az emlitett tiz évi időszak lejárta előtt a jelen egyezmény megszüntetése iránti szándékát, az érvényben marad azon naptól számitva, a melyen a szerződő felek egyike azt felmondandja, egy év lefolytáig.

Az osztrák-magyar monarchia azonban fentartja magának a jogot, hogy a jelen egyezménytől 1891. évi január hó 1-je előtt az esetre visszaléphessen, ha az az osztrák és a magyar törvényhozó testületek által jóvá nem hagyatnék.

Minek hitelétül az alulirottak a jelen egyezményt aláirták és pecsétjeikkel ellátták.

Kelt Kairóban, két példányban, 1890. évi augusztus hó 16. napján.

(P. H.) *Rosty s. k.*
(P. H.) *Zoulfikar s. k.*

XLII. TÖRVÉNYCZIKK

kereskedelmi viszonyainknak a Törökbirodalommal és Bulgáriával való ideiglenes rendezhetéséről.

(Szentesitést nyert 1890. évi deczember hó 26-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi deczember hó 30-án.)

1. §.

A kormány felhatalmaztatik, hogy:

1. az 1890. évi XXVII. törvényczikk alapján 1890. évi deczember hó 2-án kibocsátott hirdetménynyel a bulgár árúkra nézve engedélyezett elvámolást, tekintettel arra, hogy az osztrák-magyar vámterületről érkező árúk Bulgáriában a legnagyobb kedvezésben részesülnek, 1890. évi deczember hó 31-én túl további megállapodás létrejöttéig alkalmazhassa;

2. hogy a Törökbirodalommal való forgalmat a fent idézett törvény alapján 1890. évi junius hó 20-án kelt rendelettel megszabott elbánásban 1890. évi deczember hó 31-én túl is részesithesse, vagy hogy a portával megállapodásokat létesithessen és ezeket hatályba léptethesse azon megszoritással mindazonáltal, hogy azon esetre, ha ezen intézkedésnek vagy új megállapodásnak hatálya az 1891. évi deczember hó 31-én túl terjedne, ezek mindenesetre alkotmányos tárgyalás végett előzőleg az országgyülés elé terjesztessenek.

2. §.

Jelen törvény kihirdetése napján lép életbe és végrehajtásával a ministerium bizatik meg.

XLIII. TÖRVÉNYCZIKK

a kir. bíróságok előtt fölmerült bűnügyi költségek behajtásáról és elszámolásáról.

(Szentesitést nyert 1890. évi deczember hó 28-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi deczember hó 30-án.)

1. §.

Bűnügyi költségek alatt nemcsak a bűnvádi és fegyelmi eljárásnak, hanem a büntetések végrehajtásának költségei is értendők.

2. §.

Az eljárás kezdetén az iratokhoz költségjegyzék csatolandó, és ebbe a fölmerült költségeket a vizsgálóbiró, illetőleg a kiadást utalványozó közeg irja be.

Az elővezetéssel járó, vagy a más hatóságnál fölmerült kiadások bejegyzését, az illető hatóságtól vett értesités alapján, a kir. ügyész, illetőleg a kir. járásbiróság hatásköréhez tartozó vétségek és kihágások eseteiben a kir. járásbiró eszközli.

3. §.

A terheltnek vagyoni állapota felől az itélet hozatala előtt alapos tájékozást kell szerezni; s e végből rendszerint utolsó lakó vagy tartózkodó helyének elöljáróságától, s a mennyiben vagyona másutt volna, eme községek elöljáróságától is, hivatalos bizonyitvány kivánandó be.

Az erre vonatkozó szükséges adatokat, ha az eljárást vizsgálat előzi meg, a vizsgálóbiró, — más esetekben az eljáró bíróság szerzi be.

4. §.

A bíróság a fennálló szabályok értelmében határoz a felett, hogy a bűnügyi költségeket ki, vagy kik, és minő arányban tartoznak megtéríteni? E határozatban az első bírósági határozat meghozataláig felmerült költségek összege szám szerint megállapitandó, kivéve azokat, a melyeknek megállapitása más hatóság intézkedésétől van függővé téve.

Ha azonban a bíróság azt tapasztalja, hogy a bűnügyi költségek lerovása által a kötelezettnek önmagának, vagy azoknak életfentartása, kiknek eltartására kötelezve van, veszélyeztetve volna, a bűnügyi költségeket ugyanazon határozatban egyelőre behajthatlanoknak nyilvánitja.

5. §.

A határozat jogerőre emelkedése után az első bíróság azon esetekben, a melyekben a bűnügyi költségek egyelőre behajthatlanoknak nyilvánitva nincsenek, a határozatokat, a fizetésre kötelezettnek vagyoni bizonyitványát és a költségjegyzéket (2. §.), — járásbíróságoknál eme bíróság vezetőjének, a többi bíróságoknál pedig a mellettük alkalmazott kir. ügyésznek rövid uton átszolgáltatja. A kir. járásbiró, illetőleg a kir. ügyész ezen iratok alapján késedelem nélkül egyénenkint különálló tartozási kimutatást készit, s abba ugy a jogerejű határozatokban megállapitott, mint az első bírósági határozat hozatala után fölmerült vagy megállapithatóvá vált költségek összegét, illetőleg azoknak az egyes kötelezettet

terhelő részét, nemkülönben az előleges letartóztatás és vizsgálati fogság alatt fölmerült költségeket beiktatja.

E kimutatások a kiállitást követő január, április, julius és október hónapokban községenkint rendezve az illetékes pénzügyigazgatóságoknak megküldetnek.

6. §.

A szabadságvesztés büntetésének végrehajtása álta fölmerült költségeket az illető letartóztatási hely felügyelője (járásbiró, kir. ügyész, országos letartóztató intézet igazgatója), még pedig az egy évnél rövidebb időre elitéltek irányában a letartóztatás megszüntével, s a hoszszabb időre elitéltekre nézve naptári félévek szerint utólag az illető törzskönyvek alapján számitja föl; s az egyénenkint kiállitott tartozási kimutatásokat emez esedékessé válás után következő január, április, julius és október hónapokban ugyancsak községenkint rendezve közli az illetékes pénzügyigazgatósággal.

7. §.

A halálos itélet végrehajtásának költségeiről, — azoknak szabályszerű megállapitása után, — a tartozási kimutatást a kir. ügyész készíti el, s a következő január, április, julius és október hónapokban ő küldi meg a pénzügyigazgatósághoz.

8. §.

Ha egyidejűleg ugyanazon hatósági tag által kimutatandó több különnemű bűnügyi költség válik esedékessé: mindezek egy tartozási kimutatásba foglalandók össze.

9. §.

A tartozási kimutatásokban feltüntetett összegek a közadók módjára az 1883 : XLIV. t.-czikk rendelkezései szerint hajtandók be.

10. §.

A kimutatásba fölvett összeg ellen a kötelezett és annak törvényes képviselője, valamint az, a kinek gondviselése alatt a kötelezettnek vagyona, vagy vagyonának egy része van, az illetékes pénzügyigazgatósághoz intézendő felszólamlással élhet. A zálogolás foganatositásától számitott 15 nap után többé felszólamlásnak helye nincsen.

A pénzügyigazgatóság az elkésett felszólamlást hivatalból visszautasitja, a kellő időben beadott felszólamlást pedig a tartozási kimutatás kiállitójához küldi meg, a ki, ha a felszólamlást igazoltnak látja, a kimutatást kiigazitja, ellenkező esetben, a mennyiben a felszólamlás eljárási költség összegére vonatkozik, azt a törvényszék elnöke, illetőleg járásbiróság elé terjeszti.

A törvényszék elnöke, illetőleg járásbiróság a felszólamlást végérvényesen intézi el.

A 6. és 7. §-okban emlitett költségek összege ellen emelt ily felszólamlások, a mennyiben a kimutatás kiállitója által igazoltaknak nem találtatnak, végérvényes elintézés végett a kir. járásbiró és a kir. ügyész által a kir. főügyészhez, — az országos letartóztató intézet igazgatója által pedig a kir. igazságügyministerhez terjesztetnek fel.

A felszólamlásnak a neheztelt összeg erejéig az árverésre halasztó hatálya van.

A felszólamlás elintézéséről a pénzügyigazgatóság további intézkedés végett értesitendő.

11. §.

A mennyiben a bűnügyi költségek a végrehajtás folyamán behajthatatlanoknak bizonyulnak: a pénzügyigazgatóság által törlendők.

12. §.

A bűnügyi költségek addig, mig a kimutatás a pénzügyigazgatósághoz el nem küldetett, az illető kir. járásbiróságnál vagy kir. ügyészségnél is leróhatók.

Ez esetben a pénz a legközelebbi kir. adóhivatalba szolgáltatandó s a fizetésről az adóhivatali nyugtának és tartozási kimutatásnak megküldése mellett az a pénzügyigazgatóság értesitendő, mely ama tartozás behajtásának és elszámolásának intézésére illetékes.

13. §.

A behajtott költségtéritményeket a pénzügyi tárcza az állam rendes bevételei között számolja el.

14. §.

Az egyelőre behajthatatlanoknak nyilvánitott bűnügyi költségekről tartozási kimutatások (5., 6., 7. §§.) ki nem állittatnak; de ha az elévülés (15. §.) bekövetkezése előtt a kötelezettek vagyoni viszonyai annyira megváltoznak, hogy ezen tartozások behajthatókká lesznek, és erről a tartozási kimutatás kiállitására hivatott közeg értesül: a behajtás iránt szükséges intézkedések megteendők.

15. §.

Az egyes években felszámithatóvá lett (5., 6., 7. §§.) költségek, ha a következő öt év folyama alatt nem voltak szorgalmazva vagy biztositva (1883 : XLIV. t.-cz. 90. §. 2.), elévülnek és a nyilvántartásból töröltetnek.

16. §.

Az 1888. év végeig, korábbi jogerős határozatok alapján előirt, s azóta hátralékban maradt bűnügyi költségek a jelen törvény életbeléptetése után többé be nem hajthatók, hanem törlendők.

17. §.

Az 1889. év elejétől fogva a jelen törvény életbeléptetéséig folyó előirásba foglalt, és azóta be nem hajtott költségek, ha azokra nézve a meglevő, vagy beszerezhető adatok alapján a tartozási kimutatás elkészithető, és ha a jelen törvény értelmében behajthatóknak látszanak, kimutatásba foglalandók, és a kimutatás behajtás végett a jelen törvény életbeléptetésétől számitott hat hónap alatt az illető pénzügyigazgatósághoz átteendő. Ellenben ama költségek, a melyekre nézve ily kimutatás ugyanazon hat hónap alatt az illető kötelezett községi illetőségének és vagyoni viszonyainak kideritheten volta miatt el nem készithető, vagy a melyek a beérkezett vagyoni bizonyitvány szerint a jelen törvény értelmében behajthatatlanoknak látszanak, a kir. főügyészek által törlendők.

18. §.

A 16. és 17. §§. rendelkezése alól ki vannak véve azok a bűnügyi költségek, a melyek a jelen törvény

hatályba léptének napjáig zálogjogi bekeblezéssel vagy előjegyzéssel biztositva vannak, vagy a melyekre nézve az elrendelt végrehajtás zálogolással foganatositva lett. Ezek a költségek a jelen törvény hatályba lépte után is az eddig fennálló szabályok szerint hajtatnak be.

Mindazonáltal ezen költségek is törlendők akkor: ha a jelen törvény 4. §-ának második bekezdésében előirt föltételek fenforognak.

E törlés módozatait az igazságügyminister rendelettel fogja szabályozni.

A kir. ügyészek a jelen §. szerint behajtandó összegeket a legközelebbi kir. adóhivatalba szolgáltatják be, s az adóhivatal nyugtáját, az elszámolás eszközlése végett a pénzügyigazgatóságnak küldik meg.

19. §.

Ezen törvényben a pénzügyi igazgatóságokhoz utalt teendőket Budapest főváros területén a kir. adófelügyelő végzi.

20. §.

Ezen törvény hatályba léptének időpontját az igazságügyminister határozza meg; a törvénynek végrehajtásával az igazságügyi és pénzügyi ministerek bizatnak meg.

XLIV. TÖRVÉNYCZIKK

az 1888-ik évi IX-ik törvényczikk hatályának meghosszabbitásáról.

(Szentesitést nyert 1890. évi deczember hó 28-án. — Kihirdettetett az »Országos Törvénytár«-ban 1890. évi deczember hó 30-án.)

§.

A budapesti királyi itélőtáblánál kisegitő birák alkalmazásáról szóló 1888-ik évi IX. törvényczikknek hatálya az 1890: XXV. t.-cz. alapján szervezett új királyi táblák működése megkezdésének napjáig meghosszabbittatik.

2. §.
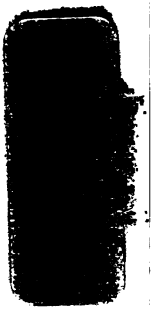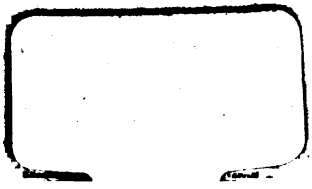
Jelen törvény kihirdetésekor azonnal hatályba lép és végrehajtásával az igazságügyminister megbizatik.